

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

3 juni 1998

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren **Carl Decaluwé, Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven c.s.** –
**houdende wijziging van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie,
gecoördineerd op 25 januari 1995**

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer **Dirk Van Mechelen c.s.** –
**houdende wijziging van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie,
gecoördineerd op 25 januari 1995**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Mediabeleid
uitgebracht door de heren Johnny Goos en Kris Van Dijck**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Marijke Dillen.

Vaste leden : de heren Carl Decaluwé, Leo Delcroix, Michel Doomst, Erik Matthijs, Hugo Van Rompaey ;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Johnny Goos, Peter Vanvelthoven, Tuur Van Wallendael ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Emiel Verrijken ;

de heer Kris Van Dijck ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Joachim Coens, Freddy Sarens, Eddy Schuermans, Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Etienne De Groot, Marino Keulen, mevrouw Marleen Vanderpoorten ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Bruno Tobback ;

de heren Herman De Reuse, Luk Van Nieuwenhuysen ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Ludo Sannen.

Zie :

763 (1997-1998)

– Nr. 1: Voorstel van decreet

– Nrs. 2 en 3 : Amendementen

786 (1997-1998)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting bij de stand van zaken van de opmaak van het frequentieplan (21 april 1998)	4
2. Toelichting door de indieners van de aanhangig zijnde voorstellen van decreet	8
2.1. Het voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwé, Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven c.s.	8
2.2. Het voorstel van decreet van de heer Dirk Van Mechelen c.s.	10
 I. ALGEMENE BESPREKING	
1. Standpunt van de Vlaamse regering	11
2. Tussenkomen van de leden	12
3. Procedure	14
4. Vijf belangrijke principes van de nieuwe regelgeving	16
4.1. Welk soort radio's ?	16
4.2. Notie verzorgingsgebied	20
4.3. Netwerkvorming – samenwerkingsverbanden	21
4.4. Welke voorwaarden en erkenningscriteria in het decreet ?	22
4.5. De problematiek van de digitale radio	27
 II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING	28
III. EINDSTEMMING	42
TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE	43
BIJLAGE I : HOORZITTINGEN VOORJAAR 1997	49
BIJLAGE II : TECHNISCHE TOELICHTINGEN BIJ HET FREQUENTIEPLAN (APRIL-MEI 1998)	145

DAMES EN HEREN,

Uw commissie nam het voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwé en Eddy Schuermans c.s. houdende wijziging van Titel III, Hoofdstuk I van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (Stuk 206 (1995-1996) – Nr. 1) in behandeling tijdens haar vergadering van 8 oktober 1996. Tijdens die vergadering suggereerde de heer Carl Decaluwé, mede-indiener van het voorstel, om voorafgaandelijk aan de bespreking ten gronde, een aantal hoorzittingen te organiseren. De commissie stemde hiermee in. Deze hoorzittingen werden georganiseerd in de loop van de maanden mei en juni 1997. Het verslag van deze hoorzittingen werd opgenomen als bijlage I bij dit verslag.

In het najaar van 1997 werd het voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwé en Eddy Schuermans c.s. houdende wijziging van Titel III, Hoofdstuk I van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (Stuk 206 (1995-1996) – Nr. 1) ingetrokken en vervangen door een nieuw voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwé, Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven c.s. houdende wijziging van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (Stuk 763 (1997-1998) – Nr. 1) dat op 3 oktober 1997 werd ingediend. De heer Dirk Van Mechelen diende eveneens een voorstel van decreet houdende wijziging van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (Stuk 786 (1997-1998) – Nr. 1) op 23 oktober 1997 in dat hetzelfde onderwerp als voorwerp had.

De commissie vatte de bespreking ten gronde van deze beide voorstellen van decreet aan op dinsdag 21 april 1998.

De bespreking verliep in twee fasen.

Op dinsdag 21 en woensdag 22 april 1998 werd de eigenlijke bespreking van de beide voorstellen van decreet aangevat.

Na discussie besloot de commissie op dinsdag 21 april op vraag van meerdere leden, zowel van de oppositie als de meerderheid, om in de loop van de algemene bespreking, na een gedachtewisseling over de grote principes die ten grondslag liggen van de nieuwe regelgeving nog een bijkomende technische toelichting te organiseren waarbij de administratie Media van de Vlaamse Gemeenschap, de Nederlandse firma Broadcast Partners en een technicus-expert van de VRT-Radio worden

uitgenodigd. De bedoeling van deze toelichtingen is te toetsen of de algemene principes die vooropgesteld worden en ingeschreven worden in het decreet, technisch haalbaar zijn en implementeerbaar zijn in een frequentieplan.

Deze gedachtewisselingen vonden plaats op dinsdag 5 mei 1998 (VRT) en dinsdag 19 mei 1998 (de administratie Media en Broadcast Partners). De verslagen van deze bijkomende toelichtingen werden opgenomen als bijlage II bij dit verslag.

Voorafgaand aan de eigenlijke bespreking van de voorstellen van decreet werd op dinsdag 21 april 1998 door de minister, bevoegd voor de Media en door zijn administratie een korte toelichting verstrekt over de stand van zaken van de opmaak van het frequentieplan.

De bespreking van beide voorstellen van decreet werd afgerond op dinsdag 19 en woensdag 20 mei 1998. Het voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwé, Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven c.s. werd op woensdag 20 mei 1998 in de commissie goedgekeurd.

1. Toelichting bij de stand van zaken van de opmaak van het frequentieplan (21 april 1998)

– Knelpunten

Minister Eric Van Rompuy verduidelijkt dat één van de problemen waarmee men geconfronteerd wordt bij de opmaak van een nieuw frequentieplan is of er voldoende zendcomfort beschikbaar is in de bestaande band bestemd voor de lokale radio's.

Verder wordt de Vlaamse Gemeenschap ook geconfronteerd met het nieuwe frequentieplan van de Franse Gemeenschap. Er zijn daarover contacten met de Franse Gemeenschap. Het meest urgente probleem is dat de Franse Gemeenschap een aantal zeer grote vermogenszenders toestaat in haar frequentieplan. De cruciale vraag is wat de gevolgen zijn indien dit nieuwe frequentieplan van de Franse Gemeenschap zo ongewijzigd in voege treedt. Nu reeds is er immers een bepaalde storingsgraad. Vanuit de Franse Gemeenschap is er wel het engagement dat er op vlak van de frequentieplannen een coördinatie met de Vlaamse Gemeenschap zal plaatsvinden. Minister-presidente Laurette Onckelinx (van de Franse Gemeenschapsregering) zou akkoord gaan dat beide frequentieplannen op dezelfde datum, met name 1 januari 1999, in voege treden.

Minister Eric Van Rompuy benadrukt dat de Vlaamse Gemeenschap daarom een overlegprocedure met de Franse Gemeenschap gestart is. Aan dit overleg neemt ook de administratie Media van de Vlaamse Gemeenschap, bijgestaan door de Nederlandse firma Broadcast Partners, in de rol van expert-adviseur die zijn know-how ter beschikking stelt, deel.

De minister benadrukt dat het de Vlaamse regering is die op advies van de administratie Media de frequentieband zal vastleggen (de aantallen, de frequenties, de vermogens,...). Broadcast Partners treedt dus op als expert-adviseur.

– *Opbouw van het frequentieplan : methodologie*

De heer Roel Vanstiphout, ingenieur bij de administratie Media verduidelijkt dat het oorspronkelijk uitgangspunt bij de opmaak van het nieuwe frequentieplan was dat men vertrok van twee afzonderlijke banden : met name de band van 102.2 tot 104.8 Mhz waar het de bedoeling was de agglomeratieradio's te plaatsen – in de oorspronkelijke visie waren agglomeratieradio's, radio's met een iets groter bereik naar de steden toe – en de band daarboven (104.9 tot 107.9 Mhz) waar de lokale radio's een frequentie toegewezen krijgen.

Men is nu klaar met een theoretische plan dat in die bovenste band voorziet in een 280 tot 290 punten van 100 watt. Er moet nu onderzocht worden hoe deze punten concreet kunnen ingevuld worden.

Het oorspronkelijk idee van de administratie Media dat uitging van de parameter inwonertal (20.000, 30.000 en 40.000...) was slechts een denkpiste die resulteerde in een aantal blancogebieden in Vlaanderen. Die piste werd verlaten.

Het parlement moet nu aangeven in welke richting verder moet gewerkt worden. Indien voor een spreiding over heel Vlaanderen geopteerd wordt, kan zulks resulteren dat in grotere steden het aantal toe te kennen frequenties beperkt wordt ten voordele van frequenties in landelijke streken.

Wat de onderhandelingen met de Franse Gemeenschap betreft, onderstreept de heer Roel Vanstiphout dat men de zware discussiethema's nog niet aangeraakt heeft. Hij verwacht in de eerstkomende weken daarover vooruitgang.

Op de vraag van *de heer Michel Doomst* wat een

realistische timing is om het nieuwe frequentieplan op te stellen, repliceert de heer Roel Vanstiphout dat hij hoopt binnen enkele weken rond te zijn met het plan voor de onderste band.

– *De rol van Broadcast Partners*

Op de vraag van *de heer Michel Doomst* naar de meerwaarde van Broadcast Partners bij het opstellen van het frequentieplan, antwoordt de heer Roel Vanstiphout dat deze firma een softwareprogramma heeft dat zeer nauwkeurige berekeningen toelaat. Daartoe beperkt het zich, want uiteindelijk is de heer Roel Vanstiphout niet echt onder de indruk van wat hij tot nu toe heeft gezien van Broadcast Partners.

De heer Peter Vanvelthoven wenst in dat verband duidelijkheid over de juiste opdracht van de firma Broadcast Partners. Dit lid was van oordeel dat men zou afstappen van de vaste klassieke parameters (8 km, 35 meter antennehoogte, 100 watt vermogen,...) en dat het nieuwe frequentieplan zou uitgaan van de notie 'verzorgingsgebied'.

Voor de heer Peter Vanvelthoven is het thans onduidelijk of Broadcast Partners de opdracht kreeg te wachten op concrete instructies van het parlement, of integendeel, deze firma de taak heeft nu reeds de verzorgingsgebieden van de Vlaamse Gemeenschap uit te tekenen ?

– *Het aantal en het type van radio's*

De heer Dirk Van Mechelen verwijst naar de uitspraken van minister Eric Van Rompuy die in het najaar van 1995 in de pers verschenen en het antwoord van de minister op zijn interpellatie van 8 november 1995 over de halvering van het aantal erkende lokale radio's (Handelingen C 7 – C MED 1). Toen pleitte de minister op basis van het regeerakkoord voor een dubbel spoor : landelijke openbare omroepen en kleinschalige private radio's.

De heer Dirk Van Mechelen verklaart dat de VLD er een andere visie op nahoudt die vertrekt vanuit de premissen dat private radio moet kunnen uitgroeien tot een volwaardig alternatief – zoals dit ook het geval is met televisie. Voor de VLD moeten naast kleinschalige radio's dus ook regionale en landelijke private radio's mogelijk zijn. Vermits uit studies echter blijkt dat de huidige technische mogelijkheden van de FM-band geen voldoende

kleinschalige, regionale en landelijke private radio's toelaten, pleit de VLD enkel voor private landelijke radio's op het ogenblik dat de digitale radio wordt geïmplementeerd.

De heer Dirk Van Mechelen verwijst naar het 'low power agreement' dat bepaalt dat in de frequenties 104.9 tot 107.9 van de band enkel radio's met een vermogen tot 100 watt toegelaten worden. Grotere vermogensradio's moeten dus in de ruimte tussen 102.4 en 104.8 van de band. Voor de heer Dirk Van Mechelen is de hamvraag hoeveel grote vermogensradio's kunnen ingeschakeld worden zonder al té veel lokale radio's te laten sneuvelen. Door het decreet-Van Rompuy van 1990¹ werden er 393 lokale radio's erkend, begin 1997 zijn er nog 331 lokale radio's operationeel.

De VLD opteert voor een beleidskeuze waarbij de 'low powerband' bestemd is voor allerlei kleinere initiatieven – en een invulling van de blinde vlekken in het oorspronkelijk voorstel van de Vlaamse administratie (oefening-Vanstiphout) met kleine vermogensradio's (60 tot 80 watt) die een doelpubliek van 3.000 tot 4.000 mensen bereiken. Bij een dergelijke keuze stelt zich de vraag hoeveel radio's technisch op de band kunnen. Op basis van de Alcatell-studie en de oefening van de administratie Media (27 maart 1997) werd de expertise gevraagd van Broadcast Partners, de Nederlandse specialisten ter zake. Broadcast Partners heeft immers tijdens de hoorzittingen op 2 juni 1997 in deze commissie verklaard dat zij op basis van hun gesofisticeerde software en mits gebruik van parabolische antennes en andere technische mogelijkheden en afspraken, enerzijds in de low power band kunnen voldoen aan de vraag van lokale radio's om als kleinschalige lokale radio te blijven functioneren, en anderzijds ook voldoende – het cijfer 11 werd genoemd – regionale (agglomeratie)radio's kunnen toelaten. De heer Dirk Van Mechelen meent dat de minister naar aanleiding daarvan Broadcast Partners geëngageerd heeft om de Vlaamse administratie bij te staan bij de opmaak van het nieuwe frequentieplan.

Hij vraagt of er nu duidelijkheid is gekomen uit deze samenwerking? Kan men met een optimaal gebruik van de technische mogelijkheden en het goed indelen van de frequenties enerzijds een kaalslag van de lokale radio's vermijden en anderzijds ruimte creëren voor grootschalige initiatieven? Dat is voor de VLD-fractie de fundamentele vraag in dit debat.

¹ Het decreet van 7 november 1990 houdende organisatie en erkenning van lokale radio's.

De heer Roel Vanstiphout verklaart dat het oorspronkelijk plan van de administratie Media in de ruimte tussen 102.4 en 104.8 van de band 57 frequenties voorzag waarvan er zeker een 50tal de parameter 8 km haalden, terwijl het nieuwe plan van Broadcast Partners slechts 43 frequenties telt waarvan er dan nog een aantal niet bruikbaar zijn. Het gaat dan om een aantal frequenties die de Franse Gemeenschap moeten beletten van frequenties in te pikken. Het paradoxale resultaat is echter dat het plan van Broadcast Partners door zijn verfijning minder mogelijkheden biedt dan het oorspronkelijke plan van de administratie Media.

Wat het bovenste deel van de band betreft – de ruimte tussen 104.9 en 107.9 – ontkent de heer Roel Vanstiphout niet dat technisch 300 tot 350 radio's kunnen erkend worden maar een groot aantal zullen technisch slechts een verzorgingsgebied van 2 tot 3 km hebben. De optie van de Vlaamse administratie gaat echter uit naar een verzorgingsgebied in de orde grootte van 8 km. Op basis van deze optie komt Broadcast Partners ook op een 150 tot 170 radio's.

– De notie 'verzorgingsgebied'

Op de vraag van *de heer Peter Vanvelthoven* of de 8 km nog steeds geldt als uitgangspunt, antwoordt de minister dat het nieuwe frequentieplan vertrekt van de notie van een verzorgingsgebied van 8 km. Van daaruit wordt nagegaan, frequentie per frequentie, wat de mogelijkheden zijn. De minister benadrukt dat uitgegaan wordt van het standpunt dat de lokale radio's voldoende leefbaar moeten zijn en een voldoende aantal luisteraars moeten bereiken.

De heer Eddy Schuermans constateert dat Broadcast Partners het gezegde – tijdens de hoorzittingen – dat het perfect mogelijk is, mits de juiste software en mits af te stappen van de constructie van de 'zogenaamde cirkels', een groot aantal lokale radio's te handhaven, in de praktijk op technische gronden niet kan waarmaken.

Voor *de heer Dirk Van Mechelen* moet men het eerst eens zijn over de definitie van een verzorgingsgebied van een private radio die een socio-culturele waarde kan aanbrengen en voldoende groot is om leefbaar te zijn als medium. Tijdens de hoorzittingen – in het voorjaar van 1997 – vertrokken van de filosofie van het cirkelvormig stramien (de 8 km). Er werden daar vragen bijgesteld en er werd geopperd deze piste te verlaten om onder

meer doelgroepenradio's (bv. universiteitsradio's) en radio's die een bepaald gebied wensen te bereiken (kustradio's – eerder ellips dan cirkelvormig beeld) mogelijk te maken. Om deze reden dringt de heer Dirk Van Mechelen er op aan eerst het debat te voeren over de notie 'verzorgingsgebied'. Dan pas moet onderzocht worden hoe men deze verzorgingsgebieden technisch gaat bedienen zodat ze optimaal hun doelpubliek bereiken. In die filosofie worden de erkenning en de toekenning van een frequentie m.a.w. geïmplementeerd door het verzorgingsgebied. Hij stelt vast dat nu op de markt in de feiten een bepaalde keten een aantal frequenties wil verzamelen uit het bestaande lappendeken van lokale radio's. In dat verband verwijst het lid naar het initiatief van VTM dat erop gericht is zoveel frequenties te verzamelen dat gans Vlaanderen 'gecoverd' wordt. De heer Dirk Van Mechelen herhaalt dat de VLD principieel pleit voor landelijke private radio's maar technisch gezien dit slechts realiseerbaar acht als er sprake is van een digitalisering. Ook dit debat moet hier gevoerd worden.

De heer Dirk Van Mechelen pleit ervoor dat het parlement een duidelijke keuze maakt over de wijze waarop het medium private radio dient gereorganiseerd worden. Hij verwijst naar de genomen parlementaire opties in de jaren tachtig en negentig. In 1982 werden CB-toestanden gelegaliseerd ; in november 1990 opteerde het decreet-Van Rompuy voor kleinschalige lokale radio's. Thans pleiten CVP en SP voor de notie 'agglomeratieradio'. Dit lid wenst daarover het fundamentele debat aan te gaan.

Minister Eric Van Rompuy benadrukt dat iedereen het er wel over eens is dat de uitgangspunten van het huidige frequentieplan (8 km, 100 watt,...) niet langer werkzaam zijn. Dat we tot een vermindering van het aantal radio's moeten komen om het zendcomfort te verbeteren, staat nu voor de minister als een paal boven water. Hij stelt inderdaad vast dat Broadcast Partners een aantal uitspraken deed tijdens de hoorzittingen zonder dat ze het dossier bestudeerd hadden en nu tot andere conclusies komen. Maar de minister zou het verkeerd vinden Broadcast Partners daarop te taxeren. De heer Michel Doomst is van oordeel dat Broadcast Partners wel moet getaxeerd worden op het resultaat van wat bereikt werd. Dit lid wenst duidelijkheid over de precieze opdracht van Broadcast Partners. De minister verduidelijkt dat Broadcast Partners als opdracht kreeg de Vlaamse administratie bij te staan bij het opstellen van een nieuw frequentieplan. De minister benadrukt dat de opdracht van Broadcast Partners niet ten einde is. Hij verklaart dat het parlement hem als politiek verantwoorde-

lijke daarover kan ondervragen op het ogenblik dat de opdracht afgerond is. De minister vindt het niet nuttig nu een tussentijdse evaluatie daarover te maken.

De heer Michel Doomst blijft erbij dat het uitgangspunt essentieel is. Vertrekt men bij het opmaken van een frequentieplan van de notie 'verzorgingsgebied' of hanteert men nog steeds de parameter van 8 km ?

De minister is het eens dat het parlement een aantal duidelijke keuzes moet maken. In verband met de notie 'agglomeratieradio' verwijst de minister naar de buurlanden en de Franse Gemeenschap waar men eveneens grotere vermogenszenders in die ruimte van de band (102.4 tussen 104.8) plaatst. Vlaanderen is derhalve verplicht op dat vlak te volgen, maar hij is geen voorstander om in het decreet zelf in te schrijven hoeveel van die grote vermogenszenders kunnen toegelaten worden. Eerder opteert de minister ervoor werkzame gebieden en werkzame schema's te ontwikkelen die voldoende zendcomfort garanderen. Een analyse en de gesprekken met de Franse Gemeenschap moeten daartoe leiden.

De heer Roel Vanstiphout verduidelijkt dat de Vlaamse Gemeenschap de idee dat een verzorgingsgebied een cirkelvormig beeld is, verlaten heeft, maar wel blijft uitgaan van de filosofie van een gemiddeld bereik van 8 km.

Voor *de heer Eddy Schuermans* gaat het niet zozeer om cirkels van 8 km, maar om een aantal gelijkwaardige lokale radio's die staan voor een bepaald verzorgingsgebied. Daarnaast moet er voor ditzelfde lid op een ander gedeelte van de band ruimte zijn voor een aantal grotere vermogensradio's, onder andere omwille van tactisch-strategische redenen naar de Franse Gemeenschap. *De heer Paul Van de Velde, directeur-generaal van de administratie Media* verduidelijkt dat om het zendcomfort te verhogen, men de 8 km niet mag vervangen door een bereik van 4 tot 5 km. Een groter verzorgingsgebied impliceert een groter zendbereik. In Nederland is er sprake van een '5 tot 6 km-bereik'. De administratie van de Vlaamse Gemeenschap is echter van oordeel dat een 5 tot 6 km-bereik in Vlaanderen onvoldoende is om leefbaar te blijven.

– *Samenwerkingsverbanden mogelijk ?*

De heer Dirk Van Mechelen vraagt of de minister zijn stellingname zoals verwoord als antwoord op

de interpellatie van 8 november 1995 handhaaft ? Toen pleitte de minister voor een sterke openbare omroep en een kleinschalig net van lokale radio's en kante hij zich tegen een ketenradio die zich tot heel Vlaanderen richt. Hetzelfde lid vraagt of deze uitgangspunten thans bespreekbaar zijn.

De minister repliceert dat de brief van 3 maart 1997 van Europees Commissaris Van Miert in alle duidelijkheid stelt dat de Vlaamse Gemeenschap moet afstappen van het verbod op netwerken tussen lokale radiostations en het voorschrift dat tenminste 80 % van de uitgezonden programma's uit lokale programma's dient te bestaan. Deze stellingname heeft ertoe geleid dat de Vlaamse regering beslist heeft in de toekomst samenwerkingsverbanden toe te staan. In die zin verduidelijkt de minister dat de verklaring die hij op 8 november 1995 aflegde in het parlement achterhaald is door deze stellingname van Europees Commissaris Van Miert.

2. Toelichting door de indieners van de aanhangig zijnde voorstellen van decreet

2.1. Het voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwé, Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven c.s.

De heer Peter Vanvelthoven verduidelijkt dat het uitgangspunt van het voorstel van decreet dat door de meerderheidsfracties werd ingediend, is dat lokale radio een lokaal georiënteerd en aanvullend medium moet zijn. Het lokale karakter is de meerwaarde van dit soort radio. De indiener is van oordeel dat de luisteraar behoefte heeft aan het medium lokale radio. De luistercijfers tonen dit aan. Het aanvullend karakter moet zich vooral uiten op vlak van informatie, animatie, vorming en ontspanning.

Het lokaal karakter komt ook tot uiting in de uitgangspunten van het nieuwe frequentieplan dat niet langer vertrekt van de notie van een zendgebied van 8 km, maar moet uitgaan van de notie 'verzorgingsgebied', dat verband houdt met sociale en culturele eigenschappen van een bepaalde streek.

Het decreet gaat verder uit van een verplichting van minimum dertig percent eigen programma's voor de lokale radio's, terwijl het huidige decreet 80 % als norm hanteerde.

Een derde punt betreft het opleggen van een minimale informatieve opdracht aan lokale radio's.

Deze opdracht uit zich onder meer in de decretale verplichting dat minstens 10 percent van de dag-programmatie informatie moet bevatten over het eigen zendgebied. Zo moet een lokale radio minstens driemaal per dag een journaal uitzenden.

Wat de (economische) leefbaarheid van het medium lokale radio betreft, is de heer Peter Vanvelthoven van oordeel dat dit in de eerste plaats afhangt van het frequentieplan. Dit lid meent dat een richtgetal van 330 radio's misschien technisch haalbaar is, maar vanuit het standpunt van de economische leefbaarheid totaal geen zin heeft. Concreet moet het nieuwe frequentieplan dus ook de economische leefbaarheid waarborgen.

Het voorstel van decreet van de meerderheidsfracties maakt verder samenwerkingsverbanden – zonder gebiedsbeperking – mogelijk op vlak van programma-aanmaak, informatievergaring en reclamewerving.

Een aantal andere wijzigingen betreffen onder meer de introductie van het begrip 'agglomeratieradio'. Het idee van een agglomeratieradio biedt een alternatief om aan grotere verstedelijkte gebieden een beter zendcomfort te garanderen. Indien echter uiteindelijk blijkt dat het nieuwe frequentieplan een beter zendcomfort waarborgt voor stedelijke gebieden, moeten de behoeften aan een agglomeratieradio (een groter soort radio) in dat licht onderzocht worden. Vandaar dat de heer Peter Vanvelthoven aandringt op de resultaten van de opmaak van het nieuwe frequentieplan om over de notie agglomeratieradio een beleidskeuze te kunnen formuleren.

Het voorstel van decreet van de meerderheid creëert thans de mogelijkheid dat naast een vzw ook een rechtspersoon een lokale radio kan oprichten.

Het voorstel poogt eveneens een aantal inhoudelijke eisen te formuleren als criteria van erkenning van lokale radio's. Het betreft een aantal criteria m.b.t. infrastructuur, financiële structuur van de radio, programma-aanbod, het uitzendschema en het profiel van de medewerkers.

Tenslotte vraagt de heer Peter Vanvelthoven aandacht voor de problematiek van de grensregio's (i.c. in relatie tot de Franse Gemeenschap) en herhaalt dit lid zijn vraag om snel duidelijkheid te krijgen over het nieuwe frequentieplan.

De toelichting van *de heer Eddy Schuermans* betreft in hoofdzaak twee knelpunten die de toe-

komstkansen van het medium lokale radio kunnen beperken : het zendcomfort en de problematiek van de economische leefbaarheid van lokale radio's. Dat zijn voor de CVP-fractie ook de twee grote bekommernissen van de actoren op het terrein zelf.

De heer Eddy Schuermans stelt vast dat reeds in 1995 duidelijk bleek dat het technisch onmogelijk was om een minimum zendcomfort aan een 300tal radio's in Vlaanderen te waarborgen, gegeven de frequentieband. In 1997 – tijdens de hoorzittingen – werd dit door Broadcast Partners genuanceerd. Nu heeft dit lid stellig de indruk dat Broadcast Partners zijn stellingname van vorig jaar nuanceert.

Wat de storingen vanuit de Franse Gemeenschap betreft, is hetzelfde lid tevreden dat het overleg daarover opgestart is en dat er een coördinatie zal gebeuren.

Ook de heer Eddy Schuermans is vragende partij voor een finalisering van het nieuwe frequentieplan, hoe eerder hoe liever, vermits door de coördinatie met de Franse Gemeenschap het nieuwe frequentieplan reeds op 1 januari 1999 in voege zal treden. Dit vergt een snelle behandeling van de aanhangig zijnde voorstellen van decreet zodat dit najaar de nieuwe vergunningen kunnen afgeleverd worden.

Wat de economische leefbaarheid van particuliere radio's betreft, verdedigt de heer Eddy Schuermans het standpunt dat los van de technische haalbaarheid, het sowieso moeilijk is een 300tal private radio's te handhaven in Vlaanderen. Hij stelt nochtans vast dat er in de sector zelf nog steeds veel appetijt is : slechts 14 van de 300 bestaande radio's hebben geen aanvraag voor een verlenging van hun erkenning aangevraagd. Het lid meent dan ook dat het een zeer moeilijke opdracht zal zijn voor het nieuwe Vlaams Commissariaat voor de Media om daarover beslissingen te treffen. Hetzelfde lid benadrukt dat het niet langer de taak is van de politici om vergunningen af te leveren. Hij pleit er sterk voor dat er duidelijk richtlijnen worden uitgevaardigd op basis waarvan het Commissariaat in de toekomst vergunningen kan afleveren.

De heer Eddy Schuermans benadrukt dat een ander belangrijk uitgangspunt van het voorstel van decreet van de meerderheid is dat de nieuwe regelgeving toepasbaar en vooral controleerbaar moet zijn. Het is een goede zaak dat er duidelijke criteria en normen inzake programmatie en informatie worden opgelegd, maar deze moeten ook controleerbaar zijn. Vandaar de keuze in artikel 13 van

zijn voorstel van decreet voor bepaalde tijdsblokken die het grote voordeel hebben dat ze controleerbaar zijn.

De heer Eddy Schuermans verklaart dat de indieners van het voorstel van de meerderheid bewust kiezen voor de notie 'particuliere radio' waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen een aantal gelijkwaardige lokale radio's met een bepaald verzorgingsgebied en de agglomeratieradio's. Het voorstel laat samenwerking tussen lokale radio's en agglomeratieradio's toe omwille van de economische leefbaarheid en de Europese directieven. De indiener verdedigt de vrij strenge en hoge normen inzake eigen programmatie voor agglomeratieradio's – 75%. Dit is een bewuste keuze vanuit enerzijds de zorg van de leefbaarheid, maar anderzijds toch een zekere waarborg voor het lokaal karakter van het medium lokale radio.

De heer Michel Doomst onderstreept dat het voorstel van decreet van de meerderheid vooral gegroeid is vanuit de expertise op het terrein. Hij pleit voor het opwaarderen van het medium lokale radio tot een volwaardig medium. De sector moet dan wel beseffen dat er een aantal zaken kwalitatief moeten verbeteren. De CVP-fractie benadrukt dat het aandeel van de lokale initiatieven voldoende aan bod moet komen in de programmatie van deze lokale radio's, maar hetzelfde lid verklaart wel dat de vooropgestelde norm van 30% bespreekbaar is. Maar uiteindelijk moet de lokale identiteit van deze vorm van radio maken duidelijk zichtbaar zijn en blijven. De heer Michel Doomst onderlijnt dat vooral op dat vlak het voorstel van decreet van de meerderheidsfracties verschilt met het voorstel van decreet dat de VLD heeft ingediend. Hetzelfde lid verduidelijkt dat het voorstel van de meerderheidsfracties wellicht een tussenfase betekent in een evolutie naar commerciële landelijke radio's die onvermijdelijk is. Maar het voorstel van decreet van CVP en SP geeft de mogelijkheid aan het medium lokale radio om in die tussenperiode rijp te worden zodat het later niet zal verdrukt worden door de landelijke commerciële radio's.

De heer Michel Doomst sluit zich aan bij de vraagstelling van de heer Peter Vanvelthoven over het begrip agglomeratieradio in het licht van het nieuwe frequentieplan. Het lid kant zich tegen een soort van megaradio die de kleine lokale radio's doordrukt. In dat verband dringt ook dit lid nog eens aan op duidelijkheid rond de concrete invulling van het frequentieplan. Hij is van oordeel dat de tendens om te streven naar twee verschillende niveau's (lokale radio en megaradio's) geen goede

piste is. Het uitgangspunt van de discussie is voor de heer Michel Doomst het belang van het medium lokale radio zelf. Hij waarschuwt voor andere belangen van bepaalde groepen die op vinkeslag liggen.

De heer Michel Doomst herhaalt eveneens zijn verzoek om duidelijkheid te krijgen over de opdracht van Broadcast Partners. Hij is gekant tegen een operatie 'nieuw frequentieplan', waarbij wordt opgetreden als hakbijlcomité dat het aantal radio's sterk zal reduceren. Het lid heeft dezelfde reserves naar de Franse Gemeenschap. Overleg is één zaak, maar wat er werkelijk op het terrein gebeurt, is een andere zaak.

2.2. *Het voorstel van decreet van de heer Dirk Van Mechelen c.s.*

Voorafgaandelijk benadrukt de heer Dirk Van Mechelen dat 15 jaar na de eerste regelgeving m.b.t. lokale radio's, hij vaststelt dat er nog steeds een wantrouwen bestaat t.a.v. het begrip 'lokale radio'. Het lid opteert er dan ook voor in de toekomst resoluut de notie private radio te hanteren. De heer Dirk Van Mechelen is verheugd dat het decreet van 7 november 1990 niet gebetonneerd werd voor een periode van 10 jaar en dat daarover een open debat kan gevoerd worden.

Het standpunt van de VLD over het medium private radio is reeds jaren bekend en zit vervat in de toelichting bij het ingediende voorstel van decreet.

De VLD onderscheidt drie soorten private radio's.

Enerzijds zijn er de lokale initiatieven met als verzorgingsgebied een lokale gemeenschap (een wijk, een gemeente, aaneengrenzende gemeenten) en een programmatie die daarop afgestemd is.

In tweede instantie zijn er regionale initiatieven die als ambitie hebben een volwaardige radioprogrammatie te brengen voor een voldoende groot gebied. Dit moet gebeuren op een professionele manier zodat de economische leefbaarheid verzekerd wordt.

Tenslotte blijft de VLD opteren voor landelijke initiatieven waarbij de landelijke private radio kan gelden als een privaat alternatief voor de openbare omroep. In dit verband is de heer Dirk Van Mechelen verheugd over de inhoud van de brief van 3 maart 1997 van Europees Commissaris Van Miert waar gesteld wordt dat "hij de neiging heeft om

aan te nemen dat een nieuwe regelgeving die voor de lange termijn is bedoeld (i.c. de regelgeving in verband met het BRTN-radiodossier), best rekening houdt met het gegeven dat een aantal aspecten van het huidige monopolie van de openbare omroep nog moeilijk houdbaar zijn".

Wat de concrete invulling betreft, verwijst de indier naar de hoorzittingen die vorig jaar doorgingen en waar zowel de Alcatell-studie als de oefening (27 maart 1997) van de administratie Media en de expertise van Broadcast Partners uitvoerig aan bod kwamen.

Uit deze hoorzittingen onthoudt het lid dat het begrip 'verzorgingsgebied' determinerend moet zijn als criterium bij het verlenen van erkenningen.

De heer Dirk Van Mechelen pleit voor een opdeling van de frequentieband in een low power band (102.2 tot 104.8) bestemd voor grotere initiatieven, en een high power band (104.9 tot 107.9) waar ruimte moet zijn voor kleinschalige initiatieven.

De VLD is akkoord met de stelling van de minister dat de invulling van de aantallen die mogelijk zijn binnen deze twee categorieën, toekomt aan een andere instantie, de administratie Media. De heer Dirk Van Mechelen noteert dat in het voorstel van decreet uitgaande van de meerderheidsfracties het Vlaams Commissariaat voor de Media die rol krijgt toebedeeld. De VLD stelt voor dat de erkenning van private lokale radio's gebeurt door het Vlaams Commissariaat voor de Media, op basis van het frequentieplan – dat opgesteld wordt door de administratie Media. De heer Dirk Van Mechelen pleit hiervoor omdat op het lokale niveau er weinig sprake zal zijn van opportuniteit, eerder zal het gaan om een confirmeren aan het frequentieplan. Maar de VLD is van oordeel dat het verlenen van frequenties aan regionale en landelijke initiatieven geen opdracht is voor het Vlaams Commissariaat voor de Media, zeker als er geen duidelijke spelregels vastliggen. Het Vlaams Commissariaat voor de Media is volgens de heer Dirk Van Mechelen onvoldoende gewapend die taak op zich te nemen. De VLD pleit er dan ook resoluut voor, met het Nederlandse voorbeeld voor ogen, regionale en landelijke private frequentiemogelijkheden toe te kennen via een formule van aanbesteding. Die aanbesteding dient te gebeuren op basis van een zeer concreet lastenboek.

Wat de problematiek van private landelijke radio's betreft, verklaart de heer Dirk Van Mechelen dat de VLD in de huidige stand met het gegeven van de technische beperkingen van de FM-band,

onderkent dat er geen mogelijkheden zijn om een private landelijke frequentie ter beschikking te stellen. De VLD pleit er wel voor om in deze regelgeving een kader te creëren waarbij een invulling van digitale radio in Vlaanderen mogelijk wordt. Dit lid zou het een enorme vergissing vinden om nu na te laten in deze nieuwe regelgeving een keuze te maken voor de invulling van TDAB-mogelijkheden. De heer Dirk Van Mechelen verduidelijkt dat binnen de frequenties die Vlaanderen worden toegekend, er een voorafname voor de openbare omroep moet gebeuren. De openbare omroep moet met haar diversiteit van netten alle Vlamingen blijven bereiken. Daarnaast moeten er – volgens de VLD – echter wel voldoende mogelijkheden gecreëerd worden om landelijke private initiatieven mogelijk te maken. De heer Dirk Van Mechelen is van oordeel dat dit, na de uiteenzetting van de heer Roel Van Stiphout daarover, technisch geen moeilijke zaak is. Vandaar dat hetzelfde lid herhaalt dat zijn fractie aandringt dat dit decreet daartoe het kader vastlegt om te voorkomen dat men later geconfronteerd wordt met een concrete bezetting van het terrein.

De heer Dirk Van Mechelen onderstreept verder dat de VLD ervoor kiest het 'oude' artikel 32 van de wetgeving m.b.t. de erkenning van lokale radio's integraal te vervangen door een volledig nieuw artikel, eerder dan te schaven aan het bestaande artikel 32 zoals de indieners van het voorstel van decreet van de meerderheidsfracties voorstellen. Het lid kant zich bovendien tegen het bureaucratisch keurslijf van het bestaande artikel 32.

De VLD is verder op basis van de brief van 3 maart 1997 van Europees Commissaris Van Miert van oordeel dat in dit debat ook de problematiek van de gescheiden financiering moet aan bod komen. Het zou volgens de heer Dirk Van Mechelen onverstandig zijn geen rekening te houden met de kritieken en de klachten die thans hangend zijn op Europees niveau. De VLD pleit in dit verband voor een duidelijke terugkeer naar de gescheiden financiering. De heer Dirk Van Mechelen is van oordeel dat de Vlaamse regering aan de openbare omroep geen machtiging kan verlenen voor het uitzenden van reclame, maar hij is het eens dat de bestaande machtiging in een overgangsfase behouden kan blijven tot 31 december 2000.

Tenslotte vraagt de heer Dirk Van Mechelen aandacht voor de mogelijkheid in artikel 12 van zijn voorstel om programma's van private radio's, ook via de kabel door te geven. De VLD is van oordeel dat de programma's van de drie soorten radio's die de VLD voorstelt, probleemloos via de kabel kun-

nen doorgegeven worden. De heer Dirk Van Mechelen steunt zich hiervoor op een advies van een kabelmaatschappij die hem verzekerde dat het technisch nauwelijks een probleem is om een lokale radio – via de kabel – gedetermineerd in een verzorgingsgebied te brengen. Het is verder technisch mogelijk via de kabel ook regionale en lokale initiatieven door te geven.

Concluderend verklaart de heer Dirk Van Mechelen dat het strategisch fout zou zijn wanneer de decreetgever nalaat met deze nieuwe regelgeving een zo ruim mogelijk offensief kader te creëren binnen dewelke zowel kleinschalige als landelijke private initiatieven mogelijk worden.

I. ALGEMENE BESPREKING

1. Standpunt van de Vlaamse regering

Minister Eric Van Rompuy benadrukt dat hij een aantal aandachtspunten wenst te formuleren bij de ingediende voorstellen van decreet zonder dat deze bemerkingen mogen genotuleerd worden als formele standpunten van de Vlaamse regering. De minister verklaart dat, eens de discussie in de commissie gerijpt is, hij de Vlaamse regering wel zal raadplegen voor een standpuntbepaling.

De minister verklaart zich akkoord met de grote principes van de beide ingediende voorstellen van decreet. Hij is van oordeel dat er geen echte fundamentele verschillen tussen beide voorstellen bestaan.

Wat de notie 'agglomeratieradio' betreft, kan de minister zich akkoord verklaren met de invoering daarvan in de band 102.2 tot 104.8. Zowel onze buurlanden als de Franse Gemeenschap plannen in deze band immers grotere vermogenszenders waardoor het volgens de minister noodzakelijk is dat ook Vlaanderen grotere vermogens toestaat.

Als aandachtspunt voor discussie brengt de minister de ketenvorming tussen lokale radio's en agglomeratieradio's te berde. Thans is de netwerkvorming tussen agglomeratieradio's enerzijds, en tussen lokale radio's onderling anderzijds, mogelijk. De minister vraagt zich af in hoeverre dit houdbaar is: moet er geen netwerkvorming tussen lokale en agglomeratieradio's toegelaten worden? In het voorstel van decreet van de meerderheidsfracties is netwerkvorming beperkt. Zulks maakt een aantal mogelijkheden op economisch vlak minder haalbaar en moet volgens de minister onderzocht wor-

den.

De minister is van oordeel dat ook moet nagedacht over de tijdsblokken vervat in artikel 13 van het voorstel van decreet van de meerderheidsfracties. De minister benadrukt dat daardoor de lat zeer hoog wordt gelegd : 4,5 uur eigen programmatie per dag. Hij vraagt dit punt te onderzoeken zeker in het licht van netwerkvorming. De minister verwijst ter zake naar het recente advies (advies 98/09)² van de Raad voor Lokale Radio's m.b.t. de aanhangige voorstellen van decreet. Deze Raad stelt dat "minstens drie uur per dag de programmatie een specifieke lokale invulling dient te hebben". En dat "deze uren dienen gebracht te worden tussen 7 u en 20 uur in blokken van minimum 30 minuten".

De minister onderstreept dat in het decreet de termijn van 1 januari 1999, drie maanden vroeger dan het aflopen van de normale vergunningstermijn, moet vastgelegd worden. Hij stelt dat de sector van de lokale radio's trouwens vragende partij is om zo vlug mogelijk te komen tot een nieuw radioland-schap. De minister meent dat het gevolg wel is dat dit decreet voor het zomerreces moet goedgekeurd zijn zodat tegen het tijdstip dat het Vlaams Commissariaat voor de Media operationeel is – 1 juli 1998 – ook de regelgeving inzake lokale radio's op punt staat.

Wat de problematiek van de digitalisering van de radio en concreet wat het voorstel van de heer Van Mechelen daarover betreft, verklaart de minister dat hij dit kan onderschrijven. Als men tot digitalisering komt, moet het mogelijk zijn landelijke commerciële initiatieven mogelijk te maken. De minister onderlijnt echter dat digitale radio er in de praktijk nog steeds niet is. Het blijft een theoretische optie, maar de minister vindt het terecht dat de regelgeving nu reeds rekening houdt met de digitalisering.

De minister toont zich geen voorstander van een frequentiedeling waarbij verschillende radio's één frequentie delen. Eén frequentie moet gekoppeld zijn aan één vergunning voor één lokale radio.

Minister Eric Van Rompuy onderschrijft dat in dit decreet duidelijk wordt ingeschreven op basis van welke criteria een vergunning wordt toegekend. In dat verband is ook de minister voorstander van het opsommen van voldoende criteria zodat het Vlaams Commissariaat voor de Media voldoende argumenten heeft om op te treden.

De minister besluit dat zijn uitspraken niet mogen beschouwd worden als een officiële stellingname van de Vlaamse regering. Op de vraag van de heer Jos Geysels of de Vlaamse regering de beide voorstellen van decreet besprak, repliceert de minister dat hij de verdere bespreking in commissie afwacht, vooraleer de regering daarover te vatten.

2. Tussenkomen van de leden

De heer Kris Van Dijck benadrukt dat zijn fractie bekommerd blijft over de hoofdpodracht van een lokale radio. In die optiek is hij verheugd dat het voorstel van decreet van de meerderheidsfracties in artikel 4 duidelijk inschrijft dat "elke inwoner van de Vlaamse Gemeenschap een particuliere radio moet kunnen beluisteren". Hetzelfde lid vindt dit een gunstige kentering in vergelijking tot de hoorzittingen van vorig jaar waar met het gebruik van de klassieke parameters (8 km-grenzen, inwonersaantallen van 20.000, 40.000 inwoners,...) blancogebieden – waar geen bezetting van lokale radio's is – in Vlaanderen ontstonden.

Voor de heer Kris Van Dijck is het uiterst belangrijk dat het lokaal karakter van de lokale radio inhoudelijk kan erkend worden. De meerwaarde van het medium zit hem vooral in het lokaal karakter dat zich vooral moet uiten op vlak van informatie en cultuur.

Wat de verplichting tot eigen programmatie betreft zoals die verwoord wordt in artikel 13 van het voorstel van decreet van de meerderheidsfracties, heeft de heer Kris Van Dijck problemen met de libellering van de tijdsblokken. Het lid vraagt naar de juiste interpretatie en verklaart dat hij liever zag dat de lokale radio's 100 % eigen programma's verzorgen.

De heer Eddy Schuermans verduidelijkt dat de bedoeling van deze tijdsblokken meervoudig is. Er is de ondersteuning van het lokale initiatief tijdens deze tijdsblokken. Het aangeven van deze tijdsblokken verhoogt bovendien de controleerbaarheid van de regelgeving en in die optiek moeten deze tijdsblokken als minimale vereisten beschouwd worden.

² Het advies 98/09 van 17 maart 1998 uitgaande van de Raad voor Lokale Radio's m.b.t. de voorstellen van decreet houdende wijziging van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie werd op 20 april 1998 overgezonden aan de vaste en plaatsvervangende leden van de Commissie voor Mediabeleid.

De heer Kris Van Dijck blijft erbij dat deze lineaire beperking in de eigen programmatie (30% lokale radio's) en de tijdsblokken onduidelijkheden schept. Hij kondigt een amendement in die zin aan.

Wat de opmaak van het frequentieplan betreft, dringt ook de heer Kris Van Dijck aan op duidelijkheid zodat de decreetgever het kader kent waarbinnen men kan opereren. Voor de VU-fractie is het uitgangspunt dat er zeker geen blanco-gebieden mogen zijn in Vlaanderen.

Tenslotte vraagt dit lid meer aandacht voor het culturele aspect van het medium lokale radio.

Voor *de heer Dirk Van Mechelen* is de standpuntbepaling van de minister, na de toelichting van de indieners duidelijk en erg belangrijk. Het lid onderschrijft de stelling van de minister dat er een akkoord mogelijk moet zijn over de grote principes van een radiodecreet. Er zijn inderdaad geen fundamentele verschillen, de invoering van de gescheiden financiering er buiten gelaten.

Wat de indeling van de FM band in twee subbanden betreft, volgt de heer Dirk Van Mechelen de minister en zijn administratie. Dit is een goed uitgangspunt. Bij deze fundamentele keuze moet de administratie Media, gesteund door Broadcast Partners perfect in staat zijn het onderste uit de kan te halen zonder dat het parlement hic et nunc bepaalt hoeveel radio's er moeten zijn.

De VLD pleit voor lokale private radio. Een brok voluntarisme zal bepalend zijn voor de invulling en de kwaliteit van het medium lokale radio. De heer Dirk Van Mechelen vindt dat op het vlak van het voortbestaan en de overleving van lokale radio's een akkoord mogelijk is over de fracties heen.

Voor het tweede type van radio die de VLD omschrijft als regionale radio (een radio die zich richt tot een gemeenschap die geografisch gesitueerd is binnen een arrondissement of een groep van aaneengrenzende arrondissementen) en waar de meerderheidsfracties het hebben over agglomeratieradio's (die zich richten tot een stedelijke agglomeratie) ziet de heer Dirk van Mechelen eveneens een vergelijk haalbaar. Daar zal beroep gedaan worden op de techniekers onder meer om de notie agglomeratie scherper te omschrijven.

Wat het definiëren van het begrip landelijke radio betreft, is de heer Dirk Van Mechelen bijzonder verheugd dat de minister zich kan inschrijven in de visie naar digitale radio toe. Het lid vindt het belangrijk dat de decreetgever tijdig daartoe het

kader creëert zodat degene die belangstelling heeft, tijdig de spelregels kent. De heer Dirk Van Mechelen reikt de hand naar de meerderheid om zich in dat perspectief in te schrijven.

Wat de criteria betreft, is de heer Dirk Van Mechelen van oordeel dat het niet aan het Commissariaat is de criteria op te stellen. Het lid pleit ervoor in het decreet de basisspelregels in te schrijven. De VLD ziet twee mogelijke pistes. Er is het voorstel van de meerderheid om het Commissariaat voor de Media te belasten met de erkenningen. Er is het voorstel van de VLD om deze erkenningen voor regionale en landelijke radio niet te laten gebeuren door het Commissariaat maar deze erkenningen door aanbesteding toe te kennen. De heer Dirk Van Mechelen wil dan ook het debat voeren over de wijze waarop men licenties voor regionale en landelijke erkenningen zal toestaan. Hij verwijst ter zake naar Nederland waar veel literatuur over deze materie voorhanden is en naar de praktijk in de (Belgische) telecomunicatiesector (Belgacom, Proximus, en de procedure van aanbesteding voor een derde verdeler..).

Wat de mogelijkheid tot netwerkvorming betreft, pleit de heer Dirk Van Mechelen ervoor niet decretaal een aantal spelregels te verankeren. De markt moet hier zijn rol kunnen spelen. Hetzelfde lid is wel van oordeel dat er een debat moet gevoerd worden over de totaliteit van samenwerkingsverbanden vanuit de vraagstelling of het toelaatbaar is dat alle agglomeratieradio's in één hand kunnen komen.

De heer Dirk Van Mechelen herhaalt zijn verzoek om het bestaande artikel 32 van de regelgeving integraal te herschrijven. Hij pleit voor het opnemen van een aantal algemene doelstellingen, eerder dan een aantal gedetailleerde bureaucratische regeltjes in te schrijven in de regelgeving. Naar methodiek toe stelt de heer Dirk Van Mechelen dan ook voor tabula rasa te maken en nadien een aantal basiselementen uit het bestaande artikel 32 op te vissen. Hij is wel van oordeel dat onder meer cassette-radio's onder geen enkel beding nog toelaatbaar zijn.

Wat het inschrijven van termijnen in de regelgeving betreft, is de heer Dirk Van Mechelen het eens met de minister dat er zo snel mogelijk duidelijkheid wordt gecreëerd, wat impliceert dat er inderdaad op 1 januari 1999 wordt gestart. De sector van de lokale radio's is trouwens vragende partij. In de marge suggereert de heer Dirk Van Mechelen de mogelijkheid te onderzoeken naar oplossingen te zoeken indien er zich een sociaal passief voordoet

ingevolge de niet-erkenning van een aantal bestaande lokale radio's.

De heer Jos Geysels verklaart dat hij hetzelfde verhaal kan brengen dat hij bracht in deze commissie naar aanleiding van de bespreking van het reclamedecreet. Ook in de sector van de lokale radio's constateert hij een trend waarbij een 'oorspronkelijk cultuurprodukt' evolueert naar een 'meer economisch produkt'. Daarmee gepaard stelt dit lid vast dat de overheid instaat voor een minimale reglementering van de sector. Hij moet vaststellen dat een aantal oorspronkelijke intenties van de overheid (nadruk op het kleinschalige, het niet-commerciële, het gemeenschapsvormende,...) verschuiven. Men tracht in beide voorstellen van decreet een evenwicht te realiseren tussen de radio als marktgegeven en het medium radio als cultuurgegeven. Deze oefening is niet helemaal geslaagd. Getuige daarvan de libellering van artikel 4 van het voorstel van decreet van de meerderheidsfracties waar het juridisch begrip 'particuliere radio' – dat verwijst naar eigendomsverhoudingen – geldt als uitgangspunt. Dit begrip wordt gelinkt aan geografische criteria (lokale en agglomeratieradio's). De heer Jos Geysels vraagt duidelijkheid over de definities : onder meer, wat zijn stedelijke agglomeraties. Gelden hier de definities van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) of de definities uit de studie van professor De Rynck over de bestuurlijke organisatie ? Hetzelfde lid vreest dat men met een catalogisering van radio's in twee categorieën een opdeling in niveau's van radio's (de vijfsterrenradio en de anderen) realiseert. Dit voorstel laat m.a.w. een aantal ongewenste effecten toe.

De heer Jos Geysels stelt de vraag of de overheid niet als opdracht heeft bepaalde private initiatieven die zich bezig houden met gemeenschapsvorming te stimuleren ? Deze vraagstelling komt spijtig genoeg niet aan bod in de aanhangig zijnde voorstellen van decreet.

De heer Jos Geysels pleit ervoor vanuit de overheid een bepaalde niche te creëren – zonder een oordeel uit te spreken over andere initiatieven. Het lid is er zich van bewust dat dan vanzelfsprekend de vraag zal komen in welke mate deze initiatieven moeten betoelaagd worden, volgens welke criteria, en wie deze subsidies zal bekostigen ? In dat verband verwijst hetzelfde lid naar een vroegere denkpiste in SP-kringen waar sprake was van de oprichting van een cultuurfonds dat zou gestijfd worden via heffingen op reclame.

Concluderend benadrukt de heer Jos Geysels dat

een overheid als taak heeft bepaalde private initiatieven die gemeenschapsvormend werken, te beschermen zodat deze niet platgewalst worden door pure economische wetmatigheden. In die optiek kondigt het lid een aantal amendementen aan om de oorspronkelijke piste van het medium lokale radio overeind te houden.

3. Procedure

– Methodologie : werkgroep of debat ?

Naar de regeling van de werkzaamheden en de procedure toe, vraagt *de heer Dirk Van Mechelen* op welke wijze de commissie wenst te komen tot een nieuwe regelgeving m.b.t. radio's.

In dat verband zijn er twee mogelijkheden. Ofwel wordt er via een werkgroep gestreefd om te komen tot een nieuw voorstel van decreet dat op basis van de principes van beide ingediende voorstellen een nieuwe sneuveltekst voorbereidt, ofwel wordt het debat hier verder in commissie gevoerd op basis van de beide ingediende voorstellen.

De heer Michel Doomst is van oordeel dat vanuit het oorspronkelijk ingediende voorstel van decreet van de meerderheidsfracties kan vertrokken worden voor de verdere bespreking. Hij verklaart dat de indieners van dit voorstel bereid zijn om hun tekst tijdens de artikelsgewijze bespreking aan te passen aan opmerkingen en amendementen. Dit lid vindt het niet nuttig nog samen te zitten om een nieuwe tekst te maken.

De heer Peter Vanvelthoven daarentegen heeft geen problemen om in een voorbereidende werkgroep samen te zitten om één tekst te maken. Hij is van oordeel dat als signaal naar de sector toe, het beter zou zijn dat het parlement met één tekst naar buiten komt. Daarenboven kan een amendering van één voorstel door elementen van het andere voorstel tot problemen in verband met de coherentie van de tekst leiden.

De heer Michel Doomst is het eens dat naar een gezamenlijk voorstel kan gestreefd worden, maar hij herhaalt dat voor hem dient uitgegaan te worden van het oorspronkelijk voorstel van decreet van de meerderheidsfracties.

De heer Dirk Van Mechelen meent te begrijpen dat de heer Michel Doomst vraagt dat sowieso wordt uitgegaan van zijn voorstel van decreet. De heer Dirk Van Mechelen stelt dan voor een fundamenteel debat te voeren over een vijftal grote principes : welk soort radio's willen we, hoe ver gaan de

samenwerkingsverbanden, welke voorwaarden en erkenningscriteria worden in het decreet ingeschreven, wie levert de erkenningen af en tenslotte de problematiek van de landelijke private radio.

Als men het eens geraakt over deze principes, kan men tot een nieuw voorstel van tekst komen.

De heer Michel Doomst benadrukt dat de beide voorstellen van decreet geen vrijblijvende documenten zijn. Ze vertrekken vanuit een bepaalde visie. Het lid wenst dat het voorstel van decreet van de meerderheid gehanteerd wordt als uitgangspunt van discussie.

Daarop trekt *de heer Dirk Van Mechelen* zijn verzoek terug om via een werkgroep te komen tot één basistekst.

De commissie besluit daarop een debat over de grote principes van de nieuwe regelgeving inzake lokale radio's te voeren.

– *Technische toelichting over het nieuwe frequentieplan*

Op woensdag 22 april 1998 werd de commissie in kennis gesteld van een schrijven van Broadcast Partners³ waarbij zij reageren op een aantal verklaringen – in deze commissie op 21 april 1998 – van de administratie Media van de Vlaamse Gemeenschap. De teneur van dit schrijven is dat Broadcast Partners verklaart dat zij op 17 april jl. een plan tot herstelling van de Vlaamse frequentievoorraad waarin 280 bruikbare frequenties zijn opgenomen, hebben gepresenteerd aan de administratie Media van de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Dirk Van Mechelen is van oordeel dat in het licht van dit schrijven het noodzakelijk is dat er spoedig een technische toelichting volgt waarbij de mensen van Broadcast Partners door de commissie gehoord worden en de administratie Media de gelegenheid krijgt eventueel daarop te repliceren.

Ook *de heer Michel Doomst* meent dat het nuttig zou zijn dat er snel duidelijkheid komt over het nieuwe frequentieplan dat de regering i.c. de minister bevoegd voor de Media laat opstellen.

³ Schrijven van 21 april 1998 dat op woensdag 22 april ter zitting aan de leden van de Commissie voor Mediabeleid werd bezorgd.

De heer Peter Vanvelthoven is het eens met de voorgestelde werkwijze om nu eerst een discussie ten gronde te voeren over een aantal principes die ten grondslag liggen van een nieuw radiodecreet en nadien een hoorzitting te organiseren over het nieuwe frequentieplan. *De minister* verklaart dat hij de openheid heeft om zijn administratie hier spreekrecht te geven, maar hij vindt dat men eerst de administratie en Broadcast Partners hun opdracht moet laten doen. Minister Eric Van Rompuy stelt voor het eventuele technische debat tussen de administratie en Broadcast Partners te organiseren op het ogenblik dat het frequentieplan volledig klaar is en door de regering goedgekeurd is. De minister verduidelijkt dat de verschillen tussen zijn administratie en de privé-partner trouwens van louter technische aard zijn.

De heer Dirk Van Mechelen stelt dat het parlement niet wil misbruik maken van deze communicatiestoornis tussen de administratie Media en Broadcast Partners. Maar hetzelfde lid noteert wel dat Broadcast Partners zich sterk maakt dat er 280 bruikbare frequenties zijn, waaronder verscheidene van hoog vermogen. De heer Dirk Van Mechelen wenst dan ook voor de goede gang van zaken en eventuele beleidskeuzes rond agglomeratieradio's en regionale radio's, enige duidelijkheid over de technische mogelijkheden en aantallen.

In het debat zijn de technische imperatieven en mogelijkheden immers recht evenredig verbonden met het juridisch werk.

De commissie is het eens om te wachten op een meer definitief plan van de administratie Media en Broadcast Partners, vooraleer deze technische toelichting te organiseren.

De heer Peter Vanvelthoven wenst zijn ongenoegen te uiten over de uitspraken die minister Eric Van Rompuy vandaag in de radio-uitzending Actueel heeft gedaan. De heer Peter Vanvelthoven betreurt dat de minister daar hic et nunc, terwijl de bespreking nog bezig is in deze commissie, een invulling heeft gegeven aan het begrip 'agglomeratieradio' die niet terugvinden is in het voorliggend voorstel van decreet. De minister spreekt van een stedelijke radio in elke provincie. Verder heeft de minister verklaard dat er samenwerkingsverbanden zullen kunnen zijn tussen verschillende types van radio's. Deze suggestie werd weliswaar op 21 april 1998 door de minister aangekaart in de commissie, maar staat niet in het voorliggend voorstel van decreet. Het lid vindt het ongelukkig dat de minister uitspraken doet over thema's die nog niet ten gronde uitgeklaard zijn in deze commissie.

De minister repliceert dat hij enerzijds niet verantwoordelijk is voor het gegeven dat het tijdstip waarop dit Radioforum werd georganiseerd, net samenvalt met het ogenblik waarop dezelfde thematiek in behandeling is in deze commissie.

De minister benadrukt dat hij gewoon zijn mening heeft gezegd, maar verklaard heeft dat uiteindelijk het parlement beslist. Hij is van oordeel dat ook de regering zijn mening mag zeggen over wat er in het parlement voorligt.

4. Vijf belangrijke principes van de nieuwe regeling

4.1. Welk soort radio's ?

De heer Eddy Schuermans herhaalt dat het voorstel van decreet van de meerderheid tot stand kwam na een brede consultatie op het veld en toch op een aantal vlakken verschilt van het voorstel van de heer Dirk Van Mechelen. Daarom vindt dit lid het zinvol de beide voorstellen naast mekaar te bespreken en niet te streven naar één tekst.

Het voorstel van decreet van de meerderheid vertrekt vanuit de notie lokale radio en heeft niet de ambitie het hele radiolandschap (openbare en private radio's) te willen regelen. De CVP-fractie vertrekt van het medium lokale radio dat gekoppeld wordt aan de notie verzorgingsgebied. Wat impliceert dat dit voorstel niet langer stoelt op de klassieke parameters (cirkelvormige zone van 8 km ...).

Naast een x aantal gelijkwaardige lokale radio's met een verzorgingsgebied, voert dit voorstel van decreet de notie in van een stedelijke agglomeratieradio die zich onderscheidt van de lokale radio's door zijn opmerkelijk groter verzorgingsgebied. Ter verduidelijking sluit het lid niet uit dat nominatief in het decreet de agglomeraties opgesomd worden.

De heer Eddy Schuermans benadrukt dat het voorstel van de meerderheid ook niet spreekt over landelijke private radio's. Het voorstel van de meerderheid wenst ook niet de discussie aan te gaan over de gescheiden financiering. Dat lijkt de CVP-fractie een debat op zich te zijn, dat los van deze aangelegenheid moet bekeken worden.

De heer Jos Geysels herhaalt zijn standpunt dat Agalev in dit debat een aantal andere elementen die te maken hebben met de rol van overheid en de mate van grootschaligheid en kleinschaligheid,

commerciële en niet-commerciële radio, wil inbrengen. Dit lid benadrukt nogmaals dat hij gekant is tegen een radiolandschap met twee snelheden. Hij herinnert aan zijn vraag voor duidelijkheid te krijgen over het begrip agglomeratieradio.

De democratie moet niet alleen reglementeren en rationaliseren, maar het lijkt de heer Jos Geysels evenzeer een taak van de democratie om deze initiatieven te stimuleren die beantwoorden aan de oorspronkelijke visie. Hij verduidelijkt dat een aantal initiatieven die op niet-commerciële basis willen werken – het lid spreekt in dit verband van niet elitaire niche-radio en gemeenschapsradio –, moeten gevrijwaard blijven ten opzichte van de vrije markt die verder en verder oprukt. Hij herhaalt zijn discours dat subsidiëring als pendant een aantal criteria vergt en de vraag stelt naar het genereren van middelen (heffing of fonds). Maar de heer Jos Geysels benadrukt dat het niet alleen mag gaan over pecuniaire voordelen of criteria die een pecuniair voordeel opleveren. In dat verband denkt hij aan vormen van positieve discriminatie. Uiteindelijk is het voor dit lid uiterst belangrijk dat de idee van radio als cultuurelement overeind blijft in dit debat, maar hij verklaart geen pasklaar voorstel te kunnen formuleren om aan deze desiderata tegemoet te treden.

De heer Peter Vanvelthoven verklaart dat zijn fractie deze bekommernis van de heer Jos Geysels deelt. Wat de afweging van de criteria betreft, is dit lid het eens dat de criteria die in het decreet opgenomen zijn, wellicht onvoldoende gespecificeerd werden om werkbaar te zijn voor het Vlaams Commissariaat voor de Media om vergunningen te verlenen. Hij is het eens dat er bij de keuze tussen twee kandidaten voor één verzorgingsgebied onder meer op grond van de eigen programmatie van een lokale radio een afweging kan gebeuren. De heer Peter Vanvelthoven is bereid om via amendering de inhoudelijke aspecten van een radio zodanig te laten valideren dat ze een belangrijk element vormen in het besluitvormingsproces bij de toekenning van vergunningen.

De heer Dirk Van Mechelen verwijst naar het debat dat deze commissie voerde tijdens de bespreking van het maxidecreet over de openbare omroep, over het doel en de opdracht van de VRT (artikel 3 van het maxidecreet). Deze commissie heeft daarover een uitvoerig, fundamenteel en interessant debat gevoerd. Het lid noteert dat hier het debat over de private radio's aan de orde is. Hij is het eens dat er een breed kader wordt gecreëerd waarbij een aantal algemene doelstellingen worden geformuleerd. De VLD omschrijft het begrip 'pri-

vate radio' in artikel 4 van zijn voorstel als volgt : 'Private radio's hebben tot taak een verscheidenheid aan informatie, animatie, culturele onderwerpen en ontspanning te brengen met de bedoeling binnen hun zendgebied de communicatie onder de bevolking te bevorderen'. De heer Dirk Van Mechelen vindt het geen opdracht voor de decreetgever om in detail andere regeltjes vast te leggen. Het lid verduidelijkt dat de geformuleerde algemene definitie van private radio toelaat dat ene of gene radio zich kan ontwikkelen tot bijvoorbeeld een europsportradio, of een CNN-radio, of een kleine private Radio 3, enzovoort. Het overleven van private radio's is recht evenredig met de mate waarin ze erin slagen commerciële middelen te vergaren. De heer Dirk Van Mechelen gelooft niet in subsidiëren of ondersteunen van lokale radio, evenmin als hij de mening is toegedaan dat regionale televisie die leeft van reclame-inkomsten, moet betoelaagd worden. De heer Dirk Van Mechelen kant zich tegen het opleggen van (gedetailleerde) regelgeving voor de private radio's. De decreetgever moet zich in zijn visie beperken tot het creëren van een algemeen kader en de opdracht. Hoe deze private radio's die taak vervullen en of ze kunnen overleven, zullen de luisteraar en de reclamemarkt uitmaken. Concluderend waarschuwt de heer Dirk Van Mechelen tegen het voeren van een debat waar dit allemaal aan de orde komt.

De heer Tuur Van Wallendaal vreest dat als men de markt zijn gang laat gaan, de verscheidenheid aan initiatieven verloren zal gaan en de commercie het zal halen. De heer Dirk Van Mechelen betwist deze stelling en wijst erop dat hij een aantal kleinschalige professionele initiatieven kent die zeer goed functioneren. Hij ziet het helemaal niet zitten om dergelijke trends te ondervangen via een decretale regelgeving.

De heer Michel Doomst verklaart dat het voorstel van de meerderheid minder de nadruk legt op het commerciële karakter van radio maken en meer in de lijn ligt van wat de heer Jos Geysels wenst omdat dit voorstel vertrekt vanuit het medium lokale radio en niet praat over regionale en landelijke radio's, precies om de kleinschalige initiatieven kansen te geven zich te ontwikkelen.

De heer Jos Geysels kan voor een stuk de redenering van de heer Dirk Van Mechelen over de opdeling tussen openbare en private radio's volgen, maar hij benadrukt dat niet elke privé-initiatief mag gelijkgesteld worden met een commercieel privé-initiatief. Een aantal sociaal-culturele initiatieven zijn weliswaar privé-initiatieven maar zijn

zeker niet commercieel. Hetzelfde geldt voor een aantal private radio's die opgericht zijn niet uit winstbejag maar omwille van een bepaalde betrokkenheid. De heer Jos Geysels wil vermijden dat deze groepen opgeofferd worden aan puur commerciële belangen. Het lid wenst dat deze groepen zoveel mogelijk ondersteund worden, ook al gaat het om louter privé-initiatieven. *De heer Kris Van Dijck* die deze visie van de heer Jos Geysels volledig ondersteunt, voegt er aan toe dat het aantal lokale radio's sowieso beperkt zal zijn. Vanuit dit gegeven, pleit hij ervoor dat de overheid een 'instapdrempel' invoert waarbij rekening wordt gehouden met de hoofdplicht van het medium lokale radio. Dit lid stelt dat hij de redenering van de heer Dirk Van Mechelen zou kunnen beamen, indien de ether totaal vrij was en vooral geen beperkingen zou kennen.

De heer Emiel Verrijken is van oordeel dat 'subsidiering' niet past in het kader van de private radio's. Hij vindt dat de vrije mededinging in de nobele zin van het woord moet kunnen spelen en kant zich met nadruk tegen het subsidiëren van privé-initiatieven met publieke gelden.

De heer Eddy Schuermans vindt het naar aanleiding van de opmerkingen van de heren Jos Geysels en Kris Van Dijck nuttig dat er een aantal kwalitatieve criteria moeten aangebracht worden. Het voorstel van decreet van de meerderheid poogt dit via het opleggen van een informatieverplichting in zijn brede betekenis – die zich niet alleen uit in het uitzenden van journaals – en door het lokaal karakter van het medium te beklemtonen. Op deze wijze worden de kansen vergroot om de lokale radio's overeind te houden. In die optiek is dit lid het ook eens met de suggestie van de heer Peter Vanvelthoven om de tekst nog te verfijnen – zonder te vervallen in bureaucratische regels en bevoogdend te willen optreden – zodat er criteria zijn die het Vlaams Commissariaat voor de Media kan hanteren bij de toewijzing van frequenties.

De heer Dirk Van Mechelen stelt vast dat het onderscheid tussen beide voorliggende voorstellen van decreet groter is dan hij aanvankelijk dacht. De VLD vertrekt vanuit het gegeven dat het medium private radio moet georganiseerd worden, terwijl het decreet-Van Rompuy van 7 november 1990 als uitgangspunt de notie 'lokale radio' had, en vanuit de filosofie dat grootschalige initiatieven niet nodig waren, omdat de openbare omroep gans Vlaanderen coverde. Het concept was toen dat het kleinschalige voor het privaat initiatief was en het grootschalige voor de openbare omroep.

De VLD wil nu duidelijk afstappen van het begrip 'lokale radio' en resoluut de term 'private radio' hanteren. Terwijl de CVP blijft zweren bij de terminologie van 'lokale radio's' maar wel meer duidelijkheid creëert in het bestaande artikel 29 van de mediacodex. De VLD blijft opteren voor drie levels – de echt lokale radio's, de regionale en de landelijke – binnen de private radio's. Het lid herhaalt zijn visie daarover.

De heer Dirk Van Mechelen kan de heer Jos Geysels volgen in zijn visie dat niet alles moet gecommercialiseerd worden. Hij had de indruk dat de minister ook die piste volgt als hij stelt dat het Vlaams Commissariaat voor de Media de erkenningen moet afleveren voor de lokale radio's en in zijn beoordeling en afweging een aantal criteria – zoals een bepaalde meerwaarde die gecreëerd wordt, bv. universiteitsradio's met vrijwilligers – kan betrekken die bepaalde types van radio bevoordelen.

Voor de erkenning van de regionale – en zeker de landelijke stations – herhaalt de heer Dirk Van Mechelen zijn pleidooi om de erkenningen te organiseren via een formule van aanbesteding. Gelet op de schaarste van de frequenties en vermits de vraag groter zal zijn dan het aanbod, meent de VLD dat de toekenning van vergunningen dient te gebeuren d.m.v. een aanbesteding op basis van een lastenboek. Hij verduidelijkt dat men perfect in een dergelijk (gedetailleerd) lastenboek – dat door het Vlaams Commissariaat voor de Media kan opgesteld worden – een aantal verplichtingen kan opnemen waardoor er een meerwaarde kan ingebracht worden. Zeker voor toekenning van de landelijke stations is de heer Dirk Van Mechelen voorstander om een aantal verplichtingen en garanties (journalistieke onafhankelijkheid, nationale journaalverplichting,...) op te leggen waaraan de kandidaten zeker moeten voldoen. Via het lastenboek kan men m.a.w. een kwaliteitsbewaking organiseren.

Concluderend is voor hetzelfde lid, private radio m.a.w. niet per definitie commerciële radio maar hoe groter het niveau van de radio, hoe vanzelfsprekender het is dat het wel om een commerciële radio gaat.

De heer Michel Doomst verklaart dat het voorstel van de meerderheid meer in de lijn ligt van de bekommernissen van de heren Jos Geysels en Kris Van Dijk om het kwalitatieve van een lokale radio te erkennen en te controleren. De percentages waarvan sprake in het voorstel zijn niet bedoeld om te betuttelen, eerder om de kwaliteit te controleren.

De minister is van oordeel dat er geen enkel andere regio in West-Europa is waar de openbare radio zo'n hoog marktaandeel (90%) heeft. Zelfs in Wallonië scoort de RTBF slechts 30% van de markt. De gemeenschapsradio geniet in Vlaanderen een hoge bescherming.

De minister verklaart dat het decreet van 1990 gemaakt was voor de 'gemeenschapslokale' radio's. Een aantal politici spraken toen zelfs smalend van de parochieradio's (80% eigen programma's, 50 % lokale berichtgeving,...). Minister Eric Van Rompuy benadrukt dat dit decreet toen de steun had van de federatie van lokale radio's en radicaal bestreden werd door de ketens (met name Radio Contact).

De minister heeft moeten vaststellen dat in de loop van de jaren negentig dezelfde mensen die het decreet van 1990 steunden, zich aangesloten hebben bij een aantal netwerken. Er zijn echter een aantal initiatieven die op hun onafhankelijkheid blijven staan. De minister vindt het dan ook een terechte bekommernis om deze onafhankelijkheid ook naar de toekomst toe te waarborgen.

Minister Eric Van Rompuy is dan ook van oordeel dat de elementen van het decreet van 1990 op vraag van de sector zelf trouwens, nu op een ander niveau moeten gedefinieerd worden zodat samenwerkingsverbanden mogelijk worden en de leefbaarheid van de lokale radio's kan verzekerd worden. De minister verklaart dat hij vanuit de sector onder druk wordt gezet om een aantal landelijke commerciële radio's toe te laten. Dat is een problematiek die in deze commissie minder aan bod komt, maar des te meer op het terrein. Wat de problematiek van de (economische) leefbaarheid betreft, vindt de minister dat de kwaliteit afhankelijk is van een bepaalde schaalgrootte van het medium. Er is dus nood aan een financiering en zekere vormen van professionalisering.

De minister stelt trouwens vast dat het voorstel van decreet vertrekt van de huidige definitie zoals ze vervat zit in artikel 28. De gangbare filosofie blijft dus gehandhaafd, zij het dat er thans samenwerkingsverbanden worden toegelaten.

De minister verklaart dat het fundamentele probleem is dat de frequentieband te weinig perspectieven biedt. De beperking van de ether maakt dat men aan één verzorgingsgebied soms maar één frequentie kan toekennen. Quid met een aantal themaradio's (studentenradio's, religieuze radio's,...). In die optiek is het decreet van 1990 een mislukking. Men heeft vastgesteld dat een radiolandschap met idealiter een 350tal radio's niet functioneert.

De minister waarschuwt ervoor dat het fenomeen lokale radio niet mag verdwijnen indien het landschap wordt hertekend.

Wat de problematiek van de agglomeratieradio's betreft, pleit de minister er sterk voor om naar analogie met de regelgeving over regionale televisie nominatim in het decreet de agglomeraties op te sommen om zo een oeverloze discussie te vermijden.

De heer Eddy Schuermans herhaalt dat zijn fractie de basisdoelstellingen van het decreet van 1990 wil behouden en waarmaken. Dat vergt het formuleren van een aantal algemene normen en criteria op vlak van informatie en lokale programmatie die best decretaal worden verankerd. Het Vlaams Commissariaat voor de Media kan op basis van deze criteria komen tot verfijning om over te gaan tot erkenningen.

Wat de concrete invulling van het begrip agglomeratieradio betreft, ziet de heer Eddy Schuermans geen wezenlijk verschil met de lokale radio's. De grootte van het verzorgingsgebied is het enige onderscheid. Naar taakstelling ziet de CVP-fractie dan ook voor agglomeratieradio's een gelijkwaardige opdracht die enkel verschilt met lokale radio's op vlak van de schaalgrootte. Het lid spreekt in dat verband van drie grote agglomeraties (Antwerpen, Brussel en Gent) waar meerdere agglomeratieradio's moeten mogelijk zijn. Naar toewijzing van frequenties is de CVP-fractie voorstander om dit type van radio samen met andere lokale radio's te plaatsen in de onderste band zodat er in het bovenste gedeelte zo veel mogelijk ruimte is voor andere lokale radio's. Met het voorstel van de VLD om te vertrekken vanuit een indeling per provincie of arrondissement stemt de CVP-fractie niet in omdat deze indeling niet beantwoordt aan de realiteit op het veld.

De heer Dirk Van Mechelen wenst een duidelijk antwoord van de CVP over het uitgangspunt van de nieuwe regelgeving. Is de CVP-fractie bereid om zoals de VLD te vertrekken van het begrip 'private radio' en kan deze zich terugvinden in een indeling van de private radio's in drie niveau's (kleinschalig, regionaal en landelijk) ?

De heer Eddy Schuermans repliceert dat zijn fractie in het voorstel van decreet gewag maakt van de term particuliere radio. Dit begrip dekt waarschijnlijk dezelfde lading – taaladvies moet dit eventueel onderzoeken. Maar het lid herhaalt nogmaals dat zijn voorstel van decreet de notie verzorgingsgebied hanteert bij de opbouw van een frequentieplan. Voor duidelijk grotere omschrijvingen (de

eigenlijke agglomeraties) die nominatief opgesomd moeten worden in het decreet, moeten hogere eisen qua programmatie opgelegd worden in het decreet.

De heer Dirk Van Mechelen vraagt of het de bedoeling is dat dergelijke agglomeratieradio's met meer dan 100 watt mogen uitzenden ?

De heer Kris Van Dijk repliceert dat uit de discussie over de notie verzorgingsgebied toch blijkt dat men niet langer parameters als afstand (8 km) of vermogen (100 watt) gaat hanteren maar eerder in functie van noden en behoeften, gebieden gaat afbakenen.

Wat de problematiek van grootschalige (landelijke) initiatieven betreft, verklaart *de heer Eddy Schuermans* dat landelijke commerciële radio voor zijn fractie een ander debat is. De CVP-fractie beperkt zich in dit decreet tot het lokale niveau. De problematiek van de (gescheiden) financiering van de openbare omroep en een eventuele landelijke commerciële radio is voor de heer Eddy Schuermans een ander debat dat thans niet aan de orde is. Op de vraag van de heer Dirk Van Mechelen of de CVP een nieuw voorstel van decreet zal indienen om landelijke commerciële radio mogelijk te maken, repliceren de heren Eddy Schuermans en Michel Doomst dat dit debat nog niet aan de orde is. De heer Dirk Van Mechelen is het daar totaal oneens mee en verklaart dat de openbare omroep trouwens volledig klaar en uitgerust is om te starten met digitale radio. De heer Michel Doomst stelt dat er geen enkele ontvangst is en dat men derhalve spreekt over een project dat er nog niet is op het terrein.

De heer Dirk Van Mechelen stelt vast dat de openbare omroep vandaag heel het blok 12A invult en proefuitzendingen doet. Zo krijgt men een situatie dat de VRT de facto op het terrein een monopolie verwerft inzake digitale radio. Hij is het weliswaar eens dat de openbare omroep een voorafname moet krijgen, maar is van oordeel dat er een discussie moet gevoerd worden over de hoegrootte van die voorafname. Om die reden is de heer Dirk Van Mechelen van oordeel dat de discussie over het kader van digitale radio nu moet gevoerd worden.

Wat digitale radio betreft, verklaart *de minister* dat hij op het colloquium van het Radioforum dat doorging op 22 april 1998, gesteld heeft dat als de digitalisering een realiteit wordt, hij persoonlijk van mening is dat er een hoofdstukje aan het decreet kan toegevoegd worden waarbij het kader

van de digitale radio wordt gecreëerd. Voor de minister moet er wel een onderscheid gemaakt worden in de mogelijkheden van kabelradio, satellietradio en digitale radio en mag men niet de indruk wekken dat men hier landelijke commerciële private stations tussen schuift.

De heer Dirk Van Mechelen verwijst naar het advies van de Raad voor Lokale Radio's bij deze voorstellen van decreet waar gesteld wordt dat " in dit globaal radiobeleid op technisch vlak alle distributiemogelijkheden dienen te worden opgenomen : de ether, de kabel en TDAB ". Dit lid beschouwt deze opmerking als een oproep om een dergelijke bepaling op te nemen in de regelgeving. Hij betreurt het dat deze discussie wordt uit de weg gegaan en vreest dat deze situatie zal leiden tot 'VT4-toestanden', waarbij de decreetgever de markt achterna zal hollen. Vandaar dat de heer Dirk Van Mechelen er nogmaals voor pleit te anticiperen op de markt.

De minister wenst dit te relativiseren. Hij verklaart dat er in 1990 bij de bespreking van het huidige decreet, ook reeds sprake was van satellietradio en dat er toen werd gewaarschuwd dat deze satellietradio de klassieke radio zou wegvagen. Dat is toen niet gebeurd. Minister Eric Van Rompuy is wel akkoord om een aantal grote principes in verband met digitale radio in te schrijven in de nieuwe regelgeving, maar zijn bekommernis blijft dat de twee zaken een landelijke commerciële radio en digitalisering niet vermengd worden.

De heer Kris Van Dijk vraagt of de heer Dirk Van Mechelen in dit decreet wil inschrijven dat er sowieso een landelijke commerciële radio komt. Dit lid is van oordeel dat dit tot op heden niet uitgeklaard is. De discussie over de optie van een landelijke commerciële radio is open.

De heer Dirk Van Mechelen repliceert dat hij naar analogie met de regelgeving voor de openbare omroep, nu voor private radio's een globale regelgeving nastreeft. Hij erkent echter dat in de feiten pas later sprake kan zijn van landelijke private initiatieven. Men kan zich bovendien de vraag stellen of een regelgeving die het kader daartoe creëert, geen incentives geeft om dit proces te versnellen. De VLD is daarvoor vragende partij.

De heer Hugo Van Rompaey verduidelijkt dat de doelstelling van het voorstel van decreet van de meerderheid beoogt een antwoord te geven op de prangende vraag van het veld van lokale radio's om een zindelijke oplossing te geven aan de problematiek van de overlevingskansen van dit medi-

um, in termen van zendcomfort, economische en juridische zekerheden. De indieners hebben via de notie 'verzorgingsgebied' gepoogd een actueel antwoord gegeven op de problematiek van de grotere radios (de agglomeratieradio's).

Wat de digitale radio betreft, meent de heer Hugo Van Rompaey dat er niet uitsluitend problemen van ontvangst zijn, maar dat er evenzeer langs de zijde van de producent problemen bestaan. Het lid maakt zich sterk dat zeer weldra langs de gesloten uitzender (de kabelnetten) een oplossing in zicht is. Hij is van oordeel dat dit jaar nog, verschillende distributiemaatschappijen zullen overstappen van analoge naar digitale toepassingen. Deze digitalisering betekent een vermenigvuldiging van de mogelijkheden met een belangrijke factor. Het probleem van de digitalisering is echter van die aard dat de hele toepassing op het veld nog heelwat tijd en investeringen kost. Het zou m.a.w. het debat node-loos rekken om daar nu een gepast antwoord op te geven.

De heer Dirk Van Mechelen benadrukt dat hij het hiermee totaal oneens is.

De heer Emiel Verrijken vraagt aandacht voor de kostenfactor m.b.t. de problematiek van de nieuwsbrenging. Dit lid stelt deze nieuwsgaring in relatie tot de kwaliteit in vraag voor lokale radio's : dit vergt een sterk uitgebouwde nieuwsredactie. Hij meent dat er andere mogelijkheden zijn en lanceert de piste dat lokale stations het nieuws zouden moeten kunnen kopen bij een soort van syndicaat van nieuwsbrengers, zoals dat onder meer het geval is in de Verenigde Staten.

4.2. Notie verzorgingsgebied

De heer Tuur Van Wallendael heeft vragen bij de stelling dat de stedelijke agglomeraties nominatief moeten opgesomd zijn. Hij voelt iets voor de suggestie om bv. ook ruimte te laten voor een kustradio. Alles heeft te maken met de sociologische definitie van het verzorgingsgebied. Het lid meent dan ook dat het niet eenvoudig zal zijn de verzorgingsgebieden te definiëren. In dat verband noemt de heer Tuur Van Wallendael de situatie van het verzorgingsgebied van de stedelijke agglomeratie Antwerpen die grensoverschrijdend in de richting van Sint-Niklaas en Beveren gaat.

De heer Dirk Van Mechelen vindt de gehanteerde definitie in het voorstel van de meerderheid waar gesteld wordt " de zendvergunning met de daarin

omschreven parameters het werkingsgebied van een zendinstallatie van een particuliere radio bepaalt. Dat noemt men het verzorgingsgebied" (artikel 8 van het voorstel), te technisch. Terwijl hij opteert voor zijn definitie in artikel 8 van zijn voorstel : " In het frequentieplan worden de verzorgingsgebieden omlijnd op basis van een ernstig onderzoek en van bevraging op objectieve en wetenschappelijk onderbouwde wijze. Daarbij wordt rekening gehouden met zowel sociale, economische als culturele indicatoren, alsmede met specifieke behoeften van doelgroepen of regio's. In het erkenningsbesluit wordt expliciet het verzorgingsgebied vermeld." Het lid geeft wel toe dat de opdracht om de verzorgingsgebieden te omschrijven, een zeer moeilijke zaak zal worden. De minister beaamt dit en verwijst naar het moeilijke debat over de fusies van gemeenten dat in het midden van jaren zeventig in de Kamer werd gevoerd. De heer Dirk Van Mechelen dringt desalniettemin aan op een invulling van deze verzorgingsgebieden. De minister repliceert dat de concrete invulling van de verzorgingsgebieden een taak is van de uitvoerende macht. Het parlement kan hiertoe een aantal normen aangeven, maar het kan niet zijn dat zij zelf dit frequentieplan opmaken.

De heer Michel Doomst is het eens dat er naar een klare definitie van verzorgingsgebied moet gezocht worden waarbij hij een combinatie van technische en inhoudelijke elementen niet uitsluit. *De heer Eddy Schuermans* kan zich akkoord verklaren met een algemene omschrijving die ook technisch omschreven wordt. Hij is niet gelukkig met het voorstel van de heer Dirk Van Mechelen om dit te kaderen in een provincie of een arrondissement. Terzake verwijst het lid naar de definitie van regionale radio in artikel 4 van het voorstel van de VLD. De heer Dirk Van Mechelen repliceert dat daarvoor 99% van de problemen kunnen opgelost worden.

4.3. Netwerkvorming – samenwerkingsverbanden

De heer Dirk Van Mechelen verklaart dat zijn fractie samenwerkingsverbanden in alle mogelijke formules mogelijk ziet. Zijn fractie wil samenwerkingsvormen dus niet beperken, terwijl hij vaststelt dat het voorstel van de meerderheid wel beperkingen oplegt : lokale radio's kunnen slechts deelnemen in een samenwerkingsverband met andere lokale radio's. Hetzelfde principe geldt voor agglomeratieradio's.

De heer Dirk Van Mechelen vraagt of het mogelijk

is dat er een VTM-radio of VT4-radio ontstaat via een dusdanig aantal samenwerkingsverbanden dat gans Vlaanderen bedekt wordt ? De VLD wenst een landelijke radio in een gedigitaliseerd landschap, terwijl de meerderheid blijkbaar eventuele gegadigden verplicht tot netwerkvorming. De fundamentele vraag is voor de heer Dirk Van Mechelen dan ook of alle agglomeratieradio's in het voorstel van de meerderheid in één hand kunnen terecht komen ? De heer Michel Doomst repliceert dat dit inderdaad theoretisch een mogelijkheid is.

Minister Eric Van Rompuy wenst de agglomeratieradio's te beperken tot de stedelijke agglomeraties Antwerpen, Gent en Brussel. Indien deze beperking er zou komen, is er volgens de minister geen sprake van een landelijke dekking, tenzij men verbindingen maakt met lokale radio's.

De heer Eddy Schuermans verklaart dat het voorbehoud van de indieners tegen samenwerking tussen de verschillende radio's wegvalt indien het aantal agglomeratieradio's beperkt wordt.

De heer Dirk Van Mechelen meent begrepen te hebben dat indien men het aantal agglomeratieradio's beperkt tot Brussel, Antwerpen en Gent, er geen problemen meer zijn voor de meerderheid. Hij vindt dat deze stelling haaks staat op de notie van verzorgingsgebied. In dit verband denkt het lid aan bv. het verzorgingsgebied van de kust. De beperking tot drie agglomeratieradio's maakt het onmogelijk een kustradio te creëren, daar waar de VLD wel zo'n een private kustradio voorziet als regionale radio. *De heer Michel Doomst* repliceert dat een agglomeratie een totaal andere typologie is qua verstedelijking dan bv. de kuststreek waar een bedekking via een netwerk van kleinere radio's dient te gebeuren. Vandaar de optie van de meerderheid om de agglomeraties nominatim op te sommen. *De heer Eddy Schuermans* voegt er aan toe dat om technische redenen het zinnvoller is om de notie "agglomeratieradio" te specificeren op de band omdat deze radio's toch met een veel groter vermogen gaan uitzenden.

De minister is eveneens van oordeel dat zeker ten aanzien van de Franse Gemeenschap in de band tussen 102 en 104.8 er een aantal hogere vermogens moeten gedefinieerd worden om de ruimte op te vullen. In dat verband is het ook belangrijk dat de commissie een indicatie geeft welke agglomeraties men wenst te weerhouden. In de visie van de minister blijft ook de agglomeratie beperkt tot de grootstad. Bepaalde geografische streken zoals de Kust, het Pajottenland,... zijn andere noties. Indien men de Kust wil dekken, moet dit in het kader van

samenwerkingsverbanden gebeuren.

De heer Dirk Van Mechelen stelt vast dat dit een belangrijk verschilpunt is tussen beide voorstellen van decreet. De VLD bekijkt dit dynamischer en soms ook grootschaliger. De heer Dirk Van Mechelen ziet ruimte voor een private kustradio (van De Panne tot Knokke) die technisch realiseerbaar is en perfect concurrentieel kan zijn met Radio 2 West-Vlaanderen. De VLD opteert dus eerder voor regionale radio's dan voor agglomeratieradio's.

De heer Kris Van Dijck vraagt of in het kader van de samenwerkingsverbanden de lat voor de lokale radio's (30% eigen programmatie) niet té laag ligt, terwijl er voor de agglomeratieradio's sprake is van 75%. De minister vindt het tegendeel en herhaalt zijn voorstel om het advies van de Raad voor Lokale Radio's in overweging te nemen.

De heer Peter Vanvelthoven verduidelijkt dat de eigen programmatie precies de rem op ketenvorming betekent. Dat is voor dit lid het essentiële verschil met het voorstel van de VLD waar men inhoudelijk geen eigen programmatie heeft.

De heer Dirk Van Mechelen heeft het enorm moeilijk met de dirigistische mentaliteit van de tijdsblokken. De heer Peter Vanvelthoven kan deels inkomen in de kritiek op de tijdsblokken en stelt voor dat elke radio zijn tijdschema binnenbrengt bij het Vlaams Commissariaat voor de Media.

De heer Kris Van Dijck blijft problemen hebben met de tijdsblokken in het voorstel van decreet van de meerderheid. Hij vraagt eveneens verduidelijking over de waarborgen die het voorstel van de VLD geeft inzake eigen producties.

4.4. Welke voorwaarden en erkenningscriteria in het decreet ?

De heer Carl Decaluwé verwijst naar artikel 7 van zijn voorstel van decreet waarbij in artikel 32 3° vervangen wordt door een bepaling waarbij aan de particuliere radio's een aantal voorwaarden worden opgelegd die moeten neergelegd worden bij het erkenningsdossier bestemd voor het Vlaams Commissariaat voor de Media. Hetzelfde lid verwijst eveneens naar zijn schriftelijke vragen m.b.t. lokale radio's⁴, waarbij een inventarisatie werd opge-

maakt van het klachtenbeleid en de overtredingen door lokale radio's van de vigerende regelgeving. Het lid vraagt of men bij de erkenningen en aanvragen tot erkenningen rekening zal houden met het verleden van lokale radio's op vlak van naleving van wetgeving ? De heer Carl Decaluwé is zich bewust van het feit dat verschillende lokale radio's niet in regel zijn met de wetgeving op auteursrechten e.d.g. Hij vraagt of ook dit element een rol kan spelen in de beoordeling van de nieuwe erkenningsaanvragen ? De heer Carl Decaluwé is van oordeel dat het toch nuttig zou zijn dat lokale radio's niet louter op de indiening van een dossier maar ook op basis van hun prestaties in het verleden worden beoordeeld. Zijn fractie meent dat het nuttig zou zijn om de 'cowboys' uit het verleden zomaar niet een nieuwe erkenning te geven. *De heer Michel Doomst* ondersteunt de vraag van de heer Carl Decaluwé. Zijn zorg is dat de bestaande radio's die goed functioneren in de toekomst bij de kwalitatieve inschatting een streepje voor zouden hebben op nieuw ingediende dossiers die nog niets bewezen hebben.

De heer Peter Vanvelthoven heeft enerzijds begrip voor deze opmerkingen, maar anderzijds waarschuwt hij dat bij het opmaken van nieuwe regelgeving toch criteria moeten gehanteerd worden die voor iedereen gelden. Hij vreest dat indien dit niet gebeurt, het gelijkheidsbeginsel miskend wordt. Bijkomend is er de vrees dat indien bij de erkenningen rekening wordt gehouden met het verleden, mogelijk bepaalde lokale radio's dubbel gesanctioneerd zouden worden. Het lid pleit dan ook voor grote omzichtigheid bij het formuleren van criteria en voorwaarden. De stelregel moet zijn dat deze criteria voor iedereen moeten gelden.

De heer Dirk Van Mechelen sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Peter Vanvelthoven dat op deze wijze sancties uit het verleden nogmaals worden bestraft. In dat verband verwijst het lid naar de recente lotgevallen van de Antwerpse Radio Antigoon die bijzonder zwaar werd aangepakt. En dreigt – als men de redenering van de heer Carl Decaluwé volgt, – in de toekomst ook zwaar daarvoor te moeten boeten door naast een nieuwe erkenning te grijpen. De heer Dirk Van Mechelen is ervoor beducht het Vlaams Commissariaat voor de Media te duwen in een rol waarin zij verplicht worden tot een opportuniteitsbeoordeling. Zeker in een situatie waarbij er minder frequenties voorhanden zijn, krijgen de bestaande lokale radio's die een quasi gezonde historiek kunnen voorleggen, een voorsprong die doorslaggevend is.

De heer Carl Decaluwé betwist dat het de bedoe-

⁴ Schriftelijke vragen van de heer Carl Decaluwé : vraag nr. 9 (Lokale radio's – controles) van 2 oktober 1996 (BVA nr. 3, 31 oktober 1996, pag. 209), en vooral vraag nr. 45 (Lokale radio's – evaluatie) van 23 december 1997 (BVA nr. 10, 13 maart 1998, pag. 1319).

ling zou zijn het gelijkheidsbeginsel te schaden. Hij is trouwens geen voorstander om een aantal elementen van beoordeling die te maken hebben met de historie van lokale radio's decretaal in te schrijven. Hij is van oordeel dat het Vlaams Commissariaat voor de Media ter zake moet werken met een huishoudelijk reglement. De CVP-fractie blijft erbij dat de bestaande lokale radio's die goed functioneren en gemeenschapsvormend werken, op één of andere manier een voorsprong te geven.

De heer Michel Doomst meent dat een onderzoek met het oog op erkenning in een eerste fase een conformiteitsonderzoek inhoudt : een onderzoek om vast te stellen of aan de basisvoorwaarden is voldaan om mee in aanmerking te worden genomen. Hetzelfde lid vraagt zich dan af of het Vlaams Commissariaat voor de Media dan via een inwendig reglement van orde ervaring op het veld niet kan aannemen als criterium zonder dat daardoor het gelijkheidsbeginsel wordt geschonden, om frequenties toe te wijzen.

De VLD opteert ervoor om voor echt lokale radio's te werken met een verfijnde definitie en een beperkt verzorgingsgebied. *De heer Dirk Van Mechelen* meent dat er zich in dat verband vooral problemen zullen stellen met de regionale en agglomeratieradio's. De VLD opteert daarvoor resoluut voor het systeem dat in Nederland in voege is : 'het veilen van een frequentie' - de formule van aanbesteding van een frequentie. In die piste legt de decreetgever de grote lijnen vast en zal het Vlaams Commissariaat voor de Media gelet op de specificiteit van een verzorgingsgebied bijkomende voorwaarden opnemen in een lastenboek. Op basis van een aanbesteding wordt de frequentie dan toegerekend voor een bepaalde periode. *De heer Dirk Van Mechelen* ziet geen ander mogelijk systeem om op een objectieve manier frequenties toe te kennen.

De heer Emiel Verrijken sluit zich aan bij de stellingname van de heer Dirk Van Mechelen om aanbestedingen uit te schrijven.

De heer Dirk Van Mechelen voegt eraan toe dat ook Europese normen en richtlijnen niet zouden toelaten dat Vlaanderen een selectie organiseert op basis van wat de heer Carl Decaluwé de historie van de lokale radio noemt. Alle Europese richtlijnen verwijzen naar economische concurrentiecriteria. Het enige objectieve (economische) criterium lijkt de heer Dirk Van Mechelen de aanbestedingsformule te zijn waarbij hij opteert voor een algemene offertevraag waarbij men kiest voor een combinatie van het voldoen aan een aantal voor-

waarden die opgesomd zijn in het lastenboek en de prijs een bijkomend element is. De VLD pleit voor een systeem van weging van de gestelde voorwaarden van het lastenboek en de prijs.

Wat het aspect 'veilen van frequenties' betreft, waarschuwt *de heer Carl Decaluwé* voor deze formule. Ofwel worden alle frequenties geveild, ofwel vinden er geen veilingen plaats. Hetzelfde lid is van oordeel dat de groepen die financieel sterk staan, de interessante frequenties zullen opkopen, ondanks het feit dat de prijs slechts 20 of 25% van de weging uitmaakt. De CVP-fractie is geen voorstander om dergelijke veilingen te organiseren, ook al omdat zij voor lokale radio's de link met het gemeenschapsleven zeer belangrijk vindt en meent dat een systeem van veiling negatief is voor de echte lokale radio's. Niettemin vindt de heer Carl Decaluwé het wel nuttig uit te zoeken of de formule van veiling in dit dossier juridisch haalbaar is.

De heer Kris Van Dijck heeft eveneens vraagtekens bij de voorgestelde formule van veiling. Hij vreest dat dan inderdaad de rijke het haalt van de arme. Hetzelfde lid verwijst naar het debat dat hijzelf en de heer Jos Geysels hebben aangezwengeld over het privé-initiatief dat niet noodzakelijk met een commercieel initiatief kan gelijkgesteld worden. *De heer Kris Van Dijck* is daarom beducht voor de formule van aanbesteding, zeker voor andere types van niet-commerciële radio's.

De heer Hugo Van Rompaey is het eens met de heer Peter Vanvelthoven dat dit nieuwe wetgevend initiatief geen doekje voor het bloeden mag zijn van het falen van het toezicht van het verleden, er is nood aan objectieve en goede criteria. Het initiatief is dus niet bedoeld om nawerkend berouw te geven aan toestanden die zich voordeden tengevolge van Hollands en Waals geweld. Dit voorstel heeft de bedoeling om op creatieve wijze gevat te reageren met als uitgangspunt het zendcomfort maximaal te garanderen – zowel in de fase van de decreetgeving als in de fase van de uitvoering. De CVP-fractie blijft veel belang hechten aan het medium lokale radio als complementair element in het medialandschap. Gelet op feitelijkheid van grotere agglomeratieradio's is de heer Hugo Van Rompaey van oordeel dat dit decreetgevend initiatief een soepel antwoord moet geven om deze vorm van radio's mogelijk te maken. Hij is eveneens gekant tegen het idee van 'veiling', dat hij tegenovergesteld acht aan de filosofie van een aanbesteding die tot doel heeft een opdracht ten gunste van de gemeenschap te laten uitvoeren die tegen de beste (economische) prijs wordt uitbesteed. De formule van veiling is dus uit den boze.

Het enige wat kan, is dat de kandidaat die zich verbindt kwaliteit te leveren, ruimte krijgt.

De heer Dirk Van Mechelen repliceert dat voor de duidelijkheid van dit debat de termen zuiver moeten gesteld worden. Wat men in Nederland veilen noemt, is in Vlaanderen de aanbesteding. Hetzelfde lid herhaalt dat hij niet gepleit heeft voor een openbare aanbesteding voor frequenties waar het aspect prijs doorslaggevend is. Hij pleit voor een formule van algemene offertevraag waarbij slechts één van de criteria de prijs is. Hij betwist derhalve dat de prijs doorslaggevend is. Ter zake verwijst de heer Dirk Van Mechelen naar recente literatuur over veilingen⁵. Hij herhaalt dat de VLD niet voor dit systeem van veiling kiest bij het toekennen van frequenties aan 'lokale' lokale radio's. Enkel voor regionale en landelijke initiatieven is de VLD voorstander van het veilingssysteem omdat daar de vraag veel groter zal zijn dan het aanbod. Kandidaten zullen bereid zijn aan alle eisen te voldoen en dan is er nood aan een criterium om uiteindelijk de frequentie toe te wijzen.

De heer Eddy Schuermans blijft het oneens met de VLD over het aspect 'veiling'. Men opteert ervoor kwalitatieve elementen in te brengen wanneer er meer gegadigden zijn voor één frequentie. Vanzelfsprekend moet deze werkwijze de Europese toets kunnen doorstaan. Hetzelfde lid verklaart dat verscheidene landen met dezelfde problematiek worden geconfronteerd. In Nederland worden bv. X-aantal frequenties tijdelijk toegekend, niet via de formule van veiling, maar eerder op basis van historische criteria.

De heer Eddy Schuermans meent trouwens dat in het licht van een mogelijke toetsing door Europa men de formule veiling dan ook niet kan beperken tot één bepaalde categorie van radio's. Dit werkt de discriminatie in de hand. Vandaar dat de CVP-fractie blijft opteren voor meer kwalitatieve criteria bij de eindbeoordeling van een erkenningsaanvraag.

De heer Dirk Van Mechelen repliceert dat er in Nederland slechts een zeer beperkt aantal frequenties niet via veiling worden toegekend. Maar de Tweede Kamer in Nederland heeft op 26 juni 1997 beslist heeft de commerciële omroep frequenties toe te kennen na veiling, en na een zero-base-onderzoek dat zal plaatsvinden medio 1999 waarbij gans het spectrum wordt herbekeken om er de maximale mogelijkheden er uit te puren.

De heer Eddy Schuermans benadrukt dat het wel degelijk tientallen frequenties betreft die in Nederland na technisch onderzoek niet via veiling worden toegekend, maar wel op basis van andere criteria. De heer Dirk Van Mechelen beweert dat het slechts om 26 (13 + 7 + 6) frequenties gaat. Hij is wel akkoord dat de decreetgever moet zoeken naar argumenten voor de 'lokale' lokale radio's die de Europese toets kunnen doorstaan. Hij blijft erbij dat voor grootschaligere initiatieven waar de economische factor doorslaggevend is, sowieso de Europese regelgeving speelt.

De heer Peter Vanvelthoven pleit eveneens voor zoveel mogelijk inhoudelijke kwalitatieve eisen in het decreet in te schrijven. Volgens *de heer Dirk Van Mechelen* zijn quasi 80% van deze eisen – die ingeschreven zijn in het artikel 32 van de regelgeving – slechts a posteriori te beoordelen. Voor de heer Peter Vanvelthoven blijft er sowieso een probleem voor lokale radio's. Daar stelt de heer Dirk Van Mechelen dat het Vlaams Commissariaat voor de Media een taak heeft, als er voldoende criteria worden ingeschreven. Naar Europa toe kan men volgens dit lid trouwens benadrukken dat een culturele argumentatie het kan winnen van een louter economische argumentatie. Maar dit geldt niet voor grootschaligere initiatieven. Op de vraag van de heer Peter Vanvelthoven wie voor deze initiatieven buiten de prijs, de andere beoordelingscriteria gaat bepalen, verklaart de heer Dirk Van Mechelen dat het gaat om een aantal kwaliteitscriteria naar informatie die afhankelijk van het profiel van de radio worden opgesomd. De vraag is zoals steeds of deze criteria dan wel in het decreet zelf of in uitvoeringsbesluiten gedefinieerd worden? Hij is van oordeel dat het Commissariaat die verantwoordelijkheid moet krijgen en het lastenboek (met de verschillende parameters, waaronder de prijs) moet opstellen. De heer Peter Vanvelthoven is het hiermee eens, behalve wat de prijs betreft. De meerderheid is voorstander om de criteria te beperken tot de kwalitatief inhoudelijke criteria.

⁵ E.E.C. van Damme, Tien misverstanden over veilingen. (aanbeveling voor de Tweede Kamer voor de veiling van een licentie voor mobiele telefonie en veiling van frequenties voor commerciële radio-omroep).

Er is discussie in welke mate de parameter prijs bepalend mag en kan zijn. *De heer Dirk Van Mechelen* meent dat zulks naar de Europese toet-

sing belangrijk is. Terwijl anderen zoals de heren Eddy Schuermans en Carl Decaluwé van oordeel zijn dat Europa daar niets mee te maken heeft en er geen uitspraken daaromtrent van het Europees Hof van Justitie zijn.

De heer Dirk Van Mechelen stelt voor een financieringskanaal (met de opbrengsten van de veilingen) te openen dat een compensatie kan zijn om de openbare omroep reclamevrij te maken. De heer Carl Decaluwé is verwonderd dat de VLD akkoord is dat lokale radio's de VRT gaan subsidiëren. De heer Dirk Van Mechelen repliceert dat de VLD het heeft over private radio's en meer bepaald regionale en landelijke initiatieven.

De heer Carl Decaluwé herhaalt dat de CVP-fractie erbij blijft dat historische criteria belangrijk zijn om lokale radio's blijvend een kans te geven. Wellicht moeten deze elementen niet in het decreet worden opgenomen, maar in bv. een soort van lastenboek. Maar hetzelfde lid is ertegen gekant dat het Commissariaat het profiel van de lokale radio's zou gaan bepalen. Dit druist in tegen de verscheidenheid aan bestaande lokale radio's. Hij herhaalt dat het niet de bedoeling is van de CVP commerciële lokale radio's te promoten, maar eerder gemeenschapsvormende radio's te stimuleren.

De heer André Denys is van oordeel dat het verschil in benadering tussen de meerderheidsfracties en de VLD in het radiodossier groter is dan enkel het element prijs. De VLD wil het element 'markt' binnenbrengen in de discussie, niet uitsluitend vanuit een ideologische benadering, maar ook omdat men van oordeel is dat dit ook een element van goed bestuur is. Ter zake verwijst de heer André Denys naar de beleidsbrief van begrotingsminister Wivina Demeester die de begroting begeleidt. De begrotingsminister pleit daar ook om de markt meer te betrekken in het overheidsbeleid. Daar waar op het lokale niveau inderdaad vooral kwalitatieve elementen bij de afweging moeten gehanteerd worden, vindt de heer André Denys dat voor de toekenning van grotere frequenties zeker de commerciële factor en de marktwerking determinerend moeten zijn omdat het toch gaat over professioneel gerunde radio's. Kwaliteit is trouwens een moeilijk meetbaar begrip, terwijl dit niet geldt voor de marktprijs. Het lid heeft oog voor de moderne evolutie in de ons omringende landen – Nederland – waar ook de marktwerking in het overheidsbeleid wordt ingebracht.

Wat de dreiging van Europa betreft, benadrukt *de heer Carl Decaluwé* dat Europees Commissaris Karel Van Miert in zijn briefwisseling veel vragen

stelt, maar dat uiteindelijk het toekennen van frequenties behoort tot het eigen concessiebeleid van iedere regio. Men zou trouwens dezelfde opmerking kunnen maken m.b.t. de regionale televisie-omroepen.

Wat de Europese richtlijnen betreft, vindt *de heer André Denys* de opmerkingen van de heer Carl Decaluwé lachwekkend. Hij stelt dat de heer Carl Decaluwé naargelang het de CVP goed of slecht uitkomt, zwaait met Europa. Terzake verwijst de heer André Denys naar de kritiek van Europees parlamentslid Raf Chanterie op de Vlaamse regering, dat men té weinig rekening houdt met de Europese regelgeving. De heer Carl Decaluwé repliceert dat de heer Raf Chanterie tussengekomen is over subsidies omdat hij dacht dat Vlaanderen onvoldoende inspeelde op de Europese programma's.

Wat een mogelijke Europese dreiging betreft, verklaart *de minister* dat ook Europees Commissaris Van Miert in alle duidelijkheid heeft gesteld dat Europa niet interfereert in de frequentieband. Wat impliceert dat Vlaanderen autonoom aan de regionale televisies een monopolie kan verlenen, bescherming en ruimte kan bieden aan de openbare omroep en autonoom kan beslissen inzake het toewijzen van frequenties. Er is immers geen richtlijn 'radio zonder grenzen'.

De heer Dirk Van Mechelen verwijst naar zijn stellingname tijdens het debat in plenaire vergadering over het ontwerp van decreet houdende oprichting van het Vlaams Commissariaat voor de Media. Hij waarschuwde toen voor de verborgen agenda van de CVP die tot doel heeft een screening te doen van alle lokale radio's. In dat verband voorspelde de heer Dirk Van Mechelen dat het Commissariaat zou verplicht worden op te treden op het veld. De minister bevoegd voor de Media heeft toen zijn woord gegeven dat dit niet zou gebeuren. Nu stelt de heer Dirk Van Mechelen vast dat de heer Carl Decaluwé wel opnieuw in die richting denkt en de werkzaamheden van de administratie Media worden gebruikt om "een grote kuis" te organiseren in het aantal radio's. Het Commissariaat zal nadien de zwarte piet toegeschoven krijgen. *De heer Carl Decaluwé* betwist dit en verklaart dat de CVP de lokale radio's die goed functioneren, zal verdedigen.

De minister benadrukt dat men hem niet kan verwijten gepolitiseerd op te treden. Hij neemt het niet dat de VLD de administratie Media verwijt een lastenboek tegen lokale radio's aan te leggen. De heer Dirk Van Mechelen repliceert dat hij het

niet neemt dat de heer Carl Decaluwé en de woordvoerder van de minister met Broadcast Partners gesprekken voeren 'om de zaak te regelen'.

De minister verklaart dat men in het decreet een oefening moet ondernemen om een aantal criteria van verschillende orde in te bouwen.

Een eerste reeks criteria betreffen een aantal inhoudelijke eisen : specifieke programma-inhoud, minimum eigen producties,...

Een tweede reeks criteria zijn onder meer de infrastructuur (waarover men beschikt), het financieel en businessplan.

Ten derde moet voorrang gegeven worden aan kandidaten die ervaring hebben met radio maken. De minister zou dit criterium vrij algemeen formuleren, zonder te verwijzen naar de historiek van de radio en de medewerkers.

Verder moet ook het criterium van het gemeenschapsvormende behouden worden.

De minister concludeert dat op basis van deze criteria er duidelijk een aantal instructies kunnen gegeven worden. Hij benadrukt dat de criteria zo verfijnd mogelijk moeten gedefinieerd worden en dat toegelaten wordt via amendering dat ook de Vlaamse regering bijkomende criteria kan inbouwen.

Wat het veilen betreft, heeft de minister toch problemen met het aspect prijs. Uitgaande van de stelling dat het Commissariaat zo weinig mogelijk aan opportuniteitsbeoordeling moet doen, is de minister van oordeel dat de formule die de heer Dirk Van Mechelen voorstaat toch ook geen waarborg geeft dat het element appreciatie wordt uitgesloten.

De heer Dirk Van Mechelen verduidelijkt dat in zijn formule van veiling men aan het aspect prijs een weging toekent die zodanig is (bv. 10 of 20% binnen het globale wegingspakket) dat de prijs niet de determinerende factor is, maar een factor die ons naar de Europese regelgeving sterker stelt. De minister benadrukt dat de Europese regelgeving ter zake niet relevant is. Hij verwijst naar de wijze waarop de vergunningen voor regionale televisie toegekend werden. De overheid heeft daar ook een selectie doorgevoerd, waar ook historische verdiensten een rol hebben gespeeld.

Wat de inbreng van de markt betreft, stelt *minister Eric Van Rompuy* dat hij voorstander is van een

gecorrigeerde markteconomie in de mediasector. Ook de minister vindt het belangrijk dat het medium lokale radio – dat een gemeenschapsfunctie heeft – niet door de markt wordt gedetermineerd. Op de opmerking van de heer Dirk Van Mechelen dat de minister ook bevoegd is voor Economie en radio maken toch ook een economisch gebeuren is, repliceert de minister dat hij daarom ook oog heeft voor netwerkvorming, voor voldoende zendcomfort dat de leefbaarheid garandeert en voldoende reclame-inkomsten voor de radio's.

Maar de minister blijft bij het initiële uitgangspunt van het decreet van 1990 waar de nadruk lag op het medium lokale radio als gemeenschapsvormend element.

Voor de minister blijft het fundamentele probleem met name dat het Commissariaat zich inlaat met een opportuniteitsbeoordeling, ook met de voorgestelde formule van de veiling waarbij de prijs één van de elementen is in de weging, onopgelost. Er zal altijd een appreciatie gebeuren, tenzij men de prijs laat determineren. De heer Dirk Van Mechelen betwist dat door te verwijzen naar de manier van toewijzen in Nederland.

Wat mogelijke samenwerkingsverbanden en netwerken betreft, vindt de minister het opportuun om een aantal spelregels in te schrijven in het decreet om te bepalen wie samenwerkingsverbanden mag organiseren.

De minister weigert zich uit te spreken over de beschuldigingen die werden geuit over het al dan niet veroordeeld zijn van een aantal radio's in het verleden en de insinuaties van de heer Dirk Van Mechelen dat dit decreet een machinatie is waarbij een verborgen agenda van de CVP wordt gehanteerd om de lokale radio's te politiseren. *De heer Dirk Van Mechelen* repliceert dat hij inderdaad niet de gewoonte heeft zo scherp te reageren maar dat hij de bezorgdheid vertolkt van een aantal lokale radio's uit het veld die zich afvragen wat er aan de gang is. Hetzelfde lid nuanceert dat hij niet zozeer reageert tegen de minister, maar vooral reageert tegen de stelling die een aantal leden van de CVP verkondigen. Hij neemt zich voor toe te kijken op deze ontwikkeling die hij de verborgen agenda van de CVP noemt en die hij niet zal dulden. De minister stelt dat de vrees van de lokale radio's vooral was dat er geen nieuw decreet op de lokale radio's zou zijn op het ogenblik dat het Commissariaat zou in werking treden. Wat zou impliceren dat het Commissariaat zou moeten optreden tegen alle radio's die op één of andere manier betrokken zijn bij een samenwerkingsverband. Op die manier

dreigde een soort heksenjacht georganiseerd te worden. De minister verklaart dat hij daarom duidelijk verklaard heeft dat het Commissariaat pas operationeel wordt als het decreet op de radio's er is, zodat een heksenjacht kan vermeden worden. De minister ontkent dat hiermee enige vorm van berekening gemoeid is.

De heer Dirk Van Mechelen herhaalt dat de begeleidende brief van 6 maart 1997 van Europees Commissaris Van Miert toch bijzonder waarschuwend was voor het radiodossier en het monopolie van de openbare omroep. Het lid stelt voor dat de minister een studieopdracht geeft aan een specialist om na te gaan hoever de decreetgever kan gaan voor dat men terug in botsing komt met de artikels 52 en 90 van het Europees Verdrag. De minister verklaart dat hij bereid is om dit te laten onderzoeken aan de hand van eventuele amendementen die worden neergelegd.

De heer André Denys is niet tevreden met het antwoord van de minister m.b.t. het element markt en de verwijzing naar het dossier van de regionale televisie. Het lid zegt dat het kostenplaatje van radio maken veel lager is dan televisie maken en de winstmarges veel hoger zijn in de radiosector. De heer André Denys verklaart dat degene die een vergunning krijgt om radio te maken, een eigendoms waarde krijgt die niet te onderschatten is en een commerciële waarde heeft. Men moet daar de markt bij betrekken om gelijkheid te waarborgen. *De heer Dirk Van Mechelen* vraagt wie zal beletten dat de houders van aandelen in een NV die de radiovergunning heeft gekregen, hun aandelen verder verkopen. *De minister* repliceert dat in de redenering van het veilen van frequenties, dit impliceert dat naast regionale en landelijke private radio's, ook lokale radio's en de VRT-radio's geveild worden. *De VLD* ontkent dat door te wijzen op het fundamentele verschil tussen private en openbare radio's.

4.5. De problematiek van de digitale radio

De heer Dirk Van Mechelen vraagt uitdrukkelijk om landelijke private radio via TDAB mogelijk te maken. Hij betreurt nogmaals dat men fundamenteel de discussie over TDAB uit de weg gaat. Hij dringt aan een kader te creëren waarbij digitale radio wordt voorzien. Tijdens de artikelsgewijze bespreking werd er door de heer Dirk Van Mechelen een amendement in die zin bij artikel 13 ingediend.

De meerderheid, bij monde van *de heer Carl Decaluwé* herhaalt dat men het voorbarig vindt dit nu decretaal te regelen omdat het nog jaren zal duren vooraleer digitale radio operationeel zal zijn.

De heer Dirk Van Mechelen begreep uit de reactie van de minister op zijn algemene toelichting bij zijn voorstel van decreet dat de minister akkoord was om nu het kader te scheppen voor private initiatieven in TDAB. Uit de hoorzittingen bleek trouwens – volgens de heer Dirk Van Mechelen – dat de openbare omroep het terrein volledig aan het bezetten is. Het lid vraagt dan ook formeel op basis van welke machtiging de omroep in TDAB uitzendt.

Hij verklaart dat het onverstandig is van de decreetgever een decreet te maken dat niet de ambitie heeft om een kader te creëren zodat een aantal ontwikkelingen in deze sector kunnen gestuurd worden. Hij is van oordeel dat dit radio-decreet de ambitie moet hebben om in bescheiden mate de tand des tijd doorstaat, eerder dan er een potje nat van te maken.

De heer Peter Vanvelthoven ontkent dat dit decreet een overgangsdecreet zou zijn, laat staan een potje nat omdat de problematiek van de digitale radio er niet aan bod komt.

De heer Dirk Van Mechelen verduidelijkt dat hij met zijn uitspraak over het potje nat, verwees naar de faxen die hij kreeg van de sector en waarbij men de politici oproept er geen nieuw potje nat (agglomeratieradio, migrantenradio, ...) van te maken.

Minister Eric Van Rompuy stelt dat hij naar de toekomst toe een noodzaak vindt dat het parlement over de problematiek van digitalisering legifereert. De vraag rijst of de tijd daarvoor nu rijp is.

Wat de machtiging aan de openbare omroep betreft om in TDAB uit te zenden, vermeldt de minister dat hij bij brief van 8 december 1995 zijn instemming betuigd heeft met het gebruik van het frequentieblok 12A, – door de openbare omroep – dit in afwachting van een besluit op het ogenblik dat de coördinatie officieel achter de rug was. Er is ook mee ingestemd om de nodige ruimten in de provinciale blokken vrij te maken voor de regionale omroepen. Maar de situatie is op dit ogenblik allesbehalve duidelijk. Er worden onderhandelingen gevoerd om de provinciale blokken open te trekken naar gans Vlaanderen. Als dit zou gebeuren, moet onderzocht worden op welke wijze Radio2 moet verspreid worden. De minister vindt het zinloos vijf landelijke frequenties ter beschik-

king te stellen waarop 80% van de programmatie identiek zou zijn. Gezien digitale radio momenteel nog geen luisteraars heeft, kan dit best herbekeken worden als de beheersovereenkomst van de VRT aan herziening toe is.

Wat de grond van de zaak betreft, stelt de minister dat hij voor een stuk kan inkomen in de amendementen van de heer Dirk Van Mechelen i.v.m. digitale radio. Maar uiteindelijk is dit een decreet in verband met lokale radio's en gaat het om frequenties op de FM-band. De minister stelt dat er weliswaar op verzoek van de regering een addendum is toegevoegd in verband met de kabelradio. In het ontwerp van het reclamedecreet was er aanvankelijk een hoofdstuk over kabelradio. Maar men vond het beter dit in te passen in het kader van de particuliere radio's. De minister is wel van oordeel dat de discussie in verband met digitale radio té vroeg komt. De essentiële vraag is trouwens wat de overheid moet vergunnen. Zijn het de blokken of de omroepen? Minister Eric Van Rompuy is van oordeel dat deze materie via een afzonderlijk decreet moet geregeld worden. Hij biedt daartoe zijn medewerking aan. Concluderend is de minister dan ook van mening dat het dossier van de digitale radio niet beslissingsrijp is.

De heer Dirk Van Mechelen repliceert dat het fundamentele verschil in visie tussen de meerderheid en de VLD inderdaad is dat de meerderheid een nieuw decreet wenst voor de lokale radio's terwijl de VLD de ambitie heeft een decreet over private radio's te maken. Hij toont zich wel bereid mee te werken aan het initiatief dat de minister aankondigt in verband met digitale radio.

De heer Michel Doomst verklaart dat hij ook oordeelt voor de bekommernissen die door de heer Dirk Van Mechelen werden geuit in verband met digitale radio. Hij vernam dat de VRT vanaf de zomer zou beginnen te experimenteren met een 50 tal ontvangstposten. Hetzelfde lid is van oordeel dat de commissie dit experiment zou opvolgen. Hij dringt aan dat dit VRT-experiment zo snel mogelijk zou worden geëvalueerd.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

De commissie beslist om het voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwé, Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven c.s. (Stuk 763 -Nr. 1) te gebruiken als basis van bespreking.

De heer Dirk Van Mechelen verklaart nogmaals

dat er inderdaad een fundamenteel verschil in visie bestaat tussen het voorstel van de meerderheid en zijn voorstel. Hij kondigt aan dat hij echter niet bij elk artikel een amendement zal neerleggen maar zich zal beperken tot een aantal principiële amendementen bij een aantal fundamentele artikelen.

Artikel 1

Op dit artikel zijn er geen opmerkingen.

Het artikel wordt éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 1bis (nieuw artikel 2)

Een amendement voorgesteld door de indieners van het voorstel van decreet (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe een artikel 1bis in te voegen dat ertoe strekt het bestaande artikel 28 van de gecoördineerde decreten betreffende de radio-omroep en de televisie te vervangen.

De heer Eddy Schuermans verduidelijkt dat dit amendement een aantal kwalitatieve aspecten wil inbrengen die de opdracht en de taak van de particuliere radio's omschrijft.

De heer Jos Geysels is van oordeel dat het amendement neerkomt op een afzwakken van het oorspronkelijk artikel 28. De verduidelijking van de heer Eddy Schuermans staat volgens de heer Jos Geysels m.a.w. haaks op het ingediende amendement. De heer Eddy Schuermans repliceert dat verder in het voorstel van decreet wel duidelijke kwalitatieve aspecten worden ingebracht.

De heer Dirk Van Mechelen stelt vast dat de indieners van het voorstel met dit amendement heel de opdracht van private radio's overboord gooien en de oude opdracht van de lokale radio's opnieuw naar boven halen en wat opfrissen. Hetzelfde lid kondigt dan ook aan dat hij principieel het artikel 4 van zijn voorstel van decreet zal indienen als amendement. Het amendement van de heer Dirk Van Mechelen wordt tenslotte bij artikel 4 ingediend, besproken en ter stemming gelegd.

Het amendement van de heren Carl Decaluwé, Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven wordt éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 2 (nieuw artikel 3)

Op dit artikel zijn er geen opmerkingen.

Het artikel wordt éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 3 (nieuw artikel 4)

Een amendement voorgesteld door de heren Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe het artikel 3 te vervangen door een nieuwe tekst omdat in de volledige tekst van de gecoördineerde decreten betreffende de radio-omroep en de televisie de woorden 'lokale radio' moeten vervangen worden door de woorden 'particuliere radio'.

De heer Dirk Van Mechelen is van oordeel dat het beter is de term private radio dan het begrip particuliere radio te hanteren. De minister vermeldt dat de term particulier minder liberaal klinkt dan de term privaat. De heer Eddy Schuermans verklaart dat de dienst Taaladvies de term particulier boven de term privaat verkiest.

Het amendement wordt éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 4 (nieuw artikel 5)

Een eerste amendement voorgesteld door de heren Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe de stedelijke agglomeraties nominatum op te sommen. Een ander amendement van dezelfde indieners (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe netwerkvorming tussen radio's niet te beperken.

De heer Eddy Schuermans verklaart dat om onduidelijkheid te vermijden, de agglomeraties die hier bedoeld worden, met naam te noemen.

De heer Dirk Van Mechelen repliceert dat hij een amendement zal indienen dat drie types van radio (naast lokale en agglomeratieradio's een landelijke radio) inschrijft in deze regelgeving.

De heer Dirk Van Mechelen betwijfelt of het wel verstandig is de agglomeratieradio's decretaal te beperken tot de drie opgesomde agglomeraties : Brussel-Hoofdstad, Antwerpen en Gent. Een decretale beperking laat immers niet toe andere groot vermogenszenders toe te laten in andere steden. Hetzelfde lid is van oordeel dat het Vlaams

Commissariaat voor de Media deze invulling moet doen.

De minister repliceert dat deze commissie bewust een keuze heeft gemaakt door bv. niet te opteren voor elke provinciehoofdplaats – wat wel de oorspronkelijke keuze was van de meerderheidsfracties. Minister Eric Van Rompuy verklaart dat echter nadien bewust gekozen werd voor Antwerpen, Gent en Brussel-Hoofdstad. In functie daarvan wordt het nieuwe frequentieplan opgebouwd en voorziet het in elk van deze drie agglomeraties twee sterkere zenders.

De heer Dirk Van Mechelen acteert dat door dit amendement wel de mogelijkheid die door Broadcast Partners werd geopperd om met drie zenders de kust te bedekken, uitgesloten wordt.

De heer Eddy Schuermans herhaalt dat het de bedoeling is van de indieners op lokaal vlak – en dat kan een middelgrote stad zijn – een bepaald verzorgingsgebied te voorzien. Slechts voor drie specifieke gevallen, met name de drie grootstedelijke agglomeraties wordt van dit principe afgeweken.

Beide amendementen van de heren Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven worden met 10 stemmen tegen 2 aangenomen.

Twee amendementen voorgesteld door de heer Dirk Van Mechelen (Stuk 763 – Nr. 3) strekken ertoe het begrip landelijke radio in te voeren als derde soort van particuliere radio.

De indiener verantwoordt zijn amendementen door te verwijzen naar de discussie die gevoerd werd naar aanleiding van het amendement van de meerderheidsfracties waardoor een artikel 16bis wordt ingevoerd dat landelijke private kabelradio mogelijk maakt (zie verder bij de bespreking van artikel 16). De heer Dirk Van Mechelen is van oordeel dat daarom hier naast lokale radio en agglomeratieradio ook een landelijke private radio moet gedefinieerd worden als derde type.

Beide amendementen van de heer Dirk Van Mechelen worden met 8 stemmen tegen 4 verworpen.

Een ander amendement voorgesteld door de heer Dirk Van Mechelen (Stuk 763 – Nr. 3) strekt ertoe om in de tweede paragraaf in te schrijven dat particuliere radio's via de ether, door middel van een frequentie of een container, of via de kabel uit te zenden.

De indiener stelt dat dit amendement tot doel

heeft te erkennen dat particuliere radio's niet alleen via de ether maar ook digitaal kunnen uitzenden.

Het amendement van de heer Dirk Van Mechelen wordt met 10 stemmen tegen 2 verworpen.

Twee amendementen voorgesteld door de heer Dirk Van Mechelen (Stuk 763 – Nr. 3) strekken ertoe om in de tweede paragraaf het kader van digitale radio te creëren.

De indiener verduidelijkt dat zijn amendement ook expliciet voorziet in de mogelijkheid om onder de band 102.2 MHz frequenties toe te kennen aan particuliere radio's. Daarnaast bepaalt dit amendement dat de Vlaamse regering eveneens een plan opstelt inzake T-DAB waarbij in eerste instantie aan de openbare omroep een ruimte wordt toegekend, maar daarnaast de overige beschikbare ruimte wordt toegekend aan particuliere radio's, zowel landelijke als agglomeratieradio's. De voorafname van de openbare omroep moet zich beperken tot het technisch strikt noodzakelijke om terreinbezetting te vermijden. Dit amendement heeft tot doel een veel breder decreet te maken dat toekomstgericht is en zich niet beperkt tot de FM-band.

Beide amendementen van de heer Dirk Van Mechelen worden met 10 stemmen tegen 2 verworpen.

Een amendement voorgesteld door de heren Eddy Schuermans, Carl Decaluwé en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe de definitie van 'verzorgingsgebied' te verfijnen.

De heer Carl Decaluwé verklaart dat met dit amendement een aantal plaatsgebonden factoren in rekening worden gebracht. Het amendement wil tegemoet komen aan een aantal bekommernissen die door Agalev en de Volksunie werden geuit.

De heer Jos Geysels repliceert dat dit artikel moet samengelezen worden met artikel 7 waar een aantal voorwaarden zijn gestipuleerd die moeten medegedeeld worden aan het Vlaams Commissariaat voor de Media. Hetzelfde lid vermeldt dat slechts aan een deel van zijn bekommernissen wordt tegemoetgekomen. Het gaat om de ontvangers (sociale, economische en culturele indicatoren, evenals specifieke behoeften van doelgroepen). De heer Jos Geysels vraagt ook een specificering naar degene die de informatie brengen (de radio's). Hetzelfde lid verkiest eerder een indeling in algemene radio's en sociaal-culturele radio's die een andere structuur en programmatie hebben. Het lid wenst deze sociaal-culturele radio's te beschermen

en wil hen een niche geven. De heer Jos Geysels betwijfelt of met dit amendement voldoende tegemoet wordt gekomen aan zijn bekommernis. Hij beaamt dat dit amendement wel mogelijkheden biedt aan een universiteitsradio, of aan een specifieke migrantenradio waarvoor minister Brigitte Grouwels vragende partij is.

De heer Carl Decaluwé verklaart dat dit inderdaad de bedoeling is van het amendement. Maar hij heeft de indruk dat de heer Jos Geysels nog een stap verder wil gaan. Dan stellen zich echter problemen van praktische modaliteiten waarvoor de heer Carl Decaluwé geen oplossing ziet : op welke wijze kan men voor een bepaald type van radio een aantal frequenties voorzien ? Dat lijkt dit lid een uiterst moeilijke operatie te zijn.

De heer Jos Geysels stelt dat de minister ook zijn bekommernis deelt. Hij zoekt naar een proeve van oplossing op basis van een aantal criteria : eigendomsstructuur, juridische structuur, inhoudelijke criteria, doelgroepen... De heer Jos Geysels concludeert dat hij naar de toekomst toe een aantal bekommernissen wil overeind houden.

De heer Carl Decaluwé merkt op dat de indieners in artikel 17 voorzien dat de Vlaamse regering nog bijkomende criteria met het oog op erkenning kan opleggen. Hij is van oordeel dat inderdaad het Commissariaat voldoende moet rekening houden met de indicatoren en de behoeften van bepaalde doelgroepen.

De heer Jos Geysels stelt voor dat de verhouding tussen inkomsten en reclame van een lokale radio die resulteert in een bepaald percentage een criterium van erkenning zou kunnen zijn. De heer Carl Decaluwé vindt dit een zeer gevaarlijke piste.

De heer Jos Geysels herhaalt of dit amendement voldoende is om een bepaald type van radio overeind te houden tegen het economische en financiële geweld.

De heer Dirk Van Mechelen tilt er zwaar aan dat de indieners van dit amendement een deel van artikel 8 van zijn voorstel van decreet thans als amendement ingediend hebben.

Bij het opstellen van het nieuwe frequentieplan wordt vooral rekening gehouden met demografische aspecten in tegenstelling tot de filosofie die het lid hanteerde in zijn voorstel van decreet waar vooral rekening werd gehouden met sociaal-economische als culturele indicatoren alsmede met specifieke behoeften van doelgroepen of regio's. Hij is

verheugd dat de meerderheid dit overneemt in hun amendement maar hij moet vaststellen dat dit niet het uitgangspunt is van de technici die het nieuwe frequentieplan opstellen.

De heer Carl Decaluwé repliceert dat hij duidelijk tijdens de toelichting aan Broadcast Partners gevraagd heeft of men met de afbakening van de verzorgingsgebieden voldoende rekening heeft gehouden met deze sociaal-economische indicatoren. Er werd toen geantwoord dat in de mate van het mogelijke er inderdaad met deze factoren werd rekening gehouden.

De heer Dirk Van Mechelen blijft erbij dat de gehanteerde definitie van verzorgingsgebied haaks staat op het uitgangspunt van de opstellers van het frequentieplan, met name het demografisch bereik.

Het amendement van de heren Eddy Schuermans, Carl Decaluwé en Peter Vanvelthoven wordt éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel wordt met 8 stemmen, bij 1 onthouding tegen 3 aangenomen.

Artikel 5 (nieuw artikel 6)

Een amendement van de heer Dirk Van Mechelen (Stuk 763 – Nr. 3) strekt ertoe in het oorspronkelijke artikel 32 van de gecoördineerde mediadecreten in artikel 32 de term lokale radio te vervangen door particuliere radio.

Na bespreking en de waarborg dat deze doelstelling reeds werd verwezenlijkt met het amendement van de meerderheid bij artikel 3, wordt het amendement ingetrokken.

Twee amendementen voorgesteld door de heren Peter Vanvelthoven en Erik Matthijs (Stuk 763 – Nr. 2) strekken ertoe enerzijds de woorden 'raad van bestuur' en 'bestuurders' in te voeren en anderzijds voor de leden van de raad van beheer of raad van bestuur een aantal onverenigbaarheden in te voeren.

De heer Erik Matthijs verduidelijkt dat vermits de bestuursvorm ook de vorm van een NV kan aannemen, er sprake moet zijn van raad van bestuur en bestuurders.

De heer Jos Geysels vraagt waarom de bepaling dat de beheerders geen beheerder mogen zijn hetzij van een andere rechtspersoon die een particuliere radio beheert, hetzij van een beroepsvereni-

ging, noch een leidinggevende functie in zo'n beroepsvereniging uitoefenen, geschrapt werd. Hij vraagt waarom deze bekommernis om netwerken tegen te gaan, geschrapt werd. Het lid stelt zich vragen bij de verantwoording en is het fundamenteel oneens met deze schrapping.

De heer Peter Vanvelthoven repliceert dat het amendement toch duidelijk stelt dat de beheerders en bestuurders geen beheerder of bestuurder mogen zijn van een andere rechtspersoon die een particuliere radio beheert. De indiener stelt dat het duidelijk de bedoeling is te vermijden dat één persoon verschillende radio's beheert. De heer Peter Vanvelthoven is van oordeel dat er niet moet bijgevoegd worden dat deze persoon niet mag zetelen in een beroepsvereniging.

De heer Jos Geysels blijft erbij dat de verantwoording niet klopt omdat er sprake is van niet uitsluitend een NV. De heer Peter Vanvelthoven verklaart dat deze argumentatie inderdaad enkel opgaat voor een NV, niet voor een vzw. De heer Jos Geysels vraagt of aan een NV deze vereiste decretaal kan opgelegd worden. De heer Peter Vanvelthoven stelt dat de NV zelf een aantal vereisten kan opleggen. De heer Jos Geysels vraagt of men dan decretaal kan opleggen dat er geen mensen met een politiek mandaat mogen zetelen.

De heer Jos Geysels heeft problemen met de omschrijving en de libellering van dit amendement.

De heer Dirk Van Mechelen repliceert dat bij naamloze vennootschappen er inderdaad wel een onderscheid bestaat tussen degenen die de aandelen bezitten en de bestuurders. Maar hij benadrukt dat de voorgestelde regeling naar de bestuurders toe van geen belang is omdat degene die de beslissingsmacht heeft, de aandelen bezit. Hetzelfde lid is van oordeel dat het nutteloos is ter zake de markt te willen reguleren.

De heer Jos Geysels handhaaft zijn vragen.

Beide amendementen worden éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Een amendement voorgesteld door de heren Kris Van Dijck en Jos Geysels (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe de binding van de beheerder met het verzorgingsgebied te benadrukken.

Een amendement voorgesteld door de heren Peter Vanvelthoven, Eddy Schuermans, Michel Doomst en Carl Decaluwé (Stuk 763 – Nr. 2) beoogt hetzelfde doel.

De heer Michel Doomst merkt op dat er zich een

juridisch probleem stelt. Er kan strijdigheid optreden met een aantal bepalingen van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten waarin gestipuleerd wordt dat éénieder het recht heeft om vrij zijn woonplaats te kiezen. De heer Jos Geysels stelt dat deze problematiek terdege dient onderzocht te worden.

De heer Dirk Van Mechelen is van oordeel dat het parlement niet te veel keizer-koster moet spelen. Moeten dergelijke zaken in een decreet staan? Hij stelt voor deze bepaling te schrappen. De heer Eddy Schuermans blijft erbij dat de personen die de radio beheren, vermits het over een lokale radio gaat, een binding moeten hebben met de lokale gemeenschap waar uitgezonden worden.

De heer Dirk Van Mechelen verwijst naar het debat dat in deze commissie gevoerd werd naar aanleiding van de concentratie in de geschreven pers toen *Gazet van Antwerpen* werd overgenomen. Hij blijft erbij dat zoals men toen het erover eens was dat er een beschot moet zijn tussen de journalisten en de eigenaars, dit ook moet gelden voor radio maken. De eigendomsstructuur moet echter voor dit lid totaal los staan van het radio maken.

De heer Jos Geysels is het eens dat er verschil is tussen zij die programma's maken en de eigenaars. De consequentie is dan wel dat alle bepalingen in het decreet die te maken hebben met het redactiestatuut nauwkeuriger worden bepaald.

De heer Kris Van Dijk is dan ook voorstander van een nieuw amendement dat de bepaling wonende in de provincie schrapt.

Ook de minister toont zich voorstander om de bepaling te schrappen omdat men anders nep-situaties gaat creëren waarbij stromannen optreden.

De heer Peter Vanvelthoven besluit dat men inderdaad bij een keuze voor een NV-structuur daarvan de gevolgen moet dragen. Hij is het dan ook eens om voor de leden van de raad van bestuur geen voorwaarden op te leggen.

De heer Carl Decaluwé meent dat de erkenningscriteria zelf waar de binding met het verzorgingsgebied is ingebouwd, een voldoende garantie bieden.

Daarop worden de beide amendementen door de indieners ingetrokken en wordt er een nieuw amendement ingediend door de heren Kris Van Dijk, Michel Doomst, Dirk Van Mechelen, Peter

Vanvelthoven en Jos Geysels dat ertoe strekt de woonplaatsverplichting voor de beheerders en bestuurders te schrappen.

Het amendement wordt éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel wordt éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 6 (nieuw artikel 7)

Een amendement voorgesteld door de heren Peter Vanvelthoven en Erik Matthijs (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe de woorden 'maatschappelijke zetel of de produktie-' in de tweede zin te schrappen.

De heer Dirk Van Mechelen stelt dat het amendement logisch is in die optiek dat de maatschappelijke zetel en de produktie-installatie binnen het zendgebied moeten gelegen zijn. Het lid merkt op dat in het verleden daaromtrent problemen waren met de Europese regelgeving.

Het amendement wordt éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel wordt eenparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 7 (nieuw artikel 8)

De heer Jos Geysels verklaart dat hij de inhoudelijke elementen waarvan sprake in de toelichting bij artikel 7 niet terugvindt in de tekst. M.b.t. het goedgekeurde amendement bij artikel 5 waar de bepalingen m.b.t. de verblijfplaats van de beheerders werd geschrapt, meent hetzelfde lid dat in artikel 7 bepalingen i.v.m. het redactiestatuut (opgenomen in artikel 8) moeten ingebracht worden vermits er toch een band moet bestaan tussen het radio maken en de functies.

De heer Eddy Schuermans verwijst naar de algemene toelichting waar werd gesteld dat er naast de strikt procedurele regels ook inhoudelijke elementen zijn die kunnen leiden tot erkenning (eigen programmatie,...). Hetzelfde lid verklaart dat deze bij de bespreking van artikel 17 nog aan bod zullen komen.

Een amendement van de heren Kris Van Dijk en Jos Geysels (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe dat de

particuliere radio's ook het redactiestatuut en de naam van de eindredacteur moeten mededelen aan het Vlaams Commissariaat voor de Media.

Het amendement wordt eenparig met 12 stemmen aangenomen.

De heer Dirk Van Mechelen verklaart dat het grote nadeel van het decreet van november 1990 was dat alles en nog wat moest medegedeeld worden. Het lid vraagt wat de meerwaarde en het nut is dat een radio die toch een bedrijf is, allerhande mededelingen m.b.t. de medewerkers moet doen aan het Vlaams Commissariaat voor de Media.

De heer Carl Decaluwé repliceert dat de heer Dirk Van Mechelen toch ook voorstander was om zoveel mogelijk bijkomende inhoudelijke criteria in te schrijven om het Vlaams Commissariaat voor de Media voldoende te wapenen om een beslissing te treffen.

De heer Dirk Van Mechelen betwist dat dit een inhoudelijk criterium is, laat staan dat dit kan gelden als een basis voor erkenning. Als dit de bedoeling is, verzet dit lid zich daar ten stelligste tegen.

De heer Carl Decaluwé benadrukt dat dit element andermaal een illustratie is van de verbondenheid met de lokale regio om de erkenning te staven. De heer Dirk Van Mechelen betwist dat dit een element is van het erkenningsdossier. De indieners en de heer Jos Geysels benadrukken dat dit wel een element is van het erkenningsdossier.

De heer Dirk Van Mechelen pleit ervoor het begrip 'radio-ervaring' te verruimen tot 'media-ervaring', omdat hij dit element geen objectief criterium vindt. De heer Carl Decaluwé verklaart dat de bestaande lokale radio's een stapje voor moeten krijgen op papieren lokale radio's. Het is de bedoeling deze radio's een voorsprong te geven op de totaal nieuwe dossiers.

De heer Dirk Van Mechelen verklaart dat hij (telefonische) signalen krijgt waaruit blijkt dat lokale radio's gecontacteerd worden met de melding dat ze zich moeten aansluiten bij een netwerk of anders geen erkenning krijgen. Hetzelfde lid stelt dat hij daarom nogal wantrouwig staat ten aanzien van sommige bepalingen.

De minister verklaart dat de directeur-generaal van zijn administratie Media, de heer Paul Van de Velde, met foto's door een anonieme persoon op Internet is geplaatst met de melding dat hij de man is die de lokale radio's vermoordt. De minister is

van oordeel dat dat soort uitspraken van de heer Dirk Van Mechelen – dat dit decreet weer gemaakt is in functie van partijpolitiek en erkenningen – aanleiding geeft tot zulke toestanden. De heer Dirk Van Mechelen benadrukt dat hij op de hoogte is van de bedreigingen op Internet en vermeldt dat ook hij geciteerd wordt als volgende op het lijstje. Wat de signalen – over de aansluiting bij een netwerk betreft – beklemtoont hetzelfde lid dat hij vanuit de oppositie de plicht heeft dit te stellen. Hij waarschuwt ervoor dat alles wat het parlement zal stemmen, ook zal geïnterpreteerd worden. Vandaar dat hij zoveel mogelijk interpretatieproblemen wil vermijden en daartoe vragen opwerpt.

De heer Dirk Van Mechelen herhaalt dat hij het waardevol vindt dat mensen met media-ervaring betrokken worden zodat de radio's kunnen stoelen op ervaring en dat 'jukebox-radio's' geen kans krijgen. Wat de figuur van de heer Paul Van de Velde betreft, verklaart hetzelfde lid dat hij de directeur-generaal publiek verdedigt en zich kant tegen zij die op de pianist schieten.

De heer Dirk Van Mechelen is voor een stuk akkoord met de visie van de meerderheid dat bestaande radio's met medewerkers met radio-ervaring een voorsprong krijgen. Maar hij wenst daarnaast een tweede visie aan te koppelen die media-ervaring valideert als een bewijs van professionele kennis waardoor de lokale radio's degelijke radio worden.

De heer Tuur Van Wallendael verklaart zich akkoord met het voorstel van de heer Dirk Van Mechelen om het begrip 'radio-ervaring' te verbreden tot 'media-ervaring'.

De heer Carl Decaluwé is van oordeel dat deze verbreding de meest kapitaalkrachtigen bevoordeelt. Hetzelfde lid herhaalt dat hij de echte lokale radio's wil bevoordelen. Hij heeft er op zich niets tegen dat bekende televisie-en radiofiguren worden ingeschakeld.

De heer Tuur Van Wallendael herhaalt dat hij het waardevol vindt dat personen met media-ervaring ook betrokken worden bij het lokale radiogebeuren.

De heer Peter Vanvelthoven stelt voor om een hiërarchie aan te brengen en te spreken van media-ervaring en in het bijzonder radio-ervaring.

Na bespreking kondigt de heer Dirk Van Mechelen aan dat hij een amendement zal neerleggen

waarbij het begrip media-ervaring wordt ingebracht om nieuwe radio-initiatieven ook een kans te geven.

De heer Peter Vanvelthoven verklaart dat zijn fractie enerzijds wel aan radio-ervaring een hogere prioriteit wenst te verlenen, maar anderzijds niet gekant is tegen de voorgestelde uitbreiding met media-ervaring.

De heer Eddy Schuermans pleit voor éénduidigheid in de teksten. Hij begrijpt de redenering van de heer Peter Vanvelthoven en sluit zich aan bij de stelling dat radio-ervaring prioritair moet zijn.

Een amendement van de heer Dirk Van Mechelen (Stuk 763- Nr. 3) dat daartoe strekt, wordt met 7 stemmen bij 5 onthoudingen aangenomen.

De heer Jos Geysels verwijst naar het amendement bij artikel 4 waar melding werd gemaakt van sociale, economische en culturele indicatoren waarmee met het opmaken van verzorgingsgebieden moet rekening worden gehouden. Het lid is van oordeel dat dan ook in artikel 7 de informatie die opgenomen werd in artikel 4, wordt opgenomen zodat deze basisinformatie (i.v.m. de indicatoren en de doelgroepen) ook wordt medegedeeld aan het Vlaams Commissariaat voor de Media met het oog op het verlenen van de erkenning.

De heer Carl Decaluwé repliceert dat die informatie normaliter ook vervat zit in het programmatieaanbod en het uitzendschema. Hetzelfde lid wil vermijden dat elke radio in Vlaanderen zijn doelgroep moet opgeven.

De heer Jos Geysels stelt dat het niet zijn intentie is om van een facultatieve mogelijkheid een verplichting te maken. Hij verduidelijkt dat het hem er om te doen is dat het Commissariaat ook op de hoogte is van die eventuele bijkomende informatie die door de amendering van artikel 4 werd ingevoegd.

De heer Eddy Schuermans verklaart dat de instantie die de erkenningen verleent toch ook het frequentieplan heeft waar bij de opmaak met deze sociale, economische en culturele indicatoren werd rekening gehouden.

De heer Jos Geysels wenst daarover toch de visie van de technici te kennen.

De heer Walter Aertsens van het kabinet van de minister verduidelijkt dat artikel 7 een aantal basisregels oplegt waaraan alle lokale radio's moeten voldoen, terwijl artikel 17 een aantal facultatieve voorwaarden stipuleert.

Het geamendeerde artikel wordt eenparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 7bis (nieuw artikel 9)

Een amendement voorgesteld door de heren Erik Matthijs, Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe een artikel 7bis in te voegen dat in artikel 32,4° van de gecoördineerde mediadecreten het begrip 'vereniging' vervangt door 'rechtspersoon'.

De heer Peter Vanvelthoven verduidelijkt dat de term rechtspersoon breder is dan vereniging.

Het amendement wordt éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 7ter (nieuw artikel 10)

Een amendement voorgesteld door de heren Erik Matthijs en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe een artikel 7ter in te voegen dat in artikel 32,6° van de gecoördineerde mediadecreten de begrippen 'een beroepsvereniging of een organisatie met een commercieel doel' schrapt'.

Het amendement wordt éénparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 8 (nieuw artikel 11)

De heer Jos Geysels vraagt of een lokale radio die geen redactiestatuut heeft, in aanmerking komt voor een erkenning. Is het hebben van een redactiestatuut m.a.w. een voorwaarde van erkenning ?

De heer Carl Decaluwé repliceert dat het hebben van een redactiestatuut inderdaad een voorwaarde van erkenning is.

De heren Dirk Van Mechelen en Tuur Van Wallendael wensen te vernemen of deze voorwaarde geldt per radio of – zoals dit nu het geval is – per samenwerkingsverband van radio's ?

De heer Carl Decaluwé stelt dat om alle misbruiken te vermijden, de journaals gemaakt worden onder verantwoordelijkheid van een eindredacteur die over een redactiestatuut dient te beschikken. Wat niet impliceert dat iedere individuele medewerker een redactiestatuut moet bezitten. De

minister antwoordt dat deze voorwaarden cumulatief zijn.

De heer Dirk Van Mechelen is van oordeel dat het opleggen van een dergelijke verplichting aan alle radio's een niet haalbare voorwaarde is.

De minister is van oordeel dat één iemand per radio toch verantwoordelijk moet zijn voor het journaal en voor de directe informatie on line.

De heer Dirk Van Mechelen is het enerzijds eens met de visie van de minister maar repliceert anderzijds dat een heel stuk informatie binnenkomt via een nieuwsregie. Hij is het eens dat er één iemand per radio verantwoordelijk is voor de berichten die verspreid worden. Maar hetzelfde lid meent dat men voor deze persoon niet de kwalificatie kan opleggen die men hanteert voor degenen die de eindredactie verzorgen.

De minister verklaart dat er enkel sprake is van een eindredacteur zonder dat daar een kwalificatie wordt bij vermeld. De nadruk ligt vooral op de verantwoordelijkheid, niet zozeer op de eindredactie. De heer Dirk Van Mechelen noteert dat de minister bevestigt dat voor lokale radio's de eindredactie niet dient te gebeuren door een beroepsjournalist.

De heer Tuur Van Wallendael repliceert dat hij het met deze visie zeer moeilijk heeft. Hij herinnert aan de uitspraak van de rechtbank in de zaak-Buyle waar de rechtbank geoordeeld heeft dat de journalist het gezegd heeft en verantwoordelijk was. De eindredacteur is toen buiten vervolging gesteld. De heer Tuur Van Wallendael blijft er bij dat iemand per lokale radio wordt aangeduid die verantwoordelijk is. De heer Dirk Van Mechelen is het hiermee eens maar benadrukt nogmaals dat zeker voor een lokale radio de kwalificaties van die persoon niet deze zijn die men geredelijker wijze kan verwachten op een verdergaand professioneel niveau.

Het artikel wordt eenparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikelen 9 en 10 (nieuwe artikelen 12 en 13)

Bij deze artikelen worden geen opmerkingen geformuleerd.

Deze artikelen worden eenparig met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 11 (nieuw artikel 14)

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt met 10 stemmen, bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

Artikel 12 (nieuw artikel 15)

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt met 11 stemmen tegen 1 aangenomen.

Artikel 13 (nieuw artikel 16)

Drie amendementen voorgesteld door de heren Eddy Schuermans, Carl Decaluwé, Michel Doomst en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) strekken ertoe een aantal bepalingen i.v.m. de eigen programmatie van de lokale radio's en agglomeratieradio's in te schrijven in artikel 13.

Een subamendement voorgesteld door de heren Eddy Schuermans, Michel Doomst en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) op de voorgestelde amendementen legt een lager aandeel op aan de agglomeratieradio's.

De heer Carl Decaluwé verantwoordt deze amendementen als een vorm van vereenvoudiging in vergelijking met de oorspronkelijke tekst waar sprake was van tijdsblokken. Voor de agglomeratieradio's opteren de indieners – rekening houdend met de economische realiteit – voor een tijdsperiode van negen uur.

De heer Eddy Schuermans vult aan dat het tweede amendement beoogt dat het rechtstreeks presenteren niet langer behouden blijft.

De heer Dirk Van Mechelen noteert dat het luik m.b.t. de tijdsblokken geschrapt wordt. Hij acteert wel dat de Raad voor Lokale Radio's in zijn advies over minstens drie uur per dag spreekt. Hetzelfde lid vindt de voorgestelde negen uur voor agglomeratieradio veel te hoog. De minister verklaart dat er vroeger sprake was van 75%, nu gaat het om 60%, omgerekend naar uren gaat het om negen uren.

De heer Dirk Van Mechelen interpreteert deze negen uur als een vorm van lokale invulling die men daadwerkelijk zelf moet doen. Hij benadrukt dat er in de praktijk gewerkt wordt met 'play-lists' van het netwerk die doorgezonden worden naar de lokale radio en voorzien worden van lokale commentaar. Hij vraagt of deze vormen beschouwd worden als lokale eigen invulling? De minister en de indieners beamen dit. De heer Dirk Van Mechelen vraagt of de presentatie op een lokale radio van een nationale play-list beschouwd wordt als lokale invulling. De heer Carl Decaluwé verwijst naar het derde lid van artikel 13 waar wordt vermeld dat het gaat over programma's die uitgewerkt en gerealiseerd moeten worden door de lokale radio. De heer Dirk Van Mechelen acteert dat dit een zeer zware voorwaarde is. De heer Eddy Schuermans beklemtoont dat het aandeel dagprogrammatie verhoudingsgewijze niet zwaarder is dan dat wat de Raad voor Lokale Radio's voorstelt.

Door de heer Dirk Van Mechelen worden twee subamendementen neergelegd (Stuk 763 – Nr. 3) bij het eerste amendement van de heren Eddy Schuermans, Carl Decaluwé, Michel Doomst en Peter Vanvelthoven die ertoe strekken het aantal uren eigen programmatie te wijzigen in 'minstens drie uur' voor de lokale radio's en 'minstens zes uur' voor de agglomeratieradio's.

De indiener had ter zake contacten met de sector. Hij kreeg signalen dat het beter is deze verplichting te beperken tot het advies van de Raad voor Lokale Radio's. Hij is van oordeel dat de verplichting die opgelegd wordt, weliswaar strikt moet toegepast worden maar wel draaglijk moet zijn.

De heer Eddy Schuermans verklaart dat zijn fractie het subamendement van de meerderheid wenst te handhaven.

De heer Dirk Van Mechelen herhaalt nogmaals dat hij het een zeer zware en dure voorwaarde vindt op te leggen dat de lokale radio's 4,5 uur eigen invulling moeten organiseren. Hij blijft erbij dat het voorstel van de Raad voor Lokale Radio's op dat vlak realistischer is. Hoe meer men het aantal uren echter decretaal uitbreidt, hoe meer ontwijkingsmechanismen zullen gezocht worden.

De minister repliceert dat deze verplichting in historisch perspectief moet bekeken worden. In het decreet van november 1990 bedroeg de verhouding eigen uren en uren van derden 80% – 20%. Nu is voor de lokale radio's de verhouding omgedraaid: 30% eigen programma's, 70% van de programma's

mag nu aangeleverd worden door derden. De filosofie van dit voorstel van decreet is dat enerzijds samenwerkingsverbanden mogelijk worden (voor 70%) maar dat toch ook het lokaal karakter moet behouden blijven. De minister herhaalt dat de opgelegde 4,5 uur slechts 30% vertegenwoordigt van de globale programmatie.

Wat de agglomeratieradio's betreft, hoort de minister dat de sector daarvoor pleit. De minister herhaalt dat er zes agglomeratieradio's zullen zijn. Daar is door de schaalvergroting gemakkelijker de eigen programmatie in te vullen en legt het decreet een verhouding 60% eigen programma's – 40 % aankoop op. De minister hoopt dat agglomeratieradio's niet in een netwerk moet optreden om te overleven.

De subamendementen van de heer Dirk Van Mechelen worden met 9 stemmen tegen 3 verworpen.

Het subamendement van de heren Eddy Schuermans, Michel Doomst en Peter Vanvelthoven wordt met 8 stemmen tegen 4 aangenomen.

De amendementen van de heren Eddy Schuermans, Carl Decaluwé, Michel Doomst en Peter Vanvelthoven worden met 8 stemmen, bij 1 onthouding tegen 3 aangenomen.

Het geamendeerde artikel wordt met 8 stemmen, bij 1 onthouding tegen 3 aangenomen.

Door de heer Dirk Van Mechelen wordt een amendement neergelegd (Stuk 763 – Nr. 3) dat ertoe strekt een artikel 13bis in te voegen waarbij in artikel 32 van de gecoördineerde mediadecreten een 13° wordt toegevoegd. Het amendement beoogt een procedure vast te leggen voor toewijzen van zendvergunningen aan landelijke private radio's die in TDAB wensen uit te zenden.

De indiener verduidelijkt dat zijn amendement in het verlengde ligt van zijn ingediende amendementen bij artikel 4. Hij wenst een criterium in te schrijven om landelijke private radio's te laten erkennen.

De heer Carl Decaluwé repliceert dat vanuit de zienswijze van de heer Dirk Van Mechelen het amendement logisch is. Wat het debat over de problematiek van TDAB betreft, verklaart dit lid dat de meerderheid bij haar stellingname blijft. Het is voorbarig nu reeds het kader voor digitale radio te

regelen omdat het nog jaren zal duren vooraleer digitale radio operationeel zal zijn.

Het amendement van de heer Dirk Van Mechelen wordt met 8 stemmen tegen 4 verworpen.

Artikel 14 (nieuw artikel 17)

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 15 (nieuw artikel 18)

Een amendement voorgesteld door de heren Eddy Schuermans, Carl Decaluwé, Erik Matthijs en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe artikel 15 te vervangen door een artikel dat een aantal bepalingen schrapt in het artikel 34 van de gecoördineerde mediadecreten.

De heer Carl Decaluwé verduidelijkt dat de sanctie- en schorsingsproblematiek een aangelegenheid is van het Vlaams Commissariaat voor de Media.

De heer Jos Geysels merkt op dat het amendement ook het tweede lid van artikel 34 schrapt dat stelt dat het niet-inzenden van de vermelde documenten de nietigheid van de erkenning tot gevolg heeft. Hij vraagt of dit de bedoeling is.

De heer Carl Decaluwé stelt dat het hele beleid inzake schorsingsprocedure en sancties een zaak is van het Vlaams Commissariaat.

Het amendement wordt met 10 stemmen, bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 16 (nieuw artikel 19)

De heer Carl Decaluwé verklaart dat de meerderheid een aantal vormelijke amendementen heeft ingediend bij artikel 16 die tot doel hebben om ook voor de kabelradio de voorwaarden inzake onverenigbaarheden, journalistieke deontologie die opgelegd zijn voor lokale radio's, te voorzien.

Een eerste amendement voorgesteld door de heren Carl Decaluwé, Peter Vanvelthoven en Eddy Schuermans (Stuk 763 – Nr. 3) strekt ertoe in arti-

kel 16 in het ingevoegde artikel 38bis van de gecoördineerde mediadecreten een zin te schrappen waardoor een meer gevarieerd programma-aanbod verzekerd wordt.

Het amendement wordt met 9 stemmen, bij 3 onthoudingen aangenomen.

Een tweede amendement voorgesteld door de heren Michel Doomst, Peter Vanvelthoven, Carl Decaluwé en Eddy Schuermans (Stuk 763 – Nr. 3) strekt ertoe in artikel 16 in het ingevoegde artikel 38ter van de gecoördineerde mediadecreten een aantal paragrafen toe te voegen waardoor een aantal bijkomende voorwaarden worden opgelegd aan kabelradio's.

Het amendement wordt met 11 stemmen, bij 2 onthoudingen aangenomen.

Een derde amendement voorgesteld door de heren Carl Decaluwé, Peter Vanvelthoven en Eddy Schuermans (Stuk 763 – Nr. 3) strekt ertoe naar analogie met de amendering bij artikel 7, in artikel 16 in het ingevoegde artikel 38quinquies van de gecoördineerde mediadecreten de woorden 'redactiestatuut' en 'de naam van de eindredacteur' toe te voegen.

Het amendement wordt éénparig met 13 stemmen aangenomen.

Een technisch amendement voorgesteld door de heren Carl Decaluwé, Peter Vanvelthoven en Hugo Van Rompaey (Stuk 763 – Nr. 3) strekt ertoe in artikel 16 het ingevoegde artikel 38quinquies van de gecoördineerde mediadecreten toe te voegen aan artikel 38ter.

Het amendement wordt éénparig met 13 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel wordt met 8 stemmen, bij 3 onthoudingen tegen 2 aangenomen.

Artikel 16bis (nieuw artikel 20)

Een amendement voorgesteld door de heren Carl Decaluwé, Erik Matthijs en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) strekt ertoe een artikel 16bis toe te voegen waardoor een 8° wordt toegevoegd aan artikel 112, §2 van de gecoördineerde mediadecreten.

De heer Carl Decaluwé stelt dat oorspronkelijk in het ingevoegde artikel 38bis van de gecoördineer-

de mediadecreten bepaald was dat kabelradio's hun programma's die hoofdzakelijk bestaan uit ononderbroken muziek uitsluitend doorgeven via het kabelnet. Het lid verklaart dat deze bepalingen strikt juridisch impliceren dat minstens 51% van de programma's muziek betreft. Wat de doorgifte via de kabel betreft, signaleert de heer Carl Decaluwé dat VTM de bedoeling heeft via kabelradio op de kabel poogt te komen. Bij behoud van de term uitsluitend in de definitie, is VTM verplicht juridisch twee vennootschappen op te richten. Met dit amendement wordt deze aangelegenheid vereenvoudigd.

De heer Dirk Van Mechelen noteert dat dit amendement een landelijke private radio mogelijk maakt. Het lid herinnert eraan dat hij bij de bespreking van artikel 4 van dit voorstel gepoogd heeft het begrip 'landelijke private radio' in te schrijven. De meerderheid heeft dit geweigerd met als argumentatie dat dit voorstel lokale en agglomeratieradio's tot voorwerp heeft. Nu stelt hetzelfde lid vast dat de meerderheid nu zelf in artikel 16 op de proppen komt met een amendement dat voorziet in een landelijke private radio die als drager niet de FM-band heeft, maar de kabel. In essentie gaat het hier om een landelijke private radio. Hij verwijst naar zijn nadrukkelijk verzoek om in artikel 4 het begrip landelijke radio in te schrijven dat de meerderheid niet toeliet, terwijl de meerderheid hier in artikel 16 via een amendement een landelijke private radio op de kabel toelaat. De heer Dirk Van Mechelen is van oordeel dat dan ook landelijke private digitale radio moet mogelijk worden gemaakt. Hetzelfde lid vraagt op welke basis volgens welke criteria het Vlaams Commissariaat voor de Media erkenningen zal verlenen voor landelijke commerciële radio's. De heer Dirk Van Mechelen wenst ook te vernemen of een landelijke private radio die via de kabel uitzendt, reclame mag uitzenden. En tenslotte vraagt hij verduidelijking over het programmaschema waaraan een dergelijke radio zich moet houden : hoeveel en welk soort programma's. Gaat het om uitsluitend muziekprogramma's ? Geldt de gehanteerde filosofie opgenomen in het voorstel van decreet m.b.t. de voorwaarden waaraan lokale radio's inzake programmatie moeten voldoen, ook voor dit soort radio's ?

De heer Kris Van Dijck vraagt verduidelijking over het onderscheid tussen het amendement dat een 8° toevoegt aan artikel 112, § 2 van de gecoördineerde mediadecreten en artikel 112, § 2, 6° en 7°. Concreet vraagt dit lid naar de verschillpunten.

Aansluitend bij de vijf concrete vragen van de heer Dirk Van Mechelen wenst de heer Jos Geysels te

vernemen of een decreet voor een bepaald type van radio – i.c. een kabelradio – , soepeler kan zijn dan voor een ander type van radio, de lokale radio. Wordt hierdoor het gelijkheidsbeginsel niet geschonden ?

De heer Carl Decaluwé repliceert dat het ingevoegde artikel 38quinquies andere voorwaarden oplegt dan de voorwaarden die gelden voor de lokale radio's. Het laatste type van radio zendt uit via de FM-band terwijl de andere radio via de kabel wordt verspreid. Hetzelfde lid concludeert dat alle radio's van één type moeten voldoen aan dezelfde voorwaarden. Er stelt zich m.a.w. geen probleem van schending van het gelijkheidsbeginsel. De heer Eddy Schuermans voegt er aan toe dat mediavormen die zich in dezelfde omstandigheden bevinden éénzelfde behandeling genieten.

Wat de opmerking van de heer Dirk Van Mechelen in verband met het verschil in benadering tussen landelijke private radio op de FM-band en de kabel betreft, antwoordt de heer Carl Decaluwé dat het fundamenteel over verschillende dragers gaat. Hij is het eens dat op deze wijze inderdaad landelijke private radio via de kabel mogelijk wordt gemaakt. Maar dit lid vindt deze démarche noodzakelijk om te vermijden dat de kabelcapaciteit zal volzet zijn door initiatieven als 'Radio Flandria' waarover de heer Carl Decaluwé reeds interpelleerde⁶ en waar de minister antwoordde dat hij vrij machteloos staat t.a.v. dergelijke constructies. Het lid stelt dan ook voor dat landelijke radio via de kabel voor eigen investeerders wordt mogelijk gemaakt. De heer Dirk Van Mechelen is van oordeel dat de heer Carl Decaluwé zich vergist. Hij verwijst naar artikel 2 van dit voorstel waar onder hoofdstuk I de particuliere radio-omroepen in hun algemeenheid gedefinieerd worden. Daar is geen sprake van het soort drager (kabel, FM-band,...). De heer Carl Decaluwé stelt dat ze via de ether uitzenden. De heer Dirk Van Mechelen verwijst naar zijn amendementen bij artikel 4 en dringt aan dat de bepalingen inzake eigen programmatie die opgenomen werden voor lokale en agglomeratieradio's ook moeten gelden voor kabelradio's.

Op de vraag of deze kabelradio's reclame mogen uitzenden, antwoordt de minister dat ingevolge artikel 70 van het reclamedecreet alle omroepen gemachtigd zijn reclame uit te zenden.

⁶ Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot minister Van Rompuy, over Radio Flandria en de vigerende reglementering (15 januari 1998 – Handelingen nr. 23, bladz. 55-56).

De heer Dirk Van Mechelen merkt op dat artikel 112, § 2 de zogenaamde 'may carry-regeling' betreft. Het Commissariaat zal de conformiteit van mogelijke aanvragen tot erkenning controleren. Dan zal de omroep die de erkenning krijgt, moeten onderhandelen met de kabelmaatschappijen die beslissen welke radio op de kabel komt. De opbrengsten zijn voor de kabelmaatschappijen.

De VLD pleit eveneens voor landelijke private radio, hetzij via de kabel, hetzij via TDAB, maar koppelt daaraan dat de erkenning wordt gegeven via een aanbestedingsformule van een algemene offertevraag op basis van een bestek. Een stuk van de opbrengsten komt toe aan de Vlaamse Gemeenschap. Het lid heeft de indruk dat de meerderheid via dit amendement de erkenningen vergemakkelijkt – men zal twintig of meer omroepen erkennen – . Dan gaat er een aanbod plaatsgrijpen met de kabelmaatschappijen om op de kabel te geraken. De heer Dirk Van Mechelen verklaart dat op dit ogenblik reeds de kabelradiofrequenties bijna volzet zijn. Meer omroepen toelaten, impliceert de schrapping van een aantal buitenlandse die niet onder de must carry-regeling vallen. Voor de heer Dirk Van Mechelen is dus de vraag of de commissie het eens is dat de financiële inkomsten uitsluitend vloeien naar de kabelmaatschappijen of is het niet verkieslijker dat in artikel 4 van het voorstel het begrip landelijke private radio wordt geïntroduceerd waardoor alle voorwaarden van het decreet ook van toepassing zijn op dit type van radio ? Verder pleit de heer Dirk Van Mechelen er nogmaals voor erkenningen te verlenen via de procedure van veiling zoals die in Nederland wordt gehanteerd. Op deze manier heeft men een objectief criterium om een vast bepaald aantal omroepen te erkennen.

De minister repliceert dat indien een erkenning in Luxemburg gevraagd wordt, de kabelmaatschappijen die omroep perfect kunnen opnemen op de kabel. Er geldt dan geen enkele procedure, er is enkel een meldingsplicht.

De heer Dirk Van Mechelen benadrukt dat deze werkwijze kan doorbroken worden indien men decretaal een beperking aan het aantal oplegt en ze onderbrengt in de must carry-regeling. Hetzelfde lid verklaart dat het zijn bedoeling is deze gelegenheid beheersbaar te maken. Hij pleit ervoor in te spelen op de vraag door het aanbod te organiseren en spelregels op te leggen en te garanderen dat de erkende omroepen op de kabel moeten komen.

De heer Kris Van Dijck constateert een tegenstrij-

digheid tussen enerzijds de bepaling dat het kabel-radio-omroepen betreft die uitzenden voor de hele Vlaamse Gemeenschap en anderzijds de feitelijkheid dat misschien de ene kabelmaatschappij de omroep wel en de andere kabelmaatschappij de omroep niet toelaat op de kabel.

De heer Carl Decaluwé verklaart dat dit eigen is aan de may carry-regeling. Dat is onder meer het geval voor Radio Flandria die niet overal op de kabel zit.

Wat de capaciteit van de kabelmaatschappijen betreft, verklaart de heer Hugo Van Rompaey dat deze nu beperkt is maar dat de kabelmaatschappijen op de vooravond staan van de doorbraak van de digitalisering. Wat het al dan niet toegang krijgen tot de kabel betreft, benadrukt de heer Hugo Van Rompaey dat dit voorwerp moet zijn van een negotiatie tussen de kandidaat-gebruiker van het net en de eigenaars.

De heer Dirk Van Mechelen suggereert dat overwogen wordt om hier decretaal een regeling uit te dokteren zodat een erkende landelijke particuliere televisie-omroep die een aanvraag indient voor een erkenning als landelijke kabelradio, onder de must-carryregeling ondergebracht wordt. Wat betekent dat de decreetgever de must-carryregeling toepasselijk maakt op een VTM-radio en dat VT4 als Britse zender daar geen gebruik kan van maken zolang VT4 zich niet schikt naar de Vlaamse regelgeving. Op deze wijze zou tegemoet kunnen gekomen worden aan VTM die hun reclamemonopolie voor landelijke televisie verloren hebben. Het lid weet wel niet in hoeverre een dergelijke regeling de toets van de Europese regelgeving kan weerstaan. Op deze manier kan de decreetgever wel een zekere ordening aanbrengen.

De heer Carl Decaluwé verduidelijkt dat de meerderheid bij zijn oorspronkelijke stelling blijft.

De heer Dirk Van Mechelen betreurt dat het amendement tot invoering van een artikel 16bis niet verfijsd wordt in de zin zoals door hem aangegeven.

Concreet betekent het behoud van het amendement van de meerderheid in de huidige vorm dat het Commissariaat niet anders kan dan mogelijke aanvragers een erkenning afleveren als ze voldoen aan de voorwaarden (conformiteitsonderzoek). De heer Dirk Van Mechelen vreest voor een 30tal aanvragen die zullen erkend worden en dan moeten onderhandelen met de kabelmaatschappijen om op de kabel te geraken.

De minister repliceert dat er krachtens het kabel-decreet geen andere mogelijkheid is.

Op de vraag of agglomeratieradio's op de kabel mogen, repliceert de minister dat dit zo werd goedgekeurd in het reclamedecreet. Het gaat dan wel over hun verzorgingsgebied.

De minister betwijfelt of het technisch mogelijk is lokale radio's die op de kabel willen uitzenden, te beperken. De heer Dirk Van Mechelen verklaart dat experts stellen dat de installatiekost voor de kabel vrij behoorlijk hoog is.

Op de vraag of het decretaal mogelijk is dat lokale en agglomeratieradio's op de kabel kunnen, verduidelijkt de woordvoerder van de minister dat er zelfs geen toestemming moet gevraagd worden.

De heer Hugo Van Rompaey verklaart dat het uitgesloten is dat men op de bestaande kabelnetten bijkomend een indeling gaat organiseren die samenvalt met de verzorgingsgebieden van de kleinere radio's – zowel lokaal als agglomeratieradio. De zaak ligt anders voor omroepen die gans Vlaanderen bestrijken. Daarvoor is het technisch perfect mogelijk.

Het amendement wordt met 8 stemmen, bij 5 onthoudingen aangenomen.

Artikel 17 (nieuw artikel 21)

Vier amendementen voorgesteld door de heren Carl Decaluwé, Eddy Schuermans, Michel Doomst en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) strekken ertoe in artikel 17 een aantal wijzigingen aan te brengen.

De heer Eddy Schuermans verduidelijkt dat een eerste element bepaalt dat de bestaande erkenningen aflopen op 31 december 1998, ingevolge de afspraken met de Franse Gemeenschap om op 1 januari 1999 te starten met een nieuw frequentieplan.

Een tweede element slaat op de oorspronkelijke verplichting dat het Vlaams Commissariaat voor de Media frequentiedeling zou kunnen opleggen. Frequentiedeling wordt weliswaar behouden als een mogelijkheid op vrijwillige basis.

Een derde element levert criteria aan het Vlaams Commissariaat om indien voor bepaalde frequen-

ties er geen overeenkomst of frequentiedeling mogelijk is, erkenningen af te leveren.

De heer Jos Geysels herhaalt zijn vragen die hij ook bij artikel 4 bij de amendering i.v.m. sociale, culturele en economische indicatoren aanbracht. In artikel 7 werd deze bekommernis ook niet opgenomen. Hij is nu vragende partij om deze bekommernissen in artikel 17 op te nemen.

De heer Carl Decaluwé betwijfelt of deze bekommernissen decretaal kunnen verankerd worden. De heer Eddy Schuermans stelt dat deze bekommernissen reeds bij het bepalen van het frequentieplan zijn in rekening gebracht vooraleer er een toewijzing van frequenties gebeurt. Het is niet de taak van het Commissariaat om te bepalen dat er in een bepaald gebied een doelgroepenradio moet zijn. De heer Peter Vanvelthoven stelt dat bij twee aanvragen (een commerciële en een niet-commerciële) voor één frequentie toch moet gespecificeerd worden dat de voorkeur uitgaat naar de niet-commerciële. De heer Carl Decaluwé vindt dat een gevaarlijke piste als het gaat over twee volwaardige aanvragen. Voor dit lid moet er systematisch verwezen worden naar het verzorgingsgebied. Maar er mag geen automatisme ingebouwd worden dat bij twee volwaardige aanvragen, systematisch de erkenning gaat naar één bepaald type van radio.

De heer Jos Geysels merkt op dat in deze amendementen ook gestipuleerd wordt dat de Vlaamse regering bijkomende voorwaarden kan opleggen voor de erkenning.

De minister stelt dat er een onderscheid moet gemaakt worden tussen de criteria die aan de basis liggen van de frequenties en de criteria voor de erkenningen. Hij is het wel eens dat men moet oppassen dat commerciële initiatieven worden afgewogen tegen andere. Juridisch vindt de minister dat dit geen steek houdt.

De heer Jos Geysels herhaalt dat ingevolge de evolutie in de mediasector – de vermarkting – het parlement de plicht heeft te zorgen dat dit gedeelte van de media niet onderdrukt worden. Het lid is op zoek naar decretale bepalingen om dit segment van de mediasector overeind te houden.

De heer Dirk Van Mechelen vraagt verduidelijking omtrent de procedure van de aanvraag voor de toekenning van nieuwe erkenningen. Uit de samenlezing van het amendement op artikel 17 en artikel 37 van de gecoördineerde mediadecreten maakt hij op dat aanvragen voor 31 december 1997 moesten ingediend worden. De minister repliceert

dat er reeds meer dan 300 aanvragen voor een nieuwe erkenning werden ingediend. Op de vraag wat er gebeurt met nieuwe initiatieven die nog geen aanvraag indienden omdat ze wensen te weten hoe het nieuwe frequentieplan er uit ziet, kondigt de minister aan dat hij deze problematiek onderzoekt en eventueel een amendement daaromtrent zal neerleggen.

De heer Dirk Van Mechelen vraagt of de nieuwe regelgeving impliceert dat de erkenningen opnieuw zullen verleend worden voor een periode van negen jaar ? De minister vindt het nuttig om toch eens te onderzoeken of negen jaar niet een te lange periode is.

De heer Eddy Schuermans benadrukt dat toch vermeden moet worden dat lokale radio's zich voor een te korte periode moeten engageren. Het lid meent dat het te zeer beperken van de erkenningsperiode voor een vorm van rechtsonzekerheid zorgt.

De heer Dirk Van Mechelen hanteert een andere invalshoek en is van oordeel dat een periode van negen jaar te lang is omdat men dreigt door de techniek voorbijgestoken te worden. In die optiek kiest hij eerder voor een engagement voor een periode van zes jaar.

De heer Eddy Schuermans blijft erbij dat naar rechtszekerheid toe een kortere periode dan negen jaar geen goede zaak is.

De minister merkt op dat als men nu negen jaar inschrijft in het decreet, men na vier of vijf jaar moeilijk terug kan komen op dit engagement, los van de discussie over eventuele schadeclaims.

De minister stelt dat in artikel 17 § 2 een amendering dient te gebeuren waarbij aan artikel 34 van de gecoördineerde mediadecreten een toevoeging gebeurt.

Een nieuw amendement voorgesteld door de heren Carl Decaluwé, Peter Vanvelthoven en Eddy Schuermans (Stuk 763 – Nr. 3) strekt ertoe artikel 17 te vervangen door een nieuwe tekst.

De vier amendementen voorgesteld door de heren Carl Decaluwé, Eddy Schuermans, Michel Doomst en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 2) worden ingetrokken.

De heer Dirk Van Mechelen vraagt of lokale en agglomeratieradio's in stereo zullen mogen uitzenden ? Hetzelfde lid wenst verduidelijking over het

huidig verbod dat deze radio's niet mogen uitzenden in stereo. Dat was één van de redenen waarom een groep radio's deze zaak aanhangig maakte bij Europa.

De minister verklaart dat in het uitvoeringsbesluit van het decreet van november 1990 het verbod op uitzenden in stereo ingeschreven was. De minister heeft er geen bezwaar tegen dat dit verbod nu wordt opgeheven. De woordvoerder van de minister vermeldt wel dat in de omschrijving van het verzorgingsgebied steeds zal verwezen worden naar mono omdat een mono-zendgebied een groter bereik heeft dan een stereo-zendgebied. Het ontvangstgebied zal in stereo altijd kleiner zijn. De minister verklaart dat hij akkoord is om het uitvoeringsbesluit op dat vlak aan te passen, maar technisch heeft deze aanpassing wel invloed op de beschermingsgordels. De heer Paul Van de Velde, directeur-generaal Administratie Media, verduidelijkt dat de ontvangst in stereo tot een kleiner gebied kan beperkt worden. Als de ontvanger op mono wordt afgesteld, blijft het zendbereik bijna even groot. Indien de ontvanger op stereo afgesteld blijft, wordt de ontvangst herleid tot ± 4 à 5 km. Over de ontvangst in de resterende 3 km zijn de technici het echter niet eens.

De heer Dirk Van Mechelen vraagt een engagement dat deze problematiek specifiek wordt bekeken en dat het desbetreffende uitvoeringsbesluit in de commissie wordt besproken.

De minister stelt vast dat de signalen uit de sector zelf niet éénduidig zijn. Hij verwijst naar een schrijven van de heer Freddy Neyts die vraagt in stereo te mogen uitzenden. Een aantal andere mensen in de radiowereld zijn daar niet gelukkig mee omdat dit een aantal gevolgen heeft voor de reikwijdte van het zendgebied.

De heer Eddy Schuermans is van oordeel dat het niet storend is voor andere radio's, maar dat uitzenden in stereo wel invloed heeft op het zendcomfort van de radio zelf. De radio moet dus een afweging maken of zij dit wensen.

De heer Dirk Van Mechelen vraagt de minister dat hij een opdracht wil geven aan zijn administratie en Broadcast Partners om deze problematiek nauwgezet te onderzoeken en de commissie in kennis te stellen van de bevindingen. Bijkomend wenst de heer Dirk Van Mechelen dat de minister zijn ontwerp van uitvoeringsbesluit ter bespreking zou voorleggen in deze commissie. Het lid verwijst naar éénzelfde procedure die gehanteerd werd in de Commissie voor Leefmilieu.

De minister verklaart dat deze aangelegenheid nog niet getrancheerd is. Hij meldt dat hij ter zake een uitvoeringsbesluit zal treffen met een gunstig vooroordeel naar mogelijkheden voor uitzenden in stereo. Nadien zal hij dit besluit ook mededelen aan de commissie. De minister sluit niet uit dat hij informeel de commissie daarover consulteert.

Op de vraag van de heer Dirk Van Mechelen in hoeverre de procedure voor de nieuwe erkenningen geregeld is, antwoordt de heer Carl Decaluwé dat de bekommernis van de heer Dirk Van Mechelen ondervangen is in het tweede lid van § 1 van het nieuw ingediende amendement bij artikel 17. De heer Carl Decaluwé stelt dat iedereen een nieuwe aanvraag moet indienen. De minister stelt dat alle bestaande erkenningen vervallen. Omdat er een nieuw frequentieplan komt, zal iedereen een nieuwe aanvraag tot erkenning moeten indienen. De minister hoopt dat het nieuwe frequentieplan in september e.k. door de Vlaamse regering zal goedgekeurd worden.

Het amendement voorgesteld door de heren Carl Decaluwé, Eddy Schuermans en Peter Vanvelthoven (Stuk 763 – Nr. 3) dat ertoe strekt artikel 17 integraal te vervangen, wordt éénparig met 13 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 17 wordt met 12 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

III. EINDSTEMMING

Het geamendeerde voorstel van decreet wordt met 8 stemmen tegen 1 bij 4 onthoudingen aangenomen.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Johnny GOOS
Kris VAN DIJCK

Marijke DILLEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**Artikel 1**

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Artikel 28 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, wordt vervangen door wat volgt :

"De particuliere radio's hebben tot taak een verscheidenheid van programma's te brengen, inzake informatie, cultuur en ontspanning, met de bedoeling binnen hun verzorgingsgebied de communicatie onder de bevolking te bevorderen. De particuliere radio's staan open voor de actieve medewerking van luisteraars en verenigingen."

Artikel 3

Het opschrift van hoofdstuk I van titel III van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, wordt vervangen door wat volgt :

"HOOFDSTUK I

De particuliere radio-omroepen".

Artikel 4

In de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, worden de woorden "lokale radio's" telkens vervangen door de woorden "particuliere radio's" en de woorden "lokale radio" door de woorden "particuliere radio".

Artikel 5

Artikel 29 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 29

Elke inwoner van de Vlaamse Gemeenschap moet een particuliere radio kunnen beluisteren. Er zijn twee soorten van particuliere radio :

1° de lokale radio : deze radio zendt uit voor een deel van een gemeente, een gemeente of een beperkt aantal aaneensluitende gemeenten ;

2° de agglomeratieradio : deze radio zendt uit voor een stedelijke agglomeratie, met name Antwerpen, Gent en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Particuliere radio's zenden via de ether uit. De Vlaamse regering stelt een frequentieplan op, keurt het goed en bepaalt hoeveel lokale radio's en agglomeratieradio's worden erkend. Op basis van het frequentieplan en het te erkennen aantal verleent het Vlaams Commissariaat voor de Media tegelijk met de erkenningen ook de zendvergunningen aan de particuliere radio's. De zendvergunning met de daarin omschreven parameters bepaalt het verzorgingsgebied van een zendinstallatie van een particuliere radio. Bij het bepalen van de verzorgingsgebieden in het frequentieplan wordt onder meer rekening gehouden met sociale, economische en culturele indicatoren, evenals met specifieke behoeften van doelgroepen.

Het Vlaams Commissariaat voor de Media kan de erkende particuliere radio's, met het oog op een optimalisering van het verzorgingsgebied, verplichten hun zendinstallatie te verplaatsen of een gemeenschappelijke zendinstallatie te gebruiken.

De particuliere radio's kunnen binnen de Vlaamse Gemeenschap deelnemen in een samenwerkingsverband.

Samenwerking is mogelijk op het vlak van informatiegaring, programma-aanmaak en reclamewerving. Voor het minimale aandeel eigen programmering is samenwerking op het vlak van informatiegaring en programma-aanmaak uitgesloten."

Artikel 6

In artikel 32 van dezelfde decreten wordt 1° vervangen door wat volgt :

"1° de particuliere radio's moeten worden opgericht in de vorm van een rechtspersoon. Het maatschappelijk doel van de rechtspersoon is beperkt tot het verzorgen van radioprogramma's in het toe-

gekeende verzorgingsgebied. De leden van de raad van bestuur of de raad van beheer mogen geen politiek mandaat bekleden, noch beheerder of bestuurder zijn van een andere rechtspersoon die een particuliere radio beheert.

Elke wijziging in de raad van beheer of raad van bestuur van de particuliere radio moet worden medegedeeld aan het Vlaams Commissariaat voor de Media ;".

Artikel 7

In artikel 32 van dezelfde decreten wordt 2° vervangen door wat volgt :

"2° de maatschappelijke zetel en de productie- en zendinstallaties moeten gelegen zijn in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, meer bepaald binnen het verzorgingsgebied van de radio waarvoor een erkenning werd uitgereikt. De verplaatsing van de zendinstallaties binnen het verzorgingsgebied van de radio waarvoor een erkenning werd uitgereikt, is toegestaan voor zover dat inpasbaar is in het frequentieplan en nadat de zendvergunning werd aangepast ;".

Artikel 8

In artikel 32 van dezelfde decreten wordt 3° vervangen door wat volgt :

"3° de particuliere radio's moeten aan het Vlaams Commissariaat voor de Media volgende informatie meedelen : de plaats van uitzending, de plaats van vestiging, de aanwezige infrastructuur, de statuten, de financiële structuur en het financieel plan, het programmaaanbod, het redactiestatuut, de naam van de eindredacteur en het uitzendschema, de medewerkers van de particuliere radio met inbegrip van hun radio- en/of media-ervaring en hun statuut en de verhouding van de bestuursorganen en van de medewerkers ten aanzien van het verzorgingsgebied. Elke latere wijziging van die informatie moet zonder verwijl aan het Vlaams Commissariaat voor de Media worden meegedeeld ;".

Artikel 9

In artikel 32, 4°, van dezelfde decreten wordt het woord "vereniging" vervangen door het woord "rechtspersoon".

Artikel 10

In artikel 32, 6°, van dezelfde decreten worden de woorden "een beroepsvereniging of een organisatie met een commercieel doel" geschrapt.

Artikel 11

In artikel 32, 8°, van dezelfde decreten worden de volgende wijzigingen aangebracht :

De woorden "journaals moeten" worden vervangen door de woorden "uitgezonden informatie moet".

De woorden "en geschieden onder de verantwoordelijkheid van een eindredacteur" worden vervangen door "met waarborgen voor onpartijdigheid en redactionele onafhankelijkheid zoals vastgelegd in een redactiestatuut. Voor de journaals is er een eindredacteur verantwoordelijk".

De zinnen "Voor zijn nieuwsvoorziening kan de radio een beroep doen op samenwerkingsverbanden. De voorwaarden hiervoor worden door de Vlaamse regering bepaald ;" worden geschrapt.

Artikel 12

In artikel 32 van dezelfde decreten wordt 10° vervangen door wat volgt :

"10° de dagprogrammatie van de particuliere radio moet voor minstens 10 percent uit informatie bestaan. Tijdens de dagprogrammatie wordt drie-maal een journaal uitgezonden. De dagprogrammatie is de programmatie van 7.00 uur tot 22.00 uur ;".

Artikel 13

In artikel 32, 11°, van dezelfde decreten worden in het tweede lid de woorden "voorafgegaan door de woorden "lokale radio"" geschrapt.

Artikel 14

In artikel 32, 11°, van dezelfde decreten worden in het derde lid de woorden "tijdens de uitzending van de programma's minstens tweemaal per uur"

vervangen door de woorden "tijdens de dagprogrammatie minstens eenmaal per uur binnen vijf minuten voor of na het uur".

Artikel 15

In artikel 32, 11°, wordt het vierde lid vervangen door wat volgt :

"De identificatiegegevens van de particuliere radio zoals de herkenningmelodie, de roepnaam en het grafische logo, en alle andere extra identificatiegegevens kunnen slechts verwijzen naar een andere particuliere radio, indien het gaat om programma's gerealiseerd in een samenwerkingsverband. In dat laatste geval mogen de particuliere radio's die deelnemen in het samenwerkingsverband de identificatiegegevens van het samenwerkingsverband gebruiken als aanvullend identificatiegeven.".

Artikel 16

In artikel 32, 12°, van dezelfde decreten wordt het eerste lid vervangen door wat volgt :

"minstens 4,5 uur per dag dient de programmatie van een lokale radio een specifieke lokale invulling te hebben. De programmatie van een agglomeratieradio moet minstens 9 uur per dag een specifieke lokale invulling hebben. Programma's met een specifieke lokale invulling noemt men eigen programma's. Voor de overige invulling van de programmatie kan de particuliere radio een beroep doen op samenwerkingsverbanden. Eigen programma's moeten minstens een aaneengesloten tijdsparre van 30 minuten bestrijken. Het uitzend-schema dat de particuliere radio's moeten meedelen aan het Vlaams Commissariaat voor de Media, geeft voor elke dag van de week aan op welke tijdstippen de eigen programma's worden uitgezonden.

Met eigen programma's worden de programma's bedoeld die door eigen personeel of rechtstreekse medewerkers van de particuliere radio voorbereid, uitgewerkt en gerealiseerd worden, en die minstens 10 percent informatie bevatten over het eigen verzorgingsgebied.

Een eigen programma kan noch uit het herhaald uitzenden, noch uit het afzonderlijk, gelijktijdig of het uitgesteld doorgeven van programma's of programmaonderdelen van derden bestaan.".

Artikel 17

In artikel 32, 12°, van dezelfde decreten worden het tweede, het derde, het vierde en het vijfde lid opgeheven.

Artikel 18

In artikel 34 van dezelfde decreten worden het tweede, derde en vierde lid opgeheven.

Artikel 19

Na artikel 38 van dezelfde decreten wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd, waarvan de tekst luidt als volgt :

"HOOFDSTUK Ibis

Kabelradio-omroepen die uitzenden voor de gehele Vlaamse gemeenschap

Artikel 38bis

Kabelradio-omroepen, hierna "kabelradio's" te noemen, zijn radio's die zich richten tot de gehele Vlaamse gemeenschap en die hun programma's via het kabelnet doorgeven.

Artikel 38ter

§ 1. Om erkend te worden moeten de kabelradio's worden opgericht in de vorm van een rechtspersoon en moeten zij onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen.

§ 2. De beheerders of bestuurders mogen geen politiek mandaat bekleden noch beheerder of bestuurder zijn van een andere rechtspersoon die een kabelradio beheert. Elke wijziging in de raad van beheer of raad van bestuur van de kabelradio moet worden meegedeeld aan het Vlaams Commissariaat voor de Media.

§ 3. De maatschappelijke zetel en de productie-installaties van een kabelradio die onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap valt, moeten gelegen zijn in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

§ 4. Uitgezonden informatie moet beantwoorden aan de gangbare normen inzake journalistieke deontologie met waarborgen voor onpartijdigheid en redactionele onafhankelijkheid zoals vastgelegd in een redactiestatuut. Voor de journaals is er een eindredacteur verantwoordelijk.

§ 5. De kabelradio's dienen aan het Vlaams Commissariaat voor de Media de volgende informatie mee te delen : de plaats van uitzending, de plaats van vestiging, de aanwezige infrastructuur, de statuten, de financiële structuur en het financieel plan, het programma-aanbod, het redactiestatuut, de naam van de eindredacteur en het uitzendschema, de medewerkers van de kabelradio met inbegrip van hun radio-ervaring en hun statuut. Elke latere wijziging van die informatie moet zonder verwijl aan het Vlaams Commissariaat voor de Media worden meegedeeld.

Artikel 38quater

Het maatschappelijk doel van de kabelradio's is beperkt tot het verzorgen van radioprogramma's via het kabelnet.

Artikel 38quinquies

De artikelen 32, 14°, en 37 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie zijn eveneens van toepassing op kabelradio's."

Artikel 20

In artikel 112, § 2, van dezelfde decreten wordt een 8° toegevoegd, dat luidt als volgt :

"8° kabelradio-omroepen die uitzenden voor de gehele Vlaamse gemeenschap."

Artikel 21

§ 1. Op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet behouden de particuliere radio's, erkend op basis van de bepalingen van hoofdstuk I van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, hun erkenning.

Alle bestaande erkenningen vervallen op 31 december 1998. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de toekenning van de nieuwe

erkenningen op basis van het nieuwe frequentieplan.

§ 2. In de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, worden aan artikel 34 de volgende leden toegevoegd :

"Indien er meerdere kandidaten zijn voor een frequentie die door het Vlaams Commissariaat voor de Media beschikbaar is verklaard, brengt het Commissariaat de betrokkenen hiervan op de hoogte. De kandidaten kunnen vervolgens een fusieovereenkomst of overeenkomst van frequentiedeling afsluiten en een in die zin gewijzigde aanvraag tot erkenning indienen.

Indien er na deze procedure alsnog meerdere kandidaten overblijven, verleent het Vlaams Commissariaat voor de Media de erkenning op basis van de volgende criteria : de concrete invulling van het programma-aanbod, in het bijzonder van de eigen programma's, en van het programma-aanbod inzake informatie en cultuur, de radio-ervaring van de medewerkers en de infrastructuur. De Vlaamse regering kan bijkomende voorwaarden voor erkenning opleggen."

§ 3. Het verlies van de erkenning of de vermindering van het uitzendschema kunnen geen aanleiding geven tot schadeloosstelling.

BIJLAGEN

BIJLAGE I
HOORZITTINGEN VOORJAAR 1997

BIJLAGE I.1

- Alcatel-studie
- Studie Vlaamse Gemeenschap (27/03/1997)

De Commissie voor Mediabeleid organiseerde in het kader van de problematiek van de lokale radio's op dinsdag 5 mei 1997 een hoorzitting over de studie van Alcatel-Telecom over lokale radio's.

Een tweede hoorzitting op diezelfde datum betrof de studie van de Vlaamse Gemeenschap over het onderzoek naar een nieuw frequentieplan van de Vlaamse Gemeenschap.

Beide studies werden bij verzending aan de leden van de Commissie voor Mediabeleid overgemaakt.

I. HOORZITTING OVER DE ALCATEL-BELL-STUDIE

De voorzitter stelde tijdens zijn verwelkoming het team van Alcatel-Bell voor dat deze studie ontwierp en presenteerde aan de commissie (de heer Noël Parmentier, directeur van de divisie Radio Space and Defense, de heer Freddy Goossens, de verantwoordelijke van de afdeling radio- en straalverbindingen en de heer Willem Lemmens, de ingenieur die deze studie gemaakt heeft) .

1. Uiteenzetting door de heer Willem Lemmens

De heer Willem Lemmens benadrukt dat de studie werd gemaakt met extra aandacht voor de gevolgen van frequentieplanningen en dergelijke meer. De eigenlijke opdrachtgever was het departement Wetenschap, Innovatie en Media, administratie Media van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De auteur benadrukt dat deze studie werd uitgevoerd met de nadruk op de technische en operationele omgeving.

De studie heeft drie grote delen.

In een eerste onderdeel wordt het frequentieplan van de BRTN onderzocht.

De BRTN kent sinds enkele jaren vijf ketens die in principe over het volledige Vlaamse landsgedeelte door iedereen ontvangbaar zijn : Radio 1, Radio 2, Radio 3, Studio Brussel en Radio Donna.

Het doel van de oefening van het bekijken van het frequentieplan van de BRTN bestond uit de volgende onderdelen.

Is het frequentieplan van de BRTN ideaal of is het vatbaar voor verbeteringen ?

Kan men in het frequentieplan van de BRTN gaatjes vrijmaken ? Kan men frequenties die niet in gebruik zijn of overbodig zijn, toewijzen aan de lokale radio's ?

De heer Lemmens benadrukt dat het frequentieplan van de BRTN historisch gegroeid is en dat daar sindsdan weinig aan is veranderd.

Bij de studie zijn een aantal kaarten gevoegd die afkomstig zijn van de BRTN. Deze kaarten geven het bedieningsgebied weer van de verschillende zenders.

Voor *BRTN-Radio 1* is de bedekking van het Vlaamse landsgedeelte redelijk goed. Er is eigenlijk slechts één probleemplaats : Leuven. Het centrum van deze stad ligt immers geografisch in een put. Daar was het nodig om een supplementaire steunzender te plaatsen op 98,5 MHz.

Voor *BRTN-Radio 2* is de situatie een klein beetje verschillend. Voor dit station is een groter aantal zenders nodig dan voor Radio 1. Dit heeft vooral te maken met het feit dat een aantal van deze zenders voor een gedeelte van de dag provinciaal ontkoppeld zijn. Daardoor is het niet mogelijk om vanuit Brussel uit te zenden voor luisteraars in bijvoorbeeld West-Vlaanderen, omdat die dan de lokale informatie niet kunnen ontvangen. Theoretisch is er wel een kleine optimalisatie mogelijk. Om financiële redenen is het echter niet haalbaar om hierin bepaalde modificaties aan te brengen. Zo is het verplaatsen van een zender van de ene

locatie naar de andere niet mogelijk. Dit heeft immers niet alleen financiële implicaties, maar ook implicaties op onder meer het gebied van planificatie. Er moeten voor zendmasten vergunningen worden aangevraagd, en dit alles kost verschrikkelijk veel geld en tijd. Blijkbaar is dat dus niet haalbaar.

De auteur van de studie schetst het specifieke probleem van de zender in Egem. Daar zijn momenteel de zenders van Radio 2 geplaatst voor zowel Oost- als West-Vlaanderen. Wat contradictoir is met het principe dat iedere provincie zijn eigen zendlocatie moet hebben. Dit zorgt dus voor moeilijkheden. De gebieden die oostelijk liggen van het centrum van de provincie Oost-Vlaanderen hebben moeilijkheden om de ont-koppelde uitzendingen voor Oost-Vlaanderen van Radio 2 te ontvangen.

Voor Brabant is er een gelijkaardig probleem. De zender staat hier wel niet in een andere provincie, maar wel ver van het centrum van de provincie. Als gevolg hiervan kan de streek rond Diest relatief moeilijk worden bediend. Hier zijn theoretische oplossingen voor die blijkbaar niet zo eenvoudig te realiseren zijn. Men zou het stralingspatroon kunnen modificeren, zodat de richting van Diest wordt bevoordeeld. Men kan dit echter niet op eigen houtje doen. De uitvoering daarvan vereist coördinatie met de buitenlandse instanties. Wanneer men de voorkeursrichting 60-240 graden bevoordeligt, dan wordt dat ook verdergezet over de landsgrenzen.

Een ander probleem is dat de antennes gemeenschappelijk zouden kunnen zijn. Er zou dus een aparte antenne nodig zijn voor Radio 2. De zender zou theoretisch ook kunnen worden verplaatst naar Veltem. Vroeger was er te Veltem ook een locatie voor een FM-zender voor de provincie Vlaams-Brabant. Het nadeel ervan zou zijn dat de veldsterkte van de signalen vooral in het centrum van Brussel zou dalen.

Voor *Radio 3* is er een probleemgebied in het noordelijk deel van de provincie Antwerpen, hoofdzakelijk het gebied aan de Nederlandse grens en de regio Turnhout. Dat komt door de komst van Donna, waardoor er een frequentieverwisseling gebeurd is tussen de zender van Radio 3 in Schoten, en Radio Donna.

Het stralingspatroon is nogal sterk gemanipuleerd omdat anders zenders van vlak over de grens, en ook richting Langenberg in Duitsland, zouden worden gestoord. Deze maatregelen werden opgelegd door buitenlandse instanties. Hier is niet direct een oplossing mogelijk, tenzij men natuurlijk Radio Donna opnieuw uit de lucht zou halen en deze frequentie opnieuw kan toewijzen.

Studio Brussel is een echt probleemgeval. Alleen een verplaatsing van die zender naar Sint-Pieters-Leeuw zou een mogelijke oplossing bieden, maar om eerder aangehaalde redenen is dit niet mogelijk.

Radio Donna is de vijfde keten uit de serie. Deze is er het laatste bijgekomen en bestaat uiteraard uit een samenraapsel van wat nog beschikbaar was. Behalve Schoten en Egem bestaan alle zenders die Radio Donna uitzenden, uit zenders met een relatief klein vermogen. Hoewel er veel zenders zijn, is het niet mogelijk om hiermee het volledige landsgedeelte te bestrijken. In Genk zijn er zelfs twee zenders op verschillende frequenties die hetzelfde programma uitzenden in verschillende richting, omwille van de opgelegde beperkingen van de buitenlandse instanties.

Een paragraaf van de studie behandelt ook een aantal frequenties die niet ingenomen zijn door BRTN, en waarvoor een coördinatie was aangevraagd. Dit kreeg van overal tegenkantingen, om verschillende redenen. Ofwel waren er storingen voor het buitenland, ofwel binnen de Vlaamse Gemeenschap, ofwel op federaal vlak, ofwel met de Regie der Luchtwezen. Dit laatste kwam omdat een aantal van deze frequenties intermodulatieproducten zouden kunnen veroorzaken, die in de luchtvaartcommunicatie en navigatie konden terechtkomen.

Een tweede groot hoofdstuk van de studie behandelt de technische installaties, onder meer op het vlak van de reglementering en het materiaal. De kennis van de mensen die het materiaal moeten onderhouden en bedienen, komt daarin ook aan bod. Dit laatste wordt zeker van belang indien men hogere vermogens zou toekennen aan lokale radio's. Er zijn veel gevallen waarin de kwaliteit van het gebruikte materiaal onvoldoende is. Er bestaat wel een typekeuring voor zenders, maar die is verre van volledig voor alle specifieke eisen. De werking in drukbevolkte centra qua radiogebied, is hierbij zeker vergeten. De apparatuur wordt ook door onbevoegden gebruikt en die prutsen nogal eens.

Wat zijn de voorstellen van Alcatel?

Er moeten opnieuw technische verantwoordelijken worden aangesteld die op de hoogte zijn van HF-technieken.

De reglementering voor de zenders moet worden uitgebreid op verschillende punten, maar vooral inzake het genereren en verwerken van hoge signalen. Dat komt neer op het verminderen van intermodulatieproducten. Aan de ontvangstkant ontstaan natuurlijk ook intermodulatieproducten, maar daar kan men niets aan veranderen. Alcatel stelt effectieve controles voor, uitgevoerd door bekwame en degelijk uitgeruste instanties.

Het probleem is het meest nijpend in de grote centra waar veel en soms relatief sterke zenders actief zijn. Daar krijgt men te maken met het genereren van intermodulatieproducten, die veroorzaakt worden door het samenkomen van meerdere signalen, minstens twee, van een verschillende frequentie. Daaruit distilleert men de som- en verschilfrequentie. Die vallen dan samen met de frequentie van een andere radio of in het slechtste geval met de frequentie van de Regie der Luchtwegen. Naarmate de signalen sterker worden, wordt het probleem nog nijpender omdat het stijgt met de derde macht als brandstof voor de intermodulatieproducten van de derde orde. Als een zender tien maal sterker wordt, wordt het intermodulatieproduct dus duizend maal groter. Twee mogelijke oplossingen zijn de plaatsing van filters en coaxiale isolatoren aan de zenderzijde, maar dit gaat gepaard met supplementaire kosten.

Een derde groot onderdeel van de studie van Alcatel tenslotte behandelt het frequentieplan van de lokale radio's.

Hét probleem met de lokale radio's is dat er momenteel te veel zijn. De frequentieverdeling is daaraan niet aangepast. Er is gebrek aan controle waardoor een aantal radio's hoofdzakelijk buiten de hun toegewezen vermogensnormen werken. De gevolgen hiervan zijn uiteraard de storingen tussen de lokale radio's onderling, de storingen van de openbare omroep in binnen- en buitenland en de storing van de luchtvaartcommunicatie en -navigatie. Dat is momenteel nog de enige reden voor de NCS en de BIPT om in te grijpen.

Het frequentieplan van de lokale radio's kan men bekijken aan de hand van de beschikbare plaats in het toegewezen spectrum, aan de hand van de verschillende vermogensniveaus en in functie van de storingsafstanden, vereist door de verschillende instanties. Een belangrijk punt is het gebruik van het bandsegment onder de 102,4 MHz. Het is nogal logisch dat de storingen stijgen wanneer men in een bepaald segment zenders toevoegt. De effectieve dienstzones van de BRTN-zenders verkleinen om dezelfde reden.

Volgende punt is een eis van de BRTN om een protectieafstand van 600 kHz. In principe vragen de CCR-normen om een protectieafstand tot 400 kHz, plus een supplementaire afstand op 10,7 MHz, die voor de meeste toestellen gelijk is aan de middenfrequentie van de ontvangers. Die eis impliceert dat er minder zenders beneden de 102,4 MHz kunnen worden geplaatst. Dat zullen er dan vijf of zes zijn. Deze beperking staat niet in verhouding tot de mogelijke problemen inzake het toenemend storingsniveau.

Het bestaande frequentieplan van de Vlaamse Gemeenschap voor de lokale radio's is nog steeds hetzelfde als het federale plan van 1991. De frequentieverdeling is relatief consequent opgemaakt. Voor de Franse Gemeenschap is het plan niet echt contradictorisch, maar de frequenties zijn op een eigenaardige manier toegewezen. Het plan kan nog worden geoptimaliseerd, zeker in verband met het gebruik van hogere vermogens.

Moet het frequentieplan worden herzien ?

Er moet een afweging van criteria gemaakt worden.

1° Moet men zenders toelaten met een hoger vermogen dan wat tot nu toe reglementair is toegestaan, dus meer dan 100 watt effectief uitgestraald vermogen met een antenne van gemiddeld 35 meter hoog.

2° Welke comfortzone kan men garanderen aan de verschillende groepen ? Tot nu was er slechts één groep. Als men deze opsplijt in verschillende groepen van hoogvermogenzenders of stadzenders en wijkzenders, welke comfortzone kan men hen bieden ?

3° Welke delen van het spectrum kan en mag men gebruiken ?

De heer Willem Lemmens stelt dat voor het opmaken van de evaluatie van het frequentieplan geen rekening gehouden is met de topografie van de omgeving. Er is ook geen rekening gehouden met de tijdsdeling van zenders, want dat is meer iets van operationele en niet zozeer van technische aard. Er is ook geen rekening gehouden met abnormale propagatie (uitstraling), omdat die onvoorspelbaar is. De CCIR en ITU houden daar trouwens evenmin rekening mee.

Voor het evalueren van het plan is gebruik gemaakt van een reeks werktuigen : de 412 en 370 recommendations van de CCIR en de ITU, die ook vergeleken zijn met de FCC broadcast standards in Amerika. Dat waren de manuele werktuigen. Voor de automatische tools is er gebruik gemaakt van een software tool voor de berekening van dienstzones en interferenties, die ook gebruikt wordt door de BRTN. Verder werd ook een eenvoudige Excel spreadsheet gebruikt.

Wat de berekeningen betreft, verwijst de auteur naar de studie. Bij gebruik van een vermogen dat gereguleerd is, kan men ongeveer 130 zenders plaatsen in Vlaanderen. Bij vermenging van hogere vermogens met die standaardvermogens van 100 watt, moeten voor elke zender van 300 watt er vier van 100 watt verdwijnen. Dat is echter niet in alle gevallen zo. Het hangt een beetje van de locatie af.

Andersom kan men natuurlijk hetzelfde doen voor lagere vermogens. Zenders met een lager vermogen kan men in grotere getale naast elkaar laten werken. Als men zenders toewijst van 20 watt ERP kan men er gemiddeld vier plaatsen in de plaats van één van 100 watt, en 7 voor één zender met een effectief vermogen van 5 watt.

Er zijn nog een paar specifieke vragen of eisen van de uitbaters van lokale radio's. Ze hebben gevraagd om stereo en RDS te mogen uitzenden. Wat zijn de implicaties daarvan ? In principe veroorzaakt een zender die uitzendt in stereo geen sterkere storingen dan een even sterke monozender. Het is wel zo dat hij zelf sneller zal worden gestoord als de luisteraar in stereo ontvangt. De luisteraar kan natuurlijk overschakelen op mono. Dan is het probleem opgelost. Momenteel is er voor de typegoedkeuring van de zenders geen enkele die kan worden gebruikt om stereo uit te zenden. Daar moet een nieuwe reglementering voor komen. Elk van die zenders is namelijk verplicht uitgerust met een laagdoorlaatfilter van 19 kHz. Die laat het multiplex signaal voor stereo niet door.

Voor RDS geldt hetzelfde verhaal als voor de stereo-uitzendingen, omdat de deviatie van de verschillende hulpdraaggolven kleiner wordt genomen dan de basisinformatie van het monosignaal. Dat verandert niets aan de bandbreedte van het uitgezonden signaal. RDS zal dus geen andere kanalen storen. De RDS-informatie zal sneller wegvallen wanneer een zender wordt gestoord, voordat dat hoorbaar is in de gewone audio-informatie. Ook de multipath ontvangst draagt ertoe bij dat de RDS-signalen eerst zullen wegvallen. Technisch gezien is daar weinig op aan te merken, behalve dat de reglementering moet worden aangepast. Er zijn vermoedelijk wel richtlijnen nodig van deontologische aard. Maar dat zijn meer operationele dingen omdat het niet aangewezen is van bijvoorbeeld frequentie-informatie mee te geven met RDS, omdat anders zenders met automatische zenderherkiezing in de war kunnen geraken.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Dirk Van Mechelen : De beschermingsafstand van 600 kHz die de openbare omroep claimt, is me niet helemaal duidelijk. U zegt in uw studie : volgens ons is deze eis slechts gegrond ten opzichte van de inplanting van zenders van hoge vermogens, dus van meer dan 300 watt. U meent dus dat de openbare omroep een te grote beschermingsmarge claimt. Als we die terugschroeven naar 400 kHz, welke bijkomende ruimte kunnen de niet-openbare radio's dan invullen ?

We vragen ons al tien jaar af of het nu in principe mogelijk is ruimte vrij te maken voor een landelijke commerciële radio-omroep. Ik denk dat er consensus over bestaat dat de openbare radio-omroep om haar openbare opdracht in te vullen, moet blijven beschikken over de vijf binnenlandse netten : Radio 1, 2 en 3, Radio Donna en Studio Brussel. Ik merk in de studie dat er al moeilijkheden zijn met Radio 3 ten noorden van Antwerpen. U ziet daar geen onmiddellijke technische oplossing voor.

Mogen we uit deze studie concluderen dat het technisch niet mogelijk is om een frequentie vrij te maken voor een landelijke commerciële radio-omroep, als we daarnaast een aantal lokale radio's laten voortbestaan ?

De heer Willem Lemmens : Wat de berekening van de protectieafstand betreft (moet die 600 of 400 kHz bedragen ?) is het inderdaad uitsluitend een eis van de BRTN om een protectie van 600 kHz te hebben. Wanneer men de protectieafstand van 600 op 400 zou brengen, kunnen er een paar zenders bijkomen. Maar dat zal niet significant zijn, omdat het misschien maar gaat over een vijftal zenders. Ik heb het alleen maar over het feit dat de zenders dan ingeplugd worden in het stuk boven de 102.4 Mzh, dus niet voor het lagere gedeelte. Daarvoor is die berekening niet gemaakt.

De heer Dirk Van Mechelen : Als men die protectie terugbrengt naar 400 kHz, krijgt men dan een andere situatie in de band op de 102.4 MHz ? Kan men dan op laag vermogen lokale radio's toelaten op die band, waardoor men een herschikking krijgt in de subband ? Daarover gaat heel de discussie. De openbare omroep claimt vijf radiostations. Daar heeft het parlement decretaal mee ingestemd omdat de BRTN die nodig heeft om haar openbare opdracht, die we zelf meegeven, in te vullen. Heel de discussie is nu of we in die band onder de 102.4 MHz ook lokale radio's kunnen plaatsen, zodat we in de subband 102.4, dus alle hogere frequenties, eventueel grotere regionale radiostations kunnen laten opereren. Dan zullen we natuurlijk zeer stringent moeten controleren of de lokale radio's die in de frequentieruimte zitten waar ook de openbare omroep in functioneert, op laag vermogen gaan werken. Maar als de bescherming maar 400 kHz bedraagt, zijn er dan niet veel meer mogelijkheden ?

Voor Antwerpen en Gent hebt u die oefening gemaakt maar dan komt men weer met het buitenland in de clinch, met Frankrijk, Nederland of Duitsland. Hoeveel lokale radio's, met een 35-metermast en een zendvermogen van 100 watt maximum, zou men zonder de openbare omroep te storen, kunnen onderbrengen in de band onder de 102.4 MHz ?

Of kan men dat idee beter laten vallen omdat er dan zoveel storingen komen dat de openbare radio-omroep in gevaar komt ?

De heer Willem Lemmens : Ik kan daar met de natte vinger geen antwoord op geven.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik vraag alleen een orde van grootte. Praten we over vijf of over twintig of meer ?

De heer Willem Lemmens : Ik schat ongeveer een tien à vijftien.

De heer Freddy Goossens : Door het invoeren van bijkomende zenders creëert men een aantal extra storingen, die men ook moet oplossen.

De heer Dirk Van Mechelen : Dat was ook mijn vraag. We moeten de minister dankbaar zijn dat hij een onafhankelijke studie liet maken, want het was altijd de BRTN die zei dat die wijziging niet kon doorgaan omdat anders haar uitzendingen zouden worden gestoord. U komt eigenlijk tot eenzelfde bevinding als u zegt dat lokale radio's toelaten in de band onder de 102.4, neerkomt op miserie zoeken.

De heer Willem Lemmens : Ik zeg niet dat het niet mogelijk is, maar het is inderdaad miserie zoeken.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb met Alcatel gepraat toen we de studie hebben besteld, maar daarna heb ik me onthouden van elk commentaar. Het is een onafhankelijke studie.

Eigenlijk was een van de grote vragen in de discussie of de BRTN niet overbeschermd is. Moeten we in de band beneden 102.4 MHz ook niet een aantal lokale radio's toelaten ? Daardoor komt eventueel in de band boven de 102.4 MHz ruimte vrij voor regionale stations en landelijke commerciële stations, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan het aantal lokale radio's.

Ik denk dat het antwoord heel duidelijk is, namelijk dat het in de praktijk slechts mogelijk is om een marginaal aantal zenders beneden de 102.4 MHz te plaatsen. U bent ook van oordeel dat in elk geval in de band 102.4 tot 107.9 de 300-zoveel zenders moeten gereduceerd worden tot 130, wil men een zendcomfort garanderen van 8 kilometer. Ik denk dat dit de conclusies zijn, of resumeer ik ze verkeerd ?

De heer Willem Lemmens : U hebt gelijk. Wat nog niet is aangehaald, is dat de meeste van die zenders via de kabel worden gedistribueerd, op andere frequenties dan die waarop ze daadwerkelijk uitzenden. Die kabelnetten zijn ook niet stralingsdicht. Een zender in uw buurt, zal op de kabel op een andere frequentie te ontvangen zijn dan op de antenne, waarop dus ook de kabel zelf hem ontvangt. Het moet dus in ieder geval een conglomeraat zijn van verschillende zenders. Dat is echter een minder technisch aspect van de zaak.

Minister Eric Van Rompuy : Wat bedoelt u met een conglomeraat van verschillende zenders ? Ik begrijp uw vraag eigenlijk niet zo goed. De vraag van de heer Van Mechelen heeft, geloof ik, betrekking op de frequenties tussen 102.4 en 107.9 MHz, het gedeelte van de band waar al die lokale radio op zitten. Stel dat wij naast de landelijke netten, zoals Radio 1, Radio 2 en Radio 3, aan bijvoorbeeld VTM de toestemming geven om met een radio te beginnen. Dat zou dan een landelijke commerciële radio zijn die heel Vlaanderen bestrijkt. De vraag van de heer Van Mechelen is dan hoeveel lokale radio's daardoor van de band zouden verdwijnen.

De heer Freddy Goossens : Er is plaats voor 130 frequenties. Als men een landelijke bedekking zou vragen voor een radiostation, dan worden alle frequenties opgebruikt. Het hangt er dus wat van af wat men gaat doen met die frequenties en hoe men de bedekking gaat verdelen.

De heer Dirk Van Mechelen : Dat is net mijn vraag. Radio Donna bijvoorbeeld, zit in Antwerpen op de frequentie 89.0 en in Brussel op 88.3. Als men nu hetzelfde zou willen doen met een nieuw BRTN-net of met een commercieel initiatief, dan is de vraag – en hier sluit ik mij bij de minister aan – of dat tussen 102.4 en 107.9 FM technisch haalbaar is. Als men er één net op zet, is dan alles vol ?

De heer Willem Lemmens : Eigenlijk wel. Het is uiteraard niet haalbaar omdat buitenlandse instanties zo iets nooit gaan toelaten. Een sterke, landelijke zender is onmogelijk. Men zou iets van een 500 kilowatt nodig hebben om het hele Vlaamse landsgedeelte te bestrijken. Dat zou voor storingen op buitenlandse zenders zorgen.

Men ziet het probleem al bij Radio Donna. Die radio heeft resources die geen enkele lokale radio kan krijgen, tenzij misschien door sponsoring. Toch slaagt ze er niet in om het hele landsgedeelte te bestrijken. Als men dat toch wil bereiken, dan zou men toch vijf of zes zenders van ongeveer hetzelfde kaliber nodig hebben. In dat geval denk ik wel dat het gebied tussen 102.4 en 107.9 volledig zal zijn uitgeput.

De heer Dirk Van Mechelen : Impliceert uw studie over het frequentieplan van de BRTN ook dat er in de bezetting onder de 102.4 FM, vanaf 88 MHz dus, evenmin ruimte overschiet om nog een bijkomend net te maken ?

De heer Willem Lemmens : Daar ben ik zeker van. Het is niet haalbaar. De BRTN kan de radionetten wel optimaliseren maar dan moeten ze alles opnieuw coördineren. Dat zal veel tijd en geld kosten.

De heer Tuur Van Wallendael : Wat betekent dat concreet, zo een zender van 300 watt ? Kan daar in een stedelijk gebied meer mee gebeuren dan met een gewone zender van 100 Watt ? Wat houdt dat in voor de zender zelf ?

De heer Willem Lemmens : Wanneer het zendvermogen wordt vergroot, wordt ook de actieradius groter, als alle andere omstandigheden hetzelfde blijven. Dat heeft tot gevolg dat die zenders de plaats innemen

van een aantal zenders met een kleiner vermogen. Als men die zenders met hoger vermogen toelaat, dan vermindert onvermijdelijk het aantal lokale radio's.

De heer Michel Doomst : Radioplanning in de FM-band blijkt toch specialistenwerk te zijn. U kunt heel wat adelbrieven voorleggen, maar hebt u al eerder studies van die aard gemaakt of was deze studie voor Alcatel een primeur ? Denkt u dat verdere verfijning mogelijk is op wat hier vandaag voorligt ?

We kunnen maar betrouwbare resultaten halen als we ons baseren op betrouwbare gegevens. Het is dus heel belangrijk dat we bij de studie uitgaan van correcte en geactualiseerde databanken. Nu blijkt uit wat ik verneem, dat de bezettingstabel van België en de buurlanden, die achteraan is toegevoegd, toch niet volledig en up to date is.

Ik geef een paar voorbeelden. De frequentie van het Engelse FM-net Classic FM is hier niet in terug te vinden. De zendkracht en de ligging van France Info op 105.2 zou niet juist zijn. De zendkracht van Lopik op 100.7 is ook niet meer correct, want die zou nu 100.000 i.p.v. 10.000 watt bedragen. Op 103.0 FM is een sterke zender van Radio 538 Nederland al evenmin terug te vinden, en op 102.7 zou de sterke Rotterdamse FM-zender Radio Noordzee ook niet op de lijst staan.

Wat is de bron van deze databank en klopt het dat de gegevens waarover ik spreek, hier niet in zitten ?

Op bladzijde 7 van de Alcatel-studie wordt gerefereerd aan commentaren van het BIPT. Zijn die teksten ter beschikking ? Ze bevatten eventueel bevindingen die voor de commissie zeer interessant zouden kunnen zijn.

Dan heb ik een vraag naar de nieuwe frequenties die werden opgezocht. Voor Gent is de mogelijkheid onderzocht om de 92.2 en de 99.4 MHz te gebruiken. Nu verneem ik dat dit twee frequenties zijn die sowieso door de RTBF worden gestoord, terwijl de 87.6 MHz reeds gecoördineerd en bruikbaar zou zijn. Waarom is die niet uitgekozen om eventueel op te testen ?

Ik kom tot mijn laatste vraag. Op bladzijde 13 van de studie zijn de niet gebruikte gecoördineerde frequenties vermeld. Waarom is daar geen opsplitsing gemaakt voor de lokale radio's ? Waarom is eigenlijk al bij voorbaat gezegd dat ze moeten worden voorbehouden aan de BRTN ?

De heer Willem Lemmens : Ik heb dat slechts summier genoteerd. Wij hebben gewerkt met de informatie die we hebben gekregen. Er zullen daar wel enkele onjuistheden in hebben gezeten. De informatie die we hebben gebruikt, is afkomstig van de Vlaamse Gemeenschap. We hebben met die cijfers gewerkt en met de frequentietabellen die wij van de BRTN hebben gekregen. Als daar fouten in zitten, dan is dat onze schuld niet.

De heer Michel Doomst : U geeft dus wel toe dat er fouten in zitten ?

De heer Willem Lemmens : Als die cijfers zijn verouderd, dan kunnen wij daar niets aan doen.

De heer Michel Doomst : Zijn er, bij uw weten, databanken die meer zijn geactualiseerd ?

De heer Willem Lemmens : Ik veronderstel dat de informatie die bij ITU beschikbaar is, het meest up to date zal moeten zijn. Of die nog over alle informatie beschikt, weet ik echter niet. Daar staan trouwens enkel de zenders in die zijn gecoördineerd.

De heer Michel Doomst : Het voordeel hiervan is volgens u eigenlijk marginaal ?

De heer Willem Lemmens : Dat hangt ervan af hoeveel het er zijn. U hebt er slechts enkele vermeld.

De heer Michel Doomst : Het zijn er een zestal.

De heer Willem Lemmens : Dat is mijns inziens niet significant. Er zijn er die in de randgebieden van 10 naar 100 kilowatt zijn overgestapt. Daar kan dat misschien wel een invloed hebben, maar als we dat in zijn geheel bekijken, dan beïnvloedt dat zeker niet het resultaat.

Wat uw vraag over de ervaring met de frequentiecoördinatie betreft, kan ik het volgende zeggen. Ik heb inderdaad vroeger frequentiecoördinaties uitgevoerd. Ik deed dat niet voor de FM-band, maar wel voor andere applicaties.

De heer Michel Doomst : Het was de eerste keer dat u dat voor de FM-band hebt gedaan ?

De heer Willem Lemmens : Dat is zo.

De heer Michel Doomst : Zijn de commentaren van de BIPT ook voor ons ter beschikking ? Die zijn wellicht erg interessant.

De heer Willem Lemmens : Daar kan ik geen antwoord op geven. Ik heb die zelf gekregen van de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Michel Doomst : Ik had ook een vraag gesteld over de ongebruikte nieuwe frequenties in Gent. Het betreft de 92.2 of de 99.4, terwijl er al gecoördineerde en bruikbare frequenties zijn die u niet hebt uitgetest. Dit is misschien iets te gedetailleerd.

De heer Willem Lemmens : Daar kan ik u niet onmiddellijk een antwoord op geven. Als u die documenten van de Vlaamse Gemeenschap zou kunnen krijgen, dan zou u merken dat daarin een aantal frequenties vermeld staan die voor het rapport eigenlijk niet direct relevant waren.

De heer Michel Doomst : U hebt dus vooral documenten verwerkt die u zelf hebt gekregen ? Daar kwamen dus geen eigen research, of eigen metingen aan te pas ?

De heer Willem Lemmens : Metingen hebben we zeker niet gedaan.

De heer Michel Doomst : Uw basismateriaal is dus allemaal informatie die u hebt gekregen van instanties ?

De heer Willem Lemmens : Ja.

De heer Noël Parmentier : We hebben de indruk dat de kleine foutjes die er eventueel zouden zijn ingeslopen, geen fundamentele invloed hebben op het resultaat van de studie.

De heer Willem Lemmens : Ook het feit dat die documenten van de Vlaamse Gemeenschap uitgaan, wijzigt niets aan die mening. De Vlaamse Gemeenschap heeft die documenten overigens niet opgesteld ; zij heeft enkel als doorgeefluik gefungeerd. Die informatie is afkomstig van de Regie der Luchtwezen, van de BIPT, van ITU, van de Nederlandse en Duitse PTT. Ik denk dat we deze bronnen wel kunnen betrouwen.

De heer Michel Doomst : Ik had nog een vraagje over die ongebruikte en gecoördineerde frequenties. Waarom is in dat verband, als mogelijke oplossing, niet de oefening gemaakt om die op te splitsen voor de lokale radio's ? Nu is gezegd dat deze moeten worden voorbehouden voor de BRTN. Loonde die oefening dan de moeite niet ? Zou dat geen oplossing hebben opgeleverd voor de lokale radio's ?

De heer Willem Lemmens : Het was niet te moeilijk om die oefening te maken en wellicht kan het zelfs nog. Het kan misschien een kleine verbetering opleveren, maar een echte oplossing niet. Misschien helpen alle kleine beetjes wel. Van een of twee extra frequenties mag men evenwel geen wonderen verwachten.

De heer Michel Doomst : Het zou dus eventueel de moeite kunnen zijn om die oefening te maken.

De heer Willem Lemmens : Om het effect na te gaan zou dat alleszins de moeite kunnen lonen.

De heer Dirk Van Mechelen : Dit valt misschien een beetje buiten het opzet van de studie, maar toch zou ik van de gelegenheid willen gebruikmaken om iets aan te kaarten bij Alcatel, dat toch bekend staat als een van onze topbedrijven in de sector der technologie.

Eigenlijk blijkt uit deze discussie dat het huidige frequentielandschap bijna geen manoeuvreerruimte meer biedt. Als we tot een optimale organisatie van de werking van onze lokale radio's willen komen, dan zullen we in het aantal frequenties moeten snoeien. Dat staat hier nu zonneklaar op papier. Ofwel kiest men voor een blijvende chaos, ofwel reorganiseren we het landschap. Als ik u, een ingenieur, goed heb begrepen, dan is ook een goede controle van de apparatuur zelf belangrijk.

Daarnaast dient zich vandaag de mogelijkheid van TDAB aan. Dat zal tot een omwenteling in de sector leiden. Het staat reeds vast dat een aantal landen klaar zijn met de uitzendapparatuur. Ook de BRTN heeft zijn studio's in die zin aangepast. Op dit ogenblik bestaat het probleem erin dat er geen ontvangers beschikbaar zijn. In de commerciële sector is daarover blijkbaar nog geen consensus ontstaan. Mijn vraag luidt : hebt u er enig zicht op wanneer we dergelijke ontvangers mogen verwachten ? Ik heb immers, met u, kunnen vaststellen dat de omschakeling van klassieke vinylplaten naar CD's bliksemsnel is verlopen. Hoe zit het met die nieuwe radiotoestellen die dat digitaal systeem kunnen ontvangen ? Weet u wanneer dit zal worden ontwikkeld ?

Een tweede vraag betreft de bandbreedte van die TDAB-frequentie. Die bandbreedte is veel groter dan de beschikbare ruimte op de klassieke frequentieband. Opent dat perspectieven om een nieuw beleid over radiodistributie in Vlaanderen uit te tekenen ?

De heer Willem Lemmens : Of dat een volledige omwenteling zou kunnen teweegbrengen, kan ik u niet zeggen. Die TDAB-ontvangers zijn er al. Ze bestaan zowel voor terrestrial transmissions – voor uitzendingen van op de grond – als voor uitzendingen via de satelliet in L-band. Ze zijn alleen nog niet dermate gecommmercialiseerd dat ze binnen het bereik komen van iemand met een kleine beurs. Mijns inziens zullen ze binnen twee of drie jaar tegen een schappelijke prijs op de markt worden gegooid.

De heer Dirk Van Mechelen : We mogen dus verwachten dat die evolutie tegen het begin van de volgende eeuw op kruissnelheid komt ?

De heer Willem Lemmens : Dat is zeker zo.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijn tweede vraag gaat uit van de vaststelling dat we beleidsmatig met de klassieke FM-band geen ruimte meer hebben. Hebt u een zicht op de mogelijkheden van de TDAB-band ? Zal dat een massa nieuwe beleidsmogelijkheden creëren, zodat er naast de openbare netten plaats vrijkomt voor vijf landelijke commerciële radio's, naast regionale en lokale radio's ?

De heer Willem Lemmens : Ik kan wel de technische implicaties daarvan evalueren, maar niet de operationele. Ik heb op dat vlak niets in de pap te brokken. Ik bezit evenmin een kristallen bol om iets precies te voorspellen. Die introductie creëert natuurlijk bijkomende mogelijkheden. Dat is zeker zo. We mogen echter niet uit het oog verliezen dat binnen enkele jaren er wellicht weer een WARC-conferentie zal worden georganiseerd. Daar zullen de diverse elementen van het spectrum opnieuw worden verdeeld. Het is mogelijk dat dan het huidige gewone spectrum, dat van 87.5 tot 107.9 MHz gaat, wegvalt. Dat kan ik niet voorspellen en ik moet u dan ook een duidelijk antwoord schuldig blijven.

De heer Dirk Van Mechelen : Kunt u ter afronding even preciseren aan wie we deze vraag moeten stellen ? Ik weet dat de administratie daarover nota's heeft opgesteld. Misschien kan de minister daarop antwoorden ? Ik zou alleszins de persoon die dat kan, willen uitnodigen voor een hoorzitting.

Minister Eric Van Rompuy : Ik denk dat de heer Van Moeseke, afdelingshoofd Media van de Vlaamse Gemeenschap daarop straks misschien kan antwoorden.

Voorts wil ik nog zeggen dat mijns inziens deze vragen en antwoorden erg belangrijk zijn voor de conclusies van de commissie. We zijn al een aantal jaren met dat dossier bezig. Het is heel duidelijk dat de BRTN niet overbeschermd is in de frequentieband. Ook is het zo dat we in de band 102.4 – 107.9 duidelijk naar

een reductie van het aantal lokale radio's moeten gaan. U spreekt van 130 ; dat is ook maar een bepaalde hypothese.

In de discussie op het politieke vlak vormen de landelijke commerciële stations een belangrijk aspect. De heer Van Mechelen spreekt over één landelijk commercieel station. Ik ben echter altijd van mening geweest dat we nooit de fout mogen maken die we bij de indeling van het televisielandschap hebben gemaakt. We zouden dus waarschijnlijk twee of drie stations moeten toelaten. Dit is echter volkomen utopisch. Eén station zou de hele band innemen. Het is onmogelijk om twee of drie stations landelijk te laten uitzenden in de band 102.4 – 107.9. Dit zou het einde betekenen van de lokale en van de regionale radio.

Deze gegevens doorprikken duidelijk een aantal mythes van de voorbije jaren. Als minister wil ik dan ook de vertegenwoordigers van Alcatel-Bell danken voor deze studie. We zullen hiermee zeker rekening moeten houden wanneer we tijdens de komende weken tot een hertekening van het radiolandschap proberen te komen.

II. HOORZITTING OVER HET DOCUMENT VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP : ONDERZOEK NAAR EEN NIEUW FREQUENTIEPLAN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP (27/03/97)

1. Uiteenzetting door de heer Robert Van Moeseke, waarnemend afdelingshoofd van de afdeling Media van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

De heer Robert Van Moeseke verklaart dat de heer Roel Vanstiphout, ingenieur van de afdeling Media en auteur van de studie, verontschuldigd is .

Deze studie werd opgesteld vanuit een zeer pragmatisch standpunt. Samen met de ingenieurs heeft men onderzocht wat de problemen zijn binnen de FM-band en welke mogelijkheden er zijn om een nieuwe situatie te scheppen.

Dagelijks wordt de administratie geconfronteerd met problemen van de lokale radio's. Op verzoek van de Raad voor Lokale Radio's heeft de afdeling Media ongeveer een jaar geleden een rondvraag gedaan. Hierop zijn maar liefst 181 reacties gekomen van lokale radio's die – terecht of onterecht – beweerden dat ze werden gestoord, hetzij door andere lokale radio's, hetzij door radio's uit de Franse Gemeenschap, hetzij door radio's uit het buitenland. Eigenlijk is de toestand momenteel dus vrij chaotisch.

Naast de oorzaken heeft de administratie al ondervonden dat ze een aantal storingen niet kan oplossen. Dit heeft te maken met het huidige Vlaamse frequentieplan dat een voortzetting is van het federale frequentieplan. In bepaalde regio's stelt men vast dat de frequenties te kort bij elkaar zitten. In de regel moeten radio's die op dezelfde frequentie uitzenden, minimaal 30 kilometer van elkaar verwijderd zijn. Wanneer er 100 kHz verschil is, bedraagt dit 15 kilometer. Bij een verschil van 200 kHz, is dat 12 kilometer. In de praktijk stelt men vast dat die afstanden, die op zich al absolute minima zijn, zelfs niet worden gerespecteerd. In dat geval heeft men geen oplossing voor het probleem, tenzij men de radio's daar minder vermogen geeft, zodat ze een kleiner theoretisch zendgebied dan 8 kilometer hebben. Op die manier kunnen ze storingsvrij naast elkaar uitzenden. Dat is dus een eerste probleem.

Een tweede probleem vormt de nieuwe indienststellingen van radio's in het buitenland nadat het Vlaamse frequentieplan operationeel werd. In Frankrijk is bijvoorbeeld op een later tijdstip de frequentie 105.2 in werking getreden. In Vlaanderen was die frequentie reeds toegewezen. Het gevolg hiervan is uiteraard dat men geen theoretisch zendbereik van 8 kilometer meer kan respecteren zodra die buitenlandse zender in werking werd gezet.

Ook met de Franse Gemeenschap is er een probleem. Na het arrest van het Arbitragehof van 1991 heeft de Franse Gemeenschap onmiddellijk haar regelgeving aangepast. Lokale radio's die op dat ogenblik enkel mochten uitzenden met 100 watt, kregen de mogelijkheid om uit te breiden tot 1 kW. Later, in een tweede fase, werd dit nog uitgebreid tot meer dan 1 kW. Dat is op zichzelf geen hinderpaal en het was ook de

essentie van de uitspraak van het Arbitragehof : elke gemeenschap moet probleemloos haar eigen beleid kunnen waarmaken.

Beide gemeenschappen voeren op dat moment dus een gespreide politiek : aan de kant van de Vlaamse Gemeenschap – Brussel uitgezonderd – heeft men 100 Watt-radio's ; aan de kant van de Franse Gemeenschap heeft men radio's tot 5 kW. Men neemt dan een tegenstrijdige beweging waar, wanneer men de regelgeving – die vanaf dat moment bestaat – niet respecteert. Die regelgeving ligt besloten in het koninklijk besluit van 10 januari 1992, waarbij het BIPT de bevoegdheid krijgt om een centrale coördinerende rol te spelen in de toewijzing van frequenties binnen de gemeenschappen. Met andere woorden, wanneer een bepaalde gemeenschap een radiostation verhuist, zijn antennehoogte verandert of een hoger vermogen toekent, moet die gemeenschap dat melden aan het BIPT. Dit instituut start dan een coördinatieprocedure ten aanzien van de andere gemeenschap, de Regie der Luchtwegen of eventueel buitenlandse administraties.

De administratie van de Vlaamse Gemeenschap stelt vast dat het BIPT zijn rol niet correct waarneemt. Het BIPT gaat uit van de stelling dat een gemeenschap in haar autonomie bevoegd is om vermogens toe te kennen en radio's te erkennen zoals die gemeenschap oordeelt, en dat ze de vergunningen die deze gemeenschappen toewijzen, respecteert ongeacht het feit of deze vergunning al dan niet wordt gecoördineerd.

Op dit ogenblik is er dus een chaotische situatie. De Vlaamse Gemeenschap is al sinds 1994, van in de tijd van minister Weckx, aan het procederen. Op dit ogenblik lopen een viertal procedures bij de Raad van State. Een vijfde procedure kondigt zich aan. Dit zijn procedures tot schorsing en vernietiging, wat betekent dat er in principe binnen de zes maanden een uitspraak moet zijn. De Raad van State heeft tot nog toe echter geen enkele definitieve uitspraak gedaan terzake. Wel zijn er tussentijdse arresten geweest, die de Vlaamse Gemeenschap lijken gelijk te geven.

De Vlaamse Gemeenschap, die geregeld contact heeft met de Franse Gemeenschap verneemt de beslissingen van de Franse Gemeenschap altijd via het Belgisch Staatsblad. Een coherent overleg met de Franse Gemeenschap is zeer moeilijk.

Wat is de stelling van de afdeling Media ?

Het BIPT is een brievenbus, die de bevoegdheden die eraan zijn toegekend, eigenlijk niet waarneemt.

De controles van het BIPT worden wel correct uitgevoerd ten aanzien van de radiozenders van de Vlaamse Gemeenschap. Als de administratie controles aanvraagt voor interne storingen, tussen twee radio's van de Vlaamse Gemeenschap, is er geen enkel probleem. Binnen een redelijke termijn krijgt men daarop een reactie. Waar het evenwel problemen met de Franse Gemeenschap betreft, neemt het veel meer tijd in beslag, ofwel is het antwoord meestal positief. Waarom ? Omdat het BIPT gewoon rekening houdt met de vergunningen die de Franse Gemeenschap illegaal heeft afgeleverd.

Alle geciteerde problemen nl. afstanden die niet gerespecteerd zijn, frequenties die toegewezen zijn aan buitenlandse omroepen die achteraf in werking zijn getreden, de problematiek van de Franse Gemeenschap – doen besluiten dat het huidige frequentieplan van de Vlaamse Gemeenschap niet beheerbaar is.

De afdeling Media schrijft dagelijks drie tot vier brieven naar het BIPT om controles voor gesignaleerde storingen te vragen. Het resultaat voor de lokale radio's is zeer beperkt. Dit is een frustrerende bezigheid als ambtenaar.

Wat is dan het voorstel van de administratie ?

De afdeling Media stelt een nieuw frequentieplan met strengere normen voor.

Wat behelzen die strengere normen ?

Het Akkoord van Genève, de basis waarop de frequenties verdeeld zijn binnen Europa, gaat uit van een afstand van 60 kilometer tussen dezelfde frequenties. Er zijn echter technische normen die een bepaald storingseffect toelaten, zodanig dat een nieuw frequentieplan kan uitgaan van een verschil van 40 kilometer (in plaats van 30 km) tussen radio's met dezelfde frequentie. In radiomiddens wordt deze stelling bevestigd.

Wanneer er een verschil is van 100 kHz, opteert de administratie voor een verschil van 19 tot 20 kilometer, in de plaats van 15 kilometer. Wanneer er 200 kHz verschil is, moet de afstand 15 kilometer bedragen in de plaats van 12 kilometer. Alleen deze coherente afstandsberekeningen tussen radiostations moeten het mogelijk maken om een beter compatibel frequentieplan op te stellen. Men zal uiteraard minder lokale radio's overhouden door het feit dat de onderlinge afstanden groter worden.

Verder moeten frequenties die gestoord worden door buitenlandse omroepen, en die niet in overeenstemming zijn met het Akkoord van Genève verdwijnen.

Ten derde gaat de administratie, binnen het kader van het beleid zoals het op dit ogenblik voorligt, uit van het behoud van 100 watt-radio's. Voor de grotere steden en provinciehoofdplaatsen – Brugge, Leuven, Hasselt, Antwerpen, Gent en ook Brussel – moeten een aantal mogelijkheden gecreëerd worden om radio's met een vermogen van 300 watt toe te laten. Er moet dus een uitbreiding komen van wat er nu in Brussel bestaat tot de provinciehoofdplaatsen. In Limburg worden bijkomende problemen vastgesteld door het feit dat Limburg grenst aan Nederland, Duitsland, de Franse en de Duitstalige gemeenschappen. In die compacte regio krijgt men heel veel problemen. Extra mogelijkheden zijn daar noodzakelijk om bijvoorbeeld, in Tongeren en Genk radio's mogelijk te maken.

Dat zijn de globale uitgangspunten. Er is uiteraard ook nog het zwaard van Damocles van de Franse Gemeenschap. Dit probleem moet van de baan hetzij onder druk van de procedures, hetzij toch nog via overleg. Uit krantenberichten en ook uit gesprekken met de Franse Gemeenschap blijkt dat zij opnieuw het frequentieplan wil wijzigen. Het is dus de hoogste tijd om met hen een coördinatie en een coherentie te bewerkstelligen, zodat men in België op een basis kan vertrekken waarbij er ten minste al geen storingen tussen de twee gemeenschappen voorkomen.

De administratie ziet 172 mogelijke frequenties, waaronder die enkele grotere – van 300 watt – en dan de andere van 100 watt.

De filosofie die hierbij gehanteerd werd, is de volgende : per gemeente van meer dan 20.000 inwoners één frequentie, twee lokale radio's voor gemeenten van meer dan 30.000 inwoners, drie voor gemeenten van meer dan 60.000 inwoners.

Het plan biedt bovendien maximale mogelijkheden voor de agglomeraties Gent, Antwerpen en Brussel en een maximale concentratie voor de grotere gemeenten. Als al die voorwaarden kunnen waargemaakt worden, kan men tot 172 radio's komen. Dit moet met binnen- en buitenland en met de Regie der Luchtwezen worden gecoördineerd. Dat vraagt minimum een jaar. Tegen eind 1998 kan dan een nieuw operationeel frequentieplan, goedgekeurd door iedereen, op papier worden gezet. Dan kan de verlenging of herziening van de erkenningen worden aangevat, mits aanpassing aan de regelgeving die nu wordt uitgewerkt door het Vlaams Parlement.

Wat tenslotte de 400/600 kHz-beschermingsafstand betreft, verklaart de heer Van Moeseke dat uit een intern technisch onderzoek blijkt dat op het laagste bandsegment, waar de BRTN zit, quasi uitsluitend lokale radio's mogelijk zijn met een zendzone van 3 tot 4 kilometer. Af en toe is er eentje bij van 5 kilometer. Dit bevestigt de conclusie van Alcatel over de beperkte mogelijkheden in die laagste frequentieband. Er is misschien nog plaats in meer afgelegen regio's, zoals de Westhoek, maar in de steden of stedelijke centra waar de nood aan frequenties en de problemen m.b.t. storingen het grootst zijn, biedt de laagste band praktisch geen mogelijkheden.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer Van Moeseke, ik zal beginnen waar u geëindigd bent. U spreekt over 172 potentiële frequenties. Zou u die verdeling niet op een kaart van Vlaanderen kunnen plakken en op

die manier het zendgebied visueel maken ? Ik vrees namelijk dat er blinde vlekken overblijven. De lokale radio vervult een specifieke functie in onze samenleving. Een lokale radio betekent voor mij een plaatsgebonden radio, betrokken bij de gemeente, de streek, een informatieve radio. Ik begrijp dat eerst de steden bediend worden, maar ik vraag ook aandacht voor de landelijke gebieden.

De heer Robert Van Moeseke : Ik heb me misschien enigszins ongenueanceerd uitgedrukt. Men is vertrokken van de bestaande situatie. Men heeft daar de supplementaire criteria aan toegevoegd. Gemeenten met meer dan 20.000 inwoners kregen voorrang. De overblijvende frequenties werden verdeeld over de kleinere gemeenten. Het decreet bepaalt een theoretisch zendgebied van 8 kilometer. Daar moet naar worden gestreefd. De meeste radio's interpreteren dit als een gegarandeerd zendgebied. We willen streven naar een zo gegarandeerd mogelijk zendgebied van 8 kilometer voor elke erkende lokale radio. Er mag hier en daar een vlek openblijven, maar niet te veel.

In ons plan staan de oefeningen met de naam van de gemeenten erbij. Er is gestreefd naar een zo groot mogelijke diversiteit, maar met de klemtoon op de grotere gemeenten.

De heer Kris Van Dijck : Het moet toch mogelijk zijn dit te visualiseren ?

De heer Robert Van Moeseke : Dat kan inderdaad niet moeilijk zijn.

De heer Dirk Van Mechelen : Naar mijn mening kan men wijkradio's installeren met een vermogen van 20 watt die een zone van 4 tot 5 kilometer bereiken. Op die manier kunnen de blinde vlekken toch worden ingevuld ?

De heer Robert Van Moeseke : Dat klopt, mijnheer Van Mechelen. We hebben zoiets nog niet gedaan in ons plan omdat het niet is voorzien in de regelgeving. In 1982 hadden de radio's zeker niet overal een bereik van 8 kilometer. Veel radio's waren amateuristisch en waren met het beperkte zendbereik tevreden. Radio's die achteraf professioneel geworden zijn, staan nu terecht op hun strepen en daardoor krijgen we nu problemen.

De heer Jan Penris : Mijnheer Van Moeseke, u deed nogal hallucinante uitspraken over het BIPT. Dat verbaast ons niet. Zou het een oplossing zijn de etherpolitie aan een internationale of een Europese instantie over te dragen ?

De heer Robert Van Moeseke : Ik durf me daar niet over uitspreken. Ik denk dat het BIPT de knowhow en de apparatuur heeft om de controles perfect uit te voeren. We hebben ons terzake geïnformeerd. De nodige apparatuur kost miljoenen frank. De radio's zullen in de toekomst moeten betalen voor de controles. Ze zullen bovendien een technische vergunning voor de zendinstallatie moeten aanvragen.

We hebben al ideeën ontwikkeld over een samenwerkingsakkoord met het BIPT. Als men zich aan een aantal uitgangspunten en coherente afspraken houdt, is het BIPT capabel genoeg om die taak praktisch en compatibel uit te voeren.

De heer Tuur Van Wallendael : De twee maal 300 watt-zenders die er zullen komen, zijn die inbegrepen in het nieuwe aantal frequenties ?

De heer Robert Van Moeseke : Inderdaad.

De heer Tuur Van Wallendael : U zegt dat er in Antwerpen twaalf frequenties zijn. Als ik ze optel, tel ik er echter veertien. Een beetje verder in de lijst staan Ekeren, Borgerhout en Deurne. Volgens mij liggen die ook in Antwerpen. Dus vallen we in Antwerpen niet van twaalf naar zeven, maar van veertien naar zeven.

De heer Robert Van Moeseke : Dat kan. Deze lijst is gemaakt door een ingenieur en is vanuit technisch oogpunt opgesteld.

De heer Tuur Van Wallendael : Dat is een verklaring, maar geen excuus.

De heer Robert Van Moeseke : Ja, maar het kleine verschil is te verklaren door het verschil in frequenties en erkenningen (zendtijddelingen).

De heer Dirk Van Mechelen : Ik denk dat de heer Van Wallendael zich vergist. In het nieuwe frequentieplan vind je Ekeren en dergelijke niet terug.

De heer Tuur Van Wallendael : Dat is net wat ik bedoel. In het nieuwe frequentieplan staat dat het huidig aantal frequenties twaalf bedraagt. Maar eigenlijk zijn er veertien. We verminderen eigenlijk nog veel meer. Gent krijgt bovendien één frequentie meer dan Antwerpen, terwijl het slechts de helft van het aantal inwoners van Antwerpen telt.

De heer Robert Van Moeseke : Gent is volgens mij uitgestrekter dan Antwerpen.

De heer Tuur Van Wallendael : Neen, dat is onmogelijk. (*Gelach*)

Er staan vier gemeenten in die geen zender hadden en er ook geen krijgen. Maar waarom staan ze dan in de lijst ? Het gaat om Grimbergen, Oostkamp, Ronse en Zedelgem.

De heer Robert Van Moeseke : Dat klopt. Die gemeenten staan erin omdat alle gemeenten met meer dan 20.000 inwoners in het overzicht opgenomen zijn.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik wil u er ook op wijzen, na ruggespraak met de heer Doomst, dat de gemeente Brussel zeker geen 951.000 inwoners telt. U hebt waarschijnlijk de negentien gemeentes genomen.

De heer Robert Van Moeseke : Waarschijnlijk wel.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik heb nog een laatste, ernstiger vraag. Zult u in Brussel met uw twee maal 300 watt kunnen optornen tegen de Franstalige zenders met 1 kilowatt ?

De heer Robert Van Moeseke : Op zich vormt het geen probleem dat elke gemeenschap zijn eigen model operationeel maakt. Men moet wel respect hebben voor de eigen modellen die men opzet. Dat gebeurt op dit ogenblik niet. Het gaat nu mis omdat men op het einde van de jaren tachtig een aantal grootvermogen-frequenties heeft opgesplitst over de twee gemeenschappen. Deze opsplitsingen worden nu eenzijdig door de Franse Gemeenschap opgeëist.

Ik zal een voorbeeld geven : 104.0 in Brussel heeft men een aantal keren opgedeeld aan Vlaamse en aan Waalse kant. In 1992 stelde de Franse Gemeenschap dat die 104.0 van hen was en ze die 5 kilowatt zouden geven. Daarbij trokken ze zich niets aan van de consequenties. Daardoor worden de 104.0 in Sint-Niklaas, Turnhout, enzovoort gestoord door het grote vermogen dat vanuit Brussel vertrekt naar Vlaamse lokale radio's. Voor die unilateraliteit moet een oplossing komen. De Vlaamse Gemeenschap heeft gezegd dat de Franstaligen rekening moeten houden met wat bestaat sinds 1991 en het arrest van het Arbitragehof coherent moeten toepassen.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik wil een politieke opmerking maken, die niet zozeer bestemd is voor de heer Van Moeseke.

Ik betreur dat op het moment dat we het debat aangaan over de toekomst van de lokale radio's, plots bepaalde vergunningen worden ingetrokken. Dat lijkt me nogal ongepast. We kunnen daar uiteraard op terugkomen als we het politieke debat voeren.

Heel deze studie van het nieuwe frequentieplan is gebaseerd op de technische haalbaarheid. Naast de technische haalbaarheid is er ook de economische haalbaarheid voor een commerciële radio. Zijn er daarover studies gedaan door uw administratie of door derden ? In welke mate is een commerciële zender leefbaar in de gebieden zoals u die naar voren hebt gebracht ?

We bevinden ons hier op een kruispunt van twee discussies. De minister heeft gelijk dat we tot een reorganisatie van de FM-band moeten komen. We moeten ook de toekomst voorbereiden van een kaderdecreet binnen dewelke we de mogelijkheden van morgen incalculeren. Volgens de mensen van Alcatel-Telecom zal TDAB uitgezonden en ontvangen kunnen worden op een relatief korte termijn van twee of drie jaar. We moeten in het nieuwe decreet weten wat de toekomst zal zijn voor het radiogebeuren in Vlaanderen inzake TDAB.

Uit de informatie van de minister blijkt dat er onderhandelingen zijn gebeurd in Wiesbaden. Men spreekt dan ook over het plan van Wiesbaden. De administratie heeft ons daar vertegenwoordigd samen met iemand van het BIPT. Wat hebben we daar eigenlijk gevraagd ? In die onderhandelingen hebben we twee dingen te verdedigen : enerzijds de openbare initiatieven en anderzijds de commerciële belangen. In het nieuwe radiodecreet moeten we weten hoe het radiolandschap er binnen vijf jaar kan uitzien, gebaseerd op de technische gegevens van vandaag. Wat heeft de administratie gevraagd in Wiesbaden ? Wat hebt u bekomen ? Hoe zal een en ander worden ingevuld in de toekomst ?

De heer Robert Van Moeseke : De minister heeft in zijn beleidsnota reeds aangehaald wat het behaalde resultaat is van Wiesbaden. De enig haalbare mogelijkheid was één blok voor Vlaanderen te krijgen. In principe kon een land maar één blok krijgen dat het hele land overdekt. Voor België was dat een probleem, omdat zowel de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige gemeenschap een blok moesten hebben. Uiteindelijk werd dit resultaat ook behaald.

Eén blok voor heel Vlaanderen wil zeggen dat er zes radio-omroepprogramma's over heel de Vlaamse Gemeenschap op dezelfde frequentie kunnen worden beluisterd.

De tweede prioriteit in Wiesbaden was een regionale opdeling. Er werd bekomen dat er drie regionale opdelingen in het plan van Wiesbaden staan, namelijk de regio West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen, de regio Brabant-Antwerpen en de regio Limburg. Dan is er nog een kleine lokale entiteit, namelijk Oostende. Dat was zeer belangrijk omdat men daarmee Engeland kan tegenhouden wanneer men daar met TDAB-uitzendingen zou starten.

Hoe de situatie er binnen vijf jaar zal uitzien, kan ik vandaag niet vertellen omdat er nu een tweede ronde is ingezet in het plan van Wiesbaden (het uitgebreid plan). In uitvoering van dat plan zijn er nu voorstellen ingediend om de regionale blokken uit te breiden.

De heer Dirk Van Mechelen : Is het de bedoeling om Radio 2, dat ontkoppeld werkt, in het regionale blok onder te brengen of komt dat in één van de zes nationale frequenties terecht ?

De heer Robert Van Moeseke : Hier kan ik geen concreet antwoord op geven omdat dit afhangt van de andere mogelijkheden in het uitgebreide plan van Wiesbaden. Er zijn coördinatieoefeningen bezig om de regio's groter te maken. Het zal afhangen van het resultaat en de opties die daar worden genomen.

De heer Dirk Van Mechelen : Wat de zes frequenties betreft moeten we duidelijk zijn. U zegt dat men in gans Vlaanderen op 89.0 Radio Donna kan beluisteren. Dat wil zeggen dat er een frequentie vrijkomt op landelijk niveau. Mochten we beslissen om Radio 2 ontkoppeld toe te wijzen in die regionale blokken, dan creëert men op landelijk niveau twee mogelijkheden voor wat ik noem landelijke commerciële radio. Of dat al dan niet gebeurt, bepaalt de politieke opportuniteit, maar de technische opportuniteit is er.

Ik wens hierover eventueel de heer Vanstiphout en technici van de BRTN te horen.

De heer Robert Van Moeseke : Ik durf me niet over uw vraag uitspreken. Het technische aspect van de ontkoppeling lijkt niet zo eenvoudig te zijn in TDAB. Ook het probleem van de wederkerigheid tussen de gemeenschappen moet nog worden bekeken.

Mevrouw Veerle Heeren : Het nieuwe frequentieplan zal in ieder geval leiden tot een afslanking van het aantal lokale radio's. Hoe wenst men dat in de praktijk te begeleiden vanuit de Vlaamse Gemeenschap ? Hoe wordt dat geïmplementeerd ? Is het de bedoeling, indien er een afslanking in een bepaald gebied zal komen, dat lokale radio's zelf tot een vergelijk komen ? Ik veronderstel van niet.

De heer Robert Van Moeseke : Vanuit technisch oogpunt, als er maar één frequentie meer is voor drie radio's in hetzelfde gebied, dan heeft men twee mogelijkheden. Ofwel, en dan beoordeel ik het vanuit technisch oogpunt, fuseert men tot één radio, ofwel moet men zendtijd delen. Dat is een heel harde keuze.

Men kan ook andere strategieën ontwikkelen voor men zover is. Men zegt dat er op dit ogenblik heel veel radio's zijn die maar cassette-radio's zijn en de frequentie in afwachting bezet houden. Men zou ook een strategie kunnen ontwikkelen waarbij de overheid strenger optreedt ten opzichte van radio's die eigenlijk niet aan de normen voldoen. De heer Van Mechelen heeft allusie gemaakt op een radio wiens erkenning is ingetrokken. Ik heb al herhaalde discussies meegemaakt in de Raad voor Lokale Radio's. Volgens de huidige procedure loopt alles via deze raad, te beginnen met het inzetten van een procedure. De discussie van de cassette-radio's sleept al jaren aan.

Onlangs is er, op voorstel van de administratie, een erkenning van een radio ingetrokken omwille van het uitzenden als cassette-radio. Dit gebeurde voor het eerst, en de betrokken radio is in beroep gegaan bij de Raad van State. De Raad van State heeft bevestigd dat een cassette-radio niet conform de decreten en de huidige regelgeving is.

We hebben al homerische discussies meegemaakt waarbij de administratie tien keer moet gaan inspecteren of een radio nu al dan niet als cassette-radio uitzendt, terwijl men dat al weet na twee keer. Met een onderbouw van personeel en middelen kan er inderdaad meer ruimte worden gecreëerd ten opzichte van de gewenste situatie. Over deze optie moet overleg komen in een strategie om die radio's, die nu nog non-stop uitzenden niet meer toe te laten.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik wil waarschuwen voor deze denkwijze, want die is gebaseerd op snel wijzigende historische gegevens. In dit landje gaat alles bijzonder snel. Het geval dat ik aanhaalde had te maken met Antwerpen, waar een en ander gewijzigd was en waar op basis van het straflijstje van het verleden de vergunning werd ingetrokken, op het ogenblik dat we hier de discussie voeren over de toekomst van de lokale radio's.

Ik verwijs nog even naar de discussie over economische leefbaarheid en technische haalbaarheid. Mijnheer Van Moeseke, u weet beter dan ik dat het hier niet meer gaat om radiomaken als een spel of een hobby. Het gaat hier om een commerciële activiteit die gelukkig ook een nieuwe bron van tewerkstelling is. Net zoals de commerciële televisie kan de commerciële radio worden beschouwd als een nieuwe vorm van tewerkstelling met een bepaalde meerwaarde, op voorwaarde dat de spelregels worden gevolgd. Als decreetgever hamer ik er uiteraard op dat de regels worden nageleefd. Niettemin heb ik mij nooit kunnen verzoenen met de huidige spelregels, zoals u ongetwijfeld weet.

Zijn er studies gedaan inzake die economische haalbaarheid ?

De heer Robert Van Moeseke : Daar bestaan nog geen studies over.

De heer Dirk Van Mechelen : U gaat dus enkel uit van de technische haalbaarheid ? Zullen we het dan enkel hebben over de technische haalbaarheid of zullen we ook de economische haalbaarheid onderzoeken ? In dat laatste geval zullen er andere debatten ontstaan, over ketenvorming bijvoorbeeld.

Minister Eric Van Rompuy : In aanvulling op wat de heer Van Moeseke heeft gezegd, zou ik enkele zaken naar voren willen brengen.

Wij hebben het dossier van de erkenning van de lokale radio's besproken. Die bespreking had als resultaat dat de meeste erkenningen van lokale radio's zullen vervallen in het voorjaar van 1999. Dat wil zeggen, mevrouw Heeren, dat een lokale radio zijn dossier een jaar op voorhand moet indienen om een nieuwe vergunning te krijgen. Het zou beter zijn als wij erin slaagden om hier de juridische en economische aspecten van het nieuwe decreet over de lokale radio's af te werken.

Tegen eind 1998 zouden wij een nieuw frequentieplan kunnen hebben. De studies van onze administratie en van Alcatel-Bell moeten echter nog wat meer op elkaar worden afgestemd. Dat betekent dat wij nieuwe erkenningen zouden kunnen toestaan in het voorjaar van 1999, dus nog tijdens deze legislatuur. Het

Vlaams Commissariaat voor de Media, dat hopelijk tegen het einde van dit jaar operationeel zal zijn, zal die vergunningen toekennen en zal ook controleren of de regels worden nageleefd. We moeten dat echter, naar aanleiding van de voorstellen van decreet, nog eens opnieuw bekijken.

We evolueren naar een nieuwe structuur waar niet langer de administratie en de Raad voor Lokale Radio's alleen de dienst uitmaken. Ik volg dit dossier al jaren en ik besef goed dat er een externe, controlerende instantie moet komen.

Mevrouw Heeren, als wij over de erkenningen een nieuwe gespreksronde houden, dan is het evident dat wij het zullen moeten hebben over de criteria die het Vlaams Commissariaat voor de Media zal moeten hanteren om lokale radio's al dan niet te erkennen. Eén van die criteria zal ongetwijfeld de activiteiten van de zender in het verleden zijn. Dat kan een belangrijk criterium zijn. Daarnaast moet de mogelijkheid bestaan dat totaal nieuwe groepen een aanvraag indienen.

Er moet in elk geval duidelijkheid zijn over die criteria. Vroeger gebeurden de erkenningen louter op politieke gronden. Daardoor zijn er meer dan 400 erkenningen gekomen. De toenmalige ministers van Cultuur werden door alle mogelijke instanties onder druk gezet om toch maar die of die lokale radio te erkennen.

De heer Dirk Van Mechelen : Sinds de nieuwe politieke cultuur gebeurt dat natuurlijk niet meer.

Minister Eric Van Rompuy : Het hangt er een beetje vanaf wie het in uw partij voor het zeggen zal hebben. (*Hilariteit*)

Het komt ons niet toe te zeggen dat twee lokale radio's moeten fuseren. Ze maken wel meer kans om te worden erkend.

De vraag van de heer Van Mechelen is belangrijk. Het is belangrijk om te weten of de grens van acht kilometer een economisch leefbare grens is. Moet die grens worden verruimd ? Er zullen dan minder radio's zijn, maar ze zullen economisch beter kunnen overleven. Anderzijds is er het fenomeen van de ketenvorming, die de economische leefbaarheid kan verhogen. Die opties moet het parlement volgens mij in de loop van de volgende maanden nemen. We moeten dan natuurlijk vrij vlug duidelijkheid hebben over het frequentieplan.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer Van Moeseke, u vertelde daarnet, in uw antwoord op een vraag van mevrouw Heeren, dat er ofwel een spontane fusie zou komen, ofwel zou men terugvallen op een verplichte time-sharing. Kunt u dat verduidelijken ?

De heer Robert Van Moeseke : Ofwel fuseren de radio's, ofwel komt er een zendtijddeling.

Minister Eric Van Rompuy : Een paar maanden geleden dachten wij dat de erkenningen tot 2000 konden lopen.

Onze redenering was de volgende. Als we het nieuwe decreet goedkeuren, en een nieuw frequentieplan opleggen, dan blijven een aantal stations toch nog over een erkenning beschikken die tot in het jaar 2000 geldt. Om beide zaken te verwezenlijken zouden we verplicht kunnen zijn om een soort van timesharing op te leggen. Juridisch zou men geen recht hebben op een frequentie, maar wel op een erkenning. Dat probleem zou wegvallen als we alles in één beweging kunnen afhandelen. Timesharing is dus een mogelijkheid, maar ik denk dat we op een of andere manier de radiostations zullen moeten verplichten om te fusioneren. Timesharing was een mogelijkheid waaraan werd gedacht om een hervorming op korte termijn te kunnen doorvoeren.

De heer Robert Van Moeseke : Ik kan deze uitspraken van minister Van Rompuy beamen. In het verleden, tijdens de erkenningsronde over het frequentieplan van begin 1990 zijn er heel veel zendtijddelingen gebeurd. Daar zijn veel fusies uit voortgekomen. Bepaalde radiostations die slechts een beperkte zendtijd hadden, stopten met uitzenden, waarna de andere radio die de frequentie deelde, de zendtijd kon overnemen. Vandaag zijn er veel minder radiostations dan begin 1990. Een groot aantal zijn verdwenen omdat ze niet leefbaar waren.

BIJLAGE I.2

- de heer Roel Vanstiphout
- Broadcast Partners
- de heer Patrick Herroelen, voorzitter Raad voor Lokale Radio's
- de heer Leo Sauvillers, lid Raad voor Lokale Radio's
- de heer Philippe Persoons, voorzitter Vlaamse Federatie Lokale Radio's
- de heer Bruno Heyndrickx, ondervoorzitter van Vevora
- de heer Nico Carpentier, Orca

De Commissie voor Mediabeleid organiseerde in het kader van de bespreking van de problematiek van de lokale radio's op maandag 2 juni en dinsdag 3 juni 1997 een aantal hoorzittingen. Deze hoorzittingen sluiten aan bij de hoorzittingen die de commissie op dinsdag 5 mei 1997 organiseerde.

In een eerste hoorzitting gaf de heer Roel Vanstiphout, ingenieur van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Media en Film een toelichting bij het fenomeen digitale radio.

De heren Steven Hamelinck en Robert-Jan van der Hoeven van de Nederlandse firma Broadcast Partners gaven vervolgens hun visie en commentaren bij de studie van Alcatel en het voorgestelde frequentieplan van de Vlaamse Gemeenschap.

In een derde hoorzitting kreeg de heer Patrick Herroelen, voorzitter van de Raad voor Lokale Radio's de gelegenheid zijn visie op de problematiek van de lokale radio's toe te lichten.

De hoorzittingen op maandag 2 juni werden afgerond met een toelichting van de heer Leo Sauvillers, lid van de Raad voor Lokale Radio's en beheerder van Radio TOS-Turnhout.

Op dinsdag 3 juni kwamen de heer Philippe Persoons, de voorzitter van de Vlaamse Federatie van Lokale Radio's, de heer Bruno Heyndrickx, ondervoorzitter van Vevora en de heer Nico Carpentier namens Orca aan bod.

I. HOORZITTING MET DE HEER ROEL VANSTIPHOUT

1. Uiteenzetting door de heer Roel Vanstiphout

De heer Roel Vanstiphout hield zijn toelichting over het fenomeen digitale radio aan de hand van een aantal slides die aan de commissieleden werden bezorgd.

– Definitie van T-DAB

T-DAB staat voor Terrestrial Digital Audio Broadcasting. Dit digitaal omroepsysteem werd ontwikkeld om extra mogelijkheden te creëren voor de radio-omroep, zoals het doorgeven van verkeersinformatie, beelden en data.

Wat zijn de eigenschappen van het systeem ? Het is een zeer breed signaal waardoor meerdere programma's tegelijk kunnen worden doorgestuurd op één frequentie. Alle antennes werken op dezelfde frequentie waardoor u met een wagen van de ene antenne naar de andere kunt rijden. De ontvangst is overal perfect mogelijk. Het systeem is vergelijkbaar met de GSM.

Het is de bedoeling dat digitale radio op termijn de FM-uitzendingen zal vervangen. T-DAB biedt duidelijk voordelen, maar globaal gezien zijn er ook nadelen, in het bijzonder voor de lokale bediening. Het is dan ook de bedoeling om hiervoor een stuk van de FM-band beschikbaar te houden.

– Eigenschappen

Kwaliteit is de voornaamste eigenschap van T-DAB. Men kan de perfecte ontvangst met cd-kwaliteit van zes programma's realiseren in een rijdende auto. Dat kan een eenvoudige opgave lijken maar technisch waren er een aantal hoogstandjes nodig om dit te realiseren.

Op de tweede plaats moet het systeem natuurlijk flexibel zijn. Digitale radio is niets meer dan een stroom bits, namelijk 1,2 megabit per seconde. Met die stroom van gegevens kan men doen wat men wil. Men kan er omroepprogramma's instoppen, informatie en/of data laten doorstromen.

Een derde eigenschap van digitale radio is de bediening van een geografisch omschreven gebied. Dat kan bijvoorbeeld Vlaanderen zijn of een aantal provincies.

– *T-DAB : wereldstandaard ?*

Waar komt T-DAB vandaan ? In het begin was het enkel een Europees project. De Verenigde Staten hadden andere keuzes gemaakt. We zien nu dat T-DAB hoe langer hoe meer wereldstandaard wordt. In Zuid-Afrika, Zuidoost-Azië en Canada werkt men nu aan het T-DAB-systeem om digitale radio te kunnen brengen. De snelle reactie van de Europese landen heeft de optimale uitbouw van het systeem mogelijk gemaakt.

Wat zal de toekomst brengen ? Dat zal vooral van de consument afhangen. Sommigen denken dat T-DAB een groot succes zal worden, vergelijkbaar met de cd. Anderen zijn eerder pessimistisch. Niemand heeft een glazen bol. We moeten dan ook afwachten.

– *Plan van Wiesbaden*

Om tot een goede Europese samenwerking te komen, hield men van 3 tot 21 juli 1995 een planningsconferentie in Wiesbaden. Men wou met een Europees plan alle nog beschikbare frequenties zo goed mogelijk verdelen. Daar werden grosso modo twee banden voor geïdentificeerd, band III en de L-band. Band III wordt normaal gezien voor televisie gebruikt, maar er is nog ruimte over. Daarnaast is er de L-band die in België en in het grootste deel van Europa niet of bijna niet gebruikt werd. Juist daarom zijn het de beste banden om een goede planning op te stellen.

Het probleem bij het Europese plan was het beperkt aantal beschikbare frequenties. Deze moesten zo eerlijk mogelijk worden verdeeld. Men kwam tot de conclusie slechts twee bedekkingen per land te kunnen toelaten. Dat wil zeggen dat elk geografisch gebied, bijvoorbeeld een stad als Gent, maximaal twee frequenties toegewezen krijgt. Die frequenties werden eerste en tweede prioriteit genoemd.

– *Het huidige plan in Vlaanderen*

De eerste prioriteit moest nationale regio's zo ruim mogelijk bedekken. Met de tweede prioriteit kon men het land verder opdelen naargelang de mogelijkheden en de beschikbare frequenties. Vooral de beperktheid van de frequenties zetten een rem op de ontwikkeling van kleine gebieden.

Het huidige plan voor Vlaanderen – dat in Wiesbaden werd goedgekeurd – ziet er als volgt uit. De eerste prioriteit houdt de bediening van heel Vlaanderen in, dat is de frequentie 12A. De tweede prioriteit bedient drie gebieden : Oost- en West-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Antwerpen, en Limburg. Dat waren trouwens de enige frequenties die werkelijk beschikbaar waren voor provinciale bedieningen in de band van de tv-kanalen. Bij de twee prioriteiten zijn er telkens zes frequenties beschikbaar. Dat geeft dus telkens zes programma's.

Als inside-informatie wil ik nog zeggen dat de Vlaamse Gemeenschap ook een blok in de L-band heeft gevraagd in Oostende. De Engelsen protesteerden daar in Wiesbaden fel tegen. Ze wilden hun eigen straalverbinding in de L-band beschermen. Wij meenden de confrontatie met de Engelsen maximaal te moeten aangaan om in Oostende een klein blokje te krijgen in de L-band. Dit zou ons op termijn heel wat voordelen bieden. Diezelfde tactiek werd aangewend door de Nederlandse administratie.

Als we dit alles in kaart brengen, zien we dat Nederland voor haar eerste prioriteit slechts één frequentie, de 12C, heeft. De Franse Gemeenschap en Groot-Brittannië hebben eveneens één frequentie. Duitsland heeft per deelstaat een frequentie gekregen. Frankrijk heeft onder bepaalde voorwaarden voor een andere optie gekozen.

Wat de tweede prioriteit betreft, zien we op de kaart opnieuw de opdeling in drie gebieden in Vlaanderen. De Franse Gemeenschap heeft geopteerd voor een frequentie per provincie. Aangezien er echter niet genoeg televisiekanalen beschikbaar waren, opteerden ze ervoor om in de L-band frequenties beschikbaar te stellen, met als gevolg dat er minder frequenties beschikbaar zijn voor een meer lokale bediening van T-DAB in de Franse Gemeenschap. Ook hier zien we weer dat Nederland geopteerd heeft voor zeer grote gebieden. Nederland heeft zich opgesplitst in vier gebieden, die allemaal in televisiekanalen liggen. Enkel ten hoogte van Den Haag is er een klein gebiedje verkregen in de L-band.

– *Wijzigingen aan het Plan van Wiesbaden*

Het probleem van Wiesbaden was dat het onmogelijk was om wijzigingen aan het plan aan te brengen. Een aantal van de daartoe vereiste technische voorwaarden werden er niet afgesproken. Daarom werd in Bonn een korte conferentie gehouden om in die technische voorwaarden te voorzien. Zo werd het dan toch mogelijk om het plan te wijzigen. De Vlaamse Gemeenschap heeft samen met de andere twee gemeenschappen een optie genomen om onderhandelingen met de buurlanden te starten. Het doel is een zo groot mogelijke uitbreiding van de bestaande plannen.

Momenteel lopen er onderhandelingen met verschillende buurlanden over uitbreiding en nieuwe gebieden. Een absolute voorwaarde van het akkoord van Wiesbaden was dat er geen overlapping van de gebieden mocht zijn. Achteraf kan iedereen natuurlijk proberen om die gebieden maximaal uit te breiden zonder andere administraties te hinderen.

– *Voorgestelde maximale aanpassingen*

We hebben nagegaan wat hier de maximale mogelijkheden zijn tot uitbreiding. Dat zijn : Oost-en West-Vlaanderen met de as Antwerpen-Brussel, Antwerpen en Vlaams-Brabant kunnen uitgebreid worden met Oost-en West-Vlaanderen en met het oosten van Limburg, tot ongeveer Hasselt. Als laatste hopen we Limburg te kunnen uitbreiden tot de hele Vlaamse Gemeenschap.

Daarenboven hebben we een aantal nieuwe gebieden gevraagd. De optie was om alleen de televisiekanaalen te gebruiken. Daardoor komen er in Vlaanderen voor lokale, regionale bediening extra frequenties vrij in de L-band, waarvan de lokale radio's optimaal gebruik kunnen maken. Hierbij kunnen negen gebieden worden toegekend. De onderhandelingen zullen echter vrij moeilijk zijn, omdat Nederland gelijkaardige plannen heeft. We bespreken hier wat maximaal mogelijk is. Het is niet uit te sluiten dat buitenlandse administraties gelijke eisen zullen hebben, waardoor bepaalde nieuwe gebieden en uitbreidingen niet mogelijk zijn.

Voor een samenvatting van de mogelijkheden inzake T-DAB in Vlaanderen, gaan we eerst uit van wat we al hebben. We hebben één frequentie voor de hele Vlaamse Gemeenschap en drie provinciale frequenties, gebundeld per twee. Uitzondering is Limburg, dat één frequentie heeft.

Wat zouden we kunnen krijgen : twee frequenties voor de hele Vlaamse Gemeenschap, en daarnaast twee frequenties voor bijna die hele gemeenschap : respectievelijk voor 90 percent en 75 percent van de bevolking, met daarenboven bijkomende lokale, regionale frequenties.

Als we dit meer in detail bekijken, zien we geheel Vlaanderen met de frequentie 12A. In deze frequentie zijn er zes stereoprogramma's beschikbaar in cd-kwaliteit. We hebben de frequentie 12A als voorbeeld ingevuld met de BRTN. De BRTN is bezig met testuitzendingen in T-DAB. De resultaten zijn vrij positief. Het streefdoel is volgende invulling : Radio 1, Radio 2 zonder ontkoppeling, Radio 3, Studio Brussel, Radio Donna en een zesde programma dat beschikbaar is. Uitmaken hoe dat precies zal gebeuren, is koffiedik kijken. Een mogelijkheid is Radio Vlaanderen Internationaal of een uitwisseling met de Franse Gemeenschap, namelijk de RTBF. Er zijn natuurlijk ook andere oplossingen denkbaar. Dat betekent ook dat de frequentie 12A zou uitzenden over de hele Vlaamse Gemeenschap. Daardoor zouden alle programma's van bijvoorbeeld de BRTN in heel Vlaanderen te beluisteren zijn met één systeem. Dat is een belangrijke eigenschap van digitale radio.

We hebben dus de drie provinciale frequenties : Oost-en West-Vlaanderen met frequentie 11B, Antwerpen en Vlaams-Brabant met frequentie 11C, en Limburg met frequentie 6C. Ook daar zijn telkens minstens zes programma's beschikbaar. Ik zal niet te diep ingaan op de eventuele invulling.

Voor de ontkoppeling van Radio 2 in Oost- en West-Vlaanderen, Antwerpen en Vlaams-Brabant zijn er al twee van de zes programma's nodig. Daardoor zijn er nog vier programma's beschikbaar. Voor de ontkoppeling van Limburg is er één programma ingevuld en zijn er nog vijf beschikbaar. Als we het zo doen, rijst de vraag of Radio 2 dan nog op de frequentie van heel Vlaanderen moet zitten. Het is trouwens de bedoeling dat we vooral via de autoradio naar digitale radio luisteren. Als men zich verplaatst van de ene provin-

cie naar de andere, dan moet de radio automatisch omschakelen van de ene frequentie naar de andere. De omschakeling zou technisch traag verlopen. Als die omschakeling echter snel gebeurt, is het niet nodig om Radio 2 op de frequentie van heel Vlaanderen te houden.

Wat zijn onze verwachtingen voor de toekomst ? We zien Vlaanderen met frequentie 12A, en Limburg met frequentie 6C die we hopen uit te breiden tot de hele Vlaamse Gemeenschap. Daarin zijn zes programma's beschikbaar. Hoe die worden ingevuld, dient te worden afgewacht.

Hetzelfde zien we voor de andere twee frequenties die kunnen worden uitgebreid. Ook daar zijn telkens zes programma's beschikbaar. Daarnaast zouden er zes programma's beschikbaar zijn in de lokale, regionale frequenties. Die zijn nog te bedelen.

Dat betekent dat er bijvoorbeeld in Antwerpen twee frequenties zouden zijn die heel Vlaanderen bedienen, twee die bijna heel Vlaanderen bedienen en één lokaal, regionaal blok. Dat betekent dat er vijf maal zes programma's te beluisteren zouden zijn met digitale radio. Dat geeft meteen ook de mogelijkheden van digitale radio weer.

– *Tot besluit*

Als besluit wil ik erop wijzen dat T-DAB waarschijnlijk de toekomst is voor de radio-omroep. Het valt wel af te wachten hoe de consument zal reageren. In Vlaanderen zijn er heel wat mogelijkheden. Momenteel is er al een frequentie voor de hele Vlaamse Gemeenschap en zijn er drie provinciale frequenties. De huidige gebieden kunnen eventueel nog worden uitgebreid. De onderhandelingen met het buitenland daarover lopen nog. We moeten dus afwachten.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Dirk Van Mechelen : Als we het hebben over een enkele frequentie, dan spreken we over zes programma's voor geheel Vlaanderen. U hebt dat geconcretiseerd. Het betreft de vijf bestaande zenders : Radio 1, 2 en 3, Donna en Studio Brussel, en nog een overblijvende plaats, eventueel voor een bijkomend openbaar initiatief, of voor een privé-initiatief. Uiteindelijk moet de decreetgever dat bepalen.

Voor het antwoord op de vraag die ik vorige keer aan de heer Van Moeseke heb gesteld, verwees hij naar u. Die vraag leidt ons naar Radio 2. Zou het niet verstandiger zijn om het programma van Radio 2 in de landelijke frequentie 12A te schrappen, en Radio 2 volledig ontkoppeld uit te zenden : ten eerste in Oost- en West-Vlaanderen, ten tweede in Antwerpen en Vlaams-Brabant, en ten derde in Limburg ? Dat was overigens ook de bedoeling tijdens de bespreking van het decreet op de openbare omroep. Op die wijze zou bijkomend een landelijk programma ter beschikking komen. Als men dat goed overweegt, dan zou men slechts vier van de zes beschikbare plaatsen hoeven voor te behouden aan het openbare initiatief, en kunnen er twee naar privé-initiatieven gaan. Kan dat vanuit technisch oogpunt ? En kan men Radio 2 inderdaad in heel Vlaanderen ontvangen via de subblokken 11B, 11C en 6C ?

Mijn tweede vraag heeft betrekking op die subblokken 11B, 11C en 6C. U zegt dat binnen elk van die blokken telkens zes programma's mogelijk zijn. U zegt ook dat er vier overblijven, als we Radio 2 in dat geheel onderbrengen. Die zouden eventueel kunnen dienen voor grotere regionale initiatieven. In de toekomst zullen we nog een hele tijd moeten blijven werken met enerzijds T-DAB, en anderzijds ook met de FM-frequenties. Dat zal tot een overlapping leiden. Niemand weet hoe lang dat zal duren. Misschien hebt u daar een goed zicht op ?

Op dit ogenblik zijn die lokale privé-initiatieven ondergebracht in de FM-band, vanaf 102.2 Mhz. Wat zal er gebeuren als die op een bepaald ogenblik ook moeten worden ingeschakeld in die T-DAB ? Hoeveel plaats zullen ze innemen in dat schema van vier programma's die per provincie vrijkomen ? Dat heb ik niet goed begrepen. U zegt dat in de T-DAB – in 11B, 11C en 6C – twee plaatsen worden gereserveerd voor Radio 2, en de vier overblijvende voor iets anders beschikbaar zijn. Ik neem dan aan dat er twee mogelijkheden zijn.

Ofwel zal men die vier plaatsen gebruiken voor vier regionale omroepen ; ofwel zal men die vier nogmaals opsplitsen in lokale initiatieven. Is dat correct ? Kan men dat niet met T-DAB doen ?

Ik heb ook nog een vraagje over de werkingsmogelijkheden van T-DAB. U zegt dat men zal proberen om de as Brussel-Antwerpen in één zone onder te brengen. Hetzelfde probleem doet zich voor bij de kuststrook. Dat zijn specifieke gebieden met specifieke behoeften. Hoe zal men dat aanpakken ? Ik neem aan dat men dit binnen FM kan oplossen met richtantennes. Hoe zit het in dat verband met de mogelijkheden van T-DAB ?

Mijn laatste vraagje heeft betrekking op een discussie die we ook reeds met de mensen van Alcatel hebben gehad. De uitzendapparatuur is beschikbaar. De openbare omroep heeft ze geïnstalleerd, en zal ze binnenkort testen. Hoe zit het met de ontvangstapparatuur ? Hebt u, gezien uw internationale contacten, meer informatie over de timing ?

De heer Michel Doomst : Ik zou van de heer Vanstiphout ten eerste graag vernemen welke nadelen T-DAB volgens hem heeft. We waren van mening dat het systeem alleen maar voordelen met zich zou brengen. Wat zijn de mankementen van het systeem ?

Ten tweede : u zegt dat we goed moeten observeren hoe de consument op dit nieuwe gegeven zal reageren. Ik kan me niet voorstellen dat dit niet reeds is gebeurd. Er moeten toch voorbeelden in het buitenland te vinden zijn die ons toelaten een beeld te vormen over de snelheid waarmee zoiets ingeburgerd raakt. Kunnen we daarover wat informatie krijgen ?

Ten derde : u zegt ook dat daarover met het buitenland ernstig moet worden onderhandeld. Kunt u daarover reeds een eerste stand van zaken schetsen ? Het is voor ons erg belangrijk om te weten welke bijkomende mogelijkheden uit de nieuwe technieken kunnen worden gehaald.

De heer Roel Vanstiphout : Er werd een vraag gesteld over de ontkoppeling van Radio 2. Laten we eens kijken wat de Vlaamse Gemeenschap heeft bekomen. Er is een frequentie voor geheel Vlaanderen, alsook drie provinciale frequenties beschikbaar. Stel dat men beslist om de ontkoppeling van Radio 2 door te voeren, en de uitzendingen binnen de vijf provinciale blokken onder te brengen. Dat betekent natuurlijk dat er twee van de zes programma's door Radio 2 zullen worden ingenomen, er blijven er dan nog vier over.

De heer Dirk Van Mechelen : U zegt dat men twee programma's van de zes nodig heeft : één voor Oost-Vlaanderen en één voor West-Vlaanderen ; één voor Vlaams-Brabant en één voor Antwerpen. Zo is het toch ?

De heer Roel Vanstiphout : Inderdaad.

De heer Dirk Van Mechelen : De vraag luidt dan wel waarom u dan nog overkoepelende programma's nodig hebt.

De heer Roel Vanstiphout : Alles hangt ervan af hoe snel die ontvanger van frequentie zal kunnen veranderen. Het gaat niet meer om een eenvoudige FM-ontvanger. Bij de BRTN zeggen bepaalde mensen dat dit wel eens erg lang zou kunnen duren. Het zou al snel om een onderbreking van tien, twintig of dertig seconden – misschien zelfs meer dan een minuut – kunnen gaan, vooraleer de overschakeling van de ene naar de andere frequentie is gebeurd.

Stelt u zich even voor dat men met de auto van Aalst naar Brussel rijdt, en naar het radionieuws luistert. Op een bepaald ogenblik moet de overschakeling worden gemaakt. Als men dan een half minuutje niets hoort, dan wordt dat als bijzonder vervelend ervaren. We moeten dat natuurlijk nog afwachten. Er zijn op dit ogenblik nog geen commerciële ontvangers die testmetingen mogelijk maken. Het gaat wel degelijk om een nadeel.

Als het signaal binnen de drie nationale frequenties kan worden ontvangen, dan kan men zich de vraag stellen waarom dit nog in het nationale programma zou moeten worden opgenomen. Daarvoor zijn eigen-

lijk geen objectieve redenen aan te voeren – tenzij technische voorwaarden dat noodzakelijk zouden maken.

De heer Dirk Van Mechelen : Aansluitend daarbij vraag ik me af wat er gebeurt met Radio Vlaanderen Internationaal, als vier van de zes landelijke programma's zeker voor openbare uitzendingen worden gereserveerd. Moet ook Radio Vlaanderen Internationaal daarin worden geprogrammeerd ?

De heer Roel Vanstiphout : Radio Vlaanderen Internationaal wordt niet in FM uitgezonden. De bedoeling van digitale radio is om FM te vervangen. Men kan natuurlijk ook zeggen dat het programma niet in FM kan worden uitgezonden omdat er geen frequenties beschikbaar zijn. Dit zal nu opnieuw op een kwalitatieve manier mogelijk zijn. Het is eigenlijk een kwestie van invullen.

De heer Dirk Van Mechelen : Wanneer u zegt dat Radio Vlaanderen Internationaal voor het buitenland wordt uitgezonden vanuit Brussel en we veronderstellen – vanuit politiek standpunt – dat we het niet in België moeten ontvangen, hoe gaat u dat dan in de toekomst technisch realiseren ? Blijft het huidige systeem behouden ?

De heer Roel Vanstiphout : De bedoeling van digitale radio is dat deze een bepaald gebied bestrijkt zoals bijvoorbeeld Vlaanderen, maar zeker niet het buitenland.

De heer Dirk Van Mechelen : Dat betekent dus dat bijvoorbeeld Radio Vlaanderen Internationaal in de toekomst binnen T-DAB niet meer mogelijk is ?

De heer Roel Vanstiphout : Blijkbaar is dit nu binnen FM ook niet mogelijk. Op dat vlak verandert er niets.

De heer Dirk Van Mechelen : Dus moet het gebeuren zoals nu gebeurt, of helemaal niet ?

De heer Roel Vanstiphout : Inderdaad. Ik wil daarbij verwijzen naar de slides. Op een bepaald moment ontstaat er een koppeling tussen Oost- en West-Vlaanderen waardoor de programma's van Radio 2 Oost-Vlaanderen en van Radio 2 West-Vlaanderen worden uitgezonden. Op elke frequentie in digitale radio zijn er zes programma's, dus zijn er nog vier programma's beschikbaar. Dezelfde redenering wordt toegepast in de andere provincies.

Als de uitbreiding plaatsvindt zoals gepland en de provincie Limburg wordt uitgebreid tot heel de Vlaamse gemeenschap, dan zou Radio 2 Limburg heel de Vlaamse Gemeenschap bestrijken. Radio 2 Limburg kan dus eigenlijk evengoed in frequentie A12 blijven, in de plaats van frequentie 6C. Op die manier komt er een extra, volledig Vlaamse frequentie vrij.

De heer Dirk Van Mechelen : Wanneer 6C volledig Vlaanderen bestrijkt, dan komen er dus zes landelijke programma's bij ?

De heer Roel Vanstiphout : De vraag is natuurlijk of dit mogelijk is.

Wat de grote regionale alternatieven betreft, zullen er in de huidige constellatie vier programma's bijkomend beschikbaar zijn voor Oost- en West-Vlaanderen. Deze moeten door een nationaal programma ter beschikking worden gesteld van een bepaalde radio. Deze moet in de hele Vlaamse Gemeenschap kunnen worden ontvangen.

Ik heb hierbij wel één bedenking. Momenteel zijn de provinciale of regionale frequenties niet in gebruik. De BRTN die eerst de mogelijkheden wil bekijken, heeft niet onmiddellijk deze intentie.

Een van de nadelen van digitale radio is dat het een vrij duur systeem is. Wanneer een omroepmaatschappij zes programma's wil verspreiden over de Vlaamse Gemeenschap, dan is digitale radio niet duurder dan de klassieke FM-uitzendingen. Maar voor kleinere gebieden zal de kostprijs relatief gezien zwaarder door wegen, vooral bij een echte lokale bediening. Wanneer een stad als Antwerpen enkel voor Antwerpen zelf zes programma's ter beschikking wil stellen, dan is dit een vrij zware investering.

Er is ook een opmerking gemaakt over de verdere verdeling. In het beste geval worden de huidige provinciale frequenties uitgebreid over een groter deel van de Vlaamse Gemeenschap. Dit betekent dat alle programma's die daarin worden uitgezonden, automatisch worden uitgebreid.

Er zijn negen bijkomende gebieden gevraagd om kleinere gebieden te kunnen bedienen, bijvoorbeeld arrondissementen als Antwerpen, Brugge en Oostende. Op die manier kunnen de kleinere gebieden ook zes bijkomende programma's krijgen. Het is natuurlijk niet uit te sluiten dat dit in de praktijk wel eens kan tegenvallen. Voor de speciale gebieden is het dus de bedoeling om in de lokale en regionale indelingen en voor zover mogelijk, een aantal gebieden een afzonderlijke frequentie te geven met zes programma's. We hadden natuurlijk voor een betere verdeling geopteerd dan de huidige. Er zijn echter slechts negen frequenties beschikbaar. Daarbij komt dat de Franse Gemeenschap en Nederland ook bijkomende frequenties wensen. We hebben dan ook gevraagd aan de vertegenwoordigers van België binnen de Europese instanties om het aantal frequenties op te trekken tot bijvoorbeeld twaalf of vijftien in de plaats van negen. Zo zou een nog betere verdeling tot stand kunnen komen. De toekomst zal moeten uitwijzen of dit mogelijk is.

Wat de onderhandelingen betreft, bevinden we ons voorlopig in de eerste fase. We hebben reeds gesprekken gevoerd met het Verenigd Koninkrijk en Nederland om onze plannen duidelijk te maken. Normaal moet nog voor de vakantie een vergadering worden belegd met Luxemburg en Duitsland. De bedoeling is dat we in het najaar meer duidelijkheid zouden hebben over de richting die moet worden uitgegaan. Ik heb reeds ondervonden dat die onderhandelingen stroef en moeizaam verlopen.

Ik wil nog even terugkomen op de nadelen van digitale radio. Een bijkomend nadeel is de lokale bediening. Digitale radio bestrijkt altijd een gebied. Dit gebied kan pas na een aantal kilometers worden herhaald. Bij kleine gebieden blijft de herhalingsafstand waar de volgende frequentie kan worden geplaatst, gelijk. Het wordt bij kleinere gebieden dus steeds moeilijker om het volledige gebied in te delen. Op een bepaald moment kan men genoodzaakt zijn om grotere gebieden te nemen omdat daar toch geen vrije frequenties meer zijn. Met digitale radio kan men dus geen gemeenten bedienen. Het voordeel van digitale radio is juist dat grote gebieden, zelfs heel Engeland met één frequentie kunnen worden bestreken.

Iets over de ontvangstapparatuur nu. Er bestaan momenteel nog geen ontvangers. Men verwacht dat de bedrijven hun commerciële ontvangers pas eind dit jaar op de markt zullen brengen en dan ook met hun prijzen naar buiten zullen komen. Op dit ogenblik schermen ze de prijzen nog af als commerciële geheimen. Men vermoedt dat de prijs tussen 15.000 en 30.000 frank zal liggen.

Hoe zal de gebruiker hierop reageren? Sommige bedrijven zijn voorzichtig, omdat ze al een aantal systemen hebben zien falen. Zo kon de digitale cassette bij gebrek aan standaardisatie nooit echt commercieel doorbreken. Digitale radio moet bovenop de kwaliteit nog een aantal extra's, zoals verkeersinformatie met plannetjes en dergelijke, kunnen aanbieden om te slagen. Aan die extra troeven wordt momenteel hard gewerkt. Op vergaderingen klinkt het scepticisme luid door: waarom onderhandelen om meer frequenties te krijgen als men niet zeker is van het succes? Anderen zijn er dan weer van overtuigd dat T-DAB op drie jaar tijd de nieuwe standaard kan worden. Ook de cd heeft tijd nodig gehad om door te breken.

De heer Dirk Van Mechelen: In de ontvangers zal men waarschijnlijk de combinatie T-DAB-FM hebben. FM zoals we het nu vastleggen in het decreet op de lokale radio's, zal dus nog een hele tijd meegaan.

De heer Roel Vanstiphout: Inderdaad, binnen Europa spreekt men van 20 tot 40 jaar.

II. HOORZITTING MET DE HEREN HAMELINCK EN VAN DER HOEVEN (BROADCAST PARTNERS)

1. Uiteenzetting door de heren Steven Hamelinck en Robert-Jan van der Hoeven

De heren Steven Hamelinck en Robert-Jan van der Hoeven geven een korte introductie aan de hand van een aantal slides. De slides zijn opgenomen in de brochure : "Onderzoek naar een nieuw frequentieplan in Vlaanderen – de lokale radiostations" die ter zitting aan alle leden van de commissie werd bezorgd.

De heer Steven Hamelinck : Onze firma houdt zich bezig met consulting en zenderplanning. We maken op dit moment in Nederland een nieuw plan. We berekenen ook antennesites ; het is bij planning immers belangrijk om exact te weten wat er met het signaal gebeurt. Voor de rest houden we ons bezig met technische en juridische ondersteuning. Het mediawereldje draait om veel geld en wij maken de technische rapporten die de advocaten moeten helpen.

We doen ook aan turnkey-projectbegeleiding, wat betekent dat we het project van het begin tot het eind in de hand houden. Een nieuw frequentieplan begint bijvoorbeeld met het inventariseren van de mogelijkheden en de wensen, en loopt tot en met de feitelijke controle achteraf.

We hebben ook een afdeling research en development. Een aantal van onze projecten van de afgelopen jaren bestonden uit propagatieonderzoek : je stuurt wat weg en je wil graag weten waar en hoe het terechtkomt. Een van de onderzoeken betrof de protectieverhoudingen, dat is het verschil tussen het gewenste en het ongewenste signaal.

We hebben ook een afdeling die zich met de ontwikkeling van software bezighoudt, aangezien je dit soort zaken niet meer met de hand kunt uitrekenen. Als laatste houden we ons bezig met het opstellen van meetmethodieken. Bij een plan hoort ook een controleapparaat dat simpel uit te voeren moet zijn. Onze afdeling productie en verkoop, waar we zendinstallaties, antennesystemen, radioautomatiseringen en studio's maken, is vandaag minder aan de orde.

Wie zijn onze opdrachtgevers ? De laatste tijd hebben we gewerkt voor het ministerie van Verkeer en Waterstaat in Nederland, de Rijksdienst voor Radiocommunicatie. Voor hen doen we zero-baseonderzoek met de bedoeling de FM-band opnieuw zo goed mogelijk in te delen. We hebben daarbij carte blanche gekregen. De eerste stap is al achter de rug : in het jaar 2000 lopen alle vergunningen in Nederland af. Wij stellen het nieuwe plan op.

Andere opdrachten die we uitgevoerd hebben, betreffen Sky Radio, één van de grotere commerciële radio's in Nederland, een jeugdzender, de Strenghold-groep, een groot concern dat onder ander Radio Noordzee beheert. Voor de rest bieden we hulpconsulting aan omroepen en overheidsinstanties.

Onze thuismarkt bij al die activiteiten is Nederland en België, wat makkelijk is aangezien we in Terneuzen gehuisvest zijn. Oost-Europa is een nieuwe markt, waar men probeert te leren uit onze fouten in het westen om de dingen van in het begin goed te regelen. Hetzelfde geldt voor Afrika. Kleine en armere landen hebben nauwelijks zelf de knowhow en de technisch geschoolde mensen voor dit soort planning. Ze besteden het dan ook graag uit. In Midden- en Zuid-Amerika houden we ons vooral bezig met siteberekening : waar is het mogelijk om nog een zender uit de lucht te persen ?

De heer Robert-Jan van der Hoeven : De problemen in de lokale omroepband in Vlaanderen zijn groot. Daarom is er veel steun voor een nieuw frequentieplan dat het hoofd moet bieden aan alle problemen.

De thans nog gebruikte planning is historisch gegroeid en het gaat dus niet – behoudens één enkele uitzondering – om slecht geplande zenders, maar om een planning en een planningsmethodiek die destijds aan de mogelijkheden van dat moment voldeden, maar nu achterhaald zijn door de tijd en door de technische mogelijkheden en die dus zouden moeten worden aangepast aan de moderne maatstaven.

Ofschoon men het wel eens is over de noodzaak van herplanning, zijn de belanghebbenden bepaald niet gelijkgestemd. De nota " Onderzoek naar een nieuw frequentieplan van de Vlaamse Gemeenschap " van 27 maart 1997 van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, biedt naar onze mening geen oplossing, maar heeft de verdienste discussie te hebben losgemaakt. Helaas is de nota gebaseerd op een studie van Alcatel. Wij stellen aan de hand van een aantal aanwijsbare feiten vast dat de studie van Alcatel op vitale punten de plank mislaat, hetgeen ook zijn weerslag heeft op het stuk van het ministerie.

Toch biedt dit stuk belangrijke aanknopingspunten voor een nieuw frequentieplan en komt het er op neer dat de mogelijkheden, zoals beschreven in hoofdstuk 5, paragraaf 6, punt 2 in de nota van het ministerie, in enigszins aangepaste vorm een passend antwoord op de problematiek kunnen bieden.

De ingewikkelde materie maakt het niet gemakkelijk om de voorliggende problematiek uit te leggen op een manier die iedereen voldoende begrijpt om goed te kunnen oordelen. Dit wil zeggen dat naar aanleiding van ons betoog toch nog vragen onbeantwoord zullen blijven.

De concrete problemen in het werkstuk van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap houden verband met het feit dat men demografische en economische factoren gebruikt als uitgangspunt voor een technische planning. Naar onze mening kan dit beter niet, omdat je daarmee geen frequentieruimte wint. Als je die insteek kiest, houd je frequentieruimte over, omdat die zich niets aantrekt van bewonersaantallen, maar gewoon ergens ligt en bijgevolg moet worden ingevuld. Dit zal de heer Hamelinck aantonen aan de hand van een model.

De heer Steven Hamelinck : In feite bestaat er een soort plan, het Europees Plan dat ooit in Genève werd opgesteld. Aan dat plan kan wel iets worden veranderd, maar de afspraken blijven steeds de basis vormen.

Het weglaten van een radio levert niet zomaar ruimte op, omdat de frequenties op een bepaalde plaats liggen. Ik heb op het model een aantal frequenties, die elkaar zouden kunnen storen naast elkaar gezet. In het midden ligt de zender waarover we het nu willen hebben. We willen kijken welk bereik deze zender heeft. Het bereik van deze zender hangt niet af van het vermogen van de zender, want als alle zenders plots naar heel veel of heel weinig watt zouden gaan, zou het bereik even groot zijn omdat ze interfererend- of eigenlijk storingbeperkt zijn.

Stel nu dat men de middelste frequentie zou verplaatsen. Dan komen we dichterbij frequentie 107.0 en bij 107.1, maar we krijgen hierdoor niet meer ruimte. We krijgen dus nergens meer ruimte door een zender op een verkeerde plaats neer te zetten.

Als we ervan uitgaan dat dit het theoretisch raster is – en er zijn nog veel meer factoren van belang –, dan kunnen we de mast wel op een andere plaats zetten, bijvoorbeeld hier op het randje van het model, maar dan zullen we er met een slim antennediagram voor moeten zorgen dat het signaal een bepaalde kant op wordt gestuurd. In Vlaanderen krijgt men nu een vergunning voor twee dipolen, wat eigenlijk enkel een stuk ijzer is. Dat kan ontzettend afwijken. Afhankelijk van hoe men het ophangt kan men zomaar vier maal zoveel vermogen de ene of de andere kant op stralen. Zo wordt het nu echter wel toegewezen.

Ik heb hiervan een voorbeeld bij. In Nederland wordt er een nieuwe frequentie in Gouda in gebruik genomen. Als we dit antennediagram zouden draaien, dan krijgt Radio 2 ongeveer het bereik van een lokale omroep. Kortom, bij toewijzing horen meer facetten.

Ons idee is dat men bij het maken van een planning uitgaat van een theoretisch model, en pas daarna kijkt wat dit in de praktijk betekent. Als dat anders gebeurt, wordt er rekening gehouden met alle aspecten, zoals de hoogte waar de mast staat, de hoogte van de omgeving, de eventuele storingen. Nu komt het voor dat een zendantenne op honderd meter hoogte wordt geplaatst, met een enkele dipool, waardoor in een straal van bijna honderd kilometer storingen worden veroorzaakt. Hierdoor wordt de verzorging van alle zenders in dit gebied die ongeveer op 300 kilohertz zitten, verminderd. Dit is eigenlijk helemaal niet nodig. Door de antenne minder hoog te plaatsen en een slimmere antenne te gebruiken wordt het verzorgingsgebied wel goed en is er daarbuiten zo weinig mogelijk storing.

We hebben inzake dit aspect onderzoeken verricht, en de aanpassingen werken inderdaad. Zo was er bijvoorbeeld een zender in Rotterdam die beter wilde worden in het gebied en geen storingen meer wou veroorzaken richting België en Noord-Holland. We hebben dan naar het gebied dat als verzorgingsgebied van deze zender bedoeld is, wat meer energie gestraald, en naar de horizon wat minder. Hierdoor wordt de plaatselijke Classic FM niet meer gestoord, en is de verzorging in de omgeving van Rotterdam en in de noordelijke richting verbeterd.

We stellen dus voor om slim en uitgebreid te plannen en gebruik te maken van alle mogelijkheden. In het rapport geven we hiervan een voorbeeld. Het gaat om een zender die ook in dit raster voorkomt en die een vergunning heeft gekregen om zomaar een paal neer te zetten van 35 meter, daar antennes op te zetten en honderd watt te gebruiken. De mensen in kwestie deden dit braaf. Er was dus niets aan de hand. De ene zender ligt in Torhout, de andere in Knokke. In Knokke zit men geografisch op één meter hoogte, in Torhout zit men veel hoger. Het bereik van de zender in Torhout bedraagt vele kilometers en in Knokke heeft de zender een bereik – en dit hangt natuurlijk ook van de verzorging af – van pakweg drie kilometer.

Beide hebben een vergunning, maar ze hebben wel een serieus probleem met elkaar. Op deze wijze vergunningen verlenen lijkt ons niet verstandig en kost ook heel veel aan ruimte. De man van de zender in Torhout heeft niet de bedoeling om reclame te maken in het gebied van Knokke, maar veroorzaakt er wel veel storing.

De heer Robert-Jan van der Hoeven : De band 104.9 – 107.9 is in feite bedoeld voor laagvermogenzenders. Dit is een internationale afspraak. Men kan er dus niet een aantal tussenuit halen en een aantal andere opwaarderen naar 200, 300 of 400 watt. Het weglaten van zenders uit dat raster levert dus niets op.

Onze doel is een verbeterde verzorging voor de gemiddelde lokale zender qua ontvangstnorm. Als oplossing kunnen dan toch nog steeds 300 zenders plus of min 15 percent in die band worden gepositioneerd.

Uit de band halen we dan wel die stukken die nu door hoogvermogenzenders, in het buitenland bijvoorbeeld, onbruikbaar werden gemaakt. Dit betekent dat dezelfde frequenties die nu worden gebruikt, onmogelijk worden. Een voorbeeld hiervan is de 105.3 in Brugge. Ons inziens is die onbruikbaar, omdat die wordt weggestoord door 105.2 in Bouvignie, dat daar op negentig kilometer afstand in noordelijke richting vandaan ligt, en over honderd kilowatt beschikt. Voor zover wij weten, bestaat er voor dat verzorgingsgebied zelfs een negatieve protectie op de grens. Dit wil zeggen dat de stoorder daar harder is dan het gewenste signaal.

Er blijven toch nog voldoende mogelijkheden over. De kruis voor 104.9 – 107.9 ligt – zoals normaal is voor alle banddelen – in het aanwijzen van een verzorgingsgebied. Dit wil zeggen dat het verzetten van de antenne niet meer tot gevolg heeft dat de buurman daar meer last van krijgt. Dit krijgt het ministerie steeds beter onder de knie, maar vroeger leverde dat grote problemen op.

Verhuizen van de ene kant naar de andere kant van een bepaald gebied betekent ook een ander antennepatroon. Bijgevolg kunnen we vrij precies voorspellen wat zo'n zender doet. Er is een duidelijk verzorgingsgebied en dus ook een veel betere bescherming ten opzichte van andere FM-gebruikers.

Dan blijft het banddeel 102.4 en 104.8 nog over. Dat zou perfect kunnen worden gebruikt om gaten in het raster 104.9 tot 107.9 op te vullen. Voor de steden Hasselt, Leuven, Antwerpen, Gent en Brugge is het geen enkel probleem om daarin vier vermogens te assigneren die groter zijn dan 100 watt.

Velen hebben ons gevraagd welk vermogen ze dan moeten voorzien. Dat is puur afhankelijk van de frequentie en de hoogte. Er zijn meer haken en ogen aan dan men op het eerste zicht zou zeggen. Men kan dat niet vatten in 100 watt of 300 watt of 1 kilowatt. Een feit is dat het nodige mogelijk is.

Er zijn mensen die vragen : waarom halen we er dan niet die hele FM-band bij ? Wat mij betreft moet dat kunnen, maar tussen 102 en 104.8 is op dit moment ook voldoende ruimte beschikbaar. Het grootste aantal radio's dat niet in de steden zit, blijft dus tussen 104.9 en 107.9. In het rapport van het ministerie vinden we terug dat men een beperkt percentage van die band zou moeten gebruiken. Deze gedachtegang delen wij in elk geval niet. Het volplannen van het raster betekent nog steeds dat men onvoorspelbare verzorgingsgebieden heeft.

Die verzorgingsgebieden zijn volstrekt onvoorspelbaar en men heeft er een soort norm op losgelaten waardoor het lijkt alsof de hele wereld een grote asfaltplaat is. Dat wil zeggen dat men geen rekening houdt met de aard van het gebied en met een ontvangstantenne die op 10 meter hoogte staat, gericht naar de zender. Ik denk dat dit soort antennes niet veel meer voorkomt. Iedereen bekijkt het met zijn autoradioantenne die op anderhalve meter hoogte zit. Dan spelen allerlei problemen een rol, zeker als men rijdt is er een ver-

schil in signaal van soms wel 15 decibel. De praktische beleving van de lokale radio die zegt dat men niet goed is voorzien, komt er dus op neer dat die met een andere norm oordeelt dan het ministerie destijds bedoeld heeft.

Met andere woorden, er zijn geen technische argumenten te bedenken om niet pakweg 300 lokale radio's in Vlaanderen te plannen. Ook ten aanzien van het gebruik van die band tussen 102.4 en 104.8 kunnen we zeggen dat Vlaanderen een aantal assignaties heeft. Men kan die op meerdere manieren gebruiken. De buurlanden praten met de administraties, maar weten ook niet precies wat de bedoelingen zijn. We hebben begrepen dat het vooral het gevolg is van de problemen vanuit Wallonië, waar men kennelijk wat onvoorspelbaar handelt in deze kwesties.

De Nederlandse administratie ziet wel kans om nog af te stemmen met Vlaanderen. Dat zou winst opleveren. Dat betekent eigenlijk dat men bijvoorbeeld voor een stad als Antwerpen, met vier frequenties die echt stadsdekkend zijn, kan denken aan een orde van grootte van een kilowatt per frequentie. Wil men stereofonie, dan zal het allicht wat meer zijn. Dat zit er eigenlijk allemaal in.

Er is de assignatie 102.9 Schoten, ze bestaat op papier voor 50 kilowatt op 120 meter in Schoten. Dat ding staat niet aan, dat is nu bijvoorbeeld Express Antwerpen 102.8. Die wordt gecombineerd met bijvoorbeeld Rotterdam 102.7 met 50 kilowatt. Bijgevolg is Express Antwerpen op dagen als deze ongeveer dertig meter rond de toren te ontvangen en daarbuiten niet. Dat is het gevolg van die verschillende normering. Op de huidige planning is geen enkel operatiemodel losgelaten, en dan wordt het heel moeilijk om een hoogvermogenszender te combineren met zenders met een laag vermogen. Dat probleem zou verdwijnen als men anders zou werken voor de stadszenders die in de band tussen 102.4 en 104.8 terecht zouden komen.

Cruciaal in die kwestie zijn de verplichte antennediagrammen die overigens niet zozeer een veel hogere kostenpost voor de omroep zouden betekenen, maar wel een andere insteek. Dat betekent dus niet meer dipooltjes stapelen, maar gewoon een antennepatroon – wat voorgeschreven wordt door de administratie. Dat dient de radio te realiseren. Voor het lokale raster in Nederland ligt dat overigens ook zo, en ook daar hebben de radio's geen miljoenen om antennesites te laten bouwen. Die sites voor bijvoorbeeld stadsradio's zouden wel iets duurder worden, maar dan praat ik nog steeds over zeer betaalbare bedragen. Stadsradio's mogen worden verondersteld iets meer economische draagkracht te hebben.

Ik kom even terug op de band 87.5-102.3 Mhz. Op dit moment verkeert men in de veronderstelling dat die niet zou kunnen worden gebruikt voor lokale radio's vanwege de toenemende storing op BRTN-zenders. Dat is zo als men ervan uitgaat dat lokale radio's niet in de hand te houden zijn en niet in een technisch kader kunnen worden vervat. Van zodra dat wel kan, en naar onze mening is die mogelijkheid er wel, zou dat op zich geen probleem opleveren.

Het neemt niet weg dat nu de voorliggende vraag is hoe we al die radio's moeten herbergen. Dat kan zonder de band 87.5-102.3 Mhz aan te tasten. We weten wel heel zeker dat er inmiddels al de nodige concerns in het Brusselse rondlopen, vanavond zelfs nog, die graag ruimte willen hebben omdat die band voor de BRTN absoluut niet houdbaar is. Dat is geen verre toekomst, maar binnenkort zullen de juristen de messen al slijpen om te kijken of ze hier een stukje ruimte kunnen krijgen. Het is misschien niet zo gek om ook die band even te herplannen.

De heer Steven Hamelinck : Bij het maken van nieuwe frequentieplannen is het natuurlijk belangrijk om een norm af te spreken, want die is achteraf ook te controleren. Wat de ene vindt kraken, vindt de andere nog perfect. Wat de ene acceptabele stereo vindt, vindt de andere ook goed : zijn lampje brandt dan nog, maar zijn radio is al lang omgeschakeld.

Zoals we begrepen hebben bij het eerste plan, kan het niet dat we een norm hebben, we hiervan 10 decibel afdoen, en dan weer een norm hebben. We hebben in Nederland redelijk wat onderzoek verricht naar wat nodig is voor mono en voor stereo. Er zijn verrassende resultaten uitgekomen waarbij ons einddoel was meer ruimte te krijgen. Dat hebben we ook gekregen.

We hebben in het rapport van de heer Vanstiphout gezien dat er bijvoorbeeld frequenties zijn die volgens diezelfde norm zouden kunnen. Dat was in Turnhout. We zien in de praktijk echter dat men die zender gewoon niet kan ontvangen.

Wat de normen betreft hebben we bijvoorbeeld een plaatje van een station zoals we dat in Gambia hebben berekend. Het landschap is daar ook redelijk vlak, net zoals Vlaanderen. Op het onderste plaatje zien we de hoogteverschillen. We hadden alleen maar de mogelijkheid om die mast in een soort put te zetten. Bovenaan zien we in verschillende kleuren de sterkten die op de verschillende plaatsen te ontvangen zijn. We zien een gele uitloper. Dat komt omdat er tussen twee heuveltjes een putje zit. Het probleem is dat als daar een andere zender gepland is, die slechts met veel gekraak te beluisteren zou zijn.

We stellen dus voor dat men bij het maken van een nieuw frequentieplan, vertrekkend vanuit een theoretisch model, zoiets moet aanpassen zodat de andere zender zijn bescherming blijft behouden. Men moet rekening houden met alle facetten. Er bestaan computermodellen en software om dat helemaal te plannen.

Nu zal ik laten zien hoe het mis kan gaan als je puur theoretisch plant. Als men een zender in werking stelt en men kijkt 10 kilometer verderop op de meter hoe sterk het signaal nog is, dan kan dat bijvoorbeeld vandaag 10 tot 20 percent harder zijn dan op een andere dag. Als het bewolkt is en flink regent, dan komt die zender minder ver. Grote zenders, met een toren in Waver of Schoten bijvoorbeeld, hebben daar veel last van. Men kan die in het noorden van Nederland perfect in stereo ontvangen, maar niemand luistert ernaar, want meestal zijn ze niet te ontvangen.

In Turnhout is bijvoorbeeld in het plan een zender gepland. In Nederland hadden we daar ook al twee zenders op bijna dezelfde frequentie neergezet, nl. 100 kilohertz naar boven, 100 kilohertz naar onder. Dit was helemaal volgens de normen van het Genèveplan. Als we kijken naar de zender die dit als verzorgingsgebied kan hebben, dan zien we dat daar nog een signaalsterkte van tussen de 50 en 55 db-microvolt zal zijn. Dit betekent dus dat bij die zender voor 10 percent van de tijd deze signaalsterkte aanwezig is.

Als we kijken naar dit plaatje, gaat het om 1 percent van de tijd waarmee we geen rekening houden. *(Tonen van een kaart)*

Bij de bepaling van de normen moeten we nagaan hoeveel percent van de tijd we willen aanvaarden dat het signaal helemaal slecht is. Ook nu bij de geplande BRTN-zenders is het ongeveer zo dat 1 percent van de tijd de ontvangst slecht is. Dat is op de rand van het verzorgingsgebied. Het is moeilijk om dit uit te drukken in aantal uren. Zo eenvoudig is dat niet, maar als u nu bijvoorbeeld het BRT-signaal wel goed vindt, dan is dat die norm van 1 percent. We kunnen dit hier zien. Tijdens die 1 percent is die zender helemaal verdwenen. We zitten nu in het groene gedeelte. Dat betekent dat die zender op een gewone dag ongeveer een bereik heeft van 3,5 tot 4 kilometer, en tijdens 10 percent van de tijd ongeveer een halve kilometer verder komt, gemiddeld maximaal zes kilometer bereikt, maar dit met een zeer lage – af te spreken – verzorgingsnorm.

Bij het plannen is het dus van zeer groot belang om vooraf de normen af te spreken. In Nederland hebben we hiervoor een beroep gedaan op zestig mensen. We hebben onderzocht hoeveel radio's er nu zijn. Het oude radioplan is nog gebaseerd op een radio van 1957, zo een met een groen lampje. Dat is vandaag niet meer reëel. Als men zich nu verplaatst, gebruikt men over het algemeen een autoradio. Daar hoort een zekere kwaliteit bij. Op de achtergrond is er een zeker geruis. Men kan zeggen dat de norm wat omhoog of omlaag moet worden gebracht. Op het moment dat iemand stereo wil ontvangen in zijn huiskamer met een radio met een draadje eraan, zorgt dit voor problemen. Er zal heel snel geruis zijn. Op het moment dat men stereo wenst, moet er een antenne op het dak gezet worden. Dit zijn allemaal zaken die men vooraf met een groep mensen moet bepalen die luisteren en besluiten of iets nog goed is en of er nog verder kan worden geluisterd. Ieder frequentieplan begint met de vaststelling van de normen en een verzorgingsgebied. Daarnaast gaat men bijvoorbeeld frequenties zoeken.

Er zijn ook nog een groot aantal nieuwe technieken die we kunnen toepassen. Laten we bijvoorbeeld aannemen dat we een probleem hebben in een gebied. Er zit iemand in een verzorgingsgebied van dit punt tot daar. Dat lukt niet met een zender aangezien het gebied te groot is voor de beschikbare frequenties. Men zou dan bijvoorbeeld twee frequenties die dicht bij elkaar liggen en die elkaar normaal gezien zouden sto-

ren, kunnen koppelen waardoor het hele gebied bestreken wordt. Er wordt dan een zeer efficiënt gebruik gemaakt van de ruimte. Doordat twee zenders hetzelfde programma uitzenden, kan men ze veel dicht bij elkaar zetten. De Fransen passen dit reeds toe, zelfs op dezelfde frequentie. Als men via de Route de Soleil en de Route Nationale naar het zuiden rijdt en men stelt zijn radio in op frequentie 177, dan ontvangt men die zender van bij het verlaten van België tot het binnenrijden in Spanje. Dit werkt. Zelfs als het af en toe ruist, is het probleem al opgelost voordat men de radio kan aanraken. Dat zijn geen zenders van 50 kilowatt die het hele land bestrijken maar wel zenders die enkel voor een bepaald verzorgingsgebied – in dit geval een weg – bedoeld zijn. Het is natuurlijk wel de bedoeling om een breder verzorgingsgebied te verkrijgen. We moeten daar rekening mee houden.

Het leidt ons te ver om alle details te geven die voor een betere planning kunnen zorgen, maar het gebruik maken van de horizon is bijvoorbeeld een goede mogelijkheid. Als men met een signaal achter de horizon gaat, vermindert het heel hard. Als we een goed bereik wensen in Antwerpen, kunnen we de zendmast lager plaatsen en het vermogen verhogen. De doordringbaarheid in die stad is dan goed : er is een aangename ontvangst. Nederland moet dat in principe ook goed vinden. We verkiezen een verhoging van het aantal kilowatt boven de verhoging van de zender. Een hoge zender zou immers tijdens 10 percent van de tijd voor grote problemen zorgen tot in het midden van Nederland. Met een lage mast is dit veel minder het geval. Door een intelligente planning kan men met de buurlanden makkelijk onderhandelen. Dit moment is hiervoor zeer geschikt, want Nederland is ook bezig met een nieuw frequentieplan.

De heer Robert-jan van der Hoeven : België heeft heel weinig frequentieruimte gecoördineerd. Als er nog te kort is, dan kan dat nog makkelijk worden opgelost. Het is nu het moment. De Fransen hebben vorig jaar nog een tweehonderd frequenties bijgepland. Ook Nederland heeft nu coördinatieplannen.

In België gebeurt er blijkbaar weinig inzake de coördinatie van frequentieruimten. Ons inziens neemt de druk op de FM-band steeds meer toe. Als er nu niet gecoördineerd wordt, is er over enkele jaren te weinig ruimte en doet men zich tekort. Daar moet wat aan gebeuren. We menen ook begrepen te hebben dat een gedeelte van die problemen veroorzaakt wordt door communautaire kwesties. Er zijn erg veel mogelijkheden om bijvoorbeeld de al vernoemde problemen met Alcatel en het ministerie met een minimum aan coördinatie op te lossen voor de BRTN. De ruimte die men nu laat liggen, wordt door de omliggende landen in dank aanvaard. Wanneer er geen reden kan worden gegeven waarom een aangevraagde coördinatie niet door kan gaan, bepaalt het ITU dat dit wel moet gebeuren. Als Nederland morgen een coördinatieverzoek doet en er geen technisch bezwaar is van België, dan is die frequentie bij wijze van spreke al gecoördineerd. Dat beperkt wel de mogelijkheden. Als men kansen laat liggen, zal men op termijn een niet meer in te halen achterstand krijgen op het vlak van frequenties. Er is namelijk frequentieruimte in gebruik genomen, er zijn kosten gemaakt en zenders worden ingeplant. Het omgooien van de situatie wordt dan heel erg lastig. Het wordt tijd dat daar iets aan gebeurt.

Klemmende zaken kunnen wij Nederlanders wel oplossen. Wij lopen in die administratie wekelijks rond. We horen dat ze er graag op in willen gaan. Bovendien letten ze erop niet te veel frequenties aan te vragen. Die bescheidenheid hebben we bij de Fransen niet terug gevonden. Die coördineren alles. In het stuk van het ministerie hebben we ook gezien dat er in Wallonië problemen zijn waardoor die 106.9 megahertz in gebruik is genomen. Hierdoor is een groot deel van West-Vlaanderen onbruikbaar geworden voor lokale toepassingen. Dat probleem wordt steeds groter.

Ik wens ook nog wat te zeggen over de nieuwe technieken. Die spelen overal een enorme rol op dit moment. Er zijn andere verzorgingsnormen, de technieken worden in overeenstemming gebracht met de maatstaven van 1997. De eerste tuner van ITU dateert van een ander tijdperk, namelijk van 1957. Het spreekt voor zich dat de separatie die men nu kan toepassen, beter is. We denken dan ook dat de 600 kilohertz van de BRTN uit dat tijdperk dateert, omdat ITU niet verder gaat dan 400 kHz. Men kan ook zeggen dat een van de storingsbronnen, namelijk de audio, ook op een heel andere manier kan worden genormeerd. Dat verhindert dat de BIPT te pas en te onpas moet uitrukken om burenruzies te beslechten. Daarboven kan men het signaal zo beter in de hand houden.

Nederland moet hier helemaal niet als voorbeeld gesteld worden. De revolutie is daar op gang gebracht door de commerciële zenders. Ook daar is audioprocessing voor de nieuwe planning een vereiste. Dat wil zeggen dat men dat op twee manieren verplicht stelt. Zo dient men de storingen bij de burens te voorkomen

door de stokkenmast te verplichten. We menen begrepen te hebben dat deze norm ook besproken wordt bij de BRTN en voor een nieuw plan zal worden gebruikt. Men kan daar ook zijn geluid wat gelijkmatiger houden en de FM-frequentie beter vullen. Dat hoeft niet zoiets te zijn als hitradio. Bij soundprocessing denkt iedereen vaak aan een zenuwachtig geluid dat door jongerenradio voortgebracht wordt. Dat hoeft niet. Classic FM gebruikt het ook ; men kan die bezwaarlijk als een jongerenradio bestempelen. Het is een heel belangrijke techniek. Classic FM in Londen heeft bijvoorbeeld zijn verzorgingstekort in de stad weten op te lossen, niet door brute zendkracht maar door een andere techniek. Het is dus wel van belang daar aandacht aan te schenken.

Dit alles klinkt als een samenraapsel van allerlei kwesties ; computerprogramma's kunnen dit echter uitrekenen van zodra men de normen en de termen ingeeft. Dat is een wezenlijk verschil met de situatie 15 tot 20 jaar geleden, toen dit soort plannen tot stand kwam en die technieken er nog niet waren. De oude plannen waarvan we denken dat een deel nog op de BRTN van toepassing is, dateren van de tijd dat men alles nog gewoon bij elkaar optelde en daarna een zendgebied bepaalde. Vandaar dat de overspill die in die BRTN-netten ogenschijnlijk aanwezig is, zo groot is.

De kleurenplaatjes die we zopas hebben gezien, zijn bijvoorbeeld het resultaat van een computerberekening, waardoor kan worden aangetoond dat de nu bestaande en in het nieuwe plan opnieuw opkomende frequentie 104.7 in Turnhout eigenlijk volstrekt onbruikbaar is. Het kan anders en beter. Het is vreemd om enerzijds te zeggen dat meer rekening moet worden gehouden met de stoorders en anderzijds dat men meer zenders kwijt kan dan vermeld in de nota van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Dirk Van Mechelen : Over de bescherming van de openbare omroep op de frequenties 87.5 en 102.3 hebben wij reeds een discussie gevoerd. De vraag rijst welke lokale initiatieven er op dit vlak mogelijk zijn.

U noemt een zendcomfort van 8 kilometer en een antenne van 35 meter fetisjismen. Tevens spreekt u over een verzorgingsgebied. Dit betekent dat een zone van 4 tot 12 kilometer decretaal zou worden vastgelegd. U stelt voor om de surfband 102.4 in twee te verdelen. Hierbij stelt u dat men in de frequenties 102.4 en 104.8 grote vermogens zou kunnen steken. Op deze frequenties zou men dan de agglomeratieradio's onderbrengen. De lokale zenders zouden worden ondergebracht in de frequenties 104.7 en 107.9. Door een goede inplanting en een goede bepaling van de hoogtes zou men komen tot een maximale benutting van deze frequenties.

De heer Robert-Jan van der Hoeven : De frequenties 104.9 en 107.9 kunnen inderdaad het best worden gebruikt voor de lokale zenders. De frequenties 102.4 en 104.8 zouden enerzijds worden gebruikt om gaten in het raster 104.9 – 107.9 op te vullen. Ik denk hierbij onder meer aan de moeilijke streek in de omgeving van Kortrijk.

De heer Steven Hamelinck : Wat het verzorgingsgebied betreft, heb ik het niet over een variabele kilometer. Een zender die uitzendt voor de stad Gent of voor een dichtbijgelegen stad, moet niet per se in heel Gent kunnen worden ontvangen. Het gaat niet om een paal met een gebied van acht kilometer daaromheen, maar om een gebied dat wordt toegekend. Op het ogenblik dat de paal wordt verplaatst, moet hetzelfde gebied worden bestreken. Zo wordt voorkomen dat iemand die in een randgemeente uitzendt, plots naar Gent verhuist en dat daardoor de zender in Gent een grote storing op zijn signaal ondervindt.

De heer Robert-Jan van der Hoeven : Nu is er één zender per 20.000 inwoners, wat technisch onmogelijk is. Wie bijvoorbeeld een zender heeft in Maarkedal, een gemeente vlakbij Ronse, valt uit de boot, hoewel dit niet noodzakelijk is. Theoretisch heeft men op een kruispunt van vier gemeenten met 10.000 inwoners, een verzorgingsgebied van 40.000 inwoners. Wanneer men midden in een stadje van 20.000 inwoners is gesitueerd, bereikt men 20.000 mensen. Op technisch vlak heeft een plaatsing op basis van demografische gegevens dan ook geen zin.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer de voorzitter, op het plan van de Vlaamse administratie voorziet men in één zender per gemeente van minimum 20.000 inwoners. Men zou overal standaardantennes van 35 meter en 100 watt plaatsen, zonder rekening te houden met de topografie. Aan de hand van de simulaties en de slides heb ik begrepen dat men het aantal witte vlekken kan minimaliseren en tegelijkertijd het aantal lokale radio's binnen die band verhogen, zonder dat ze elkaar verstoren.

Voor mij gaat het evenwel niet om het aantal radio's. Wat mij bekommert, is de maximale spreiding in Vlaanderen. Men zou de maximale antennehoogte en het vermogen differentiëren per regio en deze gegevens vermelden in de vergunning. Eventueel zouden er technische modaliteiten worden opgelegd per vergunning. Aan de hand van simulaties wordt aangetoond dat men bij het afleveren van de vergunning het zendcomfort zou kunnen garanderen. De Vlaamse administratie beschikt evenwel niet over deze software. De vraag rijst dan ook wat deze operatie in Vlaanderen zou kosten.

De heer Robert-Jan van der Hoeven : Voor het lokale net kost het plannen op zich ongeveer 2 miljoen frank. Zonder de hardware is er voor een dergelijk systeem een investering van ongeveer 3,5 miljoen frank nodig. De reële kostprijs voor het installeren van het volledige systeem bedraagt ongeveer 5 à 6 miljoen frank. In dit geval moet men geen 2 miljoen frank uitgeven voor externe consulten.

De heer Carl Decaluwé : Daarstraks hebt u gezegd dat het mogelijk is om in de provinciehoofdsteden in hogere vermogens te voorzien. Is het niet mogelijk om hetzelfde te doen voor plaatsen die gevoelig zijn voor buitenlandse storingen, teneinde deze zendgebieden wat meer comfort te bieden ?

De heer Robert-Jan van der Hoeven : Als men dit vooraf vastlegt, legt men zichzelf onnodige beperkingen op. Men moet ervan uitgaan dat, indien er een verzorgingsgebied wordt toegewezen, men eveneens de technische zendmiddelen kan garanderen, wat zeker mogelijk is. Op een bepaald ogenblik zal men binnen een grenszone, binnen de frequenties 104.9 en 107.9 geen ruimte meer over hebben. Vervolgens kan worden nagegaan of er nog uitwijkruimte is en hoe groot deze is. In het ene geval kan het gaan om 200 watt, in een ander geval zal men niet verder komen dan 75 watt.

Het antennepatroon speelt steeds een cruciale rol. Een JARI-antenne is niet per definitie duurder dan vier dipoolantennes. Hij kost ongeveer 10.000 frank. Als men een radiozender die een vergunning ontvangt, kan overtuigen van de juistheid van deze informatie, wordt het voor een administratie veel gemakkelijker om dit te controleren. Nu ontstaat er bij elke controle een discussie omdat de vergunningen wat te eenvoudig zijn. Door het draaien van de antenne kan men in een oogwenk vier maal meer storing bij de burens veroorzaken. Het gevolg is dat deze burens onmiddellijk telefoneren omdat ze menen dat men vier maal zo veel vermogen heeft aanzet. Aan dergelijke situaties moet een einde komen. Een duidelijk meetprotocol is dan ook belangrijk.

De heer Michel Doomst : Ik heb drie korte vragen. Ten eerste : kunnen wij Vlamingen, rekening houdend met onze geografische eigenheid, al iets leren uit het Nederlandse studiewerk op het vlak van frequentieplanning ?

Ten tweede : wordt alles niet onmogelijk gecompliceerd en riskeert men niet nog meer aanvaringen tussen verschillende zenders als we in Vlaanderen minder standaardmatig gaan werken en met nog meer componenten gaan rekening houden, zoals bijvoorbeeld met de stand van de antenne ?

Ten derde : is het voor een doorsnee lokale radio betaalbaar om zichzelf technisch te verfijnen zoals u voorstelt ?

De heer Robert-Jan van der Hoeven : Wat uw laatste vraag betreft, kan ik kort zijn. Het zal niet duurder worden, tenzij voor de grote stadsradio's, die meer vermogen krijgen.

De heer Steven Haemelinck : Voor het overige wordt een soort meetprotocol opgesteld waaraan iedereen zich moet houden. De controlerende instanties hoeven niet de kennis te hebben van de mensen die de planning verzorgen. Zij krijgen een lijst die moet worden afgewerkt. Als er vragen zijn, kan men contact opnemen met ons of met de dienst zelf. Onlangs hadden we contact met een controlerende ambtenaar die een zender goedkeurde die op een duin was geplant. Daardoor stond de zender dubbel zo hoog, zestig

meter, als door de ambtenaar was gemeten. We hadden natuurlijk in ons plan nooit gedacht dat die zender werkelijk op de duin ging komen en niet ernaast. We hebben een aanpassing gemaakt in het plan en twee dagen later was iedereen weer gelukkig.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag over de bescherming van de openbare omroep.

De heer Steven Haemelinck : We zijn van plan er nog enkele echt grote zenders tussenuit te halen.

De heer Dirk Van Mechelen : Wat bedoelt u met echt groot ?

De heer Steven Haemelinck : Omgeving Brugge, de hele agglomeratie dekkend, onderaan in de band. Als we niet herplannen, bestaat het risico dat andere mensen, buitenlandse omroepen bijvoorbeeld, deze frequentieruimtes zullen opeisen.

De heer Dirk Van Mechelen : Zoals bijvoorbeeld in Rijsel.

De heer Eddy Schuermans : In de studie van de Vlaamse administratie gaat men uit van een zendbereik van 8 km. Daardoor zou het aantal lokale radio's sterk dalen. Als u zegt dat u het bestaand aantal kan handhaven, met welk bereik is dat dan ?

De heer Robert-Jan van der Hoeven : Dat is afhankelijk van het verzorgingsgebied dat vooraf werd bepaald en dat achteraf niet meer verandert.

De heer Steven Haemelinck : Het gaat hier zeker niet om buurtradio's.

De heer Robert-Jan van der Hoeven : Het komt in feite neer op wat het ministerie wil. De verzorgingsgebieden zullen ongeveer gelijk zijn.

De heer Steven Hamelinck : Het zullen wel geen cirkeltjes zijn. Als een stad of gemeente langwerpig is, zal een langwerpige vergunning worden nagestreefd. Hierdoor komt er aan de zijkanen dan weer plaats voor anderen.

De heer Robert-Jan van der Hoeven : Zo gaat het met alle zenders, ook met die van de BRTN. Het computerprogramma houdt automatisch rekening met het verzorgingsgebied.

De heer Steven Hamelinck : Bij het coördineren van vergunningen kunnen we bijna geen ronde zenders meer vinden. In Nederland tref je de meest bizarre vormen aan bij de zenders. De zender van Roermond bijvoorbeeld straalt naar het zuiden bijna niet, vermits er in dat gebied heuvels liggen. In noordelijke richting echter gaat hij tot Eindhoven en heeft hij een vermogen van 100 kilowatt. In zuidelijke richting zal hij er misschien maar één hebben.

III. HOORZITTING MET DE HEER PATRICK HERROELEN

1. Uiteenzetting door de heer Patrick Herroelen, voorzitter van de Raad voor Lokale Radio's

De heer Patrick Herroelen : Als voorzitter van de Raad van Lokale Radio's zal ik mijn uiteenzetting iets korter en minder technisch maken dan de toespraken die we zonet gehoord hebben.

De twee studies die nu voorliggen, zijn binnen onze raad nog niet echt grondig besproken, maar toch meen ik reeds te mogen stellen dat de Alcatelstudie, die we zo graag wilden, niet echt op al onze vragen heeft geantwoord en eigenlijk niet meer is dan een status quaestionis.

De studie van de heer Vanstiphout is heel wat verdienstelijker, ook al vormt ze op dit ogenblik nog een zeer bediscussieerbaar uitgangspunt aangezien de gehanteerde criteria opties verraden waarmee men het

ééns of oneens kan zijn. De studie is vooral ook interessant omdat ze de discussie doorprijkt van wat er nu eigenlijk eerst moet zijn, een inhoudelijk of een technisch decreet. Het gaat eenvoudigweg over twee kanten van dezelfde medaille. Voor een munt heeft men nu eenmaal twee zijden nodig.

Volgens mij moet de decreetgever een aantal inhoudelijke prioriteiten bepalen om op basis daarvan een frequentieplan uit te werken. Daarna kan een erkenning volgen op basis van het frequentieplan en met respect ervan. Dat is in het verleden te weinig gebeurd. Die eerste fase was er niet. In de jaren tachtig heeft men naar inhoudelijke prioriteiten gevraagd. De decreetgever heeft zich daar toen evenmin mee beziggehouden. De toenmalige RTT heeft dan, op basis van enkele theoretische parameters, een frequentieplan ontwikkeld.

De beperktheid van de technische mogelijkheden vormt een onmiddellijke reden voor een overheidsoptreden inzake radio. Men kan niet zomaar iedereen toelaten om radio te maken. Dat betekent dat men moet selecteren. Welke criteria moet men daarbij gebruiken? En daarmee komen we bij het inhoudelijke aspect van het decreet. Men zou zich kunnen beperken tot een puur financieel criterium. Men zou voor de 280 tot 300 beschikbare frequenties een aanbesteding kunnen uitschrijven. Degenen die dan x frank willen betalen voor een vergunning, zouden een frequentie krijgen. Verder zou de decreetgever er zich niet mee bemoeien. Dit betekent een louter economische invulling van de radiowereld. Dat kan een keuze zijn. Het zou zeker niet de mijne zijn.

Wanneer men selectiecriteria wil hanteren, moet men eerst bepalen wat men wil met het medium radio. Daarmee komt men tot een combinatie van economische leefbaarheid en culturele dimensie. Als men dit laatste vooropstelt, is de essentiële vraag – en vooral het antwoord – wat de inhoudelijke bijdrage van zo een privé-radio moet zijn. Dat is binnen de Raad van Lokale Radio's precies de moeilijkheid gebleken tijdens de voorbije jaren. Men moet daarvoor een aantal criteria omschrijven die vrij moeilijk te beoordelen zijn. Welke radio's voldoen aan die criteria en welke niet, en om welke reden? Bij het appreciëren van de inhoud zit men kort bij censuur. Een criterium zou kunnen zijn dat een lokale radio lokaal en regionaal gerichte informatie moet brengen. Dat zou een valabel en zeer lovenswaardig initiatief en voorwaarde zijn. De vraag is alleen: hoe gaat men dat controleren? Hoe weet men dat aan de voorwaarde is voldaan?

Dat is precies een van de fundamentele moeilijkheden geweest de voorbije jaren. De discussie die zich dan afspeelt, gaat eerst over de termen lokaal en regionaal en vervolgens over het begrip informatie. Dat is niet eenvoudig. Het probleem is dus de controleerbaarheid. Wanneer dit wordt gekwantificeerd, wordt de appreciatie al iets makkelijker, want meetbaar.

Er zijn al voorstellen in die zin geweest. Ik geef u een voorbeeld: men moet gedurende een aantal uren per dag lokaal gerichte programma's uitzenden, informatieve of andere. Dit is kwantificeerbaar en controleerbaar. Even valabel zal een lokale radio beweren dat hij sterk lokaal gericht is, maar dat dit gespreid is over de hele dag. Dat kan dan wel kloppen, maar hoe kan men dat controleren? Hier moet men meer pragmatisch optreden.

Naast de controleerbaarheid is er de appreciatie. Die hangt af van controle en inspectie. Ik haal dit even aan, omdat inspectie in de voorbije jaren een zwakke schakel was. Dé zwakke schakel waren uiteraard de sancties. Het sanctiekader moet operationeel zijn. Het heeft weinig zin om bij de minste overtreding te dreigen met de schorsing of zelfs intrekking van de vergunning. Dat was het enige middel dat de huidige Raad voor Lokale Radio's in handen had. Dit gebrekkige sanctiekader was een van de redenen waarom de Raad en het niveau daarboven niet zo goed functioneerde. Men moest bij wijze van spreken met een zware knots zwaaien om een vlieg dood te meppen. Dat stond buiten proportie.

Uit mijn ervaring in het verleden zou ik zeggen: leg voorwaarden op die werkbaar zijn voor de radio zelf en die controleerbaar zijn voor de inspectiedienst. Nog een zagezegd werkbaar regel is de reclamereg. Ik hanteer dit als voorbeeld van hoe het niet moet. Jaren geleden kregen de radio's de toelating om gemiddeld gedurende zeven minuten op jaarbasis reclame uit te zenden. Dit lijkt een zeer duidelijke regel. Als men dit echter wil controleren moet men voor 320 radio's gedurende een volledig jaar, dag en nacht, alles opnemen en dan een gemiddelde berekenen. Dit is complete waanzin, dit is oncontroleerbaar.

Een ander voorbeeld is de regel op het gebruik van de roepnaam. De roepnaam mag twee keer per uur worden gebruikt. De decreetgever hanteert deze regel al een hele tijd. Zo'n regel ontketent eindeloze discussies en de inspectie moet al minstens twee uur luisteren naar een bepaalde radio. De toenmalige RTT legde ooit diezelfde regel op, men moest de roepnaam toen één keer per uur uitzenden, binnen de vijf minuten na het uur. Dat was heel eenvoudig. Dat betekent dat de controleur van twaalf tot vijf na twaalf moet luisteren. In die periode moet de roepnaam vervat zitten. Op vijf minuten is het dan opgelost. De regelgeving moet dus werkbaar en controleerbaar zijn.

Ik eindig met een evaluatie van de Raad voor Lokale Radio's, die ongeveer vijftien jaar bestaat. Er valt veel te zeggen over die raad zelf en de discussies die er zijn gevoerd. Er valt ook veel te zeggen over zijn rol als adviesorgaan. Ik wil erop wijzen dat de Raad wordt afgeschaft op een moment dat er klaarheid komt over het sanctiekader. Bijgevolg zou de Raad genuanceerder kunnen oordelen. Jaren geleden pleitte hij al voor een genuanceerder sanctiekader. Hij heeft door een gebrek daaraan niet goed genoeg kunnen functioneren. Toch vind ik dat de Raad zijn verdienste heeft gehad.

Binnen de Raad is er in de loop der jaren veel interpretatie ontstaan. Er heerste veel eenstemmigheid over hoe bepaalde zaken concreet moesten worden ingevuld. Het had beter gekund, maar men had het volmaakte instrumentarium niet voorhanden. Het beleidsniveau en de minister hebben de Raad daarom vaak niet gevolgd. Ze beslisten meestal voor schorsen of intrekken. Dat zijn gigantische sancties voor vaak pietluttige overtredingen.

In de toekomst staat ons het Vlaams Commissariaat voor de Media te wachten. Daar heeft de Raad ook advies over uitgebracht. Die tekst is bekend en ik zal hem hier niet herhalen. Ik wil wel zeggen dat met het wegvallen van de Raad voor Lokale Radio's een structureel communicatiekanaal naar de minister wegvalt. Het was een rechtstreeks kanaal vanuit een sector met een grote getalsterkte, of ze nu met 170 of 300 zijn. Dat is het grote verschil met de andere mediagroepen, waarbij het meestal om een beperkte groep gaat. Die krijgt men rond één tafel. De lokale radio's krijgt men echter niet rond één tafel. Hier is een serieuze rol weggelegd voor de federaties, die morgen worden gehoord.

Het gevaar van de wijzigingen die de sector te wachten staan, is dat ze zullen opgaan in grotere groepen. Daardoor komen ze in grotere economische entiteiten terecht. Bovendien zullen ze door het wegvallen van de Raad voor Lokale Radio's over geen enkel rechtstreeks kanaal met de minister meer beschikken, tenzij via de twee vertegenwoordigers in de nieuwe Mediaraad.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Dirk Van Mechelen : Ik had gehoopt vanuit de Raad voor Lokale Radio's een toekomstvisie te krijgen. De bedoeling van deze hoorzitting is om te horen hoe men wat we decretaal vastleggen, ervaart op het veld. In deze discussie blijven we echter steken in het verleden. Ik ben bereid de rekening van het verleden te maken, maar dat is niet de eerste opdracht van deze commissie.

Het is bijzonder ongenueanceerd te stellen dat bij de selectiecriteria de liberale benadering enkel rekening houdt met de economische invulling. In de debatten hebben we nooit die taal gehanteerd.

We weten dat het radiogebeuren belangrijk is in de communicatie met de burger. Daaraan moeten we een aantal criteria koppelen. In het verleden ging men uit van sociaal-culturele criteria. De zware kritiek die we op het decreet-Van Rompuy in 1990 hadden, was dat het iets wilde laten uitvoeren door een instelling die sociaal-economisch niet leefbaar is. De laatste zeven jaar is gebleken dat we gelijk hadden.

Men kan niet op een gedegen manier radio maken met scouts, ook al heb ik niets tegen scouts. Als men echter een kwalitatief product los wil laten op de burger, moet men dat op een professionele manier doen.

We moeten dus criteria vinden die de sociaal-culturele dimensie verzoent met sociaal-economische criteria. We moeten de vraag stellen vanaf wanneer een radio leefbaar is. Ik vind de benadering van de Vlaamse Gemeenschap nogal simplistisch : voor 20.000 inwoners is dat één radio en voor een gemeente met 30.000

inwoners twee. Ik daag iedereen uit om te kijken in welke gemeente met 31.000 inwoners twee radio's leefbaar zijn. Daar geloof ik niet in. Ik had gehoopt om van uw kant een beetje inbreng te krijgen in die richting.

We zijn het erover eens om de bureaucratie van het decreet van 1990 niet meer over te nemen. De flauwe spelletjes zoals de roepnaam tweemaal per uur vermelden, moeten we achterwege laten. We weten trouwens waarom dat in het decreet is opgenomen. We moeten mijns inziens tot een aantal minimumcriteria komen. Ik wil geen cassetteradio's of nationaal geprogrammeerde radio's. Er moet een invulling zijn die gericht is op het verzorgingsgebied waarvoor men de zendvergunning krijgt. Inzake die minimumcriteria had ik een voorstel van u verwacht. Wat is er nodig op 24 uur, zonder te vervallen in systemen van zoveel minuten nieuws per uur ?

Ik geloof daar dus niet in. Een radio moet wel aan een bepaald profiel beantwoorden. Dat moet ook in het decreet worden verwoord. Wat de technische aspecten betreft, geloof ik dat we een zo groot mogelijke vrijheid moeten geven aan de uitvoerende macht, om op basis van de hier vermelde criteria een zo soepel mogelijk frequentieplan op te stellen. Dat moet toestaan om de mogelijkheden voor de radio's zo ruim mogelijk te houden. Ik denk dat uw rol erg belangrijk is. De technici moeten hun werk doen ; nadien kunnen wij dan hun werk beoordelen.

Ook het inhoudelijke is erg belangrijk. Het betreft de minimale sociaal-culturele taken die lokale, regionale of landelijke radio's moeten realiseren. Eigenlijk zou u aan dat debat een bijdrage kunnen leveren.

De heer Patrick Herroelen : Het enige dat ik namens de Raad als boodschap kan meegeven, is het volgende. De Raad is samengesteld uit mensen met verschillende opvattingen en visies over radiomaken. De enige consensus die ik bespeur, is de opvatting die u hier ook hebt verwoord. Men is het erover eens dat de radio inhoudelijk voeling moet houden met zijn streek. Maar als het er dan op aankomt om dat in operationele, concrete modaliteiten te vertalen, dan is men hopeloos verdeeld. Terzake kunnen we zeker geen eensluidend advies opstellen. De eensgezindheid bestaat wel over die culturele opdracht.

Binnen de Raad is wel degelijk gepraat over de vraag of men die culturele opdracht zou kunnen vertalen in bijvoorbeeld de eis om gedurende een bepaald aantal uren per dag uitzendingen over de streek te verzorgen. Sommigen stellen dat het om aaneengesloten berichtgeving moet gaan ; bijvoorbeeld drie keer een uur per dag. Anderen daarentegen zeggen dat de lokale dimensie in hun programma's ook bestaat, maar geïntegreerd is in de totaliteit van de uitzendingen, en gespreid over de ganse dag, in kleine informatieve blokken en dergelijke. Ze stellen een veel minder stringent model voor dan dat bijvoorbeeld met het BRT2-model het geval is, waar men een uur lokale ontkoppeling oplegt. Het gaat dus om tegengestelde visies ; de Raad zal daarover geen eensluidend advies geven. Uiteindelijk zal u, als decreetgever, de knoop moeten doorhakken.

De heer Jos Geysels : De heer Dirk Van Mechelen heeft hier het belangrijk onderscheid gemaakt tussen het economische aspect van wat men de liberalisering noemt – die dikwijls leidt tot monopolievorming, ook in de mediasector – en de liberale opvattingen over media. Het gaat hier om verschillende zaken, alhoewel men soms een andere indruk zou kunnen krijgen. Ik ben blij dat dit onderscheid is gemaakt. De spreker heeft ons goed herinnerd aan het feit dat men in sancties moet voorzien die aan de concrete omstandigheden zijn aangepast. Men mag dus niet met een kanon op de mug schieten, als die mug een overtreding heeft begaan. Verder moet de regelgeving werkzaam blijven, en dus controleerbaar.

Maar zoals de heer Dirk Van Mechelen ben ik een beetje op mijn honger gebleven. U zegt dat we moeten proberen uit te gaan van een cultuurpolitieke opvatting. We moeten vertrekken van een goed omschreven rol van de niet-openbare radio's, wat niet hetzelfde is als lokale radio's. Want theoretisch kunnen er ook niet-openbare thematische radio's bestaan, enzovoort. Vandaar dat ik u de volgende vraag wil stellen. Men wil een zekere band opleggen tussen een niet-openbare radio en een bepaalde functie van een lokale gemeenschap. Maar anderzijds blijkt het erg moeilijk om te reglementeren zonder te vervallen in open of bedekte vormen van censuur. Ik vraag me dus af welke suggesties u voor ons in petto hebt om die regelgeving zo op te stellen dat ze, ten eerste, beantwoordt aan de cultureel-politieke doelstellingen ; ten tweede een werkzame regelgeving levert ; en ten derde, niet neerkomt op een openlijke of verkapte vorm van censuur.

Als dat niet mogelijk zou zijn, dan kunnen we echt niet veel doen. Misschien gaan we dan toch het pad op van de liberalisering – met alle gevolgen die ook de heer Dirk Van Mechelen wil vermijden. Ik wil daaraan ook nog een vraag verbinden.

Nu plaatst men een gelijkheidsteken tussen vrije radio, niet-openbare radio, lokale radio en commerciële radio : dat alles wordt op een hoop gegooid, terwijl dit niet kan worden gelijkgeschakeld. Is het zinvol of interessant dat de decreetgever op termijn een onderscheid zou maken tussen deze verschillende types van radio ? En dan heb ik het niet over zendvermogens, maar over bepaalde opvattingen.

De heer Patrick Herroelen : Eerst zou ik willen antwoorden op de laatste vraag. Het is natuurlijk het parlement dat moet kiezen welke types van radio het wil. Dat heeft te maken met de culturele doelstelling die we wensen te verbinden aan het radiomaken in privé-handen. Tot nu toe werd wat dat betreft één lijn getrokken : in feite stelde men privé-radio in Vlaanderen gelijk aan lokaal georganiseerde radio. Aan dat laatste heeft men dan eigenlijk een soort van publieke functie gekoppeld, die zeer algemeen was en in feite afgeschreven was van de openbare omroep, wat niet wegneemt dat het terrein zelf een zeer genuanceerd beeld biedt. Mocht het Vlaams Parlement deze diversificatie willen bestendigen en ze een kans geven, dan moet dat mijns inziens kunnen. Ik denk dat de rechte lijn die daardoor werd getrokken vooral technisch was geïnspireerd. Men wou het zich niet nóg moeilijker maken en besloot dan maar de normen 100 watt en 8 kilometer te hanteren, zonder dat er sprake was van al te veel nuances en verschillende modellen door elkaar. Dat is althans mijn persoonlijke appreciatie hiervan.

De heer Dirk Van Mechelen : Daar zou ik een vraag over willen stellen. Bij ons leeft het idee het dogma van de 8 kilometer en 35 meter antennehoogte te verlaten. Belangrijk voor ons zijn dan twee gegevens : enerzijds de sociaal-economische ruimte binnen dewelke we een bepaald verzorgingsgebied onderscheiden, anderzijds een soort behoeftenpatroon. Bij dit laatste denk ik onder meer aan het gesprek dat we hebben gevoerd over de studentenradio. Hierbij werd opgemerkt dat universiteiten een bepaalde behoefte creëren. In Leuven, Brussel of Kortrijk kan je dus binnen heel andere zones opereren.

Ook wordt er bijvoorbeeld gedacht aan een kustradio. We gaan dus de omgekeerde werkwijze volgen en werken met grotere en kleinere entiteiten, al naargelang van bepaalde behoeften. Ik kan me voorstellen dat er in Genk of Antwerpen een migrantenradio zou moeten kunnen komen. Hebben jullie ooit die oefening gemaakt ? Mijnheer Geysels, ik neem aan dat u hiernaar verwees.

De heer Jos Geysels : Niet helemaal.

De heer Dirk Van Mechelen : Goed, maar dit criterium zouden we toch moeten inbouwen.

De heer Patrick Herroelen : Die gelijkschakeling is voor een deel historisch gegroeid. Radio is ontstaan vanuit een basis, die vaak vergelijkbaar is met andere uitingen – denken we bijvoorbeeld aan de vroegere stads- en dorpskranten. Die lokale basis was er dus oorspronkelijk. Dat sloot het meest aan bij die culturele invulling, en daarom is dit toen eigenlijk de norm geworden.

Door die gelijkschakeling werden echter verschillende andere vormen enigszins de pas afgesneden, onder meer in de tijd beperkte radio's rond bepaalde acties. Renault zou nu bijvoorbeeld een radio als actiemedium kunnen gebruiken.

De discussie over dat soort verschillende modellen hebben we recent zeker en vast niet gevoerd. Het verschil van model is vooral in de voorbije discussie tot uiting gekomen. Men stelde toen dat het geografische niveau waarop kan worden gewerkt, de werkingsbasis, een lokale basis is. Op die lokale basis gaat men beantwoorden aan bepaalde culturele, lokaal gedefinieerde doelstellingen. Nadien of daarnaast krijgt men al dan niet de toelating om op een wat grotere, regionale basis samen te werken en zelfs op zagezegd nationale basis, op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap.

Als we over diversificatie praten, gaat het dus eerder over deze geografische verschillen. Ik heb de indruk dat daar een zekere eenstemmigheid of consensus over bestaat. Hiermee kom ik op uw vraag over de economische leefbaarheid, maar ook op de vraag van de heer Geysels over de culturele invulling.

Mijn indruk is dat de culturele invulling gedefinieerd wordt op het kleinere, lokale niveau. Op dat lokale niveau kan de toegevoegde waarde, die men op cultureel vlak gerealiseerd wil zien, via privé-radio's gebeuren. Vooral in verband met de economische leefbaarheid – radio als reclamedrager, als commercieel en economisch medium – worden de discussies over regionale en nationale samenwerking gevoerd. Daar wordt dan het compromis gevonden tussen enerzijds de culturele opdracht en anderzijds de economische leefbaarheid. Deze twee aspecten zijn duidelijk met elkaar verbonden. Naar mijn weten zijn er niet veel pleidooien vanuit de sector van lokale of privé-radio's om bijvoorbeeld exclusief nationaal te gaan werken.

Er zijn ook radio's die nu al in ketens of samenwerkingsverbanden werken en die precies hun goed lokaal-informatief niveau als argument gebruiken om lokaal te blijven werken. Dat is precies hun toegevoegde waarde. Dat neemt niet weg dat men regionaal en nationaal wil samenwerken als reclamemedium, om daar financiële verdiensten uit te halen.

De heer Michel Doomst : In uw verhaal over de Raad van Lokale Radio's zegt u dat het sanctioneringskader onvoldoende was. Wat waren de elementen waaraan men zich ergerde en over hoeveel percent van de lokale radio's ging dat ? Hoeveel percent vond u ondermaats werken ?

Uit uw betoog leer ik dat u vindt dat het opleggen en proberen controleren van kwalitatieve normen een bijna onhaalbare zaak is. U pleit daarom vooral voor kwantitatief controleerbare zaken. Meent u echt dat het kwalitatieve niet te onderzoeken en vast te leggen is ?

De heer Patrick Herroelen : Het sanctiekader is redelijk eenvoudig. De Raad beschikt tot nu toe over slechts drie mogelijke sancties. Een : er wordt geen gehoor aan gegeven. Twee : er komt een schorsing. Drie : de erkenning wordt ingetrokken. De derde mogelijkheid betekent dat met een kanon wordt geschootten op een mug. Ik stel vast dat de Raad pas de laatste twee tot drie jaar effectief is gaan zoeken naar een concrete invulling van die schorsingsbevoegdheid. Tijdens de tien jaar voordien werd het gegeven schorsing nooit gehanteerd.

De huidige Raad heeft dit instrument pas de laatste jaren ontwikkeld. Dit illustreert heel sterk de behoefte aan een genuanceerd sanctiekader. De Raad, die grotendeels is samengesteld uit mensen die effectief met radio bezig zijn of er zeer dichtbij staan, heeft gezocht naar die nuancering. We werden immers geconfronteerd met eindeloze pleidooien en vaststellingen dat het op technisch vlak een grote chaos was.

Wanneer de Raad, rekening houdend met het formele kader dat hij als adviesraad moet hanteren, vaststelt dat een bepaalde radio zich niet had gehouden aan de normen, moest de erkenning worden ingetrokken. Deze beslissing was vaak overroepen. Er is vier tot vijf jaar na elkaar discussie gevoerd over de appreciatie en over de weging die we geven aan de vereiste van bijvoorbeeld een jaarverslag. Als decreetgever kan men opleggen dat een radio een jaarverslag moet voorleggen. Dit verslag kan de waarde hebben van een vodge papier waarbij men ervan uitgaat dat bij indiening ervan alles in orde is. In het andere geval wordt het beschouwd als een heus werkinstrument waarbij een appreciatie wordt gegeven over de werking van de radio. Men heeft daarover onder meer een aantal appreciatienota's geschreven.

Wanneer ik terugkijk op de werking van de Raad, stel ik vast dat het insturen van het werkingsverslag, los van een aantal statistische verwerkingen die door de administratie worden verricht, tijdens de voorbije jaren in de eerste plaats formalistisch werd gehanteerd. De radio's werden beoordeeld op het al dan niet indienen ervan. Een aantal jaren geleden is er een model opgelegd dat iedere radio bij het opmaken van zijn verslag moet hanteren. Dat model bracht vooral duidelijkheid voor de administratie en voor de statistische verwerking.

Een aantal jaren geleden is heel uitvoerig en zelfs heftig gediscussieerd over bijvoorbeeld de eigendomsstructuur. Als voorwaarde stelt men dat de radio een VZW moet zijn. Het is echter algemeen geweten dat daarnaast exploitatiestructuren worden opgericht waarop men helemaal geen zicht heeft. De discussie over de commerciële en andere bindingen en over de organisatorische voorwaarden is door de Raad twee tot drie jaar geleden afgerond. De Raad meende dat het geen zin had om een rechtspersoon als voorwaarde op te leggen. We hebben ervoor gepleit dat de radio's zelf de structuur zouden kunnen kiezen die ze wenselijk achten. Op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap is het niet onze taak om die organisatorische en

structurele zaken te onderzoeken. Dit heeft gedurende een vijftal jaren tot gigantische discussies geleid. De voorbije drie jaren hebben we daarover niet meer gediscussieerd.

IV. HOORZITTING MET DE HEER LEO SAUVILLERS

1. Uiteenzetting door de heer Leo Sauvillers, lid van de Raad voor Lokale Radio's

De heer Leo Sauvillers : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik kan alleen uit mijn ervaring spreken. Al vijftien jaar bestuur ik een lokale radio en ik zit ook al een hele tijd in de Raad voor Lokale Radio's.

TOS staat voor Turnhoutse Omroep Stichting. Dit is een lokale radio die werkt volgens de geest van het decreet. De radio heeft een flinke infrastructuur uitgebouwd en heeft 97 onbezoldigde medewerkers. Dit alles bewijst dat het mogelijk is om binnen de oude structuur een lokale radio te runnen. Daarmee wil ik niet zeggen dat ik deze vorm van lokale radio maken als de enig zaligmakende naar voren schuif.

Onze radio draait dus op een scoutsmentaliteit – ikzelf ben dan de akela – en dreigt ten onder te gaan in de commerciële belangen die momenteel opgeld maken in het wereldje van lokale radio's. Ik leef niet van mijn radio, integendeel, TOS heeft me veel geld gekost, niet in het minst aan de bar waar we het hele boeltje samenhouden. Mijn energie kruipt in het besturen van de vereniging, in de structuur en in de verantwoordende inhoud van de programma's. Ze gaat dus niet in de eerste plaats naar het afstemmen van de programma's op de reclameopbrengsten. Daarom ben ik ook een beetje boos dat er de voorbije vijftien jaar veel is gebeurd wat niet in ons boekje stond en waar ik uiteindelijk vrede heb moeten mee nemen.

Onze radio is een vorm van verenigingsleven. Het is een echte vzw, zonder afgesplitste afdelingen en exploitatiemaatschappijen. Wij doen alles zelf binnen zes werkgroepen : redactie, programmatie, public relations en reclame, huishoudelijk beheer, techniek, en ten slotte iets waar ik trots op ben : een speciale afdeling waar jongeren worden opgeleid tot het maken van inhoudelijk verantwoorde en technisch aanvaardbare programma's.

TOS heeft een eigen patrimonium opgebouwd en een rustgevende structuur opgezet. Daarbinnen wordt de creativiteit van jonge mensen aangemoedigd. Van de 97 medewerkers zijn er 40 met een hogere opleiding. Zij zijn wel degelijk in staat – en daarmee spreek ik de heer Van Mechelen tegen – om verantwoorde programma's te maken en uit te zenden. Deze commissie kan zich daarvan ter plekke komen vergewissen.

De laatste tijd wordt er veel gediscussieerd over de leefbaarheid van lokale radio's, waarbij men dikwijls het begrip professionalisme in de mond neemt. Dat wordt dan weer gelijkgesteld met reclame en de handigheid om die te verkopen. Professioneel zijn is voor mij iets anders. De meeste zogenaamd professionele radiomakers zijn vooral bang dat de luisteraar de knop omdraait, want lage luistercijfers staan een goede verkoop van de radio aan de bedrijfswereld in de weg. Dat mag mijns inziens niet de drijfveer van een radio zijn.

Er zijn op dit moment 330 lokale radio's in Vlaanderen. Het decreet bepaalt dat ze ontspanning, informatie, animatie en vorming moeten brengen. Om dat te kunnen waarmaken zou een radio als de onze twaalf mensen in vaste dienst nodig hebben, wat 12 miljoen frank kost. Tel daar evenveel werkingskosten bij en men zit aan 24 miljoen frank. Als men dat met 330 radio's vermenigvuldigt, komt men een eind boven de 6 miljard frank uit.

In Vlaanderen is echter maar 1,5 miljard frank beschikbaar voor vrije radio's, veel te weinig dus om alle lokale radio's professioneel te maken. Dus probeert men om een professionele radio te runnen zonder geld uit te geven : men draait non-stopbanden, men werkt met cassetteradio's en gekoppelde radio's, men legt een verbinding naar de Guldensporenlei, naar de Vredestraat, naar Beerse, naar Tielen. Dat noemt men dan een professionele radio : vier radio's met anderhalve medewerker en twintig vertegenwoordigers op de baan om reclame te verkopen. Professionele radio : krantenberichten voorlezen en nieuws overnemen van Brussel.

Dat is niet mijn idee van lokale radio. Wij hebben bij TOS niet de ambitie om programma's te maken die inhoudelijk en technisch even knap zijn als de programma's die men nationaal kan maken met ruime middelen. We hebben echter een lokale taak door het brengen van lokaal nieuws. Ik weet bijvoorbeeld dat de mensen in het Turnhoutse geïrriteerd reageren op regionale televisiejournals die items brengen over Mechelen of Bonheiden. Dat geldt ook voor lokale radio : daarvan verwachten de mensen lokaal nieuws en lokale informatie. We moeten ons ervan bewust zijn dat de grote nationale stations op alle andere terreinen beter zijn dan wij, ook al doen we ons best om niveau te halen.

Mijn uitgangspunt is dat de belangstelling voor de lokale radio op het terrein groot is. Nochtans is de situatie scheefgegroeid. De lokale radiomakers hebben vijftien jaar chaos achter de rug. Dit is niet allemaal hun eigen schuld. Er zijn de problemen met het frequentieplan en er is het niet-controleren door het gebrek aan middelen. We mogen de administratie hiervan niet de schuld geven. Mevrouw Dalemans heeft er immers lang alleen voor gestaan, en ze deed dit werk part-time.

De situatie is dus erg scheefgegroeid. De er-is-geld-te-kortmentaliteit heeft geleid tot een wild-westmentaliteit, waarbij iedereen neemt wat hij kan. Vandaar dat ik pleit voor een normering. Mijns inziens moeten de hoofdtaak en hoofdbekommernis niet de technische aspecten behelzen. Op dit punt ben ik het eens met de heer Herroelen dat er andere zaken moeten gebeuren.

Ik heb in mijn schoenendoos gegraaid op zoek naar de nota's die ik destijds heb verstuurd naar de CVP. Ik zit hier immers voor de lokale radio namens de CVP, en ik hoop dat deze partij het niet erg vindt dat ik de nota's hier te grabbel gooi. Destijds heb ik een aantal remedies voorgesteld, toen naar aanleiding van een zoveelste vergadering nog eens werd gevraagd hoe we een en ander konden aanpakken.

Wat kunnen we doen, als we uitgaan van de huidige situatie ? In bepaalde kringen zegt men dat er 150 lokale radio's bestaan die de naam niet waardig zijn. Dit zou door alle insiders geweten zijn. In elk geval weten de representatieve organisaties het. Er bestaan zelfs lijsten van deze zogenaamde cassetteradio's. Hun vergunningen blijven behouden om als bargainship te kunnen dienen bij een volgende erkenningsronde. Er zouden 172 assignaties en 330 radio's zijn. Wij zitten ons in bochten te wringen, maar er zijn geen 330 radio's.

Volgens mij kunnen we een groot deel van de stal uitmesten als we eens te velde zouden gaan kijken en luisteren naar wie wat doet. Dit is een van mijn remedies die in de nota werd vermeld. Een andere remedie is het toepassen van het frequentieplan. Nog een ander zeer vergaand voorstel dat ik ooit heb geformuleerd, is dat de zendmiddelen onder toezicht van de overheid moeten komen. Hierbij zouden de zendmiddelen gebruikt, geleend of gehuurd moeten worden door de vzw's.

Dit laatste durf ik zeggen omdat ik niet enkel beheerder van een lokale radio ben, maar ook voor kort militair piloot was, en nu piloot in de burgerluchtvaart ben. Ik weet welke rampen kunnen worden veroorzaakt door interferenties met ILS'en en VOR's. Ik weet ook wat er te velde gebeurt. Sommige zenders zijn in feite geen zenders maar spuiten. Dan is het noodzakelijk om op te treden.

Een ander middel, dat misschien wat kan tegemoetkomen aan de bezwaren van de heer Herroelen bij de inhoudelijke controle, is het bewaren van de uitzendingen op band. Hiervoor bestaan de technische middelen. Er kunnen dan inhoudelijke controles worden uitgevoerd en op deze manier zou het mogelijk zijn om nadien ordenend op te treden om het decreet te doen uitvoeren.

Het nieuw frequentieplan en de studie van Alcatel heb ik ook gelezen. Ik spreek nu enkel in mijn eigen naam. Ik heb geen probleem met de 172 assignaties. Ik heb wel een bedenking : het begrip agglomeratie mogen we niet te eng uitleggen. Mijn streek Turnhout, de enige streek die ik ken, is na de fusie nogal klein uitgevallen maar is in feite een agglomeratie met 70.000 inwoners. Vandaar dat men dit begrip niet te eng mag opvatten. Ook heb ik ergens iets gelezen over een idee van grootvermogenszenders om, ik citeer : de Franse Gemeenschap met gelijke middelen tegemoet te treden. Ik vind het nogal straf dat zo ver wordt gegaan.

Tot besluit zeg ik dat ik bij TOS niemand ken die moet leven van een vrije radio. Ik gun iedereen zijn radiootje volgens zijn systeem, maar ik zou het erg spijtig vinden mochten initiatieven zoals het onze, die hun

werkzaamheid hebben bewezen, moeten wijken voor andere radio's die hun Jan Thys'en met waspoeders op ons kunnen loslaten.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Sauvillers, u bent uitgenodigd als lid van de Raad voor Lokale Radio's, maar u hebt hier eigenlijk gesproken als lid van radio TOS.

Ik heb uiteraard zeer veel appreciatie voor het vrijwilligerswerk. Toch is er een probleem voor de hoorzittingen. Ook de andere lokale radio's bekijken het huidige lijstje van frequenties die wegvallen en laten een hevig protest horen. Als u hier radio TOS vertegenwoordigt, is het niet meer dan normaal dat de andere lokale radio's ook hun mening zullen willen komen verkondigen in deze commissie.

Ik heb ook nog een tweede opmerking. Mijnheer Sauvillers, hoe denkt u het begrip lokale radio in te vullen, complementair aan een commerciële landelijke keten en complementair aan de openbare omroep ? Ziet u de lokale radio eventueel als een echt concurrentieel systeem ten opzichte van de openbare omroep ? Wat is uw toekomstvisie in dit verband ?

De heer Leo Sauvillers : Mijnheer Decaluwé, ik heb mezelf niet uitgenodigd, ik werd uitgenodigd. Ik wil mezelf geen deskundigheid aanmeten die ik niet heb. Ik heb alleen maar uit mijn persoonlijke ervaring gesproken. Meer kan ik daar niet over zeggen.

Mijns inziens zijn de lokale radio's complementair op het gebied van de landelijke of regionale berichtgeving. Naar analogie van de regionale televisies is dat de enige niet-commerciële taak die we hebben. Alle andere taken zijn commercieel. We moeten die radio's dan ook als commerciële instellingen behandelen. Ik herhaal wel dat dit mijn persoonlijke mening is.

De heer Jos Geysels : Ik sluit me aan bij de eerste opmerking van de heer Decaluwé, ook al wil ik hiermee geen afbreuk doen aan de uitspraken van de gastspreker.

Mijnheer Sauvillers, ik heb ook nog de volgende vraag. Bent u ervan overtuigd dat uw bekommernissen zullen worden geconcretiseerd, rekening houdend met wat er zich op economisch gebied in de sector afspeelt, en rekening houdend met de Europese regelgeving ? Vlaanderen zal deze Europese regelgevingen moeten eerbiedigen en in praktijk omzetten. U hebt hier een aantal suggesties gedaan. Zijn die voldoende om te voorkomen dat we ondergesneeuwd raken ? Hebt u eventueel nog andere bekommernissen ? Dat is belangrijk voor de decreetgever, die een werkzame regelgeving moet opstellen.

De heer Leo Sauvillers : Ik heb hierover heel kort nagedacht. Ik denk niet dat het voorgestelde volstaat. In tegenstelling met de gastspreker uit Terneuzen denk ik dat deze Raad een onomzeilbare regelgeving moet nastreven. Bij de Raad voor Lokale Radio's zie ik hoe voor elk banaal feit de radio's gewapend met advocaten op de hoorzitting verschijnen en er daar over alles en nog wat wordt gediscussieerd. De voorzitter heeft een voorbeeld gegeven van de zevenminutenregel : dat is inderdaad zeer pijnlijk. Ik denk dat de populatie van lokale radiomakers een traditie heeft van de koekoek die een nest vult. Ik spreek me niet uit over welke vorm van lokale radio het meest zaligmakend is, maar denk dat het noodzakelijk is dat u de regelgeving klaar en eenduidig opstelt. Meer kan ik daar niet over zeggen.

V. HOORZITTING MET DE HEER PHILIPPE PERSOONS, VOORZITTER VAN DE VLAAMSE FEDERATIE VAN LOKALE RADIO'S

1. Uiteenzetting door de heer Philippe Persoons

De heer Philippe Persoons : Geachte dames en heren, eerst en vooral wil ik u bedanken voor het feit dat u ons wilt horen. Mijn uiteenzetting zal iets langer uitvallen omdat mijn organisatie, de Vlaamse Federatie

van Lokale Radio's, een algemene, overkoepelende organisatie van lokale radio's is. Dit geldt trouwens ook voor mijn collega's van Vevora. In deze organisatie zijn dan ook verschillende soorten radio's terug te vinden.

U hebt hier ook vertegenwoordigers gevraagd van twee soorten privé-radio's. Op zich heb ik daar niets op tegen. Integendeel, ik vind dit zelfs een goede zaak. Toch betreur ik de selectiviteit van de gemaakte keuze. De uitgenodigde vertegenwoordigers zullen u zeggen dat elke soort lokale radio uiteraard eigen problemen en zorgen heeft. Ik wil er u op wijzen dat er een groot aantal van dit soort radio's bestaat : Contact-radio's, Orca-radio's, vrijwilligersradio's, Kempenradio's, semi-professionele radio's, stedelijke radio's, House-radio's, Oldie-radio's, enzovoort. Men kan op tal van manieren verschillende opsplitsingen maken. Al deze soorten radio's hebben een eigen invalshoek. Ondanks de tijdsbeperking zal ik dan ook mijn best doen om stil te staan bij de radiotypes die geen uitnodiging hebben gekregen voor deze bijeenkomst.

Eigenlijk heeft de sector van de lokale radio's zich nog altijd niet volledig kunnen ontplooiën. Al vijftien jaar zijn er te veel radio's, te veel storingen, te weinig economische ruimte en is er een te onhandig ingrijpen van de overheid. Elk verbeterend initiatief van de minister of van het parlement juichen we dan ook toe en willen we positief benaderen. Voor de lokale radio in Vlaanderen is het niet vijf minuten voor twaalf, maar wel één seconde voor twaalf. We worden immers geconfronteerd met tal van nieuwe wendingen, die in de toekomst het begrip radio totaal zullen veranderen.

Enkele jaren geleden mochten we in het televisielandschap ervaren hoe plots vanuit het buitenland televisie voor Vlaanderen werd opgericht. Hetzelfde scenario is ook mogelijk voor radio. In Wallonië, Nederland en Frankrijk zien we de privé-radio's in sterke mate floreren. We zijn er dan ook vrij zeker van dat het niet lang meer zal duren dat ze ook hier in Vlaanderen de markt zullen komen opeisen. Ze zullen dit vragen – via de kabel of de ether -, maar ze zullen het waarschijnlijk niet krijgen. Vervolgens zal een rechtsprocedure worden opgestart met een gerenommeerd advocatenbureau. Dit begint al een beetje klassiek te worden in de mediasector. Uiteindelijk, dankzij een aantal Europese regels, zullen ze hun slag thuis halen.

Hierdoor dreigt niet alleen de Vlaamse radiomaker overspoeld te worden, ook de Vlaamse wetgever zal er misschien niet eens meer aan te pas komen. Iedereen kent hier sinds gisteren alles over T-DAB. Goed zo, maar voor de toekomst mag u dit zo goed als zeker vergeten. De toekomst is waarschijnlijk aan S-DAB : digitale radio die wordt uitgezonden door slechts één satelliet en overal in Europa te ontvangen is op een – bij wijze van spreken – ordinair portatiefje. Met dit voor de deur, is het duidelijk dat er dringend iets moet worden ondernomen als we willen dat er een Vlaamse radiosector blijft bestaan.

We stellen dan ook onze hoop op de juiste initiatieven, op luisterbereidheid en op gezond verstand. Immers, wat ik vandaag in deze uiteenzetting voor de Vlaamse radiomaker ga vragen, zal, indien het nu niet aan ons wordt toegekend, morgen via Europa door buitenlandse groepen worden afgedwongen. Laten we dus nadenken over een zo goed mogelijke installatie van privé-radio in Vlaanderen voor Vlaamse organisaties, vooraleer een Europese hond met dat been kan gaan lopen.

Het doel van de studie blijkt het commentariëren van de BRTN-frequentieplanning en het herzien van die voor de lokale radio's. Hiertoe raadpleegt men alleen de Vlaamse Gemeenschap en de BRTN. De lokale radio's worden niet gehoord. Noodzakelijke informatie over het frequentieplan van de Franstalige Gemeenschap wordt gewoon niet opgevraagd en zelfs het BIPT komt er nauwelijks aan te pas.

In de uitgangspunten van de Alcatelstudie schrijft men meteen neer, ik citeer : het frequentieplan van de BRTN is historisch gegroeid en zou er waarschijnlijk helemaal anders uitzien indien van nul kon worden herbegonnen. Helaas is dit omwille van coördinatie met het buitenland onmogelijk. Tevens is het financieel niet haalbaar om zendmasten af te breken en te verplaatsen. Daarenboven is het bijna onhaalbaar om voor het oprichten van dergelijke masten een bouwvergunning te bekomen op plaatsen waar men vanuit technisch oogpunt een ideale locatie vindt. Einde citaat.

Als men van dergelijke uitgangspunten vertrekt, dan vraag ik me af waarom men nog verder doet. Vanuit dit uitgangspunt blokkeert men in dergelijke studie alle mogelijkheden met wat klaar en duidelijk quasi-theorieën zijn. Laat ik ze even ontleden.

Coördinatie met het buitenland onmogelijk ? Inderdaad, coördinatie mag gevraagd worden in Nederland en Frankrijk, maar in Vlaanderen is het onmogelijk. Vroeger maakte men ons ook nog wijs dat het Akkoord van Genève lokale radio's onder 102,4 verbodt. De volledige tekst van het Verdrag van Genève werd ons nooit gegeven door de vertegenwoordiger van het lokale bureau in kwestie, de BRTN. We weten sinds gisteren, sinds de spreker van Broadcast Partners, dat er in Vlaanderen merkwaardig weinig frequenties ter coördinatie werden gevraagd. We vroegen er meer en het buitenland vroeg zich af waarom Vlaanderen in feite niks nodig had.

En wat dan met de bouwvergunning en de kostprijs van de zendmastverplaatsing ? Akkoord, dit zal inderdaad wat kosten. Alle koken kost geld. Maar als men met deze argumentatie schernt om te zeggen dat het niet mogelijk is, laat men eigenlijk blijken dat men geen zin heeft, maar dat alleen niet wil toegeven. Het argument van de kostprijs legt bloot dat in het verleden veel geld is uitgegeven voor een verkeerde plaatsing. Eigenlijk werd er een mismanagement gevoerd. Het negeren van de fouten die uit dit mismanagement voortvloeiden, lijkt ons dan ook – met mijn excuses – een mismanagement op zich.

Het argument van de bouwvergunningen is helemaal nonsens, aangezien het de filosofie van Ruimtelijke Ordening is – ik spreek hier uit eigen ervaring – om vanzelfsprekend zo weinig mogelijk masten in Vlaanderen te laten oprichten. We kunnen ons dan ook niet voorstellen dat een optimale zenderinplanting, die het aantal zenders, frequenties en masten doet dalen, geen positieve benadering zou kunnen krijgen vanwege Ruimtelijke Ordening.

Mag ik er terloops aan herinneren dat elke radio met die gegevens rekening moet houden ? Bij het kiezen van het terrein moet men rekening houden met de ideale plaats voor het bestrijken van het hele doelgebied, de mogelijke plaats voor de internationale coördinatie van de frequentie, de bouwtoelating natuurlijk, de toestemming van de eigenaar of de mogelijkheid te kunnen huren en – voor de lokale radio – het blijven in de juiste gemeente. Hier zijn al veel kleine radio's over gevallen ; het lijkt ons dan ook evident dat de groten zich ook aan die regels moeten houden.

Vergeef me de woorden, maar inhoudelijk vind ik die Alcatelstudie vaak puur BRTN-geblaas. Er wordt nagenoeg nergens naar echte oplossingen gezocht, integendeel. De studie lijkt eerder een zoektocht om te zeggen hoe een mogelijke oplossing onmogelijk is. Heeft er iemand in de Alcatelstudie een oplossing gevonden voor de problemen van de lokale radio's ? Tenzij men natuurlijk onder de oplossing het reduceren van de radio's of het afschaffen van de hele sector verstaat.

In een vorige vergadering hier moesten de deskundigen van Alcatel ook nog eens toegeven dat de studie eigenlijk alleen stelde op informatie van de BRTN of van de Vlaamse Gemeenschap. Dit is dus een van de eerste onderzoeken die eigenlijk niets onderzoeken. Het onderzoek bevat geen enkele research, geen enkele meting, geen enkel veldonderzoek, en beschikt evenmin over al te veel up-to-date-informatie. Alcatel heeft bovendien, volgens haar eigen zeggen, in die materie geen enkele ervaring met onderzoek voor FM-radio. Ondanks de sterke reputatie van het bedrijf op zich, waarvoor alle respect, ben ik zo vrij om bedenkingen te maken over de studie. Daarenboven stel ik me vragen over de deskundigheid van Alcatel in deze particuliere materie. Het enige interessante wat we er eigenlijk in terugvonden was de beperkte basisinformatie over het zendparkbeleid van de BRTN.

Er werd in alle objectiviteit vastgesteld dat het zenderpark van de BRTN slecht werd ingeplant, en teveel zenders en frequenties verbruikt. De omroep slaagt er daardoor zelfs niet in om alle netten op alle plaatsen te verspreiden. Een technisch controleur geeft aan de eigenaar van een auto die te veel verbruikt en niet genoeg vermogen realiseert, een rode kaart. Repareren is dan de boodschap. Het is dringend nodig dat ook de BRTN zou worden gestimuleerd om aan haar technische tegemoetkomingen te verhelpen.

Zolang hun installatie technisch niet in orde was, werden in het verleden aan lokale radio's beperkingen opgelegd. Dat zou ook in dit geval kunnen gebeuren. Als sommige netten verplicht zouden worden om naar mono-uitzendingen over te schakelen, dan zou men met minder frequentieverbruik al een betere verspreiding realiseren. Heeft men zich overigens al eens afgevraagd waarom sommige netten én via FM, én via de middengolf moeten uitzenden ? Met een dure term wordt dat Simulcasting genoemd. In Nederland heeft de openbare omroep, onder druk van de Europese regelgeving, voor elk net voor een van beide banden moeten kiezen. Zo zou men bijvoorbeeld voor Vlaanderen de zogenaamd betere muziek van Radio 3

kunnen verdelen via FM, en de informatiezender Radio 1 via de middengolf. Dit doet pijn, dat weet ik. Maar het is spijtig genoeg wel een rechtvaardige visie. Als vandaag in die zin geen maatregelen worden genomen, dan is het erg waarschijnlijk dat dit toch ooit onder druk van de Europese Commissie zal gebeuren. En dan is mijn vraag : ten voordele van wie zal dat dan gebeuren ?

Wat we als beperkingen voorstellen moet ook niet worden overroepen. Lokale radio's worden nu al vijftien jaar zomaar verplicht om mono te gebruiken. En in de Verenigde Staten kiest men met plezier voor de middengolf omdat deze werd uitgebouwd naar stereo, met RDS en een geluidskwaliteit tot zelfs 9.000 Hertz. U kunt deze kwaliteit in de praktijk vergelijken met een behoorlijke cassetterecorder.

Alcatel stelt soms bij lokale radio's een slechte technische kwaliteit vast. Over wie gaat het, en over wat heeft men het dan ? Ten eerste : men geeft hierover geen gegevens. Ten tweede : wij weten wel dat er bij problemen wordt opgetreden. En ten derde : wij zijn altijd al vragende partij geweest voor een betere controle ; voor een systeem waarbij de zendtechniek aan erkende organismen wordt uitbesteed ; voor cassetfilters ; voor een ander gebruik van antennesystemen en nog veel meer. Deze vragen hebben wij al jaren geleden geformuleerd. Maar ze vielen altijd in dovemansoren. De Vlaamse overheid zelf vond het steeds overbodig. Men verweet ons zelfs de omvang van onnodige kosten op te drijven. Nu zien we het resultaat. Technische problemen moeten worden opgelost, en mogen niet worden aangewend om een sector in een slecht daglicht te plaatsen.

De opstellers van de studie wijken ook duidelijk af van hun technisch domein wanneer zij spreken over reclame via RDS. Deze uitspraak doet in deze technische studie niets terzake. Ze heeft blijkbaar alleen de bedoeling om de lokale radio's in een negatief daglicht te stellen. Een bedrijf als Alcatel zou evenwel moeten weten dat RDS nog tal van andere toepassingsmogelijkheden biedt die in het buitenland meer en meer worden benut. Hierbij gaat het niet alleen over reclame, maar ook over vormen van semafonie. Het gegeven dat lokale radio's RDS al snel op brede schaal begonnen te gebruiken, pleit voor hun inventiviteit.

Met knikkende knieën heb ik vorige week het grootste deel van mijn uiteenzetting met daarin deze scherpe kritiek opgesteld. Ik was al veel geruster toen ik gisteren Broadcast and Partners beluisterde. Wij staan niet alleen. Het technische verhaal van Vlaanderen is ons ook al verteld door mensen van BIPT, Nozema en andere. Sta ons dus toe enige bedenkingen te verwoorden. Met welke instelling werd de opdracht voor deze studie gegeven? Hoe is de opdracht toegewezen? Waaruit duikt plots Alcatel op ?

Ik wil het nu over het frequentieplan hebben. Aangezien de Alcatelstudie als uitgangspunt wordt genomen, valt er het ergste te vrezen. Hoewel, men zet ontegensprekelijk een stap vooruit als men in de nieuwe erkenningsronde begint met vast te leggen waar er ruimte is voor radio's, vóór men culturele erkenningen uitdeelt. Men komt tot het besluit dat binnen de band 102,4 tot 108 Mhz slechts ruimte is voor 172 radio's, waarbij aan een handvol 300 Watt kan worden toegekend. Iedereen wist al lang dat het aantal radio's sterk moet worden teruggedrongen. Onze organisatie heeft dit trouwens ook steeds verdedigd. Een vermindering is immers noodzakelijk om economische redenen. En we achten dit, net zoals de administratie, ook nodig vanuit technisch perspectief.

De administratie heeft echter ongelijk wanneer ze als technische reden stelt dat er niet genoeg ruimte is op de frequentieband om alle huidige radio's in mono op 8 kilometer te laten werken. Die ruimte is er wel. Volgens Broadcast Partners volstaat het om de frequenties te herverdelen in functie van verzorgingsgebieden. Indien de BRTN niet meer zou worden beschermd dan internationaal is voorgeschreven en indien deze omroep zou worden verplicht tot een optimale installatie, dan zou heel wat vrijgekomen ruimte kunnen worden benut voor lokale radio. Het is frustrerend dat een grondige studie over de mogelijkheden van frequenties onder 102,4 werd geblokkeerd. U kon dit overigens zelf vernemen van de Alcatel-deskundige tijdens de vorige vergadering.

We vragen een vermindering van het aantal radio's om een totaal andere technische reden, namelijk omwille van de kwaliteit. Wie met een technisch perfecte installatie en een ideale uitzendplaats werkt en kwaliteit brengt, moet deze inspanningen ook gewaardeerd zien door de mogelijkheid om zijn zendstraal in stereo te bedienen.

Merk op dat we, net als Broadcast Partners, spreken over 8 kilometer en niet over een bepaald vermogen. Men komt hier immers tot de conclusie dat er voor Limburg een aantal mogelijkheden voor 8 kilometer zijn, die slechts haalbaar zijn met een hoger vermogen. Het is inderdaad zo dat 100 watt in vele monogevalen zal volstaan. Soms is er meer nodig, soms ook minder. Voor stereo zal men altijd meer moeten gebruiken. Laten we het dus eindelijk hebben over wat echt relevant is, namelijk de ontvangstkwaliteit. Deze wordt uitdrukt in veldsterktes. Bij de openbare omroep worden die gegarandeerd in een decreet op lokale radio's.

De vermindering van het aantal radio's is ook positief vanuit sociaal-economisch standpunt. Radio moet leefbaar zijn. Samenwerkingsverbanden kunnen hiertoe bijdragen, maar ook een beperking van het aantal radio's zorgt voor een betere economische omgeving. Voor apothekers bestaan er vestigingswetten opdat elkeen op een bekwame manier zijn job zou kunnen uitvoeren. Radio moet vanuit eenzelfde perspectief worden bekeken. Elke Vlaamse regio heeft recht op lokale communicatie via radio van de eigen regio, voor zover die rendabel kan worden geproduceerd. Hanteert men de regel van 20.000 inwoners, dan verzeilen we in een situatie waarbij in bepaalde gebieden te grote radioconcentraties ontstaan en in andere gebieden een radiowoestijn. In Vlaanderen zijn er immers gebieden die relatief dicht bevolkt zijn, maar dan met gemeenten die slechts een kleine oppervlakte beslaan.

Als alternatief denken we aan een kantonnale indeling van Vlaanderen. Kantons met minder dan 20.000 inwoners bestaan niet. We belanden dus automatisch in gebieden van 60.000 inwoners of meer. In nageenoe elk gebied zal er dan ruimte zijn voor zelfs meer dan één radio, wat het pluralistische karakter van het medialandschap ten goede komt. In de praktijk kan vandaag ook geen enkele radio rendabel werken voor een gemeente met minder dan 20.000 inwoners. Radio's die in zulke gebieden bestaan, hebben het moeilijk, tenzij ze zich bewust richten tot het geheel van de sociaal-economische gemeenschap die de gemeente overstijgt : een reeks van aangrenzende gemeenten, een kanton, enzovoort.

Vanuit deze richting hoor je trouwens meer de vraag waarom men zich niet beperkt tot het zoeken naar die sociaal-economische leefbaarheid. De grootte van het zendgebied wordt dan bepaald op basis van het sociaal-economisch potentieel dat moet worden bereikt. Wanneer een radio in Antwerpen 50.000 potentiële luisteraars wil bereiken, dan kan 4 kilometer al volstaan. In een niet stedelijke regio daarentegen, zou men over een grotere oppervlakte en misschien ook over een groter vermogen moeten beschikken. We vinden hier overigens niets nieuws uit. De regionale kranten doen hetzelfde. De bestreken oppervlakte van een streekkrant is doorgaans groter in een niet-stedelijke regio. De oppervlakte van kieskantons in niet-stedelijke gebieden is ook groter dan in een stad. Het gaat immers om het aantal mensen. Voor de communicatie wordt hier de fundamentele vraag gesteld of we vertrekken vanuit het standpunt van de individuele Vlaming die, waar hij ook woont, recht heeft op beluistering van radio voor de eigen regio, of dat we daarentegen uitgaan van een ander belang.

In het licht van deze discussie vinden we het moeilijk om zonder gegronde reden een vermogen van 300 watt toe te kennen. Ook de spreker van Broadcast Partners maakte het gisteren al duidelijk : we moeten vertrekken van ontvangstresultaten, van de veldsterktes, van het verzorgingsgebied. Een hoger vermogen kan echter wel noodzakelijk zijn omwille van de ontvangst, de omgeving van de frequentie – al dan niet buurtzenders met een hoog vermogen –, de oplossing van een geografisch moeilijke situatie, leefbaarheid, stereo en tal van andere redenen. We kunnen dus best voorzichtig zijn en ze niet zomaar uitdelen.

In dit kader kan men zich ook afvragen wat er met wijkradio wordt bedoeld ? Wijkradio in wijken van een stad of in een niet-stedelijke regio ? Ik hoop dat het duidelijk is geworden dat een wijkradio in een niet-stedelijk gebied vanuit sociaal-economisch standpunt nergens op slaat. Als het hiermee de bedoeling is de hobbyist van dienst te zijn, dan is dit een beleidsoptie die in te beperkte mate tegemoet zal komen aan enkele enthousiastelingen, maar die vanuit het standpunt van de luisteraar weinig kwaliteit zal kunnen garanderen. Vergis u dus niet : wijkradio kan alleen in de stad, waar de radio zich tot een dichtbevolkt gebied op een kleine oppervlakte kan richten. Wijkradio kan op die manier tegemoet komen aan doelgroepen, zoals studenten- of migrantenradio's, maar wijkradio mag niet als alibi voor niet-stedelijke regio's gebruikt worden.

Als we nu het plan met de concrete toekenning van frequenties bekijken, dan moeten we toch enigszins de wenkbrauwen fronsen. We hebben het plan van Alcatel enerzijds en de verdere uitwerking ervan door de

administratie anderzijds. We zien hierin dat men wenste te vertrekken van de bestaande situatie. Wat houdt dit eigenlijk in ? Tal van gemeenten van minder dan 20.000 inwoners krijgen volgens het schema van de administratie plots wel een frequentie. Hou u vast voor de verrassingen : Kaprijke met 6.202 inwoners heeft 1 frequentie, Maarkedal met 6.382 inwoners heeft 1 frequentie, Holsbeek met 8.600 inwoners heeft 2 frequenties. Lang leve de uitzonderingen, maar tot mijn spijt viel men hier niet altijd in de prijzen om witte vlekken op te vullen. Daarnaast zien we ook failliete, gestopte of ingetrokken vergunningen opnieuw opduiken met een frequentie. Wat is hiervan de bedoeling ?

Wij denken dat vertrekken vanuit een bestaande situatie kan voor wat de opmaak van een frequentieplan betreft. Wees er wel voorzichtig mee. Bovendien rijst de vraag wie precies de licentie zal krijgen. Dat is ons inziens een aparte zaak. Men kan proberen te kijken naar het verleden van de aanvragende organisatie, bijvoorbeeld naar de investeringen. Wordt er ook rekening gehouden met de investeringen van de bedrijven errond ? Het luistercijfer is ook interessant. Is er wel een ? Welke enquêtes zullen hiervoor in aanmerking komen ? Het aantal medewerkers is ook interessant. Slecht werkende vrijwilligersradio's kunnen soms meer vrijwilligers tellen dan goed werkende collega's.

Wij denken dat de bestaande situatie criteria kan bieden, maar even belangrijk lijkt ons dat elke aanvrager in de toekomst garanties voorlegt, bijvoorbeeld een geldelijke borgsom, een verplicht onderhoudscontract bij een bedrijf dat voor de zendinstallatie instaat en dat ook verantwoordelijk wordt gesteld voor alle zend-technische problemen, een financieel plan voor de uitbating, tewerkstelling, deskundigheid, diploma's, enzovoort. We wijzen er tevens op dat zelfs de verplichting om met een erkend zendtechnicus te werken op vandaag niet meer bestaat. Dit zijn dingen die ons inziens niet kunnen, als u weet dat zelfs theaterbureau's voor hun erkenning aan soortgelijke vereisten moeten voldoen.

We zouden willen vragen een heus beleid ten aanzien van onze sector te voeren, en niet zomaar het oplossen van probleempjes. In mijn uitnodiging stond dat we het hier zouden hebben over problematiek en niet over beleid. Om u een recent voorbeeld te geven : de minister van Media was tot voor kort nooit een grote voorstander van al te sterke samenwerkingsverbanden die tot netwerkvorming kunnen leiden. Ondanks het gegeven dat ook wij binnen de federatie deze visie in de loop der jaren sterk genuanceerd hebben, blijven wij respect hebben voor dit standpunt.

Onlangs heeft de minister dit gewijzigd, niet omdat hij tot andere beleidsinzichten is gekomen, maar, zo vrezen wij, omdat Europees commissaris Karel Van Miert een uitspraak in deze zaak heeft gedaan. Er rijst een probleem en men gaat werken aan het oplossen van het probleem, maar waar kadert het in ?

Wij zijn ooit van visie veranderd omdat we wensten terug te keren tot de essentie van de zaak – geen jacht om de jacht. Geen jacht op radio's die economisch zuiniger werken door hun samenwerkingsverbanden, maar wel de vraag : wat willen wij ? Voor ons is het antwoord op die vraag : leefbare kwalitatief hoogstaande lokale radio's. De frequentieruimte is schaars. In naam van wie geen radio mag maken, kunnen we het dan ook niet toelaten dat slabakkende verenigingen blijven vegeteren op de FM-band. Om die reden en omwille van de luisteraar vragen we een kader dat garanties biedt voor kwaliteit, sociaal-economische leefbaarheid, deskundigheid en de eigen lokale invulling. Andere verplichtingen lijken ons totaal overbodig en bovendien moeilijk controleerbaar. Laat die wettelijke initiatieven inzake een nieuwe taakafbakening, samenwerkingsverbanden en structuur dus niet in de lade liggen. Hou het eenvoudig en duidelijk.

Ik kom tot een algemeen besluit : alles wat hier op tafel kwam, zat ingebakken in een jaren oude filosofie van BRTN-favoritisme. Het is dit denken dat onze sector in belangrijke mate heeft gesaboteerd. We smeken de overheid dus om daarmee op te houden. Beschouw de BRTN als een gelijkwaardige partner met een gelijkwaardige opdracht. Haal uw informatie zowel bij hun medewerkers als bij onze deskundigen, en lieg niemand iets voor.

Om concreet te worden : intussen ligt hier een frequentieplan ter tafel dat naar best vermogen werd opgesteld. Aan de andere kant moet ik dan weer zeggen dat er best een nieuwe studie komt, met daarop gebaseerd een nieuw frequentieplan. Volgens Broadcast Partners zou dit acht maanden werk kosten. Bestaat daar een budget voor ? Raakt het werk in dat geval tijdig af ? Zo u beslist – en ik ben daar niet helemaal tegen – om voorlopig toch te roeien met de riemen die u hebt, met het huidige voorliggende frequentieplan dus, dan stellen we voor om inderdaad min of meer vanuit de op papier bestaande situatie te vertrekken en

bij de verdere uitwerking rekening te houden met wat eigenlijk mogelijk zal zijn en wat zal moeten kunnen. Dat huidige plan heeft het over 172 radio's. Broadcast Partners verklaart dat er binnen diezelfde ruimte 330 radio's mogelijk zijn. Rekening houdend met de gulden middenweg en met het door ons naar voren gebrachte gegeven van de socio-economische leefbaarheid, moet een vermindering ons tot ongeveer 220 radio's leiden. Zet voorlopig die provinciale frequenties uit uw hoofd : dan kan dit aantal zeker worden geplaatst, ondanks de fouten en verouderde gegevens in het plan, die nog moeten worden verwerkt.

Zit daarbij echter niet stil. Pas meteen ook de uitvoeringsbesluiten op het technische decreet aan. Zo mag de minister ten eerste voortaan meer dan 100 watt toekennen, wanneer het nodig is. De minister kan ten tweede een radio de toelating verlenen om in stereo uit te zenden, wanneer het kan. Ten derde is kabel niet a priori verboden. Waarom wel ? De minister kan ten vierde frequenties toekennen tussen 87,5 en 107,9 megahertz. Of daar nu 15, 25, 50 of 100 zenders mogelijk zijn, zal nog moeten worden uitgewezen. Dat werd immers nog steeds niet bestudeerd. Toch kan men best die regel schrappen : er zijn er immers toch al minstens 15 mogelijk. Ten vijfde : de dienstzone van lokale radio zou voortaan beschermd moeten zijn met dezelfde veldsterktes als die van de BRTN.

Dat zijn alvast mogelijke wijzigingen aan het uitvoeringsbesluit. Daarnaast kunt u beginnen of verder werken aan het erkenningsdecreet, dat in 1999 of 2000 moet zijn afgewerkt. Voorzie die samenwerkingsverbanden. Waak over de kwaliteit en het behoud van het lokale karakter van de betrokken radio's door het geven van specifieke opdrachten. Op basis van het sterk verminderde aantal kan dan worden gewerkt aan de nieuwe erkenningsronde. Deel hierbij niet zomaar cadeautjes uit, maar beoordeel iedereen op zijn waarde, zijn deskundigheid en zijn garanties voor de toekomst. Misschien kan in dat kader het fusieprojectenplan, dat u eveneens kreeg en dat we vroeger reeds voorstelden aan de minister, een hulp betekenen.

Daarmee is het verhaal nog niet afgelopen. Eens dat achter de rug is, dient volledig te worden onderzocht wat mogelijk is onder 102,4 megahertz in heel Vlaanderen, bij een bescherming voor de BRTN van 400 kilohertz, zoals de internationale norm voorschrijft. Plaats dan op die vrijgekomen ruimte radio's die om een of andere reden toch nog slecht werden bedield inzake frequentie. Werk vervolgens aan die optimalisatie : verplicht de BRTN om slechts één band te kiezen. Dat zal haar toch worden gevraagd. Vraag haar werk te maken van de omvorming van haar zenderpark en neem maatregelen als daar niet aan wordt gewerkt. Gebruik de daaruit voortvloeiende vrijgekomen ruimte voor eventuele vermogensverhogingen, waar nodig, en voor stereo, waar het kan en waar de radio het waard is. Denk dan na over hoe alles nog verder kan worden geoptimaliseerd. Dit in de vorm van een nieuwe studie, waarbij iedereen, zowel de Vlaamse openbare als de Vlaamse privé-radio's, wordt gehoord en waarbij aan iedereen de best mogelijke oplossing kan worden gegeven.

Dames en heren, lang geleden werden we ooit toegelaten, maar eigenlijk zijn we nog steeds niet opgericht. Richt deze sector op. Geef ons de billijke mogelijkheden waarop we in feite recht hebben. Doe het nu het nog kan. Alleen zo kan onze sector voldoende rijpen om klaar te zijn voor de internationale vloedgolf die er zeker aan zal komen. Laat onze sector vandaag nog aan haar werk kunnen beginnen.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Eddy Schuermans : Ik heb twee vragen.

Gisteren hebben we vernomen dat het volgens het Nederlandse bureau dat hier aan bod is gekomen technisch gezien mogelijk is om in 330 radio's te voorzien. In de andere studie is sprake van 172 radio's. Geef toe, u kiest voor een vrij arbitraire middenweg en u beweert dat die tegemoet zou komen aan de sociaal-economische leefbaarheid. Ik zou daar wat uitleg over willen hebben.

In uw inleiding zegt u dat er vraag is naar de leefbaarheid van de radio's in het huidige landschap. In welke mate wordt die verbeterd als we het aantal radio's verminderen tot 220 ? Ik ga er immers vanuit dat van de driehonderd en zoveel vergunningen, er heel wat niet operationeel zijn en onder die economische drempel functioneren. Kunt u verduidelijken waarom die 220 radio's meer zijn dan een rekenkundig gemiddelde ?

Ik kom nu tot mijn tweede vraag. Ik verheug me erover dat u ook een aantal kwalitatieve aspecten in uw nota vooropstelt. U zegt dat de decreetgever of regering moet waken over de kwaliteit en het behoud van het lokaal karakter. U moet ons specifieke opdrachten geven. Zijn dat ideeën zoals ze vroeger ook al door onze fractie werden geformuleerd, of denkt u nog aan andere zaken ?

De heer Peter Vanvelthoven : Mijn eerste vraag gaat ook over de vermindering met een derde van 330 naar 220 vergunningen, die u eventueel voorstelt. U koppelt dit aan de sociaal-economische leefbaarheid, maar als ik het goed begrijp is daar geen grondige studie over gemaakt. Het is eigenlijk een beetje een aanvoelen van de sector zelf dat alle radio's leefbaar zouden zijn als er 220 vergunningen zijn.

Ten tweede is het louter informatief misschien nuttig om weten – en dat geldt dan voor de drie verenigingen die vandaag aan bod komen – hoeveel van die 330 lokale radio's al dan niet bij een van die verenigingen zijn aangesloten.

Wanneer u het over de uitzonderingen in het plan van de Vlaamse administratie heeft, zegt u dat een aantal gemeenten niet in de prijzen vallen om witte vlekken op te vullen. Wat bedoelt u daarmee ? Welke redenen spelen hier dan volgens u wel een rol ?

De heer Dirk Van Mechelen : Ik denk dat we heel wat bruikbare informatie hebben gekregen, hoewel ze af en toe vrij radicaal was, maar dat moet kunnen.

Soms begrijp ik de besluiten van de heer Persoons niet goed. Mijnheer Persoons, ik begrijp dat u vanuit uw federatie de Alcatel-studie verwerpt als de wetenschappelijke onderbouw voor het nieuwe decreet. U beweert dat er een beleid moet komen voor en een visie op de toekomst. Europa ligt in de mediasector om de hoek, of we willen of niet. Ik heb er twee jaar geleden naar aanleiding van het debat over VT4 voor gewaarschuwd dat ons hetzelfde zal overkomen in het radiolandschap. Als u zin heeft om dat te lezen, kan u het in de teksten terugvinden.

Het was dus de bedoeling om een decreet te maken waarin we een soort kapstok konden aanreiken voor landelijke privé-radio's, regionale privé-radio's en lokale privé-radio's. U zegt zelf dat er een beleid en een visie nodig zijn en dat we moeten weten wat we willen. Ik denk dat de drie soorten radio's met de technische mogelijkheden van morgen en overmorgen perfect mogelijk zijn. We moeten nu alleen bepalen wie wat waar gaat spelen en onder welke voorwaarden.

In uw besluit zegt u dat een en ander voor morgen is en dat we nu moeten zeggen wat mogelijk is. U komt dan op een vreemde manier tot 220 vergunningen, en u stelt voor om de provinciale radio's maar even te vergeten. Dit staat volgens mij haaks op uw uitspraak dat we een ruimer kader moeten uitwerken en dat we moeten onderzoeken wie welke taak heeft. Volgens mij is er wel degelijk een rol weggelegd voor lokale radio's, want we mogen geen milkshake maken van de verschillende radio's. We moeten een duidelijk kader uitwerken waarbinnen de lokale radio's kunnen functioneren.

Hoe zullen de lokale radio's financieel overleven ? Onze fundamentele kritiek op het decreet van 1990 was dat men dat soort radio wil, maar dat ze niet leefbaar zijn en dat men er daarom op alle mogelijke manieren onderuit probeert te geraken. We moeten het begrip lokale radio dus definiëren. Lokale radio's moeten heel nauw aansluiten bij de plaatselijke leefgemeenschap of bij de doelgroep waarvoor ze werken. Dat is het idee van de studentenradio.

Ten tweede denk ik dat gisteren duidelijk is gebleken uit de opmerking van Broadcast Partners dat er nu ruimte is op de FM-band voor aggro-radio's. Op hun voorstel, dat we trouwens in 1989 in een decreet hebben ingeschreven op basis van een nota van het kabinet van mevrouw D'Hondt, vraag ik uw mening. Er werd toen een splitsing gemaakt van de 102.4 en 104.8 voor de aggro-radio's en de 104.9 en 107.9 voor de lokale radio's. Ik heb gisteren uit de uiteenzetting van Broadcast Partners begrepen dat men tot een optimalisering van het aantal kan komen door een verstandige inplanting. Ik sluit me eigenlijk aan bij uw grote bezorgdheid over hoe men de frequenties kan toekennen. Aan wie gaat men ze geven ? Op dit ogenblik heeft het beleid me geen enkel criterium meegedeeld. In de nota van de Vlaamse Gemeenschap staat ook niet hoe men dit gaat doen. De vraag waar en hoeveel wordt evenmin behandeld. Indien ik het goed heb

begrepen, zweert ook u niet bij dat criterium van 20.000/1, 30.000/2, 60.000/3. Heb ik het juist begrepen dat ook u afstapt van de idee dat dit het juiste criterium zou zijn om de licenties toe te wijzen ?

De heer Philippe Persoons : Ik zal beginnen bij de vraag over de 220 radio's. Vanwaar dat getal, vraagt u. Mijn antwoord is kort. Dat getal is gewoon uit de lucht gegrepen. Het is niets meer dan een opwerping. De administratie spreekt over 172 radio's, maar het zijn er nu al 330. Men zou eens concreet te velde moeten gaan kijken wat mogelijk is. De witte vlekken, de regio's in Vlaanderen waar geen enkele radio op comfortabele wijze kan worden ontvangen, staan in het huidige frequentieplan, maar een bezoek te velde zal aantonen dat er in de praktijk nog veel meer bestaan.

Wat heb je nodig voor economische leefbaarheid ? Door te antwoorden op die vraag zal ik tegelijk reeds gedeeltelijk een antwoord geven op een vraag van de heer Van Mechelen. Voor economische leefbaarheid heb je een voldoende groot potentieel publiek nodig. Vandaar dat ik vroeg op te houden om bij die gemeenten te zweren. Immers, is 20.000 nu goed voor een radio en 30.000 voor twee radio's ? Of heb je 35.000 nodig om twee radio's te hebben ? Laat ons die marges wat ruimer nemen. Waarom zouden we niet spreken over kantons ? Dan spreek je onmiddellijk over 60.000 inwoners. Dergelijke kantons hebben ook goede privé-radio's nodig. Dat zijn dan concurrenten of – afhankelijk van hoe je het bekijkt – complementaire radio's, die kunnen zorgen voor een beetje pluralisme in de mediasector. Privé-initiatief draait het best in een concurrentiële omgeving. Velen zijn daarvan overtuigd, met als bewijs de concurrentie die nu opduikt in de telefonie en dergelijke.

Die regel geldt ook voor de radio's. Kijk dus niet naar een gebied met de bedoeling te bepalen of het groot genoeg is. Neen, teken het wat groter af en plaats er twee. Wie volgens de grootte van de gebieden op 172, op 220 of weet ik veel welk getal uitkomt, doet aan koffiedik kijken. Een dergelijke oefening kan alleen doeltreffend worden gemaakt door iemand die over goede kaarten en uitstekende simulatieprogramma's beschikt. Ik ben dus inderdaad geen grote voorstander van die 20.000-regel. Niet zozeer omwille van die 20.000, maar wel omwille van die gemeentenotie.

Iemand had ook een vraag over de witte vlekken en die uitzonderingen voor gemeenten van 6.000 inwoners. Toevallig liggen veel van die gemeenten naast een gemeente met wel meer dan 20.000 inwoners, bijvoorbeeld een grootstad. Die kleine gemeente van 6.000 inwoners heeft dan een dekking door de radio van de aangrenzende stad. Maar in gebieden waar in geen kilometers een radio te bespeuren is, liggen die kleintjes of uitzonderingen toevallig niet.

De vraag die ik mezelf daarbij stelde, heb ik voor een deel reeds in de wandelgangen beantwoord gekregen. Blijkbaar heeft men vanuit technisch oogpunt een aantal zaken die nog overgebleven waren, zomaar cadeau gegeven. Maar zo kom je er ook niet. Steden als Leuven, Mechelen of Aalst mag je niet louter als steden met hun omliggende regio bekijken. Leuven bijvoorbeeld heeft 80.000 inwoners. De stad daarnaast heeft er 19.000, een andere 20.000, enzovoort. Een stad eindigt niet aan haar grenzen, maar loopt verder uit.

In concreto betekent dit dat je voor een dergelijke stad niet met vier frequenties voor 80.000 inwoners zult zitten. Neen, dit kan oplopen tot pakweg twaalf. Het gevolg daarvan is dat je dan ook gebieden krijgt met een populatie van 60.000 mensen waar dan geen radio voor is. Het verwijt aan het frequentieplan dat vandaag op tafel ligt, is dat bij de uitzonderingen die je hebt kunnen realiseren, geen rekening wordt gehouden met wat voor de luisteraar en voor de markt echt nodig is. Dat plan houdt alleen rekening met wat toevallig technisch haalbaar was.

Iemand had ook een vraag over de erkenningscriteria. Op dat vlak werd door jullie veldwerk geleverd dat best interessant is en verdere uitwerking verdient. Ook andere fracties hebben daarover al teksten opgesteld. Het zou interessant zijn al die dingen eens naast elkaar te leggen. Eerlijkheidshalve moet ik toegeven dat de heksenjacht die de voorbije zes maanden opnieuw in onze sector is georganiseerd, waarbij men voortdurend dreigde met het intrekken van vergunningen, bij ons nogal wat paniek heeft veroorzaakt. Daardoor ligt het zwaartepunt van de bekommernissen van onze leden opnieuw bij het technische in plaats van bij het inhoudelijke aspect. Zoals ik reeds in mijn betoog heb gesteld, zijn wij nog steeds aan het proberen daaruit te komen. Wij worden blootgesteld aan een regen van problemen. Nu eens moeten we dringend werken aan dit probleem, dan weer aan dat, enzovoort. Zowat een jaar geleden was de vraag wat we con-

creet zouden doen met betrekking tot de samenwerkingsverbanden, brandend actueel. Samenwerkingsverbanden zijn de facto reeds getolereerd. Een zendgebied van acht kilometer bedienen wordt nog altijd niet getolereerd. Integendeel, hiertegen wordt een heksenjacht gevoerd. Daarom worden de aandachtspunten af en toe verlegd.

Ik heb hier de kritiek gehoord dat de studie van Alcatel nergens op lijkt en dat Broadcast Partners zouden moeten worden gevolgd. Plots werd hier echter ook gezegd dat er toch op het frequentieplan, dat door de administratie werd voorgeschoteld, moet worden gewerkt. Hierop antwoord ik dat dit misschien moet worden gedaan.

Ik kan er niets aan doen dat de Alcatel-studie niets waard is. Ik kan er ook niet aan doen dat de administratie ermee heeft moeten werken. Ik kan enkel vaststellen dat het er nu is, dat het op tafel ligt en dat het binnenkort 1999 is. Dan lopen de vergunningen af. We hebben dus een tijdsprobleem. Neemt u er dus gerust nota van dat Broadcast Partners heeft gezegd dat zij binnen acht maanden iets kunnen klaarmaken met frequenties erop en eraan. U kunt dit proberen, als daar ook snel een budget voor kan worden gevonden. Anders is het 1999 voor men het weet, en dan zal men moeten zeggen : we schaffen alles af en die 330 vergunningen zullen we voorlopig nog maar eens verlengen. Dan wordt dit een straatje zonder eind.

In het begin van mijn betoog zei ik reeds dat, wat u ook doet, er dringend maatregelen moeten worden getroffen. Daarom vertrek ik vanuit een relatief voorzichtige visie, maar ik maak toch duidelijk dat er heel wat meer mogelijk is. Ik vertrek vanuit een voorzichtige visie omdat ik me de vraag stel : wat kan er tegen 1999 op tafel worden gelegd, gerealiseerd en in praktijk uitgevoerd ? We mogen niet vergeten dat 1999 een verkiezingsjaar is. Hoe zal de situatie eruit zien als er parlementaire initiatieven genomen moeten worden ?

Eigenlijk is dit een pragmatische bekommernis, maar daarnaast geef ik ook aan dat dit zeker het eindpunt niet mag zijn. Het zijn gewoon dringende en noodzakelijke maatregelen. Het eindpunt moeten we – jammer genoeg – wat verder leggen. En we moeten dan, in functie van de regio, kijken welk verzorgingsgebied we aan een radio zullen geven, hoe groot zal dat zijn.

We moeten in functie hiervan werken en schuiven met vermogens, en ook in functie van de plaats waar de radio precies uitzendt. Broadcast Partners heeft uitgelegd dat de ideale manier om een stad te bestrijken erin bestaat op tien meter hoogte een antenne te zetten met 10.000 watt. In de praktijk zien we dat een radio uit het Antwerpse op meer dan honderd meter hoogte op een toren gaat zitten en daar slechts vijf watt kan geven. Dit dringt inderdaad niet door de muren. Er zal dus met de vermogens moeten worden geschoven om een verzorgingsgebied te krijgen. Daarom mag er niet a priori worden gezegd : dit is nu eens een goede radio, die geven we dus een groter zendgebied, enzovoort.

Ik keer terug naar het fundamenteel probleem van de agglomeratie-radio's. Ik moet zeggen dat we daar nooit grote voorstanders van zijn geweest, omdat de radio's zich het best tegen elkaar kunnen verdedigen als ze ongeveer even sterk zijn, of als ze economisch ongeveer even sterk worden gemaakt. Stel dat er een beperking van het aantal kilometers wordt ingevoerd, dan liggen de radio's al dicht bij elkaar. Als dit niet gebeurt, dan zal er een wanverhouding ontstaan, tenzij het grotere zendgebied in een dunbevolkt gebied wordt gelegd.

Als dit gebeurt, dan zal het potentieel aantal luisteraars van deze niet-stedelijke radio in een dunbevolkt gebied door zijn grotere actieradius bijna even groot worden als zijn collega in de stad. Doet men het omgekeerde, dan zal men ook het omgekeerde effect krijgen. Dit is niet enkel nefast voor diegene die in die niet-stedelijke regio gelegen is, maar ook voor de buur van de radio die in de stad zit. De ene valt dan in de prijzen van 300 watt, maar de andere niet. Eigenlijk is dit concurrentievervalsing, want voor de publieke opinie zullen ze alle twee als een radio van de regio worden bekeken.

Het zat niet in mijn uitleg verrat, maar ik heb nog een belangrijk punt. Voor over de agglomeratieradio's werd gesproken, op het moment dat de BRTN begon met het invoeren van reclame op de radio, hebben wij meteen gezegd : doe maar, maar niet op de ontkoppeling. Als bijvoorbeeld Radio 2-Brabant ontkoppelt, dan mag het niet mogelijk zijn dat iemand naar hen toestapt en vraagt om alleen op Radio 2-Brabant reclame uit te zenden. Hierdoor zou men een deel van de markt van de lokale radio's afschuimen en wordt Radio 2 een concurrent.

Hetzelfde bestaat in het geval van de agglomeratieradio. Stel dat men wil kiezen voor agglomeratieradio's, dan zal alles grondig moeten worden herdacht. Dan zal zelfs moeten worden afgevraagd of een lokale radio met een agglomeratieradio naast zich, nog wel mogelijk wordt voor 20.000 mensen. Het zal misschien voor 40.000 mensen moeten worden. Dit betekent een serieuze en ingrijpende wijziging van het landschap. Dit lijkt ons gevaarlijk.

Tot besluit van mijn antwoorden, wil ik u zeggen dat wij het gevoel hebben met een relatief ingewikkelde materie bezig te zijn. Ik weet niet of u daar ook zo over denkt. Wij zijn geen grote sector van ettelijke miljarden frank. We kunnen misschien over vijf miljard frank spreken, maar dit is nog altijd weinig in vergelijking met Renault-Vilvoorde of zo. Toch is de materie zeker zo ingewikkeld, om niet te zeggen ingewikkelder. Het gaat over technische gegevens, inhoudelijke gegevens, soorten radio's, de grootte van de radio's.

Daarom zeg ik : laat ons iets doen en laten we ons voorlopig beperken tot wat we weten en kunnen. Maar dit moet daarom geen eindpunt zijn.

Wat het aantal aangesloten radio's betreft, werden wij regelmatig door de administratie gevraagd om dit aantal op te geven. Dit is ongeveer twee jaar geleden gebeurd. Er zijn ook nog andere systemen van lidmaatschap. Er is een hogere trap dan gewone toetreding, met een hoger lidgeld. Ongeveer 180 radio's zijn volledig aangesloten. Bij Vevora is dat ongeveer 80. De heer Heyndrickx zal me verbeteren als ik fout ben.

VI. HOORZITTING MET DE HEER BRUNO HEYNDRICKX, ONDERVOORZITTER VAN VEVORA

1. Uiteenzetting door de heer Bruno Heyndrickx

De heer Bruno Heyndrickx : Mevrouw de voorzitter, leden van de commissie, dames en heren, bedankt voor de uitnodiging : we zijn vanuit Vevora blij dat er over deze problematiek kan worden gediscussieerd. We hebben vooral in de vorige legislatuur problemen gehad om gehoord te worden, en we voelen aan dat er vandaag heel wat zaken in beweging zijn.

Ik zou willen beginnen met een antwoord op de vraag over het lidmaatschap. Het aantal leden zou ik niet als een belangrijk criterium hanteren. De meeste grote radio's van het land zijn bij ons aangesloten, en daardoor leggen we een groot gewicht in de schaal. De derde groepering die aan bod komt, heeft maar een stuk of drie radio's, maar heeft misschien toch ook wel enkele interessante zaken te zeggen.

De problematiek doet zich voor op twee niveaus. Voor het inhoudelijk niveau wachten we met veel belangstelling op het nieuwe voorstel van decreet. We wensen meer ruimte voor samenwerking. Samenwerking moet ook mogelijk zijn op provinciaal gebied, of zelfs in delen van de provincie.

Op technisch niveau vraag ik de aandacht voor "cross media ownership". Wij ervaren dat er een zeer grote concentratie is van media. Momenteel ontsnapt de lokale radio daar nog aan : lokale radio is nog altijd een onafhankelijk medium. De meesten van ons wensen dat ook zo te houden. Dat is in het voordeel van het pluralisme. Ter illustratie : zelfs in landen als India waar de media worden opengesteld, zullen er participatiebeperkingen zijn voor groepen die al actief zijn in andere mediasectoren. Al de ons omringende landen kennen al dergelijke beperkingen. Zelfs in minder ontwikkelde landen als Venezuela wordt het aantal radiostations dat onder één samenwerking of één eigenaar kan komen, wel degelijk beperkt. Sommige van onze leden zijn hier zeer bezorgd over.

Ik wil even ingaan op het fusieplan van de Vlaamse Federatie. Wij zijn het daar volledig mee oneens. Dat is geweten. Op papier is een beperking van het aantal radio's zeer mooi. Ik zal het kort en bondig samenvatten : fusie is gelijk aan hel. We hebben dit gedurende acht jaar ondervonden met ons eigen radiostation. We moesten zendtijd delen. In Gent moesten er op één frequentie vier stations zendtijd delen. Van die vier stations is er niemand overgebleven. Deze acht jaar waren zeer moeilijk. De ontplooiing van het station kwam er maar na 1990. Men moet kunnen vertrekken van concrete en volwaardige projecten. Fusies kunnen geen oplossing zijn.

Met betrekking tot het technisch niveau, hebt u de afgelopen dagen al heel veel gehoord en veel documenten gezien met veel tegenstrijdigheden. Op aanraden van de secretaris van de commissie, wil ik het beperkt houden en heb ik u dus geen tekst gegeven. Ik zal alles kort en krachtig samenvatten, en u de nodige stukken geven.

Wat zijn de feiten ? Een opsomming ervan moet de basis zijn voor de verdere werkwijze. We zijn bijna aan het begin van een nieuwe erkenning. Er gaat een nieuwe periode in van negen jaar. Het zou goed zijn om goed te kunnen starten. Zowel voor de administratie als voor de Vlaamse regering zou het beter zijn dat er geen oorlogssfeer meer heerst. Dat is voor niemand bevorderlijk en we verliezen er allemaal heel veel tijd mee.

Het eerste feit wordt al gedurende jaren tegengesproken : lokale radio's mogen uitzenden over de hele band. Tijdens de legislatuur van minister Weckx werd ons gezegd dat dat niet kon. Toen heeft de secretaris van onze vereniging naar Genève gefaxt. Uit Genève kwam het antwoord dat geen enkele beperking van de ITU-regelgeving zegt dat er een splitsing is van de lokale band 87,5 – 108 waar laagvermogenstations zouden moeten uitzenden. Wij zijn laagvermogenstations. Er wordt ons gezegd dat we maximum 100 watt krijgen, en er is zelfs sprake van 300 watt als een ultieme toegeving. Op de website van de FCC die de regelgeving in Amerika bepaalt, zien we dat het minimumvermogen voor een FM-station 100 watt is. In Orlando bijvoorbeeld, een stad van 600.000 inwoners en vergelijkbaar met Antwerpen, krijgen de zenders 100 kilowatt, 98 kilowatt en 100 kilowatt. Onze collega's in Rijsel krijgen voor een lokaal station 3.000 watt op een hoogte van 150 meter. Dit geef ik ter illustratie van het beperkt vermogen waarmee we hier moeten werken.

Ten tweede werden de gebruikte zendertypes goedgekeurd door BIPT. Ik ga u daar geen document van tonen. Al onze zenders hebben nummers. Ik vermeld dit om de fabels teniet te doen dat wij talloze vliegtuigen naar beneden doen storten. We horen altijd dat onze zenders slecht geregeld zijn. Dat is niet waar. De zenders werken adequaat, werden goedgekeurd en voldoen aan een aantal strikte normen. Zelfs zenders die illegaal hogere vermogens gebruiken, laten nog geen vliegtuigen neerstorten of verstoren niet in hele wijken TV-signalen.

Trouwens, wanneer de luchtvaartnavigatie werd gestoord, wat in het begin van de jaren tachtig frequent gebeurde, was de interventietijd van het BIPT beperkt tot twee of drie uur. Het BIPT heeft een reputatie niet efficiënt te zijn maar die mensen hebben de storingen altijd zeer efficiënt opgespoord en zijn er adequaat tegen opgetreden. We verdedigen een streng optreden. Als de plaatsing van filters nodig blijkt om het risico op storingen nog maar te verlagen, dan moet dat gebeuren. Die filters kosten trouwens slechts enkele tienduizenden franken.

Op een bepaald moment heeft men ons gezegd dat er onder de 102,4 megahertz misschien toch plaats was tussen de BRTN, mits een bescherming van 600 kilohertz. We zouden met ons fenomenaal vermogen van 100 watt de andere zenders zogezegd zwaar storen. Uit de regelgeving van de ITU blijkt echter dat er verder dan 400 kilohertz geen enkel verband meer kan zijn tussen de uitzendingen van de BRTN en de storingen. We willen terugkeren naar een technisch verantwoorde situatie.

Inzake de grote steden wil Vevora meer vermogen. De lokale radio's hebben daar grotere vermogens nodig. Binnen een cirkel van 4 kilometer kunnen op het platteland net zo goed 50.000 inwoners leven, maar sociaal-economisch zou het niet verantwoord zijn daar dezelfde regel toe te passen. De studies van de ITU tonen ook aan dat de lokale radio's in grote steden grotere vermogens nodig hebben. De dichte bebouwing in België maakt de signaaluitzending immers moeilijker.

In een stad als Brussel kan men met 300 watt en een antennetop op 35, 25, of 50 meter niet veel aanvangen. Zelfs met een adequate bescherming zou de ontvangst zeer slecht zijn.

Aan Vlaanderen toegekende frequenties blijven ongebruikt. Wij begrijpen dit niet echt. We hebben onze collega's van Broadcast Partners laten onderzoeken welk resultaat zo een assignatie zou geven. De openbare omroep heeft op dit moment op deze plaatsen geen problemen met storingen. U ziet het ontvangstpatroon van die zender op de kaart. Dat kan beduidend worden verminderd en eventueel zelfs opgesplitst in twee. Daar moeten de specialisten zich over uitspreken. In elk geval zijn deze frequenties absoluut bruik-

baar. Ik toon u als voorbeeld Gent op 92,8 megahertz. Gent krijgt zelfs een mooi gebied als men op het volle vermogen van die assignatie gaat werken. Waarom kunnen deze frequenties niet worden toegewezen ? Wij denken dat het wel kan en zelfs moet. Er zijn supplementaire frequenties, naast de vijftien die al bruikbaar zijn. Oostende met zijn 92,1 megahertz kan misschien een assignatie geven in Oostduinkerke. Dat kan binnen de gebieden verschuiven naargelang de noodwendigheden. We zouden in elk geval willen dat de ongebruikte frequenties van de BRTN in Oostende worden toegewezen aan lokale radio's.

We hebben aan Broadcast Partners ook gevraagd of er frequenties bestaan die we nog niet kennen. Om de kosten te beperken heeft men dit uitgezocht voor West-Vlaanderen, omdat dat een gemakkelijk gebied is. De afstand tot Engeland is niet te groot. We mogen ons echter geen illusies maken : de Engelse autoriteiten zijn heel strikt en stellen zware eisen ten opzichte van het continent. Men vond een bijkomende frequentie die met een vermogen van 200 watt richting binnenland en met een vermogen van 2 kilowatt richting kust kan worden gebruikt.

Waarom kan men geen volledige frequentiescan uitvoeren tussen de 87,6 en 102,4 megahertz ? Dat is de enige manier om alle mogelijkheden te kennen. We willen dit niet alleen uit eigenbelang. We mogen trouwens niet te veel verwachten, kijk maar naar Zuidwest-Vlaanderen. Daar zit men in de problemen. Dat zal ook zo blijven, want België heeft altijd de verzoeken van de Franse TDF goedgekeurd. Die hebben 14 frequenties met een vermogen van 3 kilowatt in de regio Rijsel. In de randgemeenten van Kortrijk kan men NRJ en Cherie FM beter ontvangen dan radio Kortrijk. Dit is niet meer op te lossen. We kunnen de goedkeuring niet meer ongedaan maken. Als we de beschikbare frequenties in de rest van Vlaanderen niet in gebruik nemen, dan zal onder andere Nederland deze in beslag nemen. De weinig overblijvende frequenties zullen naar het buitenland gaan.

We vinden jammer wat er is gebeurd in deze regio van West-Vlaanderen en wat de facto aan het gebeuren is op de taalgrens in het algemeen. We moeten ons geen illusies maken. De Franse Gemeenschap zal niet terugdraaien naar zenders van honderd watt. We moeten ermee leren leven en onze planning aanpassen. Wel is het jammer dat er nog weinig voor Vlaanderen overschiet. Is het normaal dat men in deze regio naar vijftien of meer Franse zenders kan luisteren in stereo ? Er zijn vijftien zenders die uitzenden in drie kilowatt en een pak die op 500 watt uitzenden. We moeten ons tevreden stellen met restjes en worden een soort bidonville op radiogebied. Dat is jammer.

Er moet worden nagegaan wat de ongebruikte frequenties zijn en wat de mogelijkheden zijn, want anders worden die opgebruikt door het buitenland.

Het zevende feit is dat de Europese regelgeving niet toelaat om overblijvende frequenties voor privé-omroepen achter te houden. Alle mogelijke procedures werden al gevoerd : bijvoorbeeld de VOO tegen de Nederlandse regering, en de Griekse Radio en Televisie was in een procedure gewikkeld, die werd afgehandeld voor het Hof van Straatsburg. Laat ons dit vermijden en de zaken binnenshuis regelen. Dat bespaart veel kosten en tijd. Ondertussen kunnen de buitenlandse PTT's trouwens proberen er iets van af te snoepen.

We moeten met de bevoegde administratie overleggen hoe we de sector maximale kansen kunnen geven. Dat zal geen honderd plaatsen creëren, maar wel meer dan vijftien. Daar zijn we van overtuigd. Dat zijn dan interessante frequenties voor probleemgebieden of grote agglomeraties. In grote steden wenst men meer dan twee frequenties op hoog vermogen. Dat kan echter niet op 104.9 tot 107.9, omdat we gebonden zijn aan buitenlandse akkoorden.

We vragen al een hele tijd dat men de band van 87.6 tot 102.4 zou openstellen. Ook het BIPT vindt dat een oplossing. Vijf jaar geleden hadden we een vergadering met de Vlaamse federatie met onder andere de heer De Cock, ambtenaar bij het BIPT. Hij is nu met pensioen, maar stelde ook het openstellen van de frequentieband 87.6 tot 107.9 en bescherming volgens de CCIR-norm. Hij pleitte ook voor adequate antennes en een vastgelegde signaalsterkte. De zendaccommodatie moest goed en veilig bereikbaar opgesteld zijn. Dat zijn een aantal zaken die de meeste radio's ondertussen in praktijk hebben gebracht.

Ons voorstel is om de frequentieband volledig open te stellen, kijken naar de mogelijkheden en niet meer arbitrair zaken vrij te houden. De BRTN zegt noden te hebben in Ronse en de regio Kortrijk. Er moet worden onderzocht of die noden effectief zijn. De nood voor Radio Donna in Kortrijk is reëel. Dat komt omdat België zes jaar geleden NRJ op 101.3 FM heeft toegelaten. Maar Donna heeft een reikwijdte nodig in de zone Kortrijk en niet de helft van Zuid-West-Vlaanderen. De bijkomende assignaties van de BRTN voor zagezegde probleemgebieden, zoals Aalst, Ninove en Geraardsbergen zijn te ontvangen over de hele provincie. Dat is ook niet nodig. We vragen dat de openbare omroep redelijk is.

We vragen verder de toelating om op de kabel te komen. Dat is een kleine ingreep op juridisch vlak. Men moet enkel een lijntje schrappen in de kabelwetgeving.

We vragen dat er een nieuw frequentieplan wordt gemaakt. We moeten niet voortborduren op het Alcatel-plan. We zijn ervan overtuigd dat het waardeloos is. Die mensen hebben niet de nodige expertise en zijn vertrokken van een databank van minstens drie jaar oud. Op drie jaar tijd verandert er heel veel op radio-gebied.

Het frequentieplan van de administratie vinden we een stap in de goede richting. Daar is men duidelijk vertrokken van de filosofie van bescherming. Helaas baseerde men zich op dezelfde databank als Alcatel en er zitten bijgevolg een aantal fundamentele fouten in. Er zijn bijvoorbeeld drie frequenties voor de stad Kortrijk voorzien. 104.0 is echter al gebruikt door RTL en 106.0 door de RTBF. Die zijn dus onbruikbaar. Er schiet nog één frequentie over, wat te weinig is.

We willen bij de planning voorrang voor de probleemgebieden : Brussel, Zuid-West-Vlaanderen en Limburg. Limburg grenst aan de zuidkant aan Wallonië. Er moet een dialoog met de Waalse overheid komen om te weten waarin die voorziet. In Wallonië is men ook bezig met een plan. Het heeft geen zin om met een plan te komen, als we de verschuivingen in Wallonië niet kennen.

We vragen ook grotere vermogens voor Brussel, Antwerpen en Gent. Het is niet haalbaar om te werken via beperkte vermogens.

Er is al ruim gedebatteerd over waar er radio's nodig zijn. Het is zo dat iedereen zijn of haar gemeente belangrijk vindt. De vraag is echter hoe zwaar die gemeente weegt in Vlaanderen. Daarvoor moeten we alle subjectieve elementen weglaten en bij de wetenschap te rade gaan.

De faculteit Aardrijkskunde van de universiteit Gent heeft mij de kaarten van de invloedssferen van de steden gegeven. Die sferen houden sociaal-economische, culturele entiteiten in. Ze tonen aan waar de mensen binnen die invloedssfeer onderwijs volgen en aankopen doen, en waar ze medische verzorging krijgen. Daarnaast bestaan nog een regionale en een nationale invloedssfeer.

Dat geeft toch heel andere beelden. Zo zien we dat de keuze van gebieden met 20.000 inwoners arbitrair is. Nemen we bijvoorbeeld Merelbeke, bij Gent. Gent is een vrij gemakkelijk gebied om te plannen en is ook goed bedeed. Er komt een assignatie bij in Merelbeke. In de praktijk blijkt nu dat in Merelbeke, een gebied met 25.000 inwoners, de lokale radio veel problemen heeft om te overleven. Het gebied ligt immers binnen het zendbereik van de Gentse radio's en heeft dus een belangrijk concurrentieel nadeel. De zender gaat zich meer en meer richten op Gent en gaat dus het vermogen opdrijven, zonder echter dat doel te bereiken. Het probleem is dus niet op te lossen. De inwoners van Merelbeke hebben ook meer interesse voor wat er in Gent gebeurt. Hetzelfde is trouwens waar voor andere gemeenten, zoals Harelbeke en Zwevegem rond Kortrijk. De activiteiten vinden immers voornamelijk plaats in Kortrijk, zeker de belangrijke. De studies hierover zijn niet recent, maar er blijkt weinig veranderd te zijn. Zo spreken de mensen ter plaatse bijvoorbeeld over het E40-effect.

Dit zou een basis kunnen zijn om te plannen : sociaal-economische entiteiten die vrij goed overlappen maar waar er toch ruimte is. Kijken we nu bijvoorbeeld naar de regio Antwerpen-Brussel.

We krijgen daar een onverwacht beeld. Daar speelt bijvoorbeeld het effect van Linkeroever. Beveren heeft daar een belangrijke invloed en kan worden beschouwd als een entiteit. Aan de andere kant van de provincie omvat bijvoorbeeld Turnhout een groot gebied. Kleinere gebieden zoals Nederbrakel hebben een

beperkte invloedssfeer, zonder dat ze in het plan zijn opgenomen. Beperken tot minder dan 8 kilometer reikwijdte is geen haalbare zaak. Het gaat dan om marginale radio.

Het is een denkkader dat ik u voorleg om te bepalen wie wel en wie niet in het plan dient te worden opgenomen. Op basis daarvan kunnen we misschien assignaties toekennen. Het eigenlijke aantal kunnen we nu nog niet geven. Als men het basisinplantingsnet kan bepalen, kunnen we wel verder.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Michel Doomst : Mijnheer Heyndrickx, terecht hebt u opgemerkt dat de onafhankelijkheid van de vrije radio's belangrijk is. Men spreekt nu ook over regionale en zelfs nationale samenwerkingsverbanden. Hoe kan volgens u die onafhankelijkheid daar worden gegarandeerd. Wat betekent die concreet voor lokale radio's ? Welke maatstaven moeten daar worden gehanteerd ?

Mijn tweede vraag gaat over uw stelling dat u tegen het fusieplan bent. Wij menen dat het aantal radio's moet worden gereduceerd. Zo kunnen er kwalitatief bepaalde eisen worden gesteld om een selectie te maken. Welke zijn die eisen ?

Als laatste punt wil ik u vragen of het plan van de administratie zoals het nu voorligt, eventueel mits enige correcties, een goed vertrekpunt is om tot een oplossing te komen.

De heer Hugo Van Rompaey : Mijnheer Heyndrickx, u gaat te rade bij de geografen om een idee te krijgen van de invloedssfeer van de respectieve steden. Ten eerste, beschikt u over de desbetreffende onderzoeksresultaten ? Wie luistert waar, wanneer en hoe naar lokale radio's ? Ten tweede, hoe zinvol is het om eventueel ook het kabelnet in te schakelen voor uw medium ?

De heer Peter Vanvelthoven : Mijnheer Heyndrickx, in uw voorstel spreekt u over invloedssferen. Gisteren hebben de vertegenwoordigers van Broadcast Partners over verzorgingsgebieden gesproken. Is dat hetzelfde, of is dat iets totaal verschillend ?

De heer Bruno Heyndrickx : De onafhankelijkheid is voor mensen die al langer radio maken, uiteraard een belangrijk punt. We mogen echter niet blind zijn voor de huidige evoluties in de mediasector. Men zal waarschijnlijk wel spontaan een deel van de onafhankelijkheid willen prijsgeven om samenwerkingsverbanden met andere media te creëren. We moeten daar zeker over nadenken. Het zou immers spijtig zijn als de sector werd uitverkocht. Om zijn slagkracht te verhogen is die samenwerking wenselijk, en ongetwijfeld ook mogelijk. Nu al zijn er partnerships in de sector van de regionale televisie. Ik denk niet dat de Vlaamse eigenheid daardoor in het gedrang komt.

In verband met de lokale inplanting was er een zeer zware opdracht : 80 percent van de programma's moesten lokale programma's zijn. Voor veel kleinere stations was dit kwalitatief niet haalbaar. Ze hebben hiervoor immers onvoldoende middelen en medewerkers. Die verplichtingen moeten dus zeker worden gematigd. Dit neemt niet weg dat veel stations aanvoelen dat dit de enige troef is die hun nog rest. Ze zullen ongetwijfeld nog inspanningen leveren.

Als het gaat over de ontwikkeling en de erkenning van netwerken en samenwerkingsverbanden op regionaal en provinciaal niveau, ben ik ervan overtuigd dat die lokale inplanting niet eens hoeft te worden opgelegd. Mijns inziens is dit de enige manier waarop we ons nog kunnen onderscheiden van de openbare omroep.

Deze laatste heeft immers zeer adequaat gereageerd op het fenomeen privé-radio en heeft tamelijk snel een differentiatie doorgevoerd. Bij de komst van Radio Donna hebben veel lokale radio's zware klappen gekregen. Ze konden immers niet concurreren met de zowel technisch als inhoudelijk zeer hoogstaande programma's van de openbare omroep. De lokale inplanting is dan ook het enige waarmee we luisteraars kunnen aantrekken. Ik denk dus niet dat de lokale radio's zullen protesteren tegen een verplichting om lokale programma's te brengen. Ik denk zelfs dat ze nog veel extra inspanningen zullen verrichten.

In die optiek is een samenwerking zeer interessant. Voor kwalitatief hoogstaande avond- en nachtoprogramma's is heel wat inzet en financiële inbreng nodig. Toch luisteren maar een beperkt aantal mensen naar deze uitzendingen. Voor deze programma's zou een samenwerkingsverband dus een heel goede zaak zijn. Tijdens de piekuren zal iedereen natuurlijk wel zoveel mogelijk eigen programma's uitzenden.

Lokale radio's die niet in staat zijn om in een minimaal aanbod van lokale programma's te voorzien, moeten er mijns inziens sterk over nadenken of ze er niet beter mee zouden ophouden. Op dat moment is er immers niet veel verschil meer tussen die radio en MC Europe, dat via de kabel dertig kanalen aanbiedt met een zeer hoge kwaliteit.

Vanuit kwalitatief oogpunt zijn de fusieplannen geen oplossing. Als men twee of drie zogezegd slechte radio's samenbrengt, blijven ze slecht. Ofwel neemt een van de verenigingen de andere over, ofwel gaan ze allemaal ten onder. Dit is in Gent gebeurd met een samenwerkingsverband tussen vier radio's.

Bij het frequentieplan van de administratie wil ik toch een kleine nuance aanbrengen. We vinden dit zeker geen goed plan. Aan de andere kant merken we wel dat er een aantal positieve aspecten in zijn verwerkt. Voor de eerste maal wordt er gekeken naar een effectieve bescherming en wordt deze bescherming in de praktijk ook echt toegepast.

We denken toch dat er een nieuw plan nodig is. Ik wil even een correctie aanbrengen. De mensen van Broadcast Partners zeggen dat het drie maanden duurt, geen acht maanden, om een lokaal radionet uit te bouwen. Als over de volledige band moet worden gescand en gekeken waar er mogelijkheden zijn, zijn wel acht maanden nodig, inclusief de overlegvergaderingen. Die acht maanden zijn nodig voor een globaal zicht, zonder afbreuk te doen aan de prioritaire positie van de BRTN, die als openbare omroep uiteraard overal goed moet worden ontvangen.

We denken dat er een nieuw plan nodig is, precies omdat er in het plan van de administratie fouten zijn. Ik heb hier het voorbeeld van Kortrijk aangehaald, maar ook in Hasselt is er een frequentie die niet bruikbaar is. Ik vernam dat er in Oostende ook al een fout is. Men krijgt dan een domino-effect. Als op een plaats het plan ineenvalt, dan worden de vermogens opgedreven. Men kan dat nu al voorspellen. Binnen een week zit de helft van Vlaanderen dan weer met versterkers. Het is echter de bedoeling te starten met een propere lei.

We zijn al vijftien jaar bezig. Het plan dat we nu gebruiken is al vanaf januari 1986 in voege. De heer De Cock heeft ons ooit nog gezegd dat hij nooit begrepen heeft waarom de radio's zolang gewacht hebben om daartegen te protesteren. Ze wisten vanuit het BIPT dat het niet houdbaar was. We zijn er al elf jaar mee bezig. Het maakt de sector echt niet uit of het nu nog drie of acht maanden extra duurt – als er maar zicht is op een oplossing.

De heer Van Rompaey vroeg naar onderzoeksmateriaal over wie wanneer luistert naar lokale radio's. Ik moet toegeven dat we daar enigszins machteloos staan. Er bestaan luisterstudies. We hebben de studie Radioscan, specifiek over de lokale radio's, die is uitgevoerd door de VAR. Er bestaat ook de radiometrie, maar de resultaten zijn niet concordant. De BRTN doet zeer goed en diepgaand onderzoek naar wie luistert, naar wat en wanneer. Er wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen de lokale radio's. Bovendien gaat het er vooral om de eigen zenders sterk te positioneren. Ik kan daar dus niet op antwoorden. Ik kan alleen zeggen dat beide studies het erover eens zijn dat globaal gesproken dagelijks 20 percent van de bevolking afstemt op lokale radio's.

Wat de inschakeling van het kabelnet betreft, blijkt in Nederland dat etherfrequenties noodzakelijk zijn. Een kabelradio kan er niet overleven. Bij ons is het eerder omgekeerd : hier is het een aanvulling, zeker wat betreft de grote steden. In grote steden heeft men zeer veel storingen bij 100 Watt door de dichte bebouwing of door gebruik van computers die elektronisch slecht zijn afgesteld. Dit maakt het in de stadscentra zeer moeilijk om binnenshuis naar lokale radio's te luisteren. Hier is de kabel wel een interessant alternatief. We weten dat de kabelnetten daar niet vijandig tegenover staan. Ze zijn wel bevreesd om twintig stations te moeten plaatsen, maar maken er geen probleem van om zelf de selectie te doen.

De heer Vanvelthoven had een vraag over de invloedssferen in verzorgingsgebieden. Mijns inziens kan dat min of meer samenvallen. Dit zou een stap vooruit zijn. Mensen uit Nederland vertelden me, toen ik hen daarnet de kaarten toonde, dat dit in Nederland zo is. Als een gemeente binnen het verzorgingsgebied wil komen – corrigeer me als ik fout ben – van een bepaalde radio, dan moet die werkelijk aantonen dat die een verband heeft met dat verzorgingsgebied. Ik vind dat een vrij interessante aanpak.

Daarnaast moet het wel kunnen dat bepaalde radio's, die daar niet in vallen, een bestaansreden hebben. Maar hoe moeten we dat aantonen ? Daarover moet eens diep worden nagedacht. Wat hebben die radio's in het verleden op een bepaalde plaats gedaan ? Kunnen ze aantonen dat ze mensen in dienst hebben ? Wat is hun reclameomzet geweest ? Met een reclameomzet van 500.000 frank per jaar kun je toch geen valabele radio maken. Daar kan je zelfs geen goede apparatuur mee afschrijven.

Stel daartegenover dat een radio in een bepaalde gemeente wel een significante omzet heeft en een persoon in vaste dienst, al was het maar deeltijds, om die radio in de gaten te houden. Het moet dan toch kunnen dat daar een radio komt, zelfs in de slechte situatie van nu. Dit kan enkel verbeteren in de toekomst.

Ik wou dit enkel op tafel leggen als basis, om na te gaan waar men radio's kan plaatsen. Men kan van daaruit vertrekken en verderbouwen, maar dan wel met een nieuw frequentieplan.

De voorzitter : Ik zou u willen danken voor uw komst naar de commissie, voor de interessante gegevens die u ons verstrekt hebt en voor uw pleidooi om Vlaanderen op radiovlak niet te herleiden tot de bidonville van Europa, zoals u zelf gezegd hebt.

De heer Bruno Heyndrickx : In Vlaanderen hebben we op radiogebied nog altijd een vrij beperkte keuze, ook al gebeurt hier veel op mediagebied. We hebben vijf openbare omroepen en de lokale omroepen. Dat is toch bitter weinig. Laten we bijvoorbeeld eens de toestand in steden als Rijsel en Parijs bekijken. In Rijsel zenden er een dertigtal radiozenders op de FM-band uit. Hier ziet u een overzicht van de frequentieband voor Parijs ; 103.1, 103.5, 103.9, 104 en 104.7 megahertz. Er zijn meer dan veertig stations. De Parijzenaar is zeer goed bedeed. In verband met de openbare omroep moet worden opgemerkt dat France Inter, op 0.4 punten afstand van het volgend station, over één frequentie beschikt. Enkel France Musique en France Culture hebben twee frequenties ter beschikking : één in het noorden en één in het zuiden van Parijs. Qua keuzemogelijkheden zijn de Franse luisteraars dus beter af dan de Vlaamse.

De Nederlandse luisteraar was vroeger even slecht bedeed als de Vlaming. Maar dat is nu verleden tijd. In Duitsland, Zwitserland en het zo dikwijls verguisde Italië heeft de luisteraar veel meer keuze. De term die ik heb gehanteerd, was misschien een beetje karikaturaal van aard, maar de realiteit gaat toch wel in die richting.

VII. HOORZITTING MET DE HEER NICO CARPENTIER NAMENS ORCA

1. Uiteenzetting door de heer Nico Carpentier

De heer Nico Carpentier houdt zijn toelichting aan de hand van een aantal slides die aan de leden van de commissie werden bezorgd.

De heer Nico Carpentier : Mevrouw de voorzitter, ORCA staat voor : Organisatie van Radio's voor de Creatieve aanwending van de Akoestiek. Ik werk zelf voor Radio Centraal. Radio Centraal is een van de radio's die binnen deze denktank functioneert. Tegelijk vertegenwoordig ik deze radio in ORCA. Ook werk ik als assistent van het departement van politieke en sociale wetenschappen aan een doctoraat over media en participatie. Een aantal van de ideeën die ik hier zal verkondigen, houden daarmee verband. Ik hoop bijgevolg dat ik hier niet alleen aan belangenvertegenwoordiging doe, maar ook probeer om een eerder alternatieve visie te verwoorden.

ORCA is een denktank. Het is geen feitelijke vereniging, maar eerder een groep mensen die samen een aantal ideeën uitwerken over hoe de media, en in dit geval lokale radio, er eigenlijk zou kunnen en mogen

uitzien. In tegenstelling tot de andere twee organisaties hebben we geen groot ledenaantal, omdat het toetredingscriterium een niet-commerciële werking is. Op dit ogenblik zijn er in Vlaanderen slechts drie niet-commerciële radio's, die ook alle drie in ORCA zijn vertegenwoordigd. Op uw lijstje bevindt zich ook nog Radio Progres ; die radio is op dit ogenblik echter niet meer in de ether.

Ik wil hier twee zaken benadrukken. Na de uiteenzetting van de heer Persoons is deze vraag ook al verwoord. Wat zijn die ORCA-radio's in godsnaam ? Wat maakt die drie radio's zo belangrijk dat ik hier hun verhaal kan en moet meedelen ? Een tweede, belangrijker thema is : wat hebben we eigenlijk te vertellen ? Wat heeft die denktank nu bedacht ?

ORCA-radio's hebben twee belangrijke kenmerken. Het gaat om niet-commerciële radio's, wat zoals gezegd ons toetredingscriterium uitmaakt. In de praktijk komt het erop neer dat deze radio's geen reclame uitzenden. Ze zijn geen passief doorgeefluik voor reclame. Dat betekent dat we de logica verwerpen dat men luisteraars wil bereiken omdat de reclame de luisteraars moet bereiken. We hebben ook esthetische redenen om het gebruik van reclame niet te combineren met radiogolven. We denken dat er meer geschikte media zijn om reclame te verspreiden. Deze mening wordt in het lokale radiowereldje als eerder afwijkend beschouwd.

We vinden het ook erg belangrijk dat we onze zendtijd – de weinige uren waarover we beschikken – niet afstaan aan reclameregies. We beschouwen die zendtijd als te kostbaar om deze aan reclame op te offeren. Tegen deze achtergrond functioneert ORCA. Maar er zit meer achter. Dit criterium is ook een symptoom van een zekere organisatiecultuur. We geloven dat het niet-uitzenden van reclame een indicator is van inhoudelijke uitzendkwaliteit. Bij deze radio's primeert de uitzending op het maken van winst. Bij de niet-commerciële radio's is het medium radio belangrijker dan het bedrijf radio.

Tegelijkertijd vormen ze een voorbeeld van democratische radio. Iedereen weet ongetwijfeld dat de democratisering van de media nog niet ver is gevorderd. Deze radio's zijn een uitzondering : ze functioneren op een zeer democratische manier. Ik zal hiervan twee voorbeelden geven.

Het eerste voorbeeld komt van radio Centraal. De medewerkers hebben volledige inspraak in de besluitvorming van de organisatie. Deze radio heeft een dagelijks bestuur en een algemene vergadering, maar geen raad van beheer. De algemene vergadering heeft volheid van bevoegdheid en kan elke beslissing van het dagelijks bestuur ontkrachten. Alle programmamakers zitten per definitie in de algemene vergadering. Het zijn de programmamakers zelf die de beslissingen nemen. Bovendien zijn de programmamakers de eigenaars van radio Centraal. In geval van ontbinding worden de bezittingen van de vzw verdeeld onder de programmamakers.

Een tweede voorbeeld is de regeling bij de Aalsterse radio Katanga, waar de algemene vergaderingen worden uitgezonden en luisteraars telefonisch kunnen reageren. Dit is een zeer democratische regeling waarbij de luisteraar wordt betrokken bij de besluitvorming.

Een tweede eigenschap van deze radio's is de zogenaamde medianabijheid. Het gaat over het belang van de participatie. Hierbij wil ik verwijzen naar het inmiddels klassiek geworden communicatiemodel van Laswell : wanneer een zender een boodschap doorstuurt naar een ontvanger, spreken we van het eenrichtingsverkeer. Deze radio's functioneren in twee richtingen. Door het medium open te stellen, is er interactie tussen de zender en de ontvanger. Dit resulteert natuurlijk in een groot aantal programmamakers. Radio Centraal heeft er momenteel zo'n 150, en kan dus op zijn minst worden beschouwd als een middelgrote organisatie. Bij radio Scorpio werken ongeveer 100 programmamakers.

Deze radio's hebben nog een aantal andere eigenschappen. Het zijn onder meer cultuurradio's. Dit sluit aan bij wat ik zojuist heb gezegd over niet-commerciële radio's. Ze beschouwen het medium radio niet als een middel maar als een prioritair einddoel. De muziek dient niet om luisteraars te strikken of om de gaten tussen de reclame op te vullen. De uitzendingen staan op zich en zijn het einddoel.

Bovendien hebben deze radio's contact met cultuur en subcultuur. Er wordt aandacht besteed aan de berichtgeving over cultuuruitingen. Het aandeel van zogenaamde moeilijke muziek is op deze zenders vrij groot. Ze besteden aandacht aan muziekgenres die worden verwaarloosd door andere zenders, zelfs Studio

Brussel. We hebben het dan over genres zoals bijvoorbeeld death metal, triphop en drum 'n bass. Bij deze cultuurprogramma's' wordt vooral aandacht besteed aan de programma's voor jongeren en aan de specifieke subculturen. Het is belangrijk dat iedere subcultuur een eigen muziekgenre heeft of dat elk muziekgenre een eigen subcultuur ontwikkelt. Een groot aantal subculturen vindt zijn gading bij deze radio's.

De subcultuur kan ook worden geïnterpreteerd als mensen die programma's maken voor specifieke doelgroepen. Daaronder vallen onder meer de migrantenprogramma's. In dat geval verzorgen mensen in hun eigen taal, gecombineerd met een Westerse taal die voor de andere luisteraars verstaanbaar is, uitzendingen voor specifieke gemeenschappen zoals de Albanese gemeenschap, de Griekse gemeenschap, de Marokkaanse gemeenschap met uitzendingen in het Arabisch en het Berbers, en andere gemeenschappen die in de steden vertegenwoordigd zijn.

Het zijn ook cultuurradio's omwille van het belang dat ze hechten aan de kritische journalistiek. In die zin beschouw ik deze radio's als erfgenamen van de actieradio's. Ze wensen op journalistiek en redactioneel vlak onafhankelijk te functioneren. Ze hebben een eigen redactie en slagen erin om eigen actualiteits- en duidingsprogramma's te maken. Dit is een zeer belangrijk aspect van hun onafhankelijkheid.

Tot slot houden ze zich bezig met radiofonische experimenten en het verkennen van de grenzen van het medium. Dit gebeurt eigenlijk veel te weinig. Een voorbeeld is het zogenaamde parlofoonexperiment. Dit was een project op radio Centraal waarbij de parlofoon van een voordeur werd aangesloten op het mengpaneel. Radio Centraal was op dat moment gelegen aan de kaai waar de vrachtwagens toen nog door konden. Het lawaai van de voorbij denderende vrachtwagens, gecombineerd met de geluiden van voorbijgaande, lallende en licht beschonken mensen, leverde een prachtig geluidstapijt op. De luisteraars werden opgeroepen om via de parlofoon deel te nemen aan de uitzending. Dit is een zeer praktische toepassing van het concept participatie en medianabijheid.

Het droevige deel van mijn verhaal is dat het hier om zeer zeldzame radio's gaat. Op dit moment zijn er nog maar drie. Radio Progres heeft enkele jaren geleden de geest gegeven. Ze werken wel nog in Orca. Daarvoor is het verdwijnen van radio Toestel het vermelden waard. Deze radio's vervulden een belangrijke functie. Door zware financiële druk zijn ze ter ziele gegaan.

Ik wil daar een opmerking over maken. Zowel bij Scorpio als bij radio Centraal is er een financieel concept dat medewerkersbijdrage heet. De programmamakers betalen zelf voor het in stand houden van het medium. Er is geen verloning. Ze zijn vrijwilligers die hun bijdrage leveren aan het station.

Het is het mooiste bewijs dat de derde weg bestaat, de weg tussen de overheidszenders en commerciële zenders.

Hoe ziet Orca de wereld ? We hechten veel belang aan de erkenning van verschillende types van radio. Er is in de voorbije uren al een aantal keren gezegd dat het niet opgaat om alle radio's in één keurslijf te dringen. Zij proberen alles om aan dat keurslijf te ontsnappen.

Werken met een overkoepelend concept ontkent de specificiteit van de niet- en semi-commerciële radio's. Het miskent de financiële en economische druk op die organisaties. Het erkennen van verschillende types maakt ook een verschillend beleid mogelijk. Er kan een meersporenbeleid worden gevoerd. Voor commerciële radio's kan men een economisch gedetermineerd beleid voeren. Dit kan worden gecombineerd met een cultureel luik voor radio's die gedeeltelijk of niet aansluiten bij de marktlogica.

Ook over de vraag welke radio's belangrijk zijn in de Vlaamse Gemeenschap kan men zich bezinnen. Welke willen we houden en stimuleren ? Van welke types willen we er meer zien ?

Mijn verhaal gaat niet alleen over de drie bestaande cultuurradio's, maar tevens over de voorwaarden die worden gesteld om er meer te laten ontstaan. In een stad zoals Gent heeft radio Toestel een witte vlek, een leemte achtergelaten.

Welke types kunnen we onderscheiden ? Ik hecht veel belang aan twee criteria, een inhoudelijk en een technisch. Het technische criterium is heel simpel en behelst de verschillende uitzendbereiken. Er zijn

buurtradio's, lokale radio's, regionale radio's en nationale radio's ; men kan zelfs internationale projecten bedenken. Dit alles heeft te maken met de schaal waarop wordt uitgezonden. Het inhoudelijke criterium is interessanter. Er wordt gewerkt met concepten zoals algemene radio's, commerciële radio's, culturele radio's, associatieve radio's. Ik heb het vooral gehad over de culturele radio's. Er kunnen ook radio's worden onderscheiden die een duidelijke sociale functie binnen de gemeenschap hebben. Dat zijn de associatieve radio's of gemeenschapsradio's. Die types kunnen we eens in overweging nemen.

De consequentie van het onderscheiden van verschillende types is dat een verschillend beleid kan worden gevoerd. Dat beleid kan zich vertalen in vormen van financiering. Wij pleiten voor een oprichting van een fonds voor de niet-commerciële radio. Er bestaan voorbeelden van in Frankrijk en Wallonië. De bedoeling van de fondsen is om de druk op niet- of semi-commerciële radio's te verlichten. Dat zou een stimulerend beleid zijn. Dat is de kern van de idee.

Het fonds zou een aantal radioprojecten kunnen financieren. Wij vragen niet om een integrale subsidiëring van de radiostations, want de vrees dat dan onze onafhankelijkheid in het gedrang zou komen, is te groot. De niet-commerciële radio's worden gestimuleerd om uiteindelijk nog creatiever met het medium om te gaan. Op die manier kunnen ze meer middelen gebruiken. Een betere financiële regeling maakt het ook mogelijk dat er nieuwe cultuurradio's ontstaan.

Het fonds kan gespijsd worden via twee stromen : financiering door intrasectorale bijdrage of een heffing op basis van de winst of reclame-inkomsten van commerciële radio's.

In het verlengde daarvan is er de vraag hoe we met frequenties moeten omgaan. Hiermee zijn we eindelijk toch op het technische vlak aanbeland : ik heb dat onderwerp proberen te vermijden omdat een aantal andere mensen daarover veel zinniger zaken kunnen zeggen. Maar het onderscheid tussen verschillende types van radio laat natuurlijk ook toe dat men op een verschillende manier frequenties gaat toekennen. Dat is, lijkt me, een logische voortzetting van deze redenering omtrent het erkennen van meerdere types. Wij huldigen terzake een driestappenmodel, die op een voor cultuurradio's zeer logische gedachtegang is gebaseerd. We pleiten voor het toekennen – het woord toekennen lijkt me hier zeer belangrijk – van de gewenste frequenties aan de cultuurradio's en desnoods, meer uitgebreid, aan de radio's die een zeer duidelijke sociale functie hebben. De resterende frequenties, het residu, kan worden verkocht of via een licentiesysteem worden verhuurd aan commerciële en algemene radio's. De opbrengst van die verkoop kan geheel of gedeeltelijk naar het fonds voor de niet-commerciële media gaan : dat is de tweede inkomensstroom.

Belangrijk aan die hele idee is dat men uiteindelijk een economische logica gaat toepassen voor commerciële radio's. Ik beschouw commerciële radio's als bedrijven en vind het niet meer dan logisch dat deze investeren in een frequentie. U zult ongetwijfeld begrijpen dat ik dezelfde logica niet zo onmiddellijk wil toegepast zien op cultuur- of niet-commerciële radio's. Door een dergelijk concept vermijdt men trouwens het selectieprobleem als er minder erkenningen beschikbaar zouden zijn. Indien de vermindering van het aantal radio's dan toch wordt doorgevoerd, dan kan men de eenvoudige vuistregel dat wie het meeste geld biedt de bewuste frequentie krijgt, toepassen.

Een kleine voetnoot betreft de problemen van technische innovatie en steun daarbij. Ik zal de vragen rond RDS en DAB alleen maar op het scherm tonen. Wat beide betreft zijn wij natuurlijk vragende partij : dat lijkt me logisch.

Afsluitend wil ik mijn hele verhaal nogmaals schematisch weergeven. Hoe moet dat fonds voor niet-commerciële radio er uitzien ? U ziet dat we vertrekken van de commerciële audio-visuele media : dit is een iets ruimer schema dat de commerciële media, dus niet alleen het audio-segment bestrijkt. Maar goed, ik zal het hier even op radio toepassen. De voornoemde media halen ontvangsten binnen via de reclamemarkt en kunnen de frequenties via een licentiesysteem kopen bij de overheid die deze ter beschikking stelt. Die twee feiten leveren een geldstroom op naar het fonds voor niet-commerciële audio-visuele media of radio. Dit fonds kan mee – ik beklemtoon het woordje mee – instaan voor de financiering van niet-commerciële radio's. Ten slotte zal de overheid in dit schema ook de benodigde frequenties ter beschikking stellen van niet-commerciële radio's.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Hugo Van Rompaey : Mijnheer Carpentier, u zegt zelf dat ORCA-radio's zeldzaam zijn. Hebt u ook de indruk dat ze eenzaam zijn ? Ik heb vernomen dat u vrij veel medewerkers hebt. Hebt u een idee van het aantal mensen dat u buiten de medewerkers bereikt ? Ik wil abstractie maken van de programma's voor migranten. Bereikt u met de courante en vooral met de creatieve programma's nog andere mensen dan degenen die erin meespelen ? Deze vraag is zeker niet negatief bedoeld.

De heer Nico Carpentier : U vraagt dus of we eenzaam zijn ? Het gevoel staat natuurlijk los van de feitelijke situatie. Daarnet werd ook al gezegd dat het verkrijgen van gegevens over luisterbereik problematisch is, zowel omwille van methodologische redenen als omwille van hun beschikbaarheid. Werken met logo's om luisteraars te identificeren, is bijvoorbeeld een techniek waarvan we moeilijk kunnen zeggen dat ze methodologisch correct is.

Acht of negen jaar geleden werd er een onderzoek uitgevoerd naar het luisterpubliek van radio Centraal. Ik betwijfel of het een betrouwbaar onderzoek was, maar hieruit is gebleken dat er in Antwerpen ongeveer een vaste kern van 72.000 luisteraars was. U kunt daar alle mogelijke bedenkingen bij maken, maar dat is het enige cijfer dat ik u kan geven.

BIJLAGE I.3

- de kabelmaatschappijen
- BIPT
- Vlaamse Gemeenschap (administratie Media)

De Commissie voor Mediabeleid organiseerde in het kader van de bespreking van de problematiek van de lokale radio's op dinsdag 17 juni 1997 een aantal hoorzittingen. Daarmee werden de hoorzittingen in het kader van deze thematiek voorlopig afgerond. De hoorzittingen van 17 juni sluiten aan bij de hoorzittingen die de commissie reeds op dinsdag 5 mei 1997, maandag 2 en dinsdag 3 juni 1997 organiseerde over dezelfde thematiek.

In een eerste hoorzitting kreeg de Vereniging van Vlaamse Kabelmaatschappijen de gelegenheid zijn visie op de problematiek van de lokale radio's uiteen te zetten.

Vertegenwoordigers van het Belgisch Instituut voor Post en Telecommunicatie (BIPT), een federale overheidsdienst kregen in een tweede hoorzitting de mogelijkheid hun inbreng te doen bij de problematiek van de lokale radio's.

In een derde hoorzitting kregen de commissieleden tenslotte opnieuw de mogelijkheid de heer Roel Vanstiphout, ingenieur van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Media en Film en de heer Robert Van Moeseken, afdelingshoofd van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Media en Film te bevragen.

I. HOORZITTING MET DE VERENIGING VAN DE VLAAMSE KABELMAATSCHAPPIJEN

1. Uiteenzetting door de heer Etienne Blomme, directeur van de Vlaamse Kabelmaatschappij

De heer Etienne Blomme, algemeen directeur Integan hield zijn toelichting aan de hand van een aantal slides die na de presentatie aan de commissieleden werden bezorgd. Hij was vergezeld van de heer Piet Lemaître van Electrabel die verantwoordelijk is voor het technisch onderhoud van de kabelnetten voor de gemengde kabelmaatschappijen. Beide sprekers benadrukken dat zij noch Electrabel, noch Integan vertegenwoordigen, en spreken namens de Vereniging van Vlaamse Kabelmaatschappijen (VVK).

De heer Etienne Blomme : De Vereniging van Vlaamse Kabelmaatschappijen, de VVK, is een tijd geleden opgericht. Het is de bedoeling de vereniging in het najaar om te vormen tot een vzw. Vandaag zijn aangesloten de zuivere en gemengde intercommunales en een privé-concessiehouder, zijnde Radio Public. De VVK-structuur is een college, bestaande uit mandatarissen, die vanuit de gemeenteraden mandaten vervullen in de verschillende kabelmaatschappijen, uit ambtenaren van de intercommunales, uit experts van Intermixt en uit vertegenwoordigers van Electrabel. Naast het college is er ook nog een raad van deskundigen, die bestaat uit dezelfde personen, maar zonder de mandatarissen. De voorzitter van het VVK is de heer Hugo Van Rompaey, de ondervoorzitter is de heer Marcel Bartholomeeussen.

Het doel van deze toelichting is vooreerst inzicht te geven in de kabelstructuur, specifiek in relatie met de problematiek van de lokale radio's. In Vlaanderen zijn er dertien gemengde, zes zuivere en één privé-concessie. Op die manier worden 2,1 miljoen klanten gegroepeerd die op onze netten zijn aangesloten. De geconsolideerde omzet van al die verschillende kabelactiviteiten over gans Vlaanderen is meer dan acht miljard frank. Zo'n tweeduizend personen worden er tewerkgesteld. Daarenboven wordt heel wat werk in onderaanneming gegeven, zoals kabelaanleg en technische infrastructuur. Ik wil er even aan herinneren dat Telenet bestaat dankzij de kabelmaatschappijen. Het kabellandschap in België is versnipperd. Deze situatie is uiteraard niet geschikt voor de technische, commerciële en andere uitdagingen waarvoor we staan.

Aan de hand van een aantal plaatjes tracht ik een inzicht te geven in wat kabeltelevisie en een kabelnetwerk precies zijn. Er wordt over een boom- en een takstructuur gesproken. Via coaxiale kabel worden er signalen verdeeld. Er is een hoofdstamlijn, een dikke coaxiale kabel. Dankzij tussenapparatuur verkrijgt men een vertakkingsstructuur. Het net is distributief uitgebouwd. Eenrichtingsverkeerssignalen worden ingepompt en komen overal als eenrichtingsverkeer naar buiten. Dit is tegengesteld aan tweerichtingsverkeer of telecommunicatie. Een heel belangrijk element voor de discussie is dat er met gemeentegrenzen geen rekening wordt gehouden. De vertakkingen van het kabelnet komen niet noodzakelijkerwijze met de gemeentelijke grenzen overeen. Ze zijn er onafhankelijk van.

Wat de bandbreedte betreft : de meeste netten zijn 450 megahertz. Er zijn een aantal netten van 600 megahertz en een aantal onderdelen van een net en een beperkt aantal netten van 860 megahertz. Megahertz duidt op de breedte, de capaciteit die het kabelnet heeft om kanalen te verdelen. Om het eenvoudig te maken : hoe groter de breedte, hoe hoger het cijfer, hoe meer televisiekanalen men kan verdelen. Het wordt omgebouwd in het kader van Telenet, wat in de toekomst meer mogelijkheden zal bieden.

De signalen die de werking van de kabel mogelijk maken worden via de straalverbinding van Belgacom toegeleverd. BBC 1 bijvoorbeeld wordt gecapteerd via een antennestation in Calais en wordt dan via straalverbinding door Belgacom over gans België verdeeld en over de landgrenzen heen naar Nederland. Meer en meer zenders ontvangen we via satelliet dankzij grote schotels tot 6 meter diameter. Er zijn nog een paar zenders en radiozenders via de klassieke antennes op hoge gebouwen, die van heel goede kwaliteit zijn. In beperkte mate is er tussen de kabelmaatschappijen samenwerking, waarbij een aantal zenders in betere omstandigheden worden gecapteerd door transportatie naar andere kabelnetten.

Op het beeld ziet u een voorstelling van een grote coax, de hoofdstamlijn die uit het antennestation komt. Om de zoveel meter staat er een hoofdstamlijnversterker. De versterking van het signaal wordt met een driehoek aangeduid. Vanuit die versterkers komen de vertakkingen met distributieversterkers, aangeduid met kleine driehoekjes.

Het volgende stap in het netwerk zijn de aftapdozen die in bebouwde kom aan de gevels hangen of in een residentiële wijk onder de grijze paddestoelen staan. De coaxiale kabel gaat zo, zij het met een veel kleinere diameter, tot in de wandcontactdoos in de huiskamer, waar het televisie- of radiotoestel op wordt aangesloten. Iedereen op het net krijgt dan hetzelfde beeld op het scherm. Hoe groter de bandbreedte, hoe meer videokanalen erop kunnen worden geplaatst. Al die kanalen gaan naar de coax, het hoofdnet. Om de 550 meter is er een versterker voor het signaal. Die versterkers zitten in de grijze kasten die men in het straatbeeld opmerkt.

Op een bepaald moment moet naar het distributienet worden afgetakt. Dat kan ondergronds of bovengronds gebeuren. De kleinere distributieversterkers worden met nog kleinere driehoeken uitgebeeld. Tussenin zijn er dan nog de verschillende aftakdozen die de verschillende signalen leveren aan de huizen. Daar wordt verder afgetakt naar het televisietoestel.

In Vlaanderen kennen we twee grote bandbreedtes : 450 en 600 megahertz. Een belangrijk gegeven daarbij is dat we op het vlak van de punt-tot-puntcommunicatie de exclusiviteit afgestaan hebben aan Telenet, met evenwel dien verstande dat we als kabeloperator de distributieve diensten verder blijven aanbieden.

Er wordt dikwijls gesproken over het digitale tijdperk en de compressietechnieken. Ik zal proberen dit aan de hand van de volgende dia voor te stellen. U ziet hier tien videokanalen. Dat kunnen bijvoorbeeld VTM, Kanaal 2, TV 1, TV 2, enzovoort zijn. Vandaag nemen die kanalen elk acht megahertz in op die bandbreedte. Samen nemen zij dus, netjes naast elkaar, tachtig megahertz in beslag.

Als we overgaan tot digitalisering en comprimering slagen we er in dit geval – bij een ratio van tien op een – in die tien kanalen te comprimeren, zodat die tien programma's maar één televisiekanaal gaan bezetten. Zo komen we aan tien kanalen op een bandbreedte van slechts acht megahertz. Op die manier sturen we het verkregen kanaal opnieuw in het net en zo komt het er dan ook weer uit in de huiskamer. U zult begrijpen dat in de huiskamers dan wel de nodige decomprimeerapparatuur aanwezig moet zijn. In het geval van een betaaldienst gebeurt het decomprimeren via een digitale decoder die geleidelijk aan, vanaf het najaar, in Vlaanderen zal worden geïntroduceerd in samenwerking met Canal +.

Ik denk hiermee een duidelijk beeld te hebben geschetst van de manier waarop de beschikbare kanaalcapaciteit optimaal benut kan worden. Wij spreken in dit verband over de vrije capaciteit, dat wil zeggen dat men tien keer meer televisiekanalen op eenzelfde net of op eenzelfde bandbreedte kan verdelen.

Daarmee ben ik aan punt vijf gekomen : de lokale radiozenders. In dit verband moet ik er eerst op wijzen dat de FM-frequenties internationaal zijn vastgelegd en zich situeren tussen 87 en 108 megahertz. De controle daarop gebeurt door het BIPT – het Belgisch Instituut voor Post en Telecommunicatie – dat er onder meer op toeziet dat de frequenties niet worden gestoord.

Recent is er ook een discussie geweest met de Regie der Luchtwezen, die vindt dat een aantal kanalen uit veiligheidsoverwegingen voor de luchtvaart niet zouden mogen worden gebruikt. Daar zijn we het niet mee eens, maar dit doet hier niet terzake. Ik wil hier vooral mee illustreren dat de kabelmaatschappijen niet eenzijdig mogen optreden, dat het BIPT en ook nog andere structuren een vinger in de pap hebben.

Een kabelnet is een knap stukje techniek dat zijn degelijkheid door de jaren heen heeft bewezen en dit – in commerciële termen – tegen een belachelijk lage prijs als men kijkt naar de brede waaier van diensten die hiermee worden geleverd. Een gemiddeld kabelnet levert immers 25 tot 30 televisiekanalen en daarbovenop nog eens 25 tot 27 FM-radiozenders.

Desondanks kunnen er toch nog storingen optreden op het niveau van het kabelnet zelf, bijvoorbeeld door instraling. Die storingen kunnen zich echter ook voordoen op het niveau van het televisie- of radiotoestel dat als antenne zou kunnen fungeren en daardoor ongewenst of ongevraagd signalen, die het liever niet zou zien of horen, binnenkrijgt. Met die storingen moeten we rekening houden bij het toewijzen van de bandbreedte. Die bandbreedte van 450 of 600 megahertz is dus eigenlijk maar een theoretische bandbreedte. Wij beschikken namelijk niet over die volle bandbreedte van – bij manier van spreken – nul tot zeshonderd om die netjes op te vullen met televisiekanalen a rato van acht megahertz. De zaken liggen veel complexer en we zijn steeds bereid daar dieper op in te gaan. Het is in ieder geval een element dat men niet uit het oog mag verliezen.

Er zijn een aantal internationale normen op Europees niveau, die zijn opgesteld door Cenelec. Ze bepalen onder meer hoeveel ruimte moet worden vrijgehouden tussen twee zenders opdat ze, op het niveau van het televisietoestel, kunnen worden ontvangen en opdat het ene signaal het andere niet zou storen. Op dat vlak probeert men zoveel mogelijk internationale normen af te sluiten opdat de televisies in optimale omstandigheden kabelsignalen zouden kunnen ontvangen.

In het kader van de lokale radio moet men er rekening mee houden dat een radiostereokanaal meer bandbreedte opsloopt dan een monokanaal. Dat is misschien niet evident, maar ik vind het toch belangrijk om hierop te wijzen.

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat de praktisch beschikbare capaciteit niet altijd even groot is als de theoretisch berekende capaciteit. Concreet betekent dit dat we op de huidige kabelnetten zoals die nu technisch zijn uitgerust, plaats hebben voor ongeveer 25 FM-radiokanalen. Dit kan wel verschillen van net tot net. Het gaat hierbij duidelijk over radio en niet meer over video. Gemiddeld is er dus nog plaats voor twee bijkomende FM-radiozenders. Dit hangt natuurlijk af van kabelmaatschappij tot kabelmaatschappij.

Het volgende punt is inherent aan de huidige topologie van het net. Dat is de reden waarom ik zonet heb benadrukt dat een kabelnet uitsluitend rekening houdt met het bedieningsgebied en niet met de gemeentegrenzen. Men houdt in geen geval rekening met verdeelradio's die zouden zijn beperkt tot bijvoorbeeld 8 kilometer van de lokale radio's. De netwerktopologie houdt daarmee geen rekening. Als voorbeeld neem ik mijn eigen maatschappij. Er wordt een signaal verstuurd. We zetten een FM-radio op ons net. Op 210.000 plaatsen in de Antwerpse regio, vanaf de Nederlandse grens tot en met Willebroek, ontvangt men datzelfde signaal op dezelfde frequentie. De klant kan die zender dus op zijn radio ontvangen.

Dit is een verdelingsprobleem. Ik heb zojuist gezegd dat er plaats is voor 25 zenders. Momenteel zijn er 23, er kunnen dus nog twee zenders bijkomen. Als we de lokale radio's willen verdelen, moeten er een aantal andere worden verwijderd. Er zijn immers zenders die minder populair zijn dan andere. Dit is voor de kabelmaatschappijen een groot probleem. Onze maatschappij bedient 210.000 klanten. Zo'n twee jaren geleden hebben we Südwestfunk, een Duitse muziekzender, van de kabel gehaald en vervangen door BBC World. Daarop kwamen ongeveer 200 tot 300 reacties. We extrapoleerden dit. Het ging immers om een minderheid van zo'n 10 percent van de klanten. Dit betekende dat ongeveer 3000 klanten niet tevreden waren. Uiteindelijk hebben we die zender terug opgenomen.

Als een televisieprogramma, videokanaal of radiokanaal wordt toegevoegd, komt daarop echter weinig of geen reactie. Wanneer er een wordt weggehaald, krijgt men problemen. Toen we op een dag RAI-UNO wegens storingen van de kabel haalden, scheelde het niet veel of de Italiaanse ambassadeur daagde mij voor de rechtbank. De kabelmaatschappijen proberen dit dan ook tot elke prijs te vermijden, omdat zoiets

bij de klanten altijd bijzonder slecht overkomt. Het is immers heel moeilijk, zelfs op basis van technische criteria, om uit te leggen dat een zender moet verdwijnen.

Er is nog een bijkomend probleem voor de lokale radio's. Als het verdeelgebied van een zender groter wordt, moeten ook de auteursrechten – de Sabam – worden aangepast.

In het kader van Telenet zullen de netten worden omgebouwd naar een andere topologie. Dit schept mogelijkheden voor het jaar 2002 en later. Maar, zelfs indien we de lokale radio's met de huidige wetgeving tot een bepaalde gemeente willen beperken, zal daarmee altijd een zware investering gepaard gaan. Het kabelnet zal in de toekomst worden opgedeeld in eilanden die worden aangestuurd met glasvezel. Die eilanden zullen wel rekening houden met de gemeentegrenzen, zodat in de toekomst een aantal mogelijkheden niet kunnen worden uitgesloten. Daar hangt natuurlijk een kostenplaatje aan vast, maar voorlopig is dit nog toekomstmuziek.

Wanneer men aan kettingvorming doet tussen de verschillende radio's of wanneer men programma's wil verdelen over heel Vlaanderen, biedt de kabelmaatschappij, ook in het kader van Telenet, transportmogelijkheden om signalen te transporteren tussen Brugge, Oostende en Hasselt bijvoorbeeld. Het is dus mogelijk om vrij snel bepaalde zaken over heel Vlaanderen te verdelen.

Ik heb hier nog een laatste vraag bij. De nieuwe regionale zender waar men volgens de kranten aan denkt, zou er ook nog bijkomen. We zijn dan ook vragende partij om ook die zender te mogen verdelen.

Tot daar de lokale radio's. Ik zal het nog even hebben over TDAB, DTTB en ERMES om een aantal problemen van de kabelmaatschappijen te schetsen. Er zijn enkele nieuwe allocaties in het spectrum van de frequentie. Dat is in de eerste plaats TDAB, het verdelen van digitaal geaarde zenders. Men wil met dit systeem tot radio-ontvangst van cd-kwaliteit komen. Dat betekent niet alleen dat de BRTN zijn zendmastpark moet aanpassen, wat ze trouwens aan het doen is, maar ook dat men de radio-ontvangers zal moeten vervangen, zowel in de auto als thuis. Het is een volgende stap in het gebruik van de FM-band.

In het kader van TDAB zijn er in Vlaanderen vier frequenties toegewezen. Jammer genoeg voor ons vallen die juist in de bandbreedte waar nu zeer populaire tv-kanalen zijn geprogrammeerd. Het gaat om VTM, BRTN, Ka2 en Nederland 1. De BRTN is de nieuwe DAB-uitzending aan het testen. Dat heeft de laatste paar weken al storingen veroorzaakt. Wij en de zenders zelf kregen klachten van klanten. In onze regio bijvoorbeeld kreeg ATV klachten over storingen. De storingen zijn gedeeltelijk te wijten aan de connectie van het tv-toestel met de wandcontactdoos. We proberen de mensen massaal aan te sporen om de juiste kabels te gebruiken. Soms is er doe-het-zelf-werk in het spel. Zelfs als we ons net optimaliseren tot aan het tv-toestel, dan blijft het toestel nog altijd voor problemen zorgen. Het fungeert als antenne. De zender wordt rechtstreeks door het toestel ontvangen. Aan de instraling op het toestel kunnen we niets doen. Als men op dat punt wil ingrijpen, moet men de normen van het tv-toestel aanpakken of de toewijzing van de DAB.

Momenteel is slechts één van die vier frequenties, namelijk E12, in gebruik. We hopen uiteraard dat de problemen een oplossing krijgen en zijn bereid daar samen naar te zoeken. Intussen zouden we willen dat de overige drie frequenties vrij blijven. Als men ook die bezet, zullen de netten met een bandbreedte van 450 megahertz in de problemen komen.

Integan beschikt op dat punt over 600 megahertz. We kunnen bepaalde kanalen, zoals ATV, een andere plaats op de band geven. Voorlopig hebben we immers nog capaciteit ter beschikking. Anderen hebben die keuze niet meer en moeten een zender laten vallen. Dat is slecht voor de kabelmaatschappij en ongewenst door haar klanten : een absoluut onpopulaire maatregel.

Op het niveau van het kabelnet denken we dat we dit kunnen oplossen : die zaken hebben we zelf onder controle. Maar de problemen die het toestel kan veroorzaken, hebben we niet in handen. Als de nieuwe zenders moeten worden verdeeld via het kabelnet, gebruikt men terug ergens capaciteit. DTTB is een gelijkaardig concept maar dan voor videosignalen, de digitale aardse uitzending van tv-beelden. BRTN1 zou dan zowel digitaal als gewoon kunnen worden uitgezonden en daardoor dubbel zoveel bandbreedte in beslag nemen. Dergelijke toestanden hebben in Amerika tot heel wat discussies geleid.

Ermes vormt een bijkomend probleem. Ik bespaar u de Engelse betekenis van dit letterwoord. Het is een paneuropees digitaal semafoonsysteem. Het wordt momenteel door Belgacom getest. Concreet zorgen de storingen door Ermes ervoor dat we een tv-kanaal verliezen. Het neemt op de bandbreedte een ruimte van 8 megahertz in. De kabelmaatschappijen hebben het op heden helemaal niet gemakkelijk. Soms krijgen we de indruk dat men de fameuze coax letterlijk en figuurlijk aan het wegknagen is. Dat zou toch jammer zijn, gezien de bewezen staat van dienst van de Vlaamse en Waalse kabelnetten.

Tot slot wil ik ons voorstel voorleggen. We willen onze capaciteit optimaal kunnen benutten en onze klanten een brede waaier van diensten aanbieden. We begrijpen dat een lokale radio waarschijnlijk meer mensen aanspreekt dan een kleine Duitse zender. We hebben onze marktwaarde bewezen. Ik vraag u die waarde niet overboord te gooien. Vul geen put op door een nieuwe te graven. Hoe krachtig en fantastisch zo'n kabelmaatschappij ook is, we zijn evenzeer onderworpen aan de wet van Ohm. We ontsnappen helaas niet aan de wetten van de fysica.

Er is dus wel een opening, technisch is wel een en ander mogelijk, maar daar moet nog aan worden gewerkt en er hangt een prijskaartje aan. Mevrouw de voorzitter, we zijn bereid samen oplossingen te zoeken, zeker op technisch vlak. We zijn evenzeer bereid eventuele vragen te beantwoorden.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Carl Decaluwé : Ik heb een informatieve vraag. Mijnheer Blomme, u zegt dat er nog ruimte is voor twee bijkomende FM-zenders. U hebt ook verwezen naar de moeilijkheid om bestaande zenders te schrappen. Op tv-vlak vallen we onder de Europese may-and-must-carry-regeling. Geldt dat ook voor de radio ?

De heer Etienne Blomme : We vallen niet onder de must-carry-regeling voor radio's.

De heer Carl Decaluwé : De kabelmaatschappij kan dus zelf beslissen over het al dan niet schrappen van radio's ?

De heer Etienne Blomme : Inderdaad, wettelijk gezien kunnen we dat, maar we moeten rekening houden met 2,1 miljoen klanten. Als men een zender kan vervangen door een meer populaire, kan men het pleit winnen. Toch zullen er ook altijd negatieve reacties zijn.

De heer Michel Doomst : Ik heb wat vragen bij de interesse van de kabelmaatschappijen voor lokale radio. Ik heb het gevoel dat die interesse tot op heden niet bijzonder groot was. Hoe schat u de samenwerkingsmogelijkheden in ? Hoe worden die geëvalueerd ? Zal de eventuele schaalvergroting u motiveren om dergelijke samenwerkingsverbanden gestalte te geven ? Beschikt u over de nodige instrumenten om een lokaal, regionaal en zelfs landelijk samenwerkingsverband goed in te schatten ?

De heer Etienne Blomme : U zegt dat u de indruk hebt dat de kabelmaatschappijen niet zoveel interesse hebben om met de lokale radio's samen te werken. Ik heb me dan verkeerd uitgedrukt. Dat is zeker niet de bedoeling. We hebben ons gewoon gehouden aan de beperkingen van de wet, die niet te rijmen vallen met de technische infrastructuur van ons net.

We zijn wel degelijk bereid om harde noten te kraken, als er zich problemen voordoen qua keuzes. We sluiten niet uit dat we bepaalde zenders van de kabel zullen moeten halen. Voor we zoiets doen, moeten we er wel tweemaal over nadenken. Dat moet ook met de nodige toelichting gebeuren, omdat zoiets geen populaire maatregel is.

We zijn wel vragende partij voor meer diensten die een groter segment van de bevolking aanspreken. Vandaag wordt bijvoorbeeld American Forces Network verdeeld. Dat is de zender van de Amerikaanse troepen in Europa. In de regio's waar er een Amerikaanse basis is, wordt die door de Amerikanen beluisterd. Het is echter geen populaire zender voor het gros van de Vlaamse bevolking. Dat zou een zender kunnen zijn die moet sneuvelen in het voordeel van een lokale radio. Ik zeg echter niet dat dit zo zal zijn.

Er blijft echter het probleem : naargelang de wetgeving moeten we ons houden aan een radius van x kilometer of niet. Verdelen we dan, zoals het net er vandaag uit ziet, één of twee lokale radio's over het hele Integannet of niet ? Dat is de huidige beperking. Over twee tot drie jaar zullen er meer mogelijkheden zijn. Dat kost echter wel meer. De vraag is wie dat zal betalen. We zijn een distributie-infrastructuur, die het signaal krijgt toegeleverd. We zorgen er enkel voor dat het signaal in dezelfde omstandigheden uit de wand-contactdoos komt bij de klant.

De heer Piet Lemaître : Ik wil er nog iets aan toevoegen. In de loop der jaren is het aanbod van radioprogramma's sterk toegenomen. De mogelijkheden van de radio-ontvangers bij de klant zijn niet aangepast. De bandbreedte die is toegekend aan FM, is niet toegenomen. Als kabelmaatschappij hebben we de verplichting om de signalen aan de klant ter beschikking te stellen, zodat elk commercieel toestel die programma's zonder meerkost kan ontvangen. Dat geldt zowel voor tv als voor radio.

Intussen is de bandbreedte tussen 100 en 108 een bedreigde band : van 100 tot 104 door een te groot risico van de vele taboechannels in verband met instraling en van 104 tot 108 door bezwaren van de Regie der Luchtwezen. We hebben nog 20 megahertz of minder. Op dat vlak is er ook geen doorbraak mogelijk. Zelfs bandverbreding van de netten biedt geen oplossing.

De heer Dirk Van Mechelen : Vorig jaar is het initiatief aangekondigd van IZI-FM, die een soort kabelradio wilde worden. Wat is de reactie van de kabelmaatschappijen op dat initiatief ? Heeft dat initiatief een verder leven gekend ? Zo ja, welk ?

Aan de grondslag van de nieuwe regelgeving op de lokale radio's die op stapel staat, ligt de brief van de heer Van Miert, die stelt – en ik citeer : Het verbod op het gebruik van de kabel door lokale radiostations, het verbod op franchising enzovoort dient te bestaan behoeven (sic) na de rechtvaardiging in het licht van vermelde doelstelling van algemeen belang. Het is twijfelachtig dat dergelijke maatregelen noodzakelijk zijn om de kwaliteit en geschiktheid van het uitgezonden materiaal te verzekeren. Einde citaat.

Wat is het standpunt van de kabelmaatschappij ten opzichte van de visie van de Europese Commissie ?

Dan heb ik nog een derde vraag. Door de ombouw van uw netwerk met het oog op Telenet Vlaanderen, zou tegen het jaar 2000 het doorgeven van lokale radio kunnen worden gebonden aan gemeentegrenzen. U zou daartoe de technische mogelijkheden creëren. Daarvoor zal er geld nodig zijn. Over welke bedragen praten we dan ? Zou het een oplossing zijn om af te stappen van het strikt gemeentelijke systeem en over te gaan op grotere verzorgingsgebieden. Wat zou dan de impact op de kostprijs zijn ?

Ik heb nog een vraag met betrekking tot die TDAB. Ik ben even de draad kwijtgespeeld. U spreekt van E12. Is dat hetzelfde als de 12A ?

De heer Etienne Blomme : Inderdaad.

De heer Dirk Van Mechelen : Dat is dat fameuze blok dat we krijgen voor zes landelijke frequenties. We hadden hier steeds gedacht dat we dat blok zouden kunnen invullen door vier of vijf frequenties aan de openbare omroep toe te kennen. Er zouden dan nog twee plaatsen overblijven. Nu heb ik begrepen dat dit ten koste kan gaan van een TV-kanaal. Zo is het ons tot nu toe niet voorgesteld.

De heer Etienne Blomme : Ik zal uw vragen in omgekeerde volgorde beantwoorden. Die E12 is opgesplitst in blokken A, B en C. Voor Vlaanderen is daar één blok uit geselecteerd om interferenties met naburige landen te voorkomen. Eén zo'n blok laat toe om zes zenders te verdelen. De BRTN heeft op dit moment zes zenders, en ik denk dat het ook de bedoeling is om ze op die manier te verdelen. Dat is nog officieus. Het gaat dus om Radio 1, 2 en 3, Radio Donna, Studio Brussel en Radio Vlaanderen Internationaal.

Als u E12 op die manier benut, dan kunnen we dat kanaal niet meer gebruiken voor een analoog videokanaal, zoals we het vandaag gebruiken om ATV te verdelen. Dan krijg je storingen. Het probleem is dus gedeeltelijk op het niveau van het net gesitueerd. Dat denken we te kunnen oplossen. Het doet zich echter ook voor op het niveau van het televisietoestel. Als inderdaad door die DAB-zenders en door het park van

de BRTN een rechtstreekse instraling in het tv-toestel plaatsvindt, zelfs als dat niet aan het kabelnet is gekoppeld, dan is dat een probleem. Dat probleem kunnen de kabelmaatschappijen niet oplossen.

De BRTN is twee weken geleden in Schoten beginnen te testen. We hebben de voorbije twee weken 157 oproepen gehad, die we hebben kunnen behandelen. Maandag zijn ze gestart met in het centrum van Antwerpen te testen. We zullen zien hoe dat evolueert. Daarna moeten we beslissen of we ATV naar een andere frequentieband verplaatsen om die storing te ontwijken. Het gaat in elk geval niet in de goede richting. U heeft goed begrepen dat er een probleem is.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik wil dit even uitpraten. Men verricht nu tests. Als u die compressie voor 100 percent kan toekennen en als een en ander op punt staat, verwacht u dan nog problemen ?

De heer Etienne Blomme : Het gaat om een blijvend probleem. Het testen simuleert wat men in het echt zal doen. Vandaag kan men die tests onderbreken, omdat er nog geen ontvangsttoestellen beschikbaar zijn op de markt. De BRTN heeft echter aangekondigd dat ze daar in het najaar mee wil starten. Dan zal men in de kleinhandel dergelijke toestellen kunnen kopen, en moeten alle zendmasten over heel Vlaanderen die DAB-frequentie in gebruik nemen, opdat de klant die zo een toestel koopt, de uitzendingen thuis of in de auto in optimale condities kan ontvangen.

Hier is een finale spectrumallocatie gebeurd. Geef ons nog wat tijd om na te gaan hoe groot het probleem is in verband met televisie. Nu is enige speculatie in het spel als gevolg van de beperkte testen op beperkte storingsvelden. We zullen dit zeker nader moeten bekijken. We zijn het er echter wel over eens dat er geen waterdichte oplossing mogelijk zal zijn. De kabelmaatschappijen zullen dan de keuze hebben om die band te verlaten. Dan heb je verschillen tussen de netten die nog capaciteit hebben en deze die er geen meer hebben.

De heer Dirk Van Mechelen : Compressie is geen oplossing ?

De heer Etienne Blomme : Neen, compressie heeft te maken met digitale video. Dit is een ander probleem.

U had ook nog een vraag over de status van IZI-FM. Ze hadden een aanvraag ingediend om op de kabel te komen. Ze hebben echter geen vergunning gekregen van het Vlaams Gewest. Voor ons is er dus eigenlijk nooit een probleem geweest. Het mocht toch niet.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik stelde die vraag om de volgende reden. Over VT4 zijn de kabelmaatschappijen wel tot een akkoord gekomen, waardoor men de decreetgever tot een initiatief heeft gedwongen. De kabelsector heeft trouwens gelijk gekregen in een arrest van de Raad van State en in een recent arrest van het Europees Hof. Elke radio kan een principiële aanvraag indienen bij de kabelmaatschappijen om op de kabel te komen. Ook Europees commissaris Van Miert zegt dat niets een verbod rechtvaardigt. Als er zo een aanvraag komt, wat zal dan de houding zijn van de kabelmaatschappijen ?

De heer Etienne Blomme : Wat betreft de bezetting door zenders, raken de netten stilaan verzadigd. Voor video is er een nieuwe fase : de digitalisering. Hier gaat het dan om betaaldiensten, waarvoor de klant een zware investering moet doen. Hiervoor komt slechts 10 percent van de bevolking in aanmerking. In deze zaak gaat het om vrije open zenders. De wetten van de fysica blijven ons uiteraard beperken. Binnen een bepaalde bandbreedte zijn er maar een bepaald aantal kanalen mogelijk. Als die allemaal zijn opgebruikt, kunnen we er geen bijtoeveren. We kunnen dan alleen nog eventueel kanalen omwisselen. Dat is mogelijk, maar het heeft uiteraard consequenties qua marketing en communicatie met de cliënten. Maar we sluiten dat zeker niet uit.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik had nog een vraag. U gaf op een bepaald moment enige toelichting in het kader van Telenet Vlaanderen.

De heer Etienne Blomme : Wat doen we met Telenet Vlaanderen ? In plaats van te werken met een grote boom- en takstructuur die door de gemeentegrenzen heen alleen een bepaald verzorgingsgebied van een intercommunale bestrijken, stappen we nu over naar het intensief gebruik van glasvezels. Dit laat ons toe om ons net op te delen in cellen. Zo zullen een aantal cellen de stad Antwerpen bestrijken en weer andere

de gemeente Kapellen. Op die manier zal theoretisch een signaal vanuit het antennestation alleen naar Kapellen kunnen worden gericht. Ik spreek dan in termen van kabelinfrastructuur. Ik heb het niet over het feit dat er in het antennestation de nodige apparatuur moet worden opgesteld om een radiozender en een videokanaal open te stellen en te transporteren tot Kapellen. Daar hangt een prijskaartje aan vast. De infrastructuur ligt er, maar vanuit het antennestation moet er worden geïnvesteerd.

De heer Dirk Van Mechelen : Gaat het dan over tientallen of honderden miljoenen ?

De heer Etienne Blomme : Het hangt van een aantal zaken af. Werkt men per gemeente of per groep van gemeentes ?

De heer Dirk Van Mechelen : Met de nieuwe structuur kunt u dus zeggen : we maken een verzorgingsgebied dat in het ene geval uit vier gemeenten bestaat en in een ander geval alleen uit de stad Antwerpen.

De heer Etienne Blomme : Inderdaad, men kan dat volledig modulair als een puzzel in elkaar stoppen.

De heer Dirk Van Mechelen : Wat is dan de kostprijs voor het maken van die selectie ?

De heer Piet Lemaître : Het gaat om een ordegrrootte van enkele honderdduizenden, afhankelijk van het aantal nodes die men op een verschillende manier zal moeten uitrusten. Het is eigenlijk hoogfrequente apparatuur.

De heer Dirk Van Mechelen : Dat is dus niet sensationeel ?

De heer Piet Lemaître : Om te krijgen is het niet sensationeel, om te betalen misschien wel.

De heer Etienne Blomme : Het is een kwestie van interpretatie. Er is dan ook een bijkomend probleem. Als op deze manier te werk wordt gegaan met de regionale zender, moeten we dat signaal wel kunnen toeleveren. Als we de lokale radio van Kapellen via het kabelnet moeten verdelen, moet dat signaal via een transport per glasvezel tot in Hoboken of Schoten raken. Dit zullen we zeker nog eens nader moeten bekijken.

De heer Dirk Van Mechelen : Kunnen we in dat verband nog een bijkomende nota krijgen ?

De heer Etienne Blomme : Daar zullen we voor zorgen.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik had ook nog een vraag in verband met het standpunt van Europees Commissaris Van Miert. Met VT4 hebben de kabelmaatschappijen zelf kleur bekend. Ze hebben gezegd dat ze het signaal op de kabel zullen zetten. We moeten nu uiteraard met alles rekening houden. Ik geef het volgende voorbeeld. Er zijn nog twee frequenties vrij. Als morgen VTM een aanvraag doet bij de kabelmaatschappij voor een VTM-radio, wat zult u dan doen ? Hebben de kabelmaatschappijen hierover al onderling overlegd ?

De heer Etienne Blomme : De deuren worden momenteel platgelopen door televisiezenders in spe die op het kabelnet willen worden verdeeld. We zeggen niet zomaar neen. We willen onze klanten een zo breed mogelijk pakket aanbieden. In de zaak van VT4 ging het om een andere situatie. Op dat moment was er capaciteit. Het was ook een Vlaamse televisiezender. De situatie is inmiddels veranderd. De netten zijn verzadigd geraakt. Er worden een aantal frequenties gestoord. We verliezen dan kanaalcapaciteit.

Ik blijf wel bij mijn stelling. Als we tussen twee kandidaten moeten kiezen, zal die met het grootste marktsegment uiteraard meer kans maken. De beslissingen worden wel moeilijker en moeilijker, omdat men er dan ook iemand moet afhalen.

De heer Piet Lemaître : De situatie van respectievelijk video en audio is vermoedelijk niet vergelijkbaar. Op het gebied van televisie denken de kabelmaatschappijen aan een bevroren van het basispakket. Wat betreft de bijkomende kanalen, denkt men automatisch ook aan segmentatie.

Wat betreft audio-FM is de situatie veel eenvoudiger. Daar denkt men niet aan segmentatie op gebied van FM-technologie, de broadcasttechnologie. Men heeft een pakket digitale audio. Dit is uiteindelijk ook een verworvenheid, en een stabiele factor in het pakket dat de kabelmaatschappijen aanbieden. Ik denk niet dat men in de nabije toekomst sterke wijzigingen moet verwachten in de politiek van de kabelmaatschappijen ten opzichte van FM-broadcastprogramma's.

De heer Etienne Blomme : We willen een boodschap overmaken aan de parlementsleden. Als er nog dergelijke problemen zijn in functie van radio, televisie of media in het algemeen, willen we zeker meewerken aan de besprekingen. Ik denk dus dat we zeker een bijdrage kunnen leveren aan uw mediabeleid.

II. HOORZITTING MET EEN DELEGATIE VAN HET BIPT

1. Uiteenzetting door de leden van de delegatie van het BIPT

De heer Erik Van Heesvelde, administrateur-generaal : Als federale overheidsdienst hebben we met genoeg de uitnodiging aanvaard om naar het Vlaams Parlement te komen voor een hoorzitting.

In de materies van omroep hebben we een zekere bevoegdheid – een zekere bevoegdheid : later zal blijken dat het eigenlijk een onzekere bevoegdheid is. Het is misschien nuttig de opdrachten van het Belgisch Instituut voor Post en Telecommunicatie (BIPT) nader toe te lichten. Uiteindelijk houdt dit verband met de problematiek van controle en frequentiecoördinatie die we hebben op het vlak van de omroep.

– Statuut, opdrachten en positie van het BIPT

We zijn een parastatale A. We hebben een zeer beperkte staf van 175 personeelsleden, waarvan ongeveer 50 stafmedewerkers – ingenieurs of adviseurs – en 57 technici. Onze begroting bestaat uit middelen die we putten uit de gebruikers van de frequenties, behalve op het vlak van de omroep. De gebruikers van wat wij private mobile radio communication systems noemen, betalen een vergoeding voor het gebruik van het spectrum. De twee GSM-operatoren, Proximus en Mobistar, betalen eveneens een vergoeding aan het BIPT, die ongeveer 70 miljoen frank per jaar bedraagt en betrekking heeft op het gebruik van het spectrum. Het spectrum moet op een efficiënte manier worden beheerd, waarvoor vergoedingen worden gevraagd. Bovendien betekent dit ook een inzet van ons personeel.

Daarnaast zijn er heel wat opdrachten die meer verband houden met het voorbereiden van het strategische beleid, zoals de voorbereiding op de telecomwetgeving en de wetgeving voor de radiocommunicatie. Daarnaast verrichten we opdrachten zoals arbitrages in geschillen tussen operatoren. Naarmate de markt wordt geliberaliseerd, stijgt het belang van deze opdrachten.

We hebben ook een pak technisch-operationele opdrachten. De opdrachten die u natuurlijk het meest interesseren, zijn de opdrachten ter controle van het respect voor de regels van het spectrumgebruik en het beheer van de frequenties, zowel nationaal als internationaal. Dit laatste is erg belangrijk, omdat België een klein land is. Interferentie met het spectrumgebruik van buurlanden kan dan ook gemakkelijk optreden. Dit alles gebeurt in het kader van internationale akkoorden. Wat de omroep betreft, is dit deels een opdracht van ons, met daarnaast de coördinatie van het toewijzen van vergunningen aan vrije radio's tussen de gemeenschappen en de coördinatiebemiddeling met de Regie der Luchtwegen, wat natuurlijk essentieel is.

Onze technische departementen houden zich bezig met de goedkeuring van eindapparatuur en radiocommunicatieapparatuur. Voor vrije radio's en hun zendinstallaties zijn er wel een aantal specifieke problemen.

Binnen het BIPT is er de dienst frequentiebeheer, waar de heer Ducheyne, ingenieur-adviseur, voor verantwoordelijk is, en de Nationale Dienst voor Controle van het Spectrum (NCS), waar de heer Callens, adviseur, voor verantwoordelijk is. Dit heeft niet enkel betrekking op de omroep. De ploeg van NCS telt op dit ogenblik ongeveer 57 personen. Voor meer dan 90 percent zijn dit technici die dagelijks allerhande controles voor alle gebruikers van het spectrum uitvoeren en eventuele technische moeilijkheden verhelpen. De

tijd die zij besteden aan vrije radio's is aanzienlijk, maar beslaat zeker niet de overgrote meerderheid van hun activiteiten. De mensen van het NCS voeren jaarlijks ongeveer 16.000 interventies uit. Dit kunt u lezen in het jaarverslag van het NCS, dat u binnenkort toegezonden zult krijgen. In afleiding daarvan is er vaak ook politioneel werk, want iedereen bij het NCS heeft het statuut van officier van de gerechtelijke politie. We hebben de kostprijs van het BIPT bij het beheer van die zaken berekend, hoe beperkt dat ook is. Inzake het beheer van de omroep gaat het over ongeveer 30 miljoen frank per jaar.

– *Actieradius en optreden van het BIPT*

Aanvankelijk was het eenvoudig. Het Akkoord van Genève van 1984, dat betrekking heeft op de omroepbanden, werd voor België beheerd door de RTT. Nadien is de overdracht gekomen van de bevoegdheden van de omroep naar de gemeenschappen, wat enige complicaties teweegbracht op vlak van het beheer. Enerzijds was er controle op het gebruik van het spectrum en de nationale en internationale coördinatie. Anderzijds was er de bevoegdheid van de gemeenschappen, die onaantastbaar was op het vlak van het beheer van de omroep, wat beschouwd werd en wordt als een culturele materie.

Er zijn twee arresten van het Arbitragehof, één van 25 januari 1990 en één van 7 februari 1991, die hier van toepassing zijn. Dat laatste arrest is recent nogmaals bekrachtigd door een arrest van de Raad van State van 25 april 1997. Daarin werd zeer duidelijk gesteld dat de rol van het BIPT – toen nog de Regie voor Telegrafie en Telefonie – zich beperkte tot het vastleggen van de technische normen en de controle op het radiospectrum. Dit was dus een soort politionele opdracht. Het toekennen van de vergunningen voor de omroep was de exclusieve bevoegdheid van de gemeenschappen. Ik kan stukken uit dit arrest citeren, maar ik geloof niet dat dit op dit ogenblik relevant is.

We moeten dus enerzijds rigoureus de autonomie respecteren, waarbij de gemeenschappen vergunningen geven voor vrije radio's, en anderzijds de controle uitvoeren. De controle richt zich dan nog uitsluitend op de vrije radio's en niet op de publieke omroep, als we de oudere wetgeving bekijken die deels nog geldig is. Daarnaast doen we de coördinatie. Hiervoor is er een KB van 10 januari 1992, dat gepoogd heeft de arresten van het Arbitragehof operationeel te maken in functie van de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de gemeenschappen. Dit is niet altijd evident, maar we trachten dit te doen, zeker ten aanzien van de belangen van Regie der Luchtwezen – u begrijpt dat dit een zeer gevoelig punt is – en ten aanzien van het buitenland.

Tot zover onze algemene bevoegdheden. We komen dus niet rechtstreeks tussen in wat u op dit ogenblik doet, met name het bespreken van de toewijzing van een nieuw frequentieplan voor de radio's van de Vlaamse Gemeenschap. We kunnen wel een technische toelichting geven op uw vragen en een aantal moeilijkheden aanhalen van onze dagelijkse controles die we verrichten op verzoek van de gemeenschappen, de Regie der Luchtwezen, het buitenland of in sommige gevallen van radio's die gestoord worden door andere radio's.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Carl Decaluwé : Na deze beknopte toelichting zou ik enkele concrete vragen willen stellen. U zegt dat het BIPT een federale overheidsinstelling is. Die instelling is bevoegd voor de controle van het radiospectrum. De Franse Gemeenschap is naar mijn gevoel enigszins eenzijdig opgetreden. Dat heeft tot gevolg gehad dat de Vlaamse Gemeenschap naar de Raad van State is gestapt. Welke rol speelt het BIPT daarin ? In een aantal Vlaamse regio's worden de radiostations erg gestoord ; niet enkel vanuit Noord-Frankrijk, maar ook vanuit Wallonië. Dat heeft te maken met dat eenzijdig optreden van de Franse Gemeenschap. Het BIPT als grensoverschrijdend orgaan lijkt daaraan niets te doen. Is dat zo ? Als een lokale radio een storing vanuit het andere landsgedeelte meldt, dan zou het BIPT afhaken. Is dat juist ? Als dat zo is, vind ik dat uitermate erg. Een federaal orgaan moet de beide gemeenschappen op gelijke voet behandelen.

Een tweede vraag betreft de coördinatie. We hebben hier tijdens andere hoorzittingen Nederlandse specialisten aan het woord gehoord. Wellicht hebt u ook reeds het plan van de Vlaamse administratie gelezen om het aantal lokale radio's te verminderen. Wat denkt u daarvan ? En wat denkt u van het Alcatel-plan ? Wat

is de visie terzake van het BIPT over deze voorstellen ? Als coördinerend orgaan zult u daarmee immers te maken krijgen.

De heer Erik Van Heesvelde : U stelt meteen twee pertinente vragen. Wat de relaties betreft tussen de radio's van de twee gemeenschappen kunnen de heren Callens en Ducheyne straks nog meer zeggen. Ik heb in mijn inleiding erop gewezen dat we rigoureuus de autonomie van de gemeenschappen moeten en willen respecteren. Als er conflicten zijn tussen radio's van dezelfde gemeenschap is er geen probleem. We treden dan op. Als een Vlaamse radio wordt gestoord door een Franse radio, dan gaan we na of de klager conform zijn vergunning uitzendt. Daarna trekken we naar diegene tegen wie hij klacht heeft ingediend. Als we vaststellen dat de radio van een andere gemeenschap conform zijn vergunning uitzendt, dan hebben we niet het recht om ons uit te spreken over de vorm en de aard van die vergunning. Als we dat toch zouden doen, dan zouden we onze bevoegdheden overschrijden.

Die coördinatieopdracht is in dat koninklijk besluit eigenlijk niet tot in de puntjes geregeld, want er is geen sanctionerende bevoegdheid van de federale overheid vastgelegd indien de coördinatieprocedure niet wordt gevolgd. De federale overheid heeft evenmin een sanctionerende bevoegdheid in het geval de vergunningen niet volgens de regels van de kunst zijn opgesteld. We kunnen op juridisch vlak dus niet optreden. De rechtspraak van het Arbitragehof en de Raad van State bevestigt dat impliciet. Het is niet voor niets dat het Arbitragehof in zijn arrest – van 1990, of van 1991 – zegt dat deze materie eigenlijk het best zou worden geregeld door middel van een samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen en de federale overheid. Dat akkoord is er nooit gekomen. Dat heeft tot gevolg dat we eigenlijk ten dele machteloos staan ten aanzien van soortgelijke problemen. Ik kan u verzekeren dat dit voor onze mensen een uiterst penibele en frustrerende zaak is.

Uw tweede vraag heeft ook met die coördinatie te maken. In dat koninklijk besluit van 1992 is die coördinatiebevoegdheid van het BIPT eigenlijk erg passief opgevat. Op dit ogenblik is het zo dat we noch de studie van Alcatel, noch het plan van de Vlaamse administratie officieel hebben ontvangen, en vanzelfsprekend niets van wat de Nederlandse collega's hier zijn komen vertellen. De Vlaamse Gemeenschap stelt dat dit tot haar autonomie behoort. Daarin heeft ze gelijk. Ze stelt dat het BIPT het frequentieplan – als dat aan het BIPT wordt voorgelegd – moet coördineren met de beide andere gemeenschappen. Het BIPT is dan een soort van go-between...

De heer Carl Decaluwé : Wie voor het BIPT werkt, en verneemt dat er daarover onderzoek gaande is, kan twee houdingen aannemen. Ofwel stelt men dat men er niets mee te maken heeft, en wacht men tot op het ogenblik dat de Vlaamse Gemeenschap daarover officieel contact opneemt. Ofwel stelt men zich dynamisch op, en neemt men zelf contact op om de zaken intern eens te bekijken. Dat zijn twee verschillende benaderingen. Ik kan me alleszins moeilijk voorstellen dat u daarover niets weet.

De heer Erik Van Heesvelde : We hebben maanden geleden een einde moeten maken aan het overleg op administratief niveau tussen de gemeenschappen en de federale overheid. Beide gemeenschappen hebben ons laten weten dat ze aan nieuwe frequentieplannen werkten. We hebben toen voorgesteld om technische assistentie te geven. We beschikken immers over modules omdat we een grootschalig informatiseringsproject zijn opgestart, onder meer voor de frequentieplanning van de banden van de omroep, maar ook veel breder. Men heeft ons toen gezegd dat men zou overwegen of we technische assistentie zouden kunnen leveren. Maar men heeft geen beroep op ons gedaan. Als onderdeel van de federale overheid moeten we ons dus houden aan de strikte scheiding van die bevoegdheden.

De heer Michel Doomst : Op de vraag van de heer Decaluwé antwoordt u dat de coördinatieopdracht niet voldoende is gedefinieerd om te kunnen optreden tegen de Franse Gemeenschap. Laat u dat uw voogdijminister weten, en zo ja, krijgt u daarop enige respons ?

De heer Erik Van Heesvelde : We maken dat over aan onze voogdijminister. Dat is besproken gedurende de hele periode dat dit overleg op administratief vlak plaatsvond. We zijn zelfs zover gegaan om de voorbereiding van een samenwerkingsakkoord te overwegen. Ik meen ook te weten dat een aantal administratieve besturen daarmee instemden. Zo'n akkoord zou dan op politiek niveau moeten worden bekrachtigd : het komt niet aan de administraties toe om dat te doen. Maar op dit ogenblik wordt daaraan geen verder gevolg gegeven. Ik stel dat vast.

De heer Michel Doomst : Dat gebeurt dus ondanks het feit dat u dat herhaaldelijk hebt gesignaleerd ?

De heer Erik Van Heesvelde : Ja.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik had gehoopt om vandaag de ervaringen van het BIPT met het bestaande frequentieplan van de Vlaamse Gemeenschap te kunnen vernemen. Welke zijn de moeilijkheden ? Hoe verloopt de samenwerking met de administratie Media en Film van de Vlaamse Gemeenschap ? En welke ervaringen zijn er op het terrein ? In 1990 waren er 393 lokale radio's. Nu zijn er nog 331 : zestig minder. Ik vernam tijdens een van de hoorzittingen dat het BIPT naar aanleiding van moeilijkheden met een lokale radio in Antwerpen had gedreigd om ermee te stoppen als er niet zou worden opgetreden. Er loopt dus iets fout in de coördinatie tussen degenen die de controle verrichten en degenen die instaan voor het frequentieplan en de wetgeving. Vandaar de concrete vraag : welke ervaringen deed u de voorbije vijf, zes jaar op, dus in de periode dat het huidige frequentieplan in voege is ? Ziet u een gunstige evolutie ?

Het spijt mij ten zeerste dat u de studies van Alcatel en de Vlaamse Gemeenschap niet kent, want dit hypothekeert ten dele het debat dat we zouden moeten voeren. Alcatel merkt op dat het eigenaardig is dat in de FM-band sommige frequenties twee keer worden gebruikt en andere meer dan twintig keer.

We zouden alles op een meer wetenschappelijke manier moeten bekijken. Dat zeggen ook de mensen van Broadcast Partners. Ik ben echter geen ingenieur, maar ik heb uit hun opmerking begrepen dat bij een wetenschappelijke invulling van dit probleem, op basis van de bestaande software, er dan meer kan worden uitgehaald dan wat Alcatel beweert. Volgens Alcatel kunnen er niet meer dan 175 op de band, anders zou er enkel storing zijn. We hebben nu 331 radio's, en we weten uit de studies van Alcatel dat die niet ideaal zijn ondergebracht in de FM-band. Daarom vraag ik u welke verbeteringen op het terrein uw inziens mogelijk zijn, en welke uw technische ervaringen zijn. Die vormen immers de hoofdreden voor uw uitnodiging.

Ten tweede vraag ik u naar uw ervaringen met de technische kwaliteit van de zendapparatuur van de lokale radio's. Daar werd over gepraat alsof ze een zootje vormen. Ik heb andere ervaringen met enkele radio's die ik ken. Kunt u mij de stand van zaken hieromtrent geven, wetende dat de sector ten gevolge van bepaalde uitspraken van beleidsmensen sinds twee jaar geen investeringen meer doen. De radio's weten immers niet meer welke richting zal worden uitgegaan, en daarom willen ze hun apparatuur niet meer updaten als dit zware financiële gevolgen heeft.

Mijn derde vraag gaat over het gebruik van de band 87.5/102.4 megahertz. Deze band wordt exclusief gebruikt door de Vlaamse openbare omroep. Ik citeer uit de studie van Alcatel : ten gevolge van het gebrek aan gepaste technische vereisten waaraan de zenders van de lokale radio's moeten voldoen, zijn ze dikwijls storingsbronnen. De algemene opmerking van de diensten van de BRTN, dat het vrijmaken van de band beneden 102.4 het algemeen storingsniveau zou verhogen, is dan uiteraard gegrond. Einde citaat.

Ik draai deze opmerking even om. Indien de lokale radio's met gepaste technische installaties zouden uitzenden, is dit probleem dan niet van een geheel andere orde ?

In de nota's van Broadcast Partners spreekt men over de fameuze frequentiezwaai die een enorme bron van onderlinge storingen zou zijn. Volgens hen kan men de audio van een zendlijn beheersen met processors. Met de audio-processing techniek kan men de storingen tegengaan. Ze hebben er – als goede Nederlanders – bij verteld dat die betaalbaar zijn, want verkrijgbaar vanaf 22.000 frank voor een zender. Indien men de frequentiezwaai onder controle kan krijgen via audio-processing, en daardoor enerzijds het zendbereik van de radio kan verhogen, en anderzijds de storingen kan verminderen, dan vraag ik mij af of dit geen nieuwe perspectieven biedt.

Ik vraag u dus, omwille van uw ervaringen op het terrein, of het inderdaad zo is dat we moeten halveren om een fatsoenlijke organisatie van de FM-band te verkrijgen, of kunnen wij toch niet proberen om het huidige aantal zenders – 330 – als plafond te nemen ? Er zitten immers een hoop zenders op de band die daar niet horen. Het aantal moet mijns inziens ook niet worden verlaagd tot 175. Ik denk eerder aan een 250-tal lokale radio's met grotere zendgebieden.

De heer P. Callens, ambtenaar BIPT : Ik stel voor om de vragen in twee te splitsen, met enerzijds de vragen over het veldwerk, de technische kwaliteit van de apparatuur en de frequentiezwaai, waarop ik zal antwoorden, en anderzijds de vragen over het nieuwe frequentieplan en de laagste band van de FM-band, waarop de heer Ducheyne beter zal kunnen antwoorden.

Ik heb reeds een tiental jaar ervaring op het terrein en ken zowel het verleden als de huidige situatie. Vroeger hadden we een vierhonderdtal radio's in Vlaanderen. Toen had de RTT de volledige bevoegdheid terzake, zowel voor de erkenningen, de vergunningen als voor de technische controles. In 1991 waren wij gekomen tot een homologatie van de radio's. Dit was meer dan een gewone controle, het was een volledig onderzoek van de installatie waarbij de veldsterkte van elke radio werd gemeten. We hadden reeds een tweehonderdtal radio's volledig afgewerkt op het moment dat het arrest van het Arbitragehof werd gevelde, dat onze bevoegdheid heeft ontnomen. Bijgevolg kunnen wij ons werk niet meer naar behoren uitvoeren.

Na het arrest kwam het koninklijk besluit, als uitvoeringsbesluit, waarin de manier van werken werd veranderd. Er is vlug gebleken dat we niet de goeie richting uitgingen. Vier jaar geleden hebben wij op het kabinet van de toenmalige minister van Verkeer, de heer Coëme, onderhandelingen gestart met de mensen die later de leiding van het BIPT in handen zouden nemen, en in samenspraak met de gemeenschappen. Er werd heel wat gepraat, maar de discussie heeft niet veel resultaat opgeleverd. In 1993 bevonden zich ongeveer 34 radio's in een kritieke toestand. Die vormden de basis voor de problemen tussen de gemeenschappen.

Het BIPT heeft toen, na intern overleg, een oplossing op papier uitgewerkt voor 27 radio's, maar heeft die jammer genoeg nooit mogen realiseren. Eén radio vormde hierop de uitzondering en investeerde twee à drie miljoen frank voor de constructie van een antenne.

In verband met de huidige controles kampen we met een aantal problemen. We hebben geen echte afspraken kunnen maken met de gemeenschappen. De gemeenschappen onderling komen moeilijk tot overeenstemming, en wij beschikken niet over de juiste gegevens om een controle uit te kunnen voeren. Meestal krijgen we wel gegevens, maar die zijn volgens het KB niet langer geldig.

Voor het veldwerk reageren wij vooral op de meldingen die we van de Vlaamse Gemeenschap krijgen. We nemen geen preventieve maatregelen, maar reageren enkel op klachten. Als radio's bij ons een klacht indienen, dan sturen wij die onmiddellijk door naar de Vlaamse Gemeenschap, zodat de Vlaamse Gemeenschap ons voor iedere radio de juiste en nieuwste gegevens kan verstrekken. Op die manier kunnen wij de situatie redelijk goed inschatten.

In een rapport delen wij aan de Vlaamse Gemeenschap mee wat wij bij de radio's hebben geconstateerd. De controles zijn erg beperkt. Wij kunnen de naleving van de wet enkel nagaan aan de hand van de beschikbare gegevens. De ervaring leert ons dat dit geen goeie werkwijze is. Vroeger moesten we verder gaan.

Omwille van twee redenen wordt de indiener van de klacht als eerste gecontroleerd. Ten eerste om na te kijken of zijn installatie niet basis van de problemen vormt, en ten tweede omdat wij trachten te voorkomen dat de ene radio komt klagen om zijn concurrenten met ongegronde controles op te zadelen. De controles beperken zich tot de indiener van de klacht en de gemelde, vermoedelijke stoorder. Wij verrichten momenteel geen verdere controle op wat er concreet fout gaat. Daar hebben we de tijd en de mogelijkheden niet voor. We zijn niet in het bezit van alle gegevens die nodig zijn voor dergelijke metingen.

Wat de technische kwaliteit van de apparatuur betreft, is er duidelijk een onderscheid met vroeger. Vroeger hadden alle radio's, nationaal gezien, een beperking tot een 100 watt effectief uitgestraald vermogen. Voor een dergelijk vermogen was op de markt gekeurd materiaal beschikbaar.

Maar sinds het opsplitsen van de bevoegdheden hanteren de Waalse en de Vlaamse gemeenschap verschillende normen. Wallonië aanvaardt namelijk hogere vermogens dan Vlaanderen. Stereo wordt toegelaten in Wallonië en niet in Vlaanderen. Hetzelfde geldt voor RDS. Dat heeft tot gevolg dat de apparatuur die tot kort na 1991 was goedgekeurd, niet kan voldoen aan die specifieke technische karakteristieken die kunnen worden toegelaten in andere gemeenschappen.

Dat houdt in dat wij als controleorgaan met een nationale functie, soms moeten rekening houden met de plaats waar we de controle uitvoeren. Op de ene plaats kunnen we eventueel een bepaalde goedkeuring eisen, terwijl dat in de andere gemeenschap niet kan. Daar in één gemeenschap hogere vermogens toegekend worden, is het voor deze radio's niet mogelijk om type-goedgekeurd materiaal te gebruiken.

In het KB van 1992 is niet gespecificeerd dat het materiaaltype moet worden gekeurd. De technische normen van de apparatuur zijn wel gespecificeerd, maar niet in dezelfde context als die waarin andere radio-apparatuur aan een typekeuring onderworpen is. Dat is een discussiepunt dat eens zou moeten worden afgerond. Dan weten we duidelijk wat op het terrein concreet is toegelaten aan apparatuur om vervuiling van het spectrum te voorkomen.

De frequentiedeviatie staat enorm ter discussie, niet enkel op Belgisch maar ook op internationaal niveau. Er is een studie bezig in Duitsland, Zwitserland, Nederland en België. De wetgeving bepaalt duidelijk dat de frequentiezwaai hoe dan ook in alle omstandigheden tot 75 kilohertz moet worden beperkt. De metingen mogen, als ze correct worden uitgevoerd, in geen enkel geval een hogere waarde opleveren. Dat is duidelijk een discussiepunt tussen enerzijds de radio's, die zich laten informeren door de installateurs of de leveranciers van de apparatuur, en anderzijds onze diensten, die in de praktijk staan en op basis van de metingen afwijkingen van de norm kunnen vaststellen.

Wat ligt aan de basis van deze discussie ? De apparatuur wordt, vooral bij de installateurs, afgesteld op laboratoriumniveau. Dat houdt in dat die toestellen volledig autonoom worden bekeken : ze worden niet beschouwd als opgenomen in een volledige radio-installatie. Dan krijgen ze een continu signaal ingestuurd van 1 kilohertz. Daarop wordt de frequentiezwaai afgestemd. Als men die apparatuur dan in de praktijk brengt, wordt in plaats van die ene kilohertz sinus, een studiosignaal ingestuurd. Dat wordt op allerlei manieren gemanipuleerd met de nieuwste technieken, zodat de limiter waarin normaal in die toestellen moet zijn voorzien, niet de beperkingen oplegt op gebied van de frequentiezwaai.

U sprak ook over de processoren met al hun gebruiksmogelijkheden. We zijn ook bepaalde apparatuur uit Nederland aan het uittesten.

Tot op heden blijken de twee toestellen die ons zijn aangeboden, geen voldoening te geven. Alles is duidelijk in orde in het labo, maar niet in de praktijk. De frequentiezwaai kunnen we op twee manieren meten. Ofwel koppelen we het toestel rechtstreeks op onze meetapparatuur en zien we hoe het is afgesteld, eventueel ingestuurd met het studiosignaal. Dat heeft de volgende minder interessante condities. De radio weet op voorhand dat de controles zullen worden uitgevoerd, zodat men in de studio de sturing van het laagfrequentiesignaal kan manipuleren. Op het moment dat we de controles uitvoeren, is alles in orde, maar kort na de controles wordt er terug bijgesteld. Zo komen alle problemen terug aan bod. Anderzijds kunnen we de frequentiezwaai ook op afstand meten. We passen dit meestal toe om de frequentiezwaai neutraal en niet beïnvloed te kunnen meten. De radio heeft dan geen weet van de meting. Zo komen we tot meetresultaten die sterk de juiste waarde benaderen. Uit ervaring weten we dat deze meetresultaten doorgaans aan de getolereerde norm beantwoorden.

De heer Ducheyne, ambtenaar BIPT : Misschien nog een woordje over de coördinatie. U vraagt wat de ervaring op het terrein is. Op het gebied van de coördinatie van omroepen kan men een aantal gevallen onderscheiden. Men heeft coördinatie van TV, van FM-radio, van digitale audio. Er zijn niet zoveel problemen, behalve met de FM-radio, dus de omroep in de band 87.5 tot 108 megahertz. Op dat vlak is de situatie in België een ramp.

Onze coördinatie is gebaseerd op twee zaken. Enerzijds is er het plan en het akkoord van Genève van de UIT, de Internationale Telecommunicatie-unie met zetel te Genève. Anderzijds is er het KB van 1992. Artikel 2 van dit KB regelt de coördinatie met de andere gemeenschappen, met de Regie der Luchtwezen in de band net boven 108 megahertz, en met de andere landen. Normaal gezien is een coördinatieresultaat heel eenduidig, want de regels zijn bepaald in het akkoord van Genève en in het KB.

Maar soms zijn er moeilijkheden, als er twee alternatieven in het spel zijn. Ik geef een voorbeeldje. We hebben in het nieuwe plan van 1991, dat door minister Colla is toegekend, de zogenaamde opsplitsing van de hoogvermogenzenders. Het plan van Genève voorzag in een aantal hoogvermogenzenders van 40 en 50

kilowatt. Die situeerden zich vooral in de band tussen 100 en 105 megahertz. Sommige van deze hoogvermogenzenders werden opgesplitst in kleine zenders. Belangrijk is dat in het plan meestal hoogvermogenzenders in Wallonië worden opgesplitst in kleintjes in Vlaanderen. Heel wat van de coördinatieproblemen van de laatste jaren situeren zich rond die opsplitsing.

Er zijn twee alternatieven. Ofwel activeert men de hoogvermogenzenders, misschien in Wallonië. Ofwel activeert men de kleintjes, een aantal in Wallonië en een aantal in Vlaanderen. U begrijpt dat er communautaire spanningen zijn tussen die twee opties. Het BIPT kan niet kiezen tussen de twee alternatieven want het stuit altijd op een veto van één van de gemeenschappen. We hebben eigenlijk geen echte beslissingsmacht in de coördinatie. We hebben enkel een rol als postbus en eventueel als adviesorgaan. Maar als het erop aankomt, kunnen we niet beslissen.

Dit is een schets van de ervaring op het terrein. In circa 95 percent van de gevallen zijn er geen problemen, maar in sommige gevallen zijn er wel degelijk communautaire spanningen.

U vraagt onze opinie over het aantal radio's in Vlaanderen. We kunnen hier in feite geen opinie over hebben omdat de gemeenschap bevoegd is voor het uitwerken van het plan en het bepalen van het aantal radio's.

De heer Dirk Van Mechelen : De politieke beslissing ligt inderdaad bij de gemeenschap. Maar ik vraag u een technische opinie. Het is aan ons om dan een keuze te maken.

De heer Ducheyne : Gezien het grote aantal klachten en coördinatieproblemen, is het onze stellige indruk dat die band veel te vol zit. Men kan die situatie enkel verbeteren door het aantal vrije radio's te reduceren. Hoeveel men er schrapt, is een andere zaak, maar ik schat toch wel dat het aantal zou moeten worden verminderd met ongeveer 33 percent, van driehonderd naar tweehonderd.

Dat zal tegelijkertijd ook de coördinatieproblemen met de buurlanden en met de andere gemeenschappen fel reduceren. Die coördinatieproblemen zijn immers het gevolg van het tekort aan frequenties in verhouding tot het aanbod aan vrije radio's. Ik ben persoonlijk van oordeel dat dit aantal sterk moet worden gereduceerd.

In 1991 is door de toenmalige RTT een nieuw plan uitgewerkt – en daarmee wens ik een antwoord te geven op een andere vraag die hier werd geformuleerd – met heel eenvoudige middelen. Het is evident dat er momenteel veel meer gesofisticeerde apparatuur voorhanden is waarbij gebruik kan worden gemaakt van geavanceerde middelen, die de invloed van het terrein, de topologie, de morfologie, enzovoort aanwenden. Daaruit kan ik dan ook concluderen dat de kwaliteit van de drie nieuwe plannen – dat van Alcatel, het plan van de Vlaamse Gemeenschap en het plan van wat u de Nederlandse collega's noemt – die nu werden uitgewerkt, zou sterk moeten verbeterd zijn.

Wij hebben op het BIPT een dergelijk pakket aangekocht en zullen na de finalisering ervan de gemeenschappen een technische ondersteuning kunnen aanbieden. Dat was trouwens een van de punten die wij meenden te kunnen regelen in het samenwerkingsakkoord, maar die discussie is dus gestrand.

Ondanks die betere middelen is het duidelijk dat het aantal radio's zal moeten verminderen indien men de kwaliteit van de ontvangst wil verhogen. Die kwaliteit kan men op verschillende manieren verhogen : via de frequentieassignatie, via het vermogen, door in te grijpen in de antennehoogte, enzovoort. Dit zal de dienstzone – u gebruikt liever het woord comfortzone – ten goede komen.

Men kan ook inspelen op de bescherming in frequentie. Men zou bijvoorbeeld naar de internationale norm tot 400 kilohertz kunnen gaan. Ik weet bijvoorbeeld dat de BRTN bij de Vlaamse Gemeenschap altijd heeft gepleit voor een hogere bescherming met een band tot 600 kilohertz.

Er zijn dus veel manieren om de kwaliteit van de ontvangst te verhogen, maar het lijkt me vrij moeilijk om te tornen aan de frequentiezwaai omdat men daar met het probleem van de ontvangers zit. Het is technisch perfect mogelijk digital processing, compressietechnieken en dergelijke in te voeren, maar de ontvangers zijn reeds aanwezig op het terrein. Het is onmogelijk enkel de zenders te wijzigen, want dan is er niemand

meer om die programma's te ontvangen. Het aantal zenders opdrijven door de frequentiezwaai en de bandbreedte te comprimeren lijkt mij voor FM onmogelijk. Voor DAB en DVB kan dit wel.

Wat de technische kwaliteit van de apparatuur betreft, eisen wij bij het BIPT voor radiocommunicatieapparatuur in het algemeen een goedkeuring, behalve bij het leger, bij de openbare omroep en bij de Regie der Luchtwezen. Een van de elementen die aan bod kwamen in het samenwerkingsakkoord dat we aan het onderhandelen waren, was dat het BIPT een goedkeuring zou afleveren aan de zenders van de lokale radio's en ook van de publieke radio-omroep van de BRTN/RTBF/BRF. Die goedkeuring zou daarbij gebaseerd zijn op een typegoedkeuring, conform een ETSI-norm, dus volgens de European Telecommunications Standards. Die weg moeten we in ons land moeten inslaan, en niet de weg van de federalisering van de technische normen.

De heer Dirk Van Mechelen : Mag ik u even onderbreken ? Alcatel zegt dat we niet terecht mogen komen in de band die momenteel wordt ingenomen door de openbare radio-omroepen, omdat de privé-omroepen technisch niet in orde zijn.

Stel nu even voor dat ik de zaken zou omdraaien en zou stellen dat de privé-omroepen 100 percent in orde zijn op basis van een af spreken homologatie, ongeacht wie die zou uitvoeren. Denkt u dat het in dergelijk geval – op basis van uw ervaring – mogelijk is een aantal radio's – men praat hier al vlug over vijftien tot dertig radio's, dus ongeveer 10 percent – toch onder te brengen in die band 87.5/110.4 ?

De heer Ducheyne : Ik wil mij niet mengen in een politieke discussie, maar als die zenders technisch beantwoorden aan dezelfde normen als die waaraan de BRTN-zenders beantwoorden, dan is er voor mij geen enkel probleem. Wel heeft dit consequenties op het frequentieplan van de BRTN.

De heer Dirk Van Mechelen : Dit is een duidelijk antwoord op mijn vraag.

Ik wens hier ook nog een vraag te stellen in verband met software. Men zegt dat met de meest moderne software nog veel meer mogelijk zou zijn. Ik meen dus begrepen te hebben dat het BIPT die software heeft aangekocht en ter beschikking zou kunnen stellen van de Vlaamse Gemeenschap. Is dat reeds gebeurd of is dat nog toekomstmuziek ?

De heer Ducheyne : Tegen het einde van dit jaar zal een volledig nieuw softwarepakket bij het BIPT zijn geïnstalleerd. Deze software zal niet alleen toepasbaar zijn voor FM, maar vooral voor onze echte bevoegdheden, zoals de mobilisdiensten, GSM, DCS 1800, UMTS, satelliet, enzovoort.

Een radiosignaal blijft echter een radiosignaal en diezelfde software en calculatiemethodes kunnen uiteraard ook worden gebruikt voor omroepberekeningen. We hebben ook speciaal voor de omroepen een aantal specifieke modules aangekocht, omdat we van plan waren de gemeenschappen een ondersteunende rol aan te bieden. De voorwaarde die hieraan verbonden was, was evenwel dat dit financieel zou worden vergoed en wij vonden dat dit in een samenwerkingsakkoord moest worden geregeld.

De heer Dirk Van Mechelen : En dat samenwerkingsakkoord is er nog niet ?

De heer Ducheyne : Dat is er nog niet, omdat dit in feite een politieke discussie is die om de een of andere reden strandde.

We zijn dus bereid om de gemeenschappen een ondersteunende rol aan te bieden door bijvoorbeeld bepaalde modules ter beschikking te stellen, maar we zijn niet bereid om in de plaats van de gemeenschappen het plan op te maken.

De heer André Denys : Mevrouw de voorzitter, ik heb twee vragen, één over de zendbescherming en één over het voorstel tot samenwerkingsverband. Inzake de zendbescherming zijn er problemen omdat de voorziene afstand van 200 kilohertz te klein is. De internationaal aanvaarde norm is 400 kilohertz. De BRTN werkt met een bescherming van 600 kilohertz. Is de BRTN dan overbeschermd ?

De heer Ducheyne : Dat is een politieke keuze.

De heer André Denys : Dat is geen politieke keuze.

De heer Ducheyne : Toch wel, het is een politieke keuze. Het is evident dat met een grotere bescherming de ontvangstkwaliteit stijgt.

De heer André Denys : Klopt het dat de internationale norm 400 kilohertz bedraagt ?

De heer Ducheyne : In het Akkoord van Genève hanteert men die norm. In Vlaanderen wijkt men daarvan af, naar beneden voor de lokale zenders en naar boven voor de BRTN. Dat is een keuze die ik perfect kan begrijpen.

De heer André Denys : Uw inziens is dit dus geen technische keuze ? Men laat een politiek element spelen in die zendbescherming, ten voordele van de BRTN en ten nadele van de privé-zenders ?

De heer Ducheyne : Dat klopt tot op zekere hoogte. Die norm wordt meebepaald door het aantal lokale zenders.

De heer André Denys : Men zou de overheidszender kunnen beschermen volgens de internationaal geldende norm van 400 kilohertz in de plaats van de huidige 600 kilohertz ?

De heer Ducheyne : Er bestaan inderdaad meerdere alternatieven.

De heer André Denys : Dan heb ik nog een vraag over het samenwerkingsakkoord. Ik heb begrepen dat het BIPT een suggestie heeft voorgelegd aan de eigen voogdijminister. Heeft het BIPT zich ook tot de gemeenschapsministers voor Mediabeleid gericht ?

De heer Erik Van Heesvelde : Neen, daarover mag geen misverstand bestaan. Van bij de oprichting van het BIPT werden we geconfronteerd met moeilijkheden op het vlak van omroep, vrije radio's en coördinatie. We hebben van bij het begin in een goede sfeer samengewerkt met de andere administraties. We zochten pragmatische oplossingen, onder meer in verband met de relatie tussen de hoofd- en laagvermogenstoewijzingen op de frequentie 104.

De administraties wilden ook een aantal zaken concretiseren en op papier zetten. De juristen van het BIPT, en vermoedelijk ook die van de gemeenschappen, hebben daarop gezegd dat dat binnen het kader van een samenwerkingsakkoord moest gebeuren. Daar is het bij gebleven. Verdere stappen werden niet ondernomen.

We hebben daarover nooit rechtstreeks contact gehad met de Franse, noch met de Vlaamse of de Duitse gemeenschapsregering. We hebben onze voogdijminister wel geïnformeerd omtrent het feit dat we een oplossing zochten om uit de impasse te geraken. Op een bepaald moment zijn de vergaderingen niet meer voortgezet.

De heer André Denys : Ik heb indertijd nog geïnterpelleerd inzake de problemen met de Franstalige zenders. De toenmalige voogdijminister, de heer Weckx, antwoordde dat men via een samenwerkingsakkoord zou proberen de problemen te beperken. Nu hoor ik dat het bij een suggestie tot samenwerking is gebleven. Heeft de huidige voogdijminister, de heer Di Rupo, het overleg geblokkeerd ? Hoe moet ik dat inschatten ?

De heer Erik Van Heesvelde : Dat kan ik u niet zeggen. Op een bepaald ogenblik zijn de administratieve bijeenkomsten stopgezet.

De heer André Denys : Ik bespeur hier een paraplusysteem.

De heer Erik Van Heesvelde : Het overleg is alleszins niet geblokkeerd op administratief niveau. Ik kan enkel vaststellen dat één administratie op een bepaald moment afhaakte.

De heer André Denys : Welke administratie was dat ?

De heer Erik Van Heesvelde : Dat was de Franse gemeenschap.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik begrijp dat u geen bewegingsmogelijkheid meer had door het ontbreken van een politiek samenwerkingsakkoord. Het Vlaams frequentieplan is gecoördineerd en operationeel. De Franse gemeenschap heeft eenzijdig wijzigingen doorgevoerd en heeft vooral het vermogen dermate opgedreven dat de problemen ten aanzien van Vlaanderen legio zijn. Dit plan is niet gecoördineerd. Dan stel ik me de vraag waarom het BIPT als onafhankelijk controleorgaan niet optreedt tegen de Franstalige radio's. U bent volkomen bevoegd om op te treden. U doet dat niet maar u komt dan wel herrie schoppen in Antwerpen.

De heer Erik Van Heesvelde : Ten eerste, er zijn coördinatievergaderingen geweest. Die zijn er niet geweest voor een aantal radio's waarmee we dat conflict inzake de toewijzing van het hoog en laag vermogen hebben.

De heer Dirk Van Mechelen : Zijn die coördinatievergaderingen afgehandeld ?

De heer Erik Van Heesvelde : De meeste zijn wel afgerond, maar voor een aantal andere stonden de twee gemeenschappen diametraal tegenover elkaar. De ene gemeenschap vond dat er niet moest worden gecoördineerd omdat het behoorde tot hun toewijzing en de andere vond dat men het wel moest coördineren. Dat heeft niets te maken met onze onafhankelijkheid. Dat heeft alleen maar te maken met het arrest van het Arbitragehof. We willen geen tweede veroordeling riskeren. Dat arrest zegt dat we ons niet mogen bemoeien met de toewijzingen inzake radio-omroepen in de gemeenschappen. We mogen die toewijzingen niet controleren. We mogen alleen controleren of de radio's conform hun vergunning werken. En dat doen we.

Als één gemeenschap een willekeurige vergunning toekent aan een radio en het BIPT controleert die radio en hij werkt volgens zijn vergunning dan is er een groot probleem. Dan is er constante rechtspraak. We hebben daarover al tal van juristen geraadpleegd, ook bij de Raad van State. We kunnen niet optreden.

De heer Dirk Van Mechelen : Als we morgen het huidige decreet wijzigen in die zin dat men in Brussel met in plaats van maximum 300 watt met maximum 2000 watt mag uitzenden, dan neemt u daar akte van.

De heer Erik Van Heesvelde : Dan rijst er een ander probleem, omdat dat buiten het akkoord van Genève valt.

De heer Dirk Van Mechelen : Laat het ons dan hebben over 1000 watt.

De heer André Denys : Buiten het akkoord van Genève treedt u niet op ?

De heer Erik Van Heesvelde : Ik treed volledig uw mening bij dat er een fundamenteel probleem is. Ik ga er alleen niet mee akkoord dat u de verantwoordelijkheid daarvoor bij het BIPT legt.

De heer Dirk Van Mechelen : U zegt dus eigenlijk dat u machteloos staat om uw controleopdracht in deze aangelegenheid uit te oefenen.

De heer Erik Van Heesvelde : Dat klopt.

De heer Carl Decaluwé : Ik wil even terugkomen op de Raad van State. Ik weet niet wanneer we daar een uitspraak zullen hebben. Zelfs als de Raad van State in de ene of de andere richting uitspraak doet, dan zullen we mijns inziens even ver staan. Dat is een eerste belangrijke vaststelling. Ik wil trouwens een en ander in de commissie voor Staatshervorming aankaarten om daar duidelijkere lijnen in te trekken.

De heer Van Mechelen heeft het juist verwoord dat we geen ingenieurs zijn. In de Alcatelstudie spreekt men over een 130-tal lokale radio's. In het voorstel van de administratie heeft men het over 172 radio's. Daarnet werd ruw geschat dat een derde van de 330 radio's weg moet. Dan hebben we er nog een 220-tal. De Nederlanders zeggen dat als er rekening wordt gehouden met topografie, differentiatie van zendvermo-

gen, antennehoogtes enzovoort, we kunnen behouden wat er momenteel is. Er is dus een differentiatie van 1 op 2,5. Wie ben ik om te zeggen wie er gelijk heeft ?

Ik hoor dat men bij het BIPT straks over de software zal beschikken om een nieuw plan op te maken. Men is dat echter niet van plan. Als we dit vanuit de Vlaamse Gemeenschap aan het BIPT officieel vragen, bent u bereid dat te doen ?

Het zou ook goed zijn om de vier of vijf auteurs van de verschillende frequentieplannen rond de tafel te brengen. Het is interessant om weten in welke orde we moeten denken, rekening houdend met de technici. Als iedereen over volwaardige technische apparatuur beschikt, dan staat de beschermingsgraad van de BRTN ook niet meer ter discussie. Dan kunnen we op 400 blijven. Ik wil weten wie hier uiteindelijk kan arbitreran. Iedereen schuift de schuld af op een ander, maar ondertussen staan we nergens.

De heer Ducheyne : Ik heb u gezegd dat ik bereid ben om een ondersteunende rol te spelen in het uitwerken van een nieuw plan, zowel voor de Vlaamse als voor de Franse Gemeenschap. U mag echter niet vergeten dat die uitwerking heel wat middelen en tijd vergt. In het BIPT is er een vrij beperkte staf op de dienst frequentiebeheer van tien mensen voor alle radiocommunicatiesystemen. Zij staan in voor beheer, toewijzing, coördinatie, deelname aan internationale vergaderingen, enzovoort.

Op dit moment kunnen we er geen nieuw plan bijnemen. Daar zijn echter oplossingen voor. Als de Vlaamse Gemeenschap bereid is om bij te dragen in de kosten van een dergelijk plan, is er geen probleem meer.

De heer Carl Decaluwé : Over hoeveel geld hebt u het ? De Nederlanders hebben het over 1,5 tot 2 miljoen frank om een nieuw frequentieplan op te stellen. Is deze berekening reëel ? U zegt dat er meer mensen nodig zijn. Dat kost natuurlijk ook geld. Hoeveel zal dit uw inziens kosten ?

De heer Ducheyne : Mijns inziens moet u zeker op zes maanden meer rekenen per gemeenschap. Er moeten veel berekeningen worden gemaakt, en zo iets vraagt tijd. Dat is een eerste schatting.

De heer André Denys : Ik wil nog even terugkomen op het spanningsveld tussen de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap, en op de moeilijke rol van het BIPT. Onafhankelijkheid is goed, maar het mag niet leiden tot een soort van paraplusysteem. Op die moeilijke situatie probeer ik zicht te krijgen. U zegt dat u bij machte was om de technische moeilijkheden juridisch te vertalen via een samenwerkingsverband. Alleen was er onvoldoende politieke wil om dat te concretiseren. Ik heb dan de volgende vraag. Kunt u als onafhankelijk orgaan die juridische vertaling van die suggestie overmaken aan de Vlaamse Gemeenschap ? Dit zou immers een aantal mogelijkheden openen.

We hebben twee mogelijkheden om dat debat aan te wakkeren. We hebben er alle baat bij om op een constructieve wijze uit de huidige impasse te raken. Er zijn, vanuit de Vlaamse Gemeenschap, twee mogelijkheden. We kunnen onze eigen minister van Mediabeleid aansporen om naar het Overlegcomité te stappen, waar hij samen met de andere ministers voor Media het probleem kan bespreken. Dat is de eerste mogelijkheid. De tweede mogelijkheid behelst het volgende : onze collega's in het federale parlement kunnen aan minister Di Rupo vragen om een initiatief te nemen. We moeten absoluut uit die impasse raken. U zegt dat u een juridische vertaling kunt geven voor een vorm van samenwerkingsakkoord, wat er uiteindelijk ook van komt. Ik hoor nu voor de eerste keer dat er een oplossing mogelijk is indien men een samenwerkingsakkoord kan sluiten. Het zou zeer interessant zijn indien we dat ontwerp van samenwerkingsakkoord onder ogen kunnen krijgen. Dat is eigenlijk mijn vraag. Kan het BIPT dat aan ons doorspelen ?

De heer Erik Van Heesvelde : Ik wil hierop een dubbel antwoord geven. Ik ga niet akkoord met de term paraplu. We verschuilen ons niet achter een paraplu.

De heer André Denys : Ik doe dat alleen om u een beetje te prikkelen.

De heer Erik Van Heesvelde : Het is niet echt een paraplu. We moeten rekening houden met de wet van 1979, die de radiocommunicatie regelt en het overdragen van bevoegdheden naar de gemeenschappen. We moeten ook rekening houden met de arresten van het Arbitragehof en met adviezen en arresten van de Raad van State. Dit alles brengt ons in een bijzonder moeilijke situatie. In sommige gevallen worden we

"bedreigd" door de gemeenschappen, in andere gevallen door de vrije radio's. We moeten ons geregeld verdedigen voor burgerlijke geschillen. U begrijpt dat onze technici op de baan, de verantwoordelijken van de dienst en ook het BIPT als instituut als dusdanig in die juridische onzekerheid als administratie uiterst voorzichtig moeten optreden om de aansprakelijkheid van de overheid niet in het gedrang te brengen en in sommige gevallen zware schadevergoedingen te moeten betalen. Als men een aantal van die radio's op een wankel juridische basis stillegt, dan kunnen die aanzienlijke schade-eisen instellen. Die onzekerheid bestaat dus. Het is ook niet de taak van de federale administratie om conflicten te genereren ten aanzien van de gemeenschap ten gevolge van deze uiterst complexe juridische situatie. Daarom zijn we zo voorzichtig en onzeker. Ook daarom voeren we onderhandelingen op administratief vlak om tot een samenwerkingsakkoord te komen dat politiek moet worden beslist. Ik heb er geen bezwaar tegen om de teksten voor die samenwerking door te geven. Ze zijn immers al in handen van de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige administratie.

De heer Dirk Van Mechelen : U zegt dat de Franse Gemeenschap niet bereid is om haar nieuw frequentieplan te laten coördineren door het BIPT.

De heer Erik Van Heesvelde : Dan hebt u me verkeerd begrepen. Toen de Franse Gemeenschap haar nieuw frequentieplan voorstelde, heeft ze een coördinatieverzoek gericht aan het BIPT. Er is een lijst gemaakt van alle radio's waar er geen problemen waren inzake toewijzing. De Vlaamse en de Duitstalige Gemeenschap waren daar ook bij. Voor een aantal radio's is er geen afronding gebeurd van de coördinatieprocedure.

De heer Ducheyne : Ik wil daar nog het volgende aan toevoegen. Er zijn een aantal radio's in dienst gesteld door de Franse Gemeenschap waarvoor er geen coördinatie was. De coördinatiebespreking was dus niet afgerond. Niet alle partijen gingen akkoord. Toch werden ze in dienst gesteld op basis van een vergunning getekend door de bevoegde minister in Wallonië.

De heer Dirk Van Mechelen : Wat zegt de internationale regelgeving daarover ?

De heer Ducheyne : Het betrof vooral nationale coördinatieproblemen.

De heer Dirk Van Mechelen : Wat is de huidige wetgeving ?

De heer Erik Van Heesvelde : Zolang u intern in een land binnen het kader van het akkoord van Genève blijft, is er voor de verdragskant van de zaak geen probleem.

De heer Dirk Van Mechelen : Ze zijn dan in gebruik genomen door de Franse Gemeenschapsraad op basis van een vergunning ondertekend door de Franse Gemeenschapsminister. U zegt nu dat het BIPT volledig machteloos staat om daartegen op te treden.

De heer Erik Van Heesvelde : Dat is inderdaad ons standpunt. Omwille van die arresten enerzijds, en anderzijds omwille van het feit dat het KB van 10 januari 1992 die sanctionerende bevoegdheid aan het BIPT niet toekent. Dit geldt alleen ten aanzien van de vrije radio. Maar als de vrije radio conform zijn vergunning uitzendt...

De heer Dirk Van Mechelen : Het zou misschien interessant zijn als we de tekst van die arresten eens rustig konden nalezen om zo een standpunt te formuleren.

De heer André Denys : Voor een goed begrip, het akkoord van Genève is onvoldoende om de problemen die er tussen de gemeenschappen zouden kunnen rijzen, te regelen. Er moet bijkomend nog iets gebeuren. De autonomie laat niet toe om hiermee alle technische problemen op te lossen.

De heer Ducheyne : Inderdaad, er moet bijkomend iets gebeuren. Er moet een nieuw juridisch kader worden gecreëerd in de vorm van een samenwerkingsakkoord. Dat is wat we hier al de hele tijd aan het zeggen zijn. We hebben een aantal ideeën om de situatie op te lossen, maar deze moeten nog verder worden uitgesproken. Zo is er het instellen van een soort van arbitragecommissie op federaal niveau en het uitvoeren van

controles op basis van de coördinatieresultaten en de vergunning afgeleverd door de gemeenschappen. Er kan dus zeker iets worden gedaan, maar men moet die juridische stap zetten.

De heer Dirk Van Mechelen : Maar nu geldt de wet van de sterkste. Wie maar raak doet, wint. U zegt dat men enkel via een samenwerkingsakkoord tot een oplossing kan komen. Maar diegene die nu de sterkste partij is op het veld, heeft daar natuurlijk geen enkel belang bij. Op die manier zitten we hier binnen tien jaar nog.

Dan zegt u : het BIPT doet niet mee ; de politici moeten alles maar regelen. Het BIPT is dan niet de sterke, onafhankelijke partner die het zou moeten zijn in dit debat.

De heer Erik Van Heesvelde : In deze materie – ik spreek me niet uit over de andere opdrachten van het BIPT – stelt er zich inderdaad een probleem.

Mevrouw de voorzitter, ik zou die term – de sterkste partij – willen nuanceren. Er is een dubbelzinnigheid in de interpretatie van de toepassing van het Akkoord van Genève. De heer Ducheyne heeft dit in het begin uiteengezet. Er is namelijk een ambiguïteit tussen de twee gemeenschappen bij de toewijzing enerzijds tussen hoog vermogen en laag vermogen anderzijds. Dit is een ambiguïteit die reeds in de teksten van 1991 opduikt. Het is heel moeilijk uit te maken wie van de beide gemeenschappen hierin gelijk heeft. Het is alleszins een inhoudelijk debat, geen procedureel. Hoe lost men dat op ?

De heer André Denys : Het landschap van de vrije radio's is in de Franse Gemeenschap meer geliberaliseerd dan in het noorden. Waarschijnlijk zal men minder ruimte toekennen aan de Franse Gemeenschap om tot een akkoord te komen. Dit lijkt me daarvan het gevolg te zijn, of niet soms ?

De heer Ducheyne : Er zullen een aantal herschikkingen moeten gebeuren binnen de FM-band. Men zal een akkoord moeten bereiken over de knelpunten, dat is duidelijk. Het is niet evident in wiens voordeel dit zal zijn.

Er zijn verscheidene uitgangspunten mogelijk. Men kan teruggaan naar de situatie van 1984, het oorspronkelijk plan van het Akkoord van Genève. Een tweede alternatief is om terug te gaan naar het plan van 1991, met alle voor- en nadelen voor de ene of de andere partij. Men zal dus een aantal uitgangspunten moeten aannemen en dan de consequenties ervan aanvaarden.

Heel veel coördinatieproblemen kunnen worden opgelost door het aantal radio's sterk te beperken, onafhankelijk van het opleggen van vermogens voor vrije radio's. Eventueel kan men dan nog een keuze maken, door een uitwisseling van een aantal radio's met klein vermogen met radio's met een hoog vermogen. Dit is dan een politieke keuze.

De heer Carl Decaluwé : Als het BIPT een controle doet bij een lokale radio, dan wordt die vooraf niet verwittigd. Klopt het dat een aantal lokale radio's over een boobytrapsysteem beschikken, waarbij men bij controles het zendvermogen automatisch doet dalen, zodat het weer conform is met de vergunning ? Weet u daar iets meer over ?

U zegt dat u enkel ingaat op klachten van een andere lokale radio. Zou het niet efficiënter zijn om de controles los van aankondigingen te doen ? Is dit geen betere methode dan te wachten op klachten ? Het wereldje van de lokale radio's is zeer klein en ook bij zogezegd anonieme klachten weet men van wie ze komen.

De heer André Denys : Mijnheer Decaluwé, bedoelt u hiermee dat er zogenaamd getelefoneerde controles gebeuren ?

De heer Carl Decaluwé : Neen. Ik zeg enkel dat het wereldje van de lokale radio's klein is. Blijkbaar is het zo dat het BIPT enkel controles doet wanneer er klachten komen van een lokale radio. Bepaalde lokale radio's wapenen zich daartegen door een systeem van boobytraps : als er een controle komt, is het zendvermogen blijkbaar automatisch weer conform de vergunning.

De heer P. Callens : U zegt dat radio's vooraf op de hoogte zijn van bepaalde controles. Men heeft me dit ook gemeld. Ik heb dit bij ons personeel onderzocht en tot vandaag heb ik hierover geen zekerheid. Het is onaannemelijk dat mensen in een officiële functie bij de controles er zich schuldig aan zouden maken bepaalde radio's vooraf te verwittigen. Nog nooit zijn dergelijke praktijken met zekerheid bewezen.

Ik heb zelfs controles uitgevoerd door onmiddellijk de bewuste radio te gaan controleren, van zodra er een melding binnenkwam. De radio bleek in orde te zijn, zonder dat iemand van ons personeel op de hoogte was. De mensen die de controle uitvoerden, waren immers voortdurend bij mij gebleven. Er is dus zeker geen sprake van melding van onze kant uit. Ik geef wel toe dat er soms hiaten kunnen zijn tussen het neerleggen van de klacht en de controle. Ik wil hier echter niemand beschuldigen.

Uw opmerkingen over de efficiëntie van onze controles kan ik bijtreden. Die efficiëntie is ver te zoeken. Ik zou ook liever preventieve controles uitvoeren in de plaats van de feiten achterna te lopen. Waarom doen we dat dan niet ? Omdat we vaststellen dat de controles die we nu uitvoeren geen resultaat opleveren. We kunnen die problemen niet oplossen. Tot vijfmaal toe gaan we in een tijdspanne van twee of drie maanden naar dezelfde radio. De overtreding wordt vastgesteld, maar twee of drie maanden later is men opnieuw begonnen. Waar gaan we naartoe ? Het huidige wettelijk kader, meer bepaald het KB van 1992, laat ons gewoon niet toe ons werk behoorlijk uit te voeren. Preventief werken heeft dus geen zin. We hebben de handen al vol met de klachten die ons via de Vlaamse Gemeenschap bereiken.

De heer Carl Decaluwé : Inderdaad.

III. HOORZITTING MET EEN DELEGATIE VAN DE ADMINISTRATIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP, AFDELING MEDIA EN FILM

De voorzitter : De heer Robert Van Moeseke, afdelingshoofd Media en Film van de administratie van de Vlaamse Gemeenschap heeft het woord, om even kort te repliceren op wat de vertegenwoordigers van het BIPT hier hebben gezegd.

De heer Robert Van Moeseke : Ik zal het erg kort, en ook algemeen houden. Ik zou hier drie zaken in hun juiste context willen plaatsen. De heer Van Heesvelde heeft gezegd dat hij niet beschikt over de technische gegevens van de radiozenders om controles te kunnen uitoefenen. Als die gegevens ontbreken, dan zijn het deze van de Franse Gemeenschap, en niet die van de Vlaamse Gemeenschap. Elke maand tot anderhalve maand sturen we het BIPT de nieuwe gegevens over adresveranderingen en technische wijzigingen bij onze radio's.

Ten tweede is uit de uiteenzettingen duidelijk gebleken dat het probleem zich situeert op het niveau van de coördinatie. Dat heeft te maken met het feit dat men zich houdt aan vergunningen die unilateraal zijn uitgeschreven door een bepaalde gemeenschap. De stelling van de Vlaamse Gemeenschap terzake is duidelijk. Ze is recent nog bevestigd door een arrest van de Raad van State. We zullen u een afschrift van dat arrest bezorgen. In dat arrest worden twee vergunningen – twee toekenningen van frequenties – van de Franse Gemeenschap aan de RTBF, die niet vooraf in de coördinatieprocedure werden opgenomen, geschorst.

De postbusactiviteiten van het BIPT kunnen we bevestigen. De Vlaamse Gemeenschap beweert al jaren wat de Raad van State nu bevestigt. De BIPT heeft een echte coördinerende bevoegdheid. Het KB stelt dat als een bepaalde gemeenschap een wijziging aan het frequentieplan aanbrengt, er een coördinatie moet gebeuren. Een wijziging van het frequentieplan is : een verhoging van de antenne, een verandering van frequentie, een verhuis, enzovoort. Als die coördinatie niet wordt afgerond, dan is er in principe helemaal geen coördinatie geweest, en kan die radio niet uitzenden. Zo eenvoudig is dat volgens het arrest van de Raad van State. Ik begrijp om de liefde Gods niet welke documenten we nog meer nodig hebben. De administratie is werkelijk radeloos.

De heer Dirk Van Mechelen : Dit is dus een regelrechte aanklacht tegen wat de vertegenwoordigers van het BIPT hier zonet hebben verklaard. Ik kan dat allemaal niet meer volgen. U stelt dat een radio uit het

Franse gemeenschapsgebied die een vergunning krijgt van de Franse gemeenschapsminister maar die niet in de coördinatieprocedure is behandeld, niet mag uitzenden op zijn nieuwe locatie, antenne en/of nieuwe zendsterkte. In dat geval is het de rol van het BIPT om die radio het zwijgen op te leggen.

De heer Robert Van Moeseke : Dan zou die radio inderdaad het zwijgen moeten worden opgelegd. De recente uitspraak van de Raad van State schorst twee RTBF-frequenties wegens het gebrek aan coördinatie. Het kan toch niet duidelijker ?

De heer Dirk Van Mechelen : Dan is het aan ons om nu het nodige politieke werk te leveren.

De heer P. Callens : De eerste opmerking van de heer Robert Van Moeseke kan ik bijtreden. Ik heb misschien niet duidelijk gemaakt dat het de Franse Gemeenschap is die ons niet de nodige gegevens voor onze controles verschaft. Met de Vlaamse Gemeenschap is er wel een goede samenwerking qua gegevensuitwisseling.

Bij het tweede punt van zijn betoog, over de coördinatie, heb ik twee opmerkingen. Ten eerste leren wij uit de gegevens waarover wij momenteel beschikken, dat een aantal afgeleverde vergunningen niet is gebaseerd op de juiste coördinatieprocedures. Ik kan dit het personeel van de Vlaamse Gemeenschap niet kwalijk nemen. Ik volgde vroeger de materie en heb gezien dat de plannen werden gecreëerd, gemodificeerd en gemanipuleerd. Sommige radio's hebben nu een vergunning gekregen van de Vlaamse Gemeenschap, terwijl wij bij de controle van de coördinatie, vaststellen dat ze in feite illegaal in dienst zijn. Zo hebben wij onlangs een radio in West-Vlaanderen onderzocht wegens klachten uit Frankrijk, en hebben wij vastgesteld dat de radio omwille van een slechte coördinatie niet zou mogen bestaan.

De Vlaamse Gemeenschap is ten tweede zeer correct bij het bezorgen van gegevens, maar dikwijls blijken ze niet juist te zijn omdat ze nog zijn gebaseerd op gegevens uit het verleden. Een volledig onderzoek zou bijgevolg moeten gebeuren. Dit onderzoek moet gebeuren op de frequenties die vroeger werden toegerekend. Daarna kan worden bekeken welke behouden kunnen blijven.

Over de recente arresten werd binnen de BIPT ernstig gedebatteerd. Onze juristen hebben een onderzoek uitgevoerd in samenspraak met de Raad van State, en hebben besloten dat het BIPT geen bevoegdheid heeft om op te treden bij een getroffen arrest. Enkel de Vlaamse Gemeenschap kan verdere stappen ondernemen.

De heer Robert Van Moeseke : Mevrouw de voorzitter, dat een aantal gegevens van de Vlaamse Gemeenschap niet zouden kloppen, is altijd mogelijk. Er bestaan meer dan 300 radio's en ik bespaar u de voorgeschiedenis over het verzamelen van die gegevens.

Na het arrest van het Arbitragehof werd de bevoegdheid van de RTT overgedragen aan de Vlaamse Gemeenschap. Sindsdien vragen wij jarenlang om de geldige zendvergunningen. Wij hebben die nooit gekregen van de RTT, en daarom zijn we ze zelf gaan opvragen bij de lokale radio's. Daarnaast hebben wij ons moeten baseren op listings die we van de BIPT hebben gekregen en waarvan achteraf is gebleken dat een aantal gegevens niet overeenstemmen met de werkelijkheid. Telkens als de BIPT ons meedeelt dat de gegevens niet juist zijn, is het onze eerste taak de betrokken radio te coördineren.

Het grote verschil met de Franse Gemeenschap is dat zij besluiten neemt in afwachting van de coördinatie. Zij anticipeert en stelt de radio al in dienst vóór de Vlaamse Gemeenschap heeft gereageerd. Zelfs als wij reageren, neemt de Franse Gemeenschap geen nota van wat wij inbrengen tegen de voorgestelde coördinatie. Wij zijn werkelijk radeloos.

Ik hoor net dat de juristen van het BIPT een arrest van de Raad van State betwisten. Ik denk dat we een deurwaarder zullen moeten sturen naar de Franstalige radio's die een onterecht goedgekeurde frequentie gebruiken, of dat we de lokale radio's zullen moeten aanmanen om via de rechtbank een procedure tegen het BIPT over het niet-uitoefenen van bevoegdheden te starten.

Hoe is het in hemelsnaam mogelijk dat met alle juridische middelen waarover de administratie en de Vlaamse Gemeenschap beschikt, een radio niet zou kunnen worden stopgezet ? Dit betwist ik, mijnheer

Callens. Wanneer wij een radio vinden die zich niet op de juiste uitzendplaats bevindt of onterecht verhuisd is, dan leggen wij die na twee dagen stil. Bij een radio van de Franse Gemeenschap zou dit niet kunnen ? Dat kan ik niet geloven.

Ik heb nog een opmerking over de verschillende standpunten van de Vlaamse en Franse Gemeenschap. Als bij de administratie van de Vlaamse Gemeenschap een klacht binnenkomt, dan wordt deze automatisch doorgestuurd naar het BIPT ter controle – ik moet hierbij benadrukken dat die controle door het BIPT steeds wordt uitgevoerd.

Wij krijgen dan binnen de kortste keren een coherent verslag. Bij de Franse Gemeenschap is er een embargo op die klachten. De klachten moeten eerst naar het kabinet van de Franse Gemeenschapsminister en vandaar gaan ze naar het BIPT. Ik kan daar geen verdere commentaar meer op geven.

De voorzitter : Mijnheer Vanstiphout, we hebben u hier enkele weken geleden reeds gehoord in deze commissie. Ondertussen zijn er nog een aantal andere hoorzittingen geweest. Naar aanleiding daarvan hadden sommige leden van de commissie vragen, opmerkingen en bedenkingen bij uw uiteenzetting.

De heer Dirk Van Mechelen : We hebben vorige keer met de heer Vanstiphout kunnen praten, en dan specifiek over TDAB. Het enige wat ik nu wil vragen, is zijn visie op wat we daarstraks hebben gehoord van de kabelmaatschappij. Ik heb het concreet over de interferenties op de TV-kanalen, omdat die een aantal mogelijkheden zouden hypothekeren bij de invulling van het blok 12A en van de regionale frequenties. In dat laatste verband gaat het om de uitbreiding van blok 6C, dat toegewezen is aan de provincie Limburg.

Mijnheer Vanstiphout, wat is uw visie op de huidige FM-band ? Hoe is men in uw voorstel van frequentieplan ertoe gekomen om als beslissend criterium het aantal inwoners van een gemeente te nemen ? Dat heeft niets met technische aspecten te maken. Wie heeft u dat dan gevraagd, met alle gevolgen van dien ?

Ik heb nog een laatste vraag over de uiteenzetting van Broadcast Partners, waarover we een document hebben ontvangen. Hierin staat letterlijk met betrekking tot de netten van de BRTN, en ik citeer : er is evenwel een sterke weerstand om lokale zenders onder de 102.4 te plaatsen. Vooralsnog lijkt ons daartoe ook geen noodzaak omdat het technisch mogelijk is om de bestaande hoeveelheid zenders goed in te plannen tussen 102.4 en 107.9. Einde citaat.

Ik sluit me aan bij wat de heer Carl Decaluwé al heeft gezegd : wie zijn wij om hier nog uit wijs te raken en wie heeft nu gelijk ? Of bestaat er niet zoiets als het grote gelijk ? Als dat niet bestaat, zullen we naar de grootste gemeenschappelijke deler moeten zoeken. Dat is meestal onze rol en daar worden we door de publieke opinie vandaag voor veroordeeld. Hier staat dus letterlijk dat het technisch mogelijk is om de bestaande hoeveelheid zenders goed in te plannen.

Zeer charmant in hun discours vond ik dat ze enigszins afstappen van dat criterium van 8 kilometer straal, 35 meter hoogte en 100 watt vermogen. Ze gaan kijken naar wat zij verzorgingsgebieden hebben genoemd. Die zouden worden gekoppeld aan een zendvergunning en mogelijk leiden tot grotere verzorgingsgebieden. Het gaat dan niet om 20.000 of 30.000 inwoners. Men zegt dat om socio-economisch leefbaar te zijn, een radio een aantal inwoners moet bepalen. Dat moet onderzocht worden, en dat is niet uw werk.

We hebben hier trouwens leuke voorstellen gehoord, zoals : we namen de socio-economische kaart van Vlaanderen en vonden daar informatie. We gaan grotere verzorgingsgebieden maken, van 40.000 of 50.000 mensen. Het zou een probleem van onze VU-collega oplossen in de Kempen ten noorden van Antwerpen, waar nu verschillende blinde vlekken zijn omdat daar allemaal kleine gemeentes liggen. Men zou in zo een verzorgingsgebied één of twee frequenties kunnen toekennen.

Mijn vragen zijn de volgende. Welke implicaties zouden grotere verzorgingsgebieden hebben voor de indeling van de FM-band. Zou dat kunnen leiden tot een minimum van twee lokale privé-radio's per verzorgingsgebied ? Wat is uw reactie op de opmerkingen van Broadcast Partners ? Als men uitgaat van de term verzorgingsgebieden, wat zijn dan de mogelijkheden ? Hoe bent u gekomen tot het criterium dat gemeenten van meer dan 20.000 inwoners één frequentie krijgen, gemeenten van meer dan 30.000 inwoners twee frequenties en gemeenten van meer dan 60.000 inwoners drie frequenties ?

De heer Roel Vanstiphout : Dames en heren, ik zal eerst het voorstel tot frequentieplan uitleggen. Hoe zijn we gekomen tot de regel van het aantal inwoners ? Hierin is een bepaalde ervaring van de administratie belangrijk. Die leert dat vele lokale radio's die in een kleine gemeente actief zijn, zullen proberen om zo dicht mogelijk bij een naburige stad te raken. Dat maken wij als administratie te pas en te onpas mee. Hieruit trekken we de conclusie dat het aantal inwoners op een bepaalde oppervlakte een belangrijk criterium is voor de lokale radio's zelf.

Daarom heeft de administratie samen met de minister een voorstel bekeken voor het bepalen van de grenzen. We hebben toen gezegd bij het toekennen van een frequentie voorrang te geven aan steden en gemeenten met 20.000 inwoners. Ik heb naar een aantal duidelijke richtlijnen gevraagd om die frequentieplanning te kunnen invullen.

De heer Dirk Van Mechelen : U sprak toch van overleg tussen de administratie en de minister ? U zei dat u een technisch plan kunt maken, maar dat u een aantal criteria moet krijgen. Dus het criterium dat er per gemeente met meer dan twintigduizend inwoners één frequentie wordt toegekend, dat criterium hebt u van het politiek bestel gekregen ?

De heer Robert Van Moeseke : Dit is geen politieke keuze geweest. Op een bepaald moment is aan de administratie de vraag gesteld naar een nieuw frequentieplan. Op de administratie werd dan overlegd over hoe wij een operationeel sterker, lokaal frequentieplan kunnen opmaken voor Vlaanderen. We hadden een uitgangspunt nodig om te verantwoorden wat we maken. Achter de afbeeldingen op de Europese munten zit ook een filosofie. We zijn evenzo aan een basisfilosofie gaan denken om het frequentieplan operationeel te maken. We hebben een nota opgesteld voor de minister. In die nota zaten die criteria verwerkt. De minister verklaarde zich akkoord met de nota. Het was dus geen dictaat.

Op dit ogenblik zitten er heel veel radio's in een aantal heel kleine gemeenten, zoals in de Kempen. Dat zouden er minder worden. Door de schikking op basis van het vroegere plan kwam men in een aantal regio's tot twee, drie frequenties in kleine gemeenten. Met de nieuwe optie zijn die inderdaad niet meer in die mate voorzien. Zoals de heer Vanstiphout zei, zijn er veel radio's die naar grotere entiteiten zijn opgeschoven. Het frequentieplan is in 1991 door de RTT opgesteld. En wij kunnen niet anders dan een vermindering van frequenties voorstellen ten aanzien van dat plan.

De heer Dirk Van Mechelen : Dit frequentieplan betekent de dood van de helft van de lokale radio's. We mogen er dan nog van uitgaan dat een aantal daarvan onrechtmatig uitzenden. Ik heb er geen probleem mee dat de zogenaamde cassette-radio's uit de ether gehaald worden om te zien hoeveel ruimte er is. Ik wil weten wie er de idee heeft opgevat om als determinerend criterium de grootte van de gemeente te nemen. Ik denk dat iedereen toch al inziet dat een lokale radio voldoende socio-economisch gegeven moet hebben. Ik heb me laten vertellen dat dit, om wat professioneel te kunnen draaien, een omzet van vier tot vijf miljoen frank betekent. Hebt u de knowhow om dit te onderzoeken ? Het spreekt vanzelf dat het verzorgingsgebied lokaal moet zijn. Maar moet lokaal als "gemeentelijk" worden geïnterpreteerd ? Mijns inziens niet, het kan ook een universiteit zijn of de kustregio. Er moet een definitie voor verzorgingsgebied komen, die sociaal-economisch is verantwoord en die het doorgeven van culturele informatie toelaat. Er zijn buiten Gent bijvoorbeeld, gebieden die op cultureel vlak op Gent zijn afgestemd. Is hierover beraadslaagd of heeft men van in het begin gewerkt met dit gemakkelijheidscriterium dat per inwonertal rekent ? De vraag is : meer radio's in een groter verzorgingsgebied of allemaal klein radio's in kleine verzorgingsgebieden ?

De heer Roel Vanstiphout : Men kan een regel altijd in vraag stellen. Deze is inderdaad vatbaar voor discussie. Mijn ervaring met de lokale radio's is dat ze meer en meer naar de steden en gemeenten trekken. Ik zal niet ontkennen dat er betere criteria zijn. Ik blijf er persoonlijk en vanuit mijn functie van overtuigd dat dit op zichzelf een nuttige regel is om tot een frequentieplan te komen.

Het is niet de bedoeling dat een frequentie zich beperkt tot één gemeente. Het plan omvat als uitdrukkelijke opdracht een dienstzone van 8 kilometer te garanderen. Het zendvergunningbesluit bepaalt de manier waarop we dat moesten berekenen. We hebben ons daaraan gehouden. Dat was vrij ingewikkeld. Er wordt nu nogal neerbuigend gezegd dat de administratie geen software heeft maar dat klopt niet helemaal. Ik zal daar straks op terugkomen.

We hebben die zone van 8 kilometer dus uitgetekend. Af en toe zal dat gebied meer dan één gemeente omhelzen. De lokale radio's hebben hun ideeën en wensen altijd kenbaar gemaakt. Een zone van 8 kilometer was voor hen een minimum. We hebben daarnaar geluisterd en er rekening mee gehouden.

Ik wil even ingaan op de uiteenzetting van Broadcast Partners van enkele weken geleden. Ze schetsten een totaal ander beeld. Als beginnend ingenieur zou ik ook niet weten wie ik moet geloven. Frequentieplanning is een zeer ingewikkelde materie, onderhevig aan oncontroleerbare zaken zoals, bijvoorbeeld, de weersomstandigheden. Dat maakt het voor buitenstaanders soms moeilijk te begrijpen.

Broadcast Partners is een commerciële organisatie. Ze zijn de grootste leveranciers van de lokale radio's in Nederland. Ze zien Vlaanderen in de eerste plaats als een interessante markt. Ze hebben geïllustreerd hoe ze een dichtere planning toelaten in Nederland. Natuurlijk kunnen ze dat. Een lokale radio is in Nederland bij wet beperkt tot de grenzen van de gemeente. In Vlaanderen zou dat voor sommige zeer kleine gemeenten, bijvoorbeeld ten zuiden van Antwerpen, onzinnig zijn. We moeten voorzichtig zijn met dat Nederlandse model. We mogen het niet zonder meer overnemen. Ik zeg niet dat Broadcast Partners geen interessante ideeën heeft. Ze zijn op sommige vlakken verder gevorderd dan wij en zouden onder meer een aantal berekeningen voor ons kunnen uitvoeren.

Ook mensen van de Nederlandse administratie vinden het programma van Broadcast Partners interessant, maar als puntje bij paaltje komt, voeren ze hun berekeningen liever iets eenvoudiger uit. Dat biedt een beter globaal overzicht. Het oogt knap om op een transparant met veel kleurtjes een aantal gebieden aan te duiden maar in de praktijk is hun ervaring minder positief. De Nederlandse administratie heeft een gelijkaardig programma maar past dat liever niet toe.

De gemiddelde afstanden die Broadcast Partners in rekening brengt, maken dat de lokale radio's in Nederland per definitie een dienstzone hebben van 5 tot 6 kilometer. We hebben in Vlaanderen een 330 frequenties in dienst. Los van de storingsen door Franstalige radio's, bereiken ze een zone van 5 tot 6 kilometer.

We moeten weten waar we heen willen. Als we tot dat soort van radio's willen komen, moet er in het huidige frequentieplan niet veel meer veranderen. Mijn plan is gebaseerd op die 8-kilometer-dienstzone. Ik moest een aantal uitzonderingen inbouwen omdat er de keuze was tussen een slechtere frequentie of geen frequentie.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik ben ervan overtuigd dat die 8 kilometer technisch zal kloppen maar is dat geen fetisjisme ? Is het dat wat we willen ? U moet als technicus die vragen niet beantwoorden, maar het lijkt me een eenzijdig uitgangspunt.

Ik ben blij met die gekleurde kaartjes. Ik kan alleen maar voor mijn regio spreken omdat ik de economische sterkte van die gemeenten ken. Ik weet wat kan en niet kan. Essen bijvoorbeeld valt erbuiten. Wuustwezel en Brecht bijvoorbeeld zijn op sociaal-economisch en maatschappelijk vlak één regio. Is het niet beter om dat soort zones samen te nemen ? Moeten we daar niet naar één of twee frequenties gaan, die heel dat verzorgingsgebied kunnen beslaan ? Dit is mijns inziens een interessante oefening.

Uw berekening geeft een aantal radio's. Maar is dit nu de bevrediging van het nieuwe frequentieplan dat we verwachten ? Dat is de politieke vraag die we ons moeten stellen. Is het mogelijk om de oefening te doen naar sociaal-economische verzorgingsgebieden ? Wat kost dat dan aan energie ?

U vertrekt van de norm van 8 kilometer, 35 meter en honderd watt, en u houdt rekening met de grootte van de gemeente. Op die manier is uw frequentieplan ontstaan. Benader je dit anders, dan krijg je een ander frequentieplan. Ik vraag me af hoelang het zou duren om dat op te maken.

De heer Robert Van Moeseke : Die 8 kilometer is een taboe binnen de Vlaamse Gemeenschap. We krijgen al jaren klachten van lokale radio's die hun 8 kilometer niet hebben. Ze zeggen dat ze slechts 4 of 5 kilometer storingsvrij kunnen uitzenden.

We waren er niet bij toen het vorige decreet is gemaakt. Daar staat een theoretisch zendbereik van 8 kilometer in. Elke lokale radio wil nu effectief 8 kilometer hebben. We betwisten dat. Een aantal radio's die hun 8 kilometer opeisen hebben een zaak lopen bij de Raad van State.

U blijft, niet ten onrechte misschien, hameren op die sociaal-economische benadering. Om zo'n frequentieplan op te maken, moet er echter eerst een onderzoek komen over wat sociaal-economisch verantwoord is. We hebben het dan over vijf of zes maanden werk.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik begrijp dat er voor die berekening geen Excel-programma bestaat. We kunnen niet op een knop drukken en het komt eruit. Zo intelligent ben ik wel.

Ik voel me alleen beperkt in mijn keuze omdat dit vertrekt van een premisse.

De heer Robert Van Moeseke : Er zijn ook oefeningen gedaan om ten opzichte van de grote steden minder frequenties te voorzien en ze meer te verspreiden. Daarvoor geef ik het woord aan de heer Vanstiphout.

De heer Roel Vanstiphout : Ik heb misschien de fout begaan door het te veel als ingenieur te bekijken. Ik heb mijn plan gemaakt. Het paste allemaal mooi in het kader. Toen de Commissie voor Mediabeleid vroeg of ze een gekleurde kaart kon krijgen, heb ik ook gezien dat er een aantal probleemgebieden zijn.

Ten eerste kunnen er een aantal zaken worden opgelost. Is het bijvoorbeeld nodig dat er in Gent en Antwerpen acht frequenties zijn ? Zijn vijf of zes frequenties niet voldoende ? We kunnen hier en daar nog herschikkingen aanbrengen. Zo kunnen we de spreiding, die op sommige plaatsen zoek is, verbeteren.

Ik wil er wel op wijzen dat als je vijf maand aan een constructie werkt, je dan niet snel iets verandert in de hoop dat het zal uitkomen. Ergens een frequentie wegnemen, maakt niet noodzakelijk 20 of 30 kilometer verder een frequentie vrij. Het is meestal veel ingewikkelder, en daar kruipt heel wat tijd in.

Een tweede idee dat we hebben onderzocht, wordt momenteel in Nederland toegepast. Daar zijn er veel grillige gemeenten. Het is er soms onmogelijk om een gemeente met één zender te bedekken. Men zegt dan dat er in dat geval inderdaad twee zenders voor nodig zijn. We hebben dat dan eens bekeken. Er zijn nog een aantal frequenties die in de praktijk geen 8 kilometer bereiken, maar 5, 6 of 7. We hebben dan nagegaan of het niet mogelijk was om twee frequenties te geven aan één radio in twee verschillende gemeenten. Die krijgt dan een iets lager vermogen, waardoor hij wel inpasbaar wordt.

Op die manier zouden we dus een gekoppelde frequentie aan één radio geven : dus twee frequenties aan één radio, die dan ook die verplichting zou hebben. Zo krijgt men dan hetzelfde verzorgingsgebied als één frequentie die een straal van 8 kilometer bedient. Dan denk ik wel dat er een aantal mogelijkheden ontstaan. Ik heb daar ook al onderzoek naar verricht. De meeste van de huidige probleemgevallen ken ik al van buiten : Herk-de-Stad, Peer, Bree, Haacht, Tremelo, Nijlen, enzovoort.

Er zijn dus een aantal gevallen waar mijn zoeven geschetste oplossing zou kunnen worden toegepast. Men zou in een aantal aan elkaar gekoppelde gemeenten dus twee kleinere frequenties kunnen geven aan één radio. Ik denk wel dat die mogelijkheid in de praktijk bestaat. Ik hoop natuurlijk dat men mij niet opnieuw van nul laat beginnen. Men zal ook de volgende vraag krijgen. We hebben hier een stad met acht lokale radio's. Nu zijn er nog drie of vier, maar in die nieuwe constellatie zou dat wel eens één of twee kunnen worden. Dan zal men natuurlijk de opmerking maken dat dat toch ook niet eerlijk is. Ik ben daar toch een beetje bang voor, omdat we zo op een aantal andere problemen zouden kunnen botsen. Persoonlijk denk ik wel dat een aantal problemen in het huidige voorstel kunnen worden aangepast zodat er een betere verdeling is voor de lokale radio's.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer Vanstiphout, ik begrijp natuurlijk dat u zegt dat hier zes maanden werk in vervat zit. Ik heb echter het gevoel dat we hier in de discussie belanden van de kip en het ei. Wat is er het eerst ? Als het technisch plan er eerst komt, moet het decreet daarop worden geschreven. Als het decreet eerst komt, moet men dat technisch proberen in te vullen. Ik weet echt niet wat de beste oplossing is. We moeten daar als commissie proberen uit te raken.

Dit plan is er gekomen na de uiteenzetting van de heer Van Moeseke. Voor alle duidelijkheid : het roze is 1, het blauwe 2, groen 3 en geel +3. Wat was de bedoeling van het gearceerde ?

De heer Roel Vanstiphout : Dat zijn gemeenten waar momenteel geen lokale radio meer erkend is. Anders lijken er enorm veel witte vlekken te zijn, maar in de huidige omstandigheden, in het huidige plan, wordt daar ook niet in een frequentie voorzien.

De heer Dirk Van Mechelen : Die gemeenten hebben er nu geen, en gaan er ook morgen geen hebben ?

De heer Robert Van Moeseke : Juist.

De heer Dirk Van Mechelen : Ze worden ook niet bereikt door een andere radio ? Schilde ligt bijvoorbeeld naast Schoten.

De heer Robert Van Moeseke : Dat zou kunnen. Het hangt ervan af waar zich in Schoten de uitzendapparatuur van de radio bevindt.

De heer Roel Vanstiphout : Een straal van 8 km is op zijn minst een oppervlakte van 200 vierkante kilometer.

De heer Dirk Van Mechelen : Bestaat op dit ogenblik hetzelfde plan met de huidige implanting van de zenders met de cirkels van 8 kilometer die ze bereiken ?

De heer Robert Van Moeseke : Die plannen hebben we destijds gemaakt.

De heer Roel Vanstiphout : We hebben momenteel niet de middelen om dat op een goede manier op kaart te kunnen tekenen.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik geef zomaar wat voorbeelden. Wuustwezel en Brecht vormen een interpolitiezone. Schoten en Schilde eveneens. Er zijn verschillende criteria die aantonen dat bepaalde groepen van gemeenten eigenlijk een socio-economische entiteit vormen. Dit is eigenlijk een politiek gegeven. Als men nu met een frequentieplan afkomt waarin een aantal gemeenten geen lokale radio hebben, dan denk ik toch niet dat we goed bezig zijn. Om die te bedekken moet je tot een kleinere straal komen. Je moet dus die 8 kilometer laten vallen. Je moet dan bijvoorbeeld zeggen : we gaan de gemeenschap Schoten-Schilde-Wijnegem-Wommelgem erkennen als verzorgingsgebied. We gaan dan bekijken hoeveel frequenties er mogelijk zijn. Op die manier heb je natuurlijk opnieuw voor zes maanden werk.

De heer Robert Van Moeseke : Mijnheer Van Mechelen, als men op die manier te werk gaat, dan ziet men ook heel wat frequentiemogelijkheden aan zijn neus voorbijgaan. Als men à la tête du client hier en daar radio's zou plaatsen waar men het erover eens is dat er een radio moet zijn, dan zal men heel vaak heel ver van de theoretische frequentiepunten verwijderd zijn. Men werkt immers op basis van het Akkoord van Genève, dat een theoretisch raster is. Daardoor zal het aantal effectief te gebruiken frequenties enorm gehypothekeerd worden.

Uw voorbeeld over het Wijnegem Shopping Center is verhelderend. Als men van daaruit vertrekt met een zone van acht kilometer, en er liggen in die zone toevallig twee frequenties die wel goed bruikbaar zijn, dan zijn die al weg doordat men daar in een radio voorziet.

We moeten het in deze discussie eens zijn over wat een sociaal-economisch verantwoord gebied is. Men moet altijd vertrekken vanuit een bepaalde theoretische benadering. Het plan van Genève is een theoretisch plan. De bepaling van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap over het zendgebied van 8 kilometer, is eveneens een theoretisch uitgangspunt. Men heeft altijd geweigerd aan de lokale radio's de garantie te geven dat ze 8 kilometer hadden. Daardoor krijgt men de discussie die men nu heeft.

Heel veel van de huidige problemen zijn door ongecoördineerde verhuizen in tempore non suspecto ontstaan. Toen men in 1991 het frequentieplan in werking stelde binnen het BIPT, zijn er veel van die verhui-

zen gebeurd. We hebben verrast opgekeken van de plaatsen waar radio's plots opdoken, kilometers verwijderd van een theoretisch zendpunt. In principe mag men daar maar 5 kilometer van afwijken.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik mag concluderen dat dit schema tot stand gekomen is op basis van een voorstel van de administratie aan het kabinet. Het kabinet heeft de premissen goedgekeurd. U bent dan beginnen rekenen en zo bent u uitgekomen op dit schema, dat ruimte laat voor 175 radio's. Deze hebben inderdaad een theoretisch zendcomfort van 8 kilometer, onder de twee technische imperatieven van een zender van 100 watt en een antenne van 35 meter. Dat is dus eigenlijk uw conclusie.

De heer Robert Van Moeseke : Er is wel een mogelijkheid tot verruiming.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik begrijp dat de heer Vanstiphout niet is beginnen rekenen omdat hij dat leuk vond. Hij heeft dit idee voorgelegd aan het kabinet. De minister heeft gezegd dat dit het uitgangspunt was en toen is dit getekend.

BIJLAGE II

TECHNISCHE TOELICHTINGEN BIJ HET FREQUENTIEPLAN (APRIL-MEI 1998)

TECHNISCHE TOELICHTING DOOR DE HEREN BERT DE GRAEVE, GEDELEGEERD BESTUURDER, ETIENNE DEVENTER, HOOFD DIENST TRANSMISSIE EN MARC CABUS, HOOFD DIENST AUDIOTECHNOLOGIE (VRT)

In het kader van de algemene bespreking van de ingediende voorstellen van decreet m.b.t. de problematiek van de lokale en private radio's, oordeelde de commissie het op dinsdag 21 april 1998 nuttig een technische toelichting te organiseren met een aantal technici van de VRT omtrent het op stapel staande frequentieplan van de Vlaamse Gemeenschap en het fenomeen digitale radio.

Deze toelichting vond plaats op dinsdag 5 mei 1998.

1. Toelichting door de heren Bert De Graeve, gedelegeerd bestuurder en Etienne Deventer, hoofd dienst transmissie (VRT)

De heer Bert De Graeve : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik verneem dat er inderdaad nog vragen zijn voor de mensen van de technische diensten van de VRT. Indien er vragen zijn van niet-technische aard, zullen we die wel moeten doorverwijzen naar andere experts.

Ik was hier vorige keer niet aanwezig. Als ik het goed heb begrepen, werd er toen gezegd dat ik bepaalde uitspraken had gedaan. Daarom zullen we nu eerst nog eens zeer duidelijk naar voren brengen wat de positie is van de VRT ten opzichte van het frequentieplan en ten opzichte van de vorm van bescherming waarvan de VRT – terecht – kan genieten.

De heer Etienne Deventer : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal met behulp van een aantal slides een korte toelichting geven.

Waarom is er eigenlijk een frequentieplan nodig ? Het spectrum is uiteraard beperkt. Velen beschouwen het nochtans als een natuurlijke grondstof. We moeten er echt wel optimaal gebruik van maken. Het comfort van de luisteraar moet centraal staan in deze discussie. In het frequentieplan is ook stabiliteit noodzakelijk. Er komen immers heel wat investeringen bij kijken, niet alleen voor de omroep, maar ook voor de luisteraar.

Een frequentieplan is in de eerste plaats een lijst van assignaties. Dat begrip is eigenlijk het sleutelwoord. Een assignatie bevat het geheel van de karakteristieken van een zendstation : de standplaats, de frequentie, het vermogen en de antennehoogte. Er zijn ook nog andere parameters, maar die zouden ons te ver leiden.

Hoe ziet het huidig plan in Vlaanderen eruit ? In het gedeelte tussen 87,6 en 102,1 megahertz (MHz) vinden we 32 VRT-zenders, verdeeld over 5 netten, met vermogens die variëren van 500 watt tot 50 kilowatt. Het gedeelte tussen 102,4 tot 107,9 MHz is voorbehouden voor de privé-radio's.

Dit alles moet uiteraard gebeuren in overleg met het buitenland en met de andere gemeenschappen in ons land. Ik verwijs specifiek naar het gedeelte van de VRT-radio. We zitten daar echt niet alleen. Er staan ook aan de grens krachtige zenders van onze omroepen in de buurlanden.

De bedoeling van een assignatie is uiteraard dat die voor bescherming moet zorgen. Hierbij spelen een aantal regels een rol, bijvoorbeeld de bescherming op internationaal vlak door het akkoord van Genève van 1984, of op federaal vlak het KB van 10 januari 1992. Binnen de Vlaamse Gemeenschap is er uiteraard een decreet en zijn er ook besluiten van de Vlaamse regering.

Hoe ziet het gebruik van die band tussen 87,5 en 102,1 MHz eruit ? De VRT stelt dat het comfort en de kwaliteit voor de luisteraar maximaal moet zijn. Dat wordt bereikt door de scheiding van de VRT- en de privé-stations. De wederzijdse invloed wordt op die manier geminimaliseerd. Niettemin zijn er zones waarin de VRT toch ook problemen heeft. Die kunnen worden opgelost als men in de nodige frequenties zou voorzien. Jammer genoeg vinden we die op dit moment niet.

Wat zijn nu precies die probleemgebieden ? Ik heb er hier enkele opgesomd. Een eerste probleem is Radio Donna in de regio Kortrijk-Ronse. Een ander probleem is Radio 3 in Leuven. Voorts is ook de ontvangst van Radio 2 in het oosten van Vlaams-Brabant niet wat het moet zijn. Ten slotte is er nog Studio Brussel in het oosten van de provincie Antwerpen. Met wat er nu nog rest in die band beneden 102 MHz kunnen die probleemgevallen niet worden opgelost. Was dat wel het geval, dan hadden we dat al lang gedaan.

Hoe zouden we deze problemen kunnen oplossen ? We hebben de volgende denkoefening gemaakt. Het gebied tussen 102,1 en 104,1 MHz werd in het plan van Genève ooit aan grootvermogenszenders toegekend. Daarvan zou een heel klein deel kunnen worden gebruikt om die frequenties mogelijk te maken : Bellegem : 103.0 Mhz / 1 kW, Veltem : 103.1 Mhz / 5 kW, Attenrode-Wever : 102.5 Mhz / 5 kW en Lommel / Westerlo : 103.4 Mhz / 5 kW.

Zo zouden die problemen van de VRT snel zijn opgelost.

Het luistercomfort van de VRT-luisteraar is m.a.w. op dit moment niet optimaal. We mogen geen toegevingen doen. Wat er is, moet behouden blijven. Als er extra assignaties ter beschikking worden gesteld, kan het luistercomfort verbeteren.

Mijn uiteenzetting zal nu iets technischer worden. Ik zal in detail treden over het luistercomfort. Hoe willen we dit garanderen ? We moeten dit bekijken in een internationale en een nationale context. Er zijn al heel wat studies verricht, en de zaken liggen bijzonder ingewikkeld.

Na zeer veel discussies is men tot een aantal vuistregels gekomen, in een poging om het toch nog enigszins eenvoudig te houden. Dat staat dan bekend als de vuistregel van de 400 kilohertz (kHz), voor de internationale coördinatie, en die van de 600 kHz, die wordt gebruikt binnen Vlaanderen. Ik zeg er onmiddellijk het volgende bij. Wegens het feit dat de VRT-zenders en de privé-radio's in gescheiden banden zitten, is die 600-kilohertzregel hier niet echt relevant. De problemen zijn hier vooral gesitueerd op de grens. Indien men die scheiding ooit ongedaan zou maken, is die 600-kilohertzregel wel zeer essentieel. Hij moet dan in alle gevallen worden toegepast.

Deze volgende slide gebruik ik om de moeilijkheden met die coördinaties enigszins te illustreren. Dit is wat ik zou noemen 'het model grote afstand', voor coördinaties op grote afstand. Het spreekt vanzelf dat FM-zenders in Brussel en Madrid elkaar niet zullen beïnvloeden, ongeacht het vermogen of de frequentie. De afstand is zo groot dat er geen enkel probleem is. Wanneer de zenders dichterbij komen, kunnen er wel problemen optreden.

Een andere belangrijke parameter is het frequentieverschil tussen de twee zenders. Als dat verschil onbestaande of heel klein is, storen de zenders elkaar. De combinatie van afstand en frequentie speelt daarbij een rol.

Met dit schema geef ik de mate van storing aan. De belangrijkste conclusie uit deze voorstelling is dat we bij grote afstanden met de norm van 400 kHz al op veilig spelen. De opsteller van een frequentieplan voor grote afstanden, moet niet verder kijken dan die 400 kHz.

Op korte afstand geldt een ander model. Daar komen veel problemen bij. Het is dan aangeraden om ook de gevallen tot de grens van 600 kHz in detail te bekijken. Zo niet, kan men het comfort van de luisteraar om zeep helpen.

Op internationaal niveau gebeurt de coördinatie met de norm van 400 kHz. De zenders zijn immers ver van elkaar verwijderd, en overlappen dus niet. De dienstzone van een zender wordt niet beschermd in het buitenland. Dat kan tot extreme situaties leiden. Een zender bij de grens wordt enkel beschermd op het grondgebied van het eigen land, zelfs al is ontvangst in België mogelijk.

Wat is de situatie in Vlaanderen ? Als in het zendgebied van een grote zender kleinere zenders op ondoordachte wijze een plaats krijgen toegewezen zonder rekening te houden met de norm van 600 kHz, dan komen er kleine gaatjes in diens dienstzone. In plaats van een grote zone hebben we dan nog slechts kaas

met gaten. Dat is voor de VRT onaanvaardbaar. De luisteraars in de gaatjes krijgen immers een slechte ontvangst.

Ik herhaal dan ook : de kwaliteit van de ontvangst is van primordiaal belang. We willen die kwaliteit op peil houden, ook al is deze niet perfect. We kunnen niet aanvaarden dat deze nog daalt. Mits extra frequenties is verbetering nog mogelijk.

2. Vraagstelling door de leden

De heer Carl Decaluwé : We beschermen dus frequenties tot 400 kHz, in plaats van 600 kHz ? U toont aan dat de norm van 600 kHz belangrijk is. Wat is de relatie met de bestaande zendmasten ? Ik kan me indenken dat men om historische redenen moet werken met de bestaande zendmasten, wat de noodzaak van de norm van 600 kHz verklaart. Is bij een optimale plaatsing van de zendmasten de norm van 400 kHz niet voldoende ?

Ik heb twee vragen over de storingen. De meeste leden van de commissie ontvingen de video van Radio Antigoon. Er is ook een CBT-rapport over de problematiek van de frequentiezwaai. Men stelt vast dat de zender van Radio 2 in Egem de normen voor frequentiezwaai overschrijdt. Dat betekent dat de VRT gedeeltelijk zelf verantwoordelijk is voor sommige storingen. Wie controleert dat, en wie treedt daartegen op ? Heeft het BIPT tijdens de laatste jaren of maanden de VRT effectief gecontroleerd ?

De heer Dirk Van Mechelen : We zouden vandaag ook debatteren over de opportuniteit van de scheiding van de beschikbare frequenties. De frequenties van 87.6 MHz tot 102.1 MHz zijn voorbehouden voor de openbare omroep, die van 102.4 MHz tot 107.9 MHz voor privé-omroepen. U dringt erop aan dat systeem te behouden.

Tijdens de vorige commissievergadering vroegen we al of het niet beter zou zijn om binnen het hele spectrum na te gaan hoe de openbare omroep haar luisterkwaliteit kan maximaliseren. We kunnen ook nagaan of het niet opportuun is om kleine privé-radio's een plaats te geven in de bandbreedte van 87.6 MHz tot 102.1 MHz. Zo kunnen de in het eerste voorstel van frequentieplan vermelde blinde zones worden ingevuld in de bandbreedte die nu exclusief is toegemeten aan de openbare omroep. Waarom gaan we dat debat niet aan ? Dit kan leiden tot een winwinsituatie, zowel voor de openbare omroep als voor de privé-omroepen.

Inzake de bescherming werd er al veel gesproken over de normen van 400 en 600 kHz. U zegt dat de beschermingsnorm van 400 kHz wordt gehanteerd bij internationale coördinatie. Ik ga ervan uit dat die is gebaseerd op het akkoord van Genève. Kunt u dat akkoord bij wijze van informatie voor ons verduidelijken ?

Waarop is de bescherming tot 600 kHz gebaseerd ? Staat dit in een wet ? In welke context kwam dit tot stand ? De norm van 600 kHz was vroeger wellicht noodzakelijk omwille van de gebrekkige apparatuur voor radio-ontvangst. De moderne radiotoestellen kunnen veel fijner worden afgestemd. Men kan afstemmen op de juiste frequentie van de openbare omroep. Is daardoor een beperktere bescherming tot 400 kHz niet mogelijk ?

Misschien kunnen we straks nog eens in detail de slides bekijken om uitsluitsel te krijgen over hoeveel knelpunten het nu precies gaat. Moet men de 600 kilohertz overigens überhaupt als regel hanteren ? Of kan worden uitgegaan van een regel met 400 kilohertz als minimale en 600 kilohertz als maximale bescherming ? Mocht men dan vaststellen, in een frequentieplan, dat een afwijking van 600 naar 400 kilohertz storingen met zich meebrengt, dan zou u over een soort vetorecht beschikken en op uw recht kunnen staan om naar een bescherming van 600 kilohertz te gaan. Waar komt dat recht vandaan ?

Een aantal privé-firma's en experts verklaren dat door een betere coördinatie van de FM-frequenties in de band van 87.6 tot 102.1 megahertz, ruimte zou kunnen worden gemaakt voor een zesde landelijk net naast de vijf op dit ogenblik door de openbare omroep geëxploiteerde netten. Dit staat in tegenstelling tot wat

wijzelf dachten en ook hebben neergeschreven in ons voorstel van decreet. We hebben die stelling nooit geloofd : volgens ons voorstel van decreet is landelijke commerciële radio slechts mogelijk in het kader van TDAB. Maar nu zijn er dus de uitspraken van deze experts. Empirisch kan ik één ding vaststellen : toen u zelf een nieuw net lanceerde – namelijk Studio Brussel, en nadien Radio Donna – bent u er steeds in geslaagd om daarvoor een landelijk frequentienet uit te bouwen.

De heer Bert De Graeve : Deze twee zenders zijn empirisch gezien niet landelijk.

De heer Dirk Van Mechelen : Dan stel ik u de volgende vraag : hoeveel mensen kan u via deze twee niet-landelijke zenders niet bereiken ? Ik vraag naar een precies cijfer. Ik neem aan dat u het perfect kent. Gaat het hier over 20.000, 100.000 of 2 miljoen mensen ? Vervolgens zullen wij beoordelen in welke mate deze zenders al dan niet landelijk zijn.

Het probleem is voor een deel gegroeid doordat u historisch uitbreidt. Dat u om strategische redenen bezwaren maakt, begrijp ik volkomen. Zo is men in Antwerpen bijvoorbeeld gewoon dat een frequentie van 94.2 megahertz voor Radio 1 is bestemd. Mocht men morgen tot een nieuwe coördinatie overgaan, dan is het mogelijk dat Radio 1 op 87.8 megahertz belandt. Het is mogelijk dat u daar om strategische redenen geen voorstander van bent, omdat u dan inderdaad uw luisteraars opnieuw moet oppikken.

Mijn vraag is echter puur technisch. Uw deskundigheid is de grootste in Vlaanderen, gezien de anciënniteit van uw diensten. Ik zou graag willen dat u vanuit deze deskundigheid antwoordt op de volgende vraag. Mocht er tabula rasa worden gemaakt en opnieuw worden gecoördineerd, hoeveel frequenties zijn er dan mogelijk ? Ik verwijs in dit verband ook naar Nederland. In dat land situeren heel wat radio's zich in de FM-band onder de frequentie 100. Ik heb een lijst daarvan voor me liggen. In Nederland zijn de openbare en de commerciële zenders door elkaar gesitueerd. Zeer recent heeft men de technische oefening gemaakt waarbij werd onderzocht waar nog nieuwe mogelijkheden konden worden gevonden om het aanbod aan frequenties te maximaliseren. Dat lijkt me een andere invalshoek dan men er hier op nahoudt.

Dan is er de vrijkomende TDAB-frequentie. In het verleden hebben we het hier al eens over gehad. We hebben toen besloten dit debat te voeren in het kader van de radioproblematiek. Uit een persmededeling van de firma Thompson vernam ik dat de openbare omroep veertien zenders heeft aangekocht, waarvan één, wellicht de grootste, met een vermogen van 1,6 kilowatt en de andere dertien met een vermogen van 800 watt. Dat is blijkbaar niet veel, gezien de cijfers die we gewoon zijn. Is die informatie correct ? Zijn die veertien zenders op dit ogenblik operationeel ? Zo ja, waar en onder welke omstandigheden ? Gaat het om proefuitzendingen of is men continu met die zenders aan het uitzenden ?

Blok 12A werd binnen de TDAB-verdeling van Wiesbaden aan Vlaanderen toegewezen. Als ik de uiteenzetting van de heer Roel Vanstiphout (van de administratie Media) goed heb begrepen, gaat het in dat blok als eerste prioriteit om minimaal zes nationale programma's voor heel Vlaanderen. Ik had graag vernomen hoeveel van die zes nationale programma's door u de facto op het terrein zijn of worden bezet. Op basis van welke machtiging zou de openbare omroep gebruik maken van deze frequentie binnen dit blok 12A ?

De heer Bert De Graeve : Ik heb één basisvraag over de relevantie van zowel vraag als antwoord. Welke toegevoegde waarde levert het op om te veronderstellen dat we tabula rasa kunnen maken met alle buitenlandse akkoorden, en tegelijk met ons binnenlands akkoord en ons zenderpark ? Waarom zou men dit akkoord van tafel willen vegen, maar tegelijk erkennen dat internationale akkoorden moeten worden gerespecteerd ? Wat met de antennes die we hebben staan ? De laatste die we hebben gebouwd, hebben we reeds tweemaal moeten afbreken. Ik weet niet wanneer of waar we ze zullen mogen heropbouwen. Ik wil de discussie wel aangaan, maar waar gaan we ze zetten ? Is dit niet enigszins een discussie in het ijle, of wordt er heel duidelijk gesteld dat men ons de middelen en de bouwvergunningen zal geven, dat we zo hoog of zo laag mogen blijven als we zelf willen, en zo krachtig uitzenden als nodig ? Zo beland je in een discussie waarop je binnen een paar jaar moet terugkomen voor de conclusies.

De heer Dirk Van Mechelen : Omdat men op die wijze mijn discours ondergraaft, lijkt het me inderdaad belangrijk eens over de relevantie te praten. Mijnheer De Graeve, ik neem aan dat uw competentie op dat vlak veel groter is dan de mijne, aangezien wij ons nog maar net met dit soort zaken bezighouden. De relevantie schuilt echter in het volgende. Als ik het goed begrijp, hanteert men op dit ogenblik in het buiten-

land de volgende stelregel : waar zich een mogelijkheid voordoet waarop ook wordt ingegaan, coördineert men vervolgens de zaak en gaat men na of er volgens de internationale akkoorden geen storingen zijn. Dat wordt trouwens op Europees niveau gecoördineerd. Men maakt in het buitenland van die mogelijkheid gebruik om stelselmatig nieuwe zenders met hoge vermogens op te starten, die op dit ogenblik heel Vlaanderen bestrijken.

Een voorbeeld is Sky Radio in Nederland, een zender die uitzendt op 100.4, 100.7 en 100.8 megahertz. Ook verwijs ik naar Randstad Radio, die uitzendt vanuit Rotterdam op 103.8 megahertz, met 10 kilowatt. Ik bedoel daarmee het volgende. Doordat de VRT op dit ogenblik de band van 87.6 tot 102.1 megahertz exclusief voor zichzelf reserveert, worden er een aantal leemten gecreëerd. De VRT bezet immers – natuurlijk – niet alles. Vervolgens worden in Wallonië, Frankrijk en Nederland bepaalde frequenties ingenomen en Europees gecoördineerd. Dan wordt vastgesteld dat er geen probleem rijst in verband met de openbare radio, krijgen deze zenders de vergunning en wordt in sommige gevallen een gevoelige stijging van het vermogen toegestaan. Door die invalshoek laat Vlaanderen de kans liggen om bijkomende lokale of regionale privé-radio-initiatieven mogelijk te maken. Dat is de relevantie van mijn vraag. Als die invalshoek verkeerd is, verneem ik dat graag van u.

De heer Etienne Deventer : Ik wil iets verduidelijken over die internationale context. Het akkoord van 1984 leidde tot de redactie van een volledige lijst, waarop heel wat zenders met een groot vermogen. Een in die lijst opgenomen zender moest niet onmiddellijk in gebruik worden genomen. Zender-Maastricht staat ook op die lijst, en bedient volgens de kranten heel Limburg. Deze werd echter pas recent in gebruik genomen. Er is niets nieuws gebeurd met de coördinatie van frequentieruimte. Die ruimte werd gedurende die periode niet gebruikt.

De heer Dirk Van Mechelen : Tussen '84 en '98 doken er dus geen buitenlandse zenders op die vrije ruimte in de Vlaamse ether bezetten en die in 1984 nog niet in die coördinatieregeling waren opgenomen ?

De heer Etienne Deventer : Dat heb ik niet gezegd.

De heer Dirk Van Mechelen : Maar is dat de regel ? Heeft u een voorbeeld van het tegenovergestelde ?

De heer Etienne Deventer : Sinds 1984 vonden er heel wat coördinaties met het buitenland plaats. Vlaanderen heeft ook heel wat coördinaties georganiseerd voor de band beneden de 102.1-frequentie. De bestaande zenders worden tijdens die bijeenkomsten beschermd. De posities liggen min of meer vast. Men kan wel nog proberen om afspraken te maken over 'opportuniteiten'. Dat gebeurt ook, zo een plan leeft echt.

De heer Dirk Van Mechelen : In Vlaanderen is het vermogen van de privé-radio's beperkt tot 100 watt. De zone van de VRT is beschermd. Is het dan juist dat een aantal 'opportuniteiten' van vrije frequentieruimte de facto door het buitenland worden ingenomen, weliswaar na Europese coördinatie ?

De heer André Denys : De gaten in de VRT-kaas worden door buitenlandse muizen opgevuld. Het zendcomfort dat de VRT vraagt, leidt ertoe dat buitenlandse zenders het terrein bezetten.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik wil deze vraag dan ook officieel aan de minister stellen. Bij welke coördinatie-initiatieven werd de openbare omroep na 1984 betrokken, en hebben die ertoe geleid dat buitenlandse zenders het terrein bezetten ?

De heer Etienne Deventer : De VRT neemt voortdurend deel aan dat proces van coördinatie. Aanvragen uit het buitenland worden beoordeeld in het licht van de criteria van Genève, en van de mogelijke impact op de werking van onze zenders.

De heer Dirk Van Mechelen : In deze commissie werd bij de bespreking van het maxidecreet over de openbare omroep de knoop doorgesneden. We willen u de garantie geven dat u vijf openbare radionetten kunt exploiteren met het nodige comfort. We vragen ons wel af of die garantie inzake het comfort en de beschermde zone van 87.6 tot 102.1 niet leidt tot het verlies van een aantal opportuniteiten, die onder bepaalde voorwaarden kunnen worden ingepalmd door commerciële initiatieven.

Wat als men op plaatselijk vlak voor het bereik van geïsoleerde leefgemeenschappen binnen die band vermogens toelaat van 60, 80 of 100 watt ? Is dat haalbaar, als de openbare omroep de garantie krijgt dat ze een gemotiveerd vetorecht krijgt bij de installatie van zo een frequentie ?

De heer Bert De Graeve : Dat is het verhaal van de kaas met gaten. In onze band wordt die ruimte niet bezet door buitenlandse zenders. De zender Randstad-Rotterdam bevindt zich op frequentie 103.8, en dus niet op onze band.

De heer Dirk Van Mechelen : Andere zenders zitten wel op die band. Sky Radio is in Vlaanderen te beluisteren op frequentie 100.

De heer Etienne Deventer : Wat Sky Radio betreft, werden in Nederland heel wat frequenties van de regionale zenders doorgespeeld naar de commerciële zenders.

De heer Bert De Graeve : De internationale coördinatie gebeurt dagelijks. Er zijn voortdurend gesprekken met de Franstalige gemeenschap van dit land en met Frankrijk. Op lokaal en nationaal niveau gaan deze gesprekken over de storingen. Vaak gaat het om kleine ongemakken : het verhaal van de kaas met de gaten. Wij zeggen dat dit niet kan als men de bescherming die het maxidecreet ons biedt, wil respecteren.

De heer André Denys : Worden de gaten in de kaas opgevuld ten gevolge van uw coördinatie met het buitenland ?

De heer Erik Matthijs, waarnemend voorzitter : Het verschilt naargelang het buitenlandse of binnenlandse zenders zijn. Binnenlandse zenders veroorzaken storingen, dat zijn de gaten in de kaas.

De heer Bert De Graeve : Op internationaal niveau probeert men ervoor te zorgen dat de zenders ver genoeg van elkaar staan, zodat die 400 kHz een goede vuistregel vormt. Die vuistregel werd in een verdrag vastgelegd. Op binnenlands niveau geldt dat niet. Daar werken we met 600 kHz.

De heer Dirk Van Mechelen : Creëren we met de beschermde band en die 600 kHz geen vrije zones die door het buitenland worden ingevuld ? Omdat ze geen storingen veroorzaken, worden deze dan na coördinatie toegestaan.

De heer Bert De Graeve : Neen. Het is problematisch om zelfs maar een GSM-mast op te richten, laat staan een zender van 300 meter. Dat is de realiteit.

De heer Etienne Deventer : De eerste wetgeving over de 600 kHz is het KB-Willoekx van 1981, waarover toen veel discussies werden gevoerd. Toen heerste er complete anarchie. De vuistregel van 400 kHz voldeed niet, en werd dan ook aangepast tot 600 kHz. Dat KB is in de nasleep van de uitspraak van het Arbitragehof van 1991 ondertussen opgedoekt en vervangen door het KB van 10 januari 1992.

De heer Bert De Graeve : Er werd gevraagd hoe landelijk Radio Donna en Studio Brussel zijn. Mijnheer Van Mechelen, we hebben de vlekken getoond.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik wil inpikken op de vraag van de heer Van Mechelen. Ik baseer me op de tekst van 27 maart 1997 over het onderzoek van de Vlaamse Gemeenschap over het nieuwe frequentieplan, waarin over Nederland wordt gesproken. De situatie waarvan sprake in de tekst, is enigszins anders dan die waarover de heer Van Mechelen spreekt. In Nederland zijn er vooral in de randsteden specifieke uitzonderingen – andere dan de uitzonderingen die dateren van 1984 – op de band van de openbare radio. Op die band zitten immers ook lokale en privé-radio's. Hoe regelen ze dat in Nederland ? Hebben ze daar geen problemen met storingen ?

De heer Etienne Deventer : Ik heb onvoldoende zicht op de situatie in Nederland. Ik veronderstel dat ze het probleem van de storingen zorgvuldig hebben onderzocht.

De heer Jos Geysels : Op sommige plaatsen, bijvoorbeeld in Turnhout, kan men Radio 1 niet of slecht ontvangen. Uit de tekst van de administratie maak ik op dat men in Nederland zal proberen de lokale radio's

te groeperen tussen 104.9 en 107.9. Ik citeer wel : 'Voor sommige grotere steden werden frequenties voorzien in het overige deel van de band tussen de grootvermogensassignaties in.'

De heer Bert De Graeve : Ik vermoed dat men in Nederland wel dezelfde situatie kent als in Brussel, waar men het typevoorbeeld van kaas met gaten vindt. Op 200 meter van de Louizalaan hoort men bijvoorbeeld niets. Eén meter verder hoort men soms wel iets.

De heer Jos Geysels : Als er problemen zijn, staat dat uw betoog. Dit moet worden bekeken, het is niet onbelangrijk.

De heer Dirk Van Mechelen : Men moet dan ook de volgende stap zetten. Met het maxidecreet hebben we het engagement aangegaan om vijf landelijke frequenties aan de openbare omroep te geven. Elk vlekje is natuurlijk een vlekje te veel. Een invulling in de subband 102.4 kan een oplossing bieden. Hoeveel lokale radio's zullen er door dit voorstel sneuvelen ?

De heer Bert De Graeve : Mijnheer Van Mechelen, u geeft zelf het antwoord. We zullen gaten maken in de kaas van de lokale radio's.

De heer Dirk Van Mechelen : Hoeveel lokale radio's die die zone bedekken zullen sneuvelen als we die vier frequenties met dat vermogen invullen ? U hebt dat ongetwijfeld berekend. Kunnen we dat niet overcompenseren door een aantal van die lokale radio's in te schuiven in de band van de openbare omroep ? Dat gebeurt volgens mij in Nederland.

In Nederland werd trouwens de opdracht gegeven voor een zero-based onderzoek, dit om de maximale technische mogelijkheden te onderzoeken.

De heer Bert De Graeve : Ook de VRT kon een zero-based budget maken, maar dat is niet relevant. De gevolgen van de vraag moeten worden onderzocht. Als die vraag impliceert dat een volledig nieuw netwerk moet worden uitgebouwd, wil ik er op voorhand zeker van zijn dat met alle gevolgen van een dergelijke tabula rasa rekening wordt gehouden. Anders neemt men de krenten van de taart en blijven wij met een aangebrande koek zitten. Dit houdt in dat de mast van Sint-Pieters-Leeuw desnoods wordt verplaatst naar een betere plek, en dat men in Herent of Veltem aanvaardt dat men zaken afbreekt en elders opnieuw opbouwt.

Dergelijke budgettaire oefening hebben we niet gemaakt. We hebben evenmin onderzocht uit welke gemeenten of steden we zouden wegtrekken. We hebben enkel willen aanduiden dat het vanzelfsprekend is dat witte vlekken kunnen worden gekleurd, maar ook dat er steeds gaten zullen worden gemaakt in een bestaande kaas : zowel in de onze als in die van de vrije radio's.

De heer Dirk Van Mechelen : Als we aan het zero-baseonderzoek één criterium koppelen, is dat de inplanting van de basisinfrastructuur of de bestaande zenders. Dan kan toch ook worden geopteerd voor de ont koppeling van de frequenties van de zenders. Daardoor zou een nieuw invullingsschema ontstaan. Werd deze oefening ooit gemaakt ?

De mast van Sint-Pieters-Leeuw mag van mij blijven staan, alhoewel ik begrijp dat sommige inwoners daar minder voor te vinden zijn. Ik stel echter voor dat wordt afgestapt van het dogma dat Radio 2 in Antwerpen op 94.2 megahertz moet worden beluisterd en Radio Donna in Brussel op 88.3. We zouden van dit idee kunnen afstappen en alle mogelijkheden onderzoeken, op voorwaarde dat we vertrekken van het idee dat de bestaande infrastructuur blijft waar ze is. Denkt u niet dat de technische mogelijkheden dan veel groter zouden zijn ?

De heer Etienne Deventer : Als er echt wordt vertrokken van een tabula rasa op het gebied van de frequenties, maar enkel voor Vlaanderen, dan moet ook rekening worden gehouden met alle Nederlandse, Duitse, Waalse, Franse en Britse stations die bescherming genieten krachtens het akkoord van Genève. Als u bovendien vertrekt van de standplaats van de grote masten van de VRT en onderzoekt waar frequenties gebruikt kunnen worden, zult u bij de huidige frequenties uitkomen.

De heer Dirk Van Mechelen : Dat is duidelijk.

De heer André Denys : Ik aarzel een beetje om een vraag te stellen, want ik ben niet echt thuis in deze technische zaken. Ik heb steeds begrepen dat het aantal radiozenders van de VRT een rol speelt, maar dat anderzijds ook het zendcomfort of de beschermingszone zeer belangrijk is. Daarnet werd verteld dat over het zendcomfort internationale afspraken werden gemaakt in het akkoord van Genève. Is het juist dat dit akkoord werd vertaald in het KB-Willockx van 1981 en nadien in een KB van 1992 ?

De heer Bert De Graeve : Neen, het KB van 1992 bepaalt de grenzen van de bescherming ; het KB-Willockx wat binnen de grenzen mogelijk is.

De heer André Denys : Beide KB's gelden dus niet enkel voor Vlaanderen, maar ook voor Wallonië. Waarom is er dan een verschil tussen Wallonië en Vlaanderen ?

De heer Bert De Graeve : In Wallonië wordt een groot gedeelte van de wetgeving niet gerespecteerd.

De heer André Denys : Wat bedoelt u daarmee ?

De heer Bert De Graeve : Noch qua vermogen, noch qua ketenvorming houdt men zich er aan de wet.

De heer André Denys : Zij gebruiken toch maar 400 kilohertz en wij 600. Waarom bestaat dit verschil ?

De heer Bert De Graeve : In Wallonië heeft men ervoor gekozen om slechts met 400 kilohertz te werken. Wij hebben beslist dat onze bescherming tot 600 kilohertz moet kunnen gaan.

De heer André Denys : Het gebruik van de 600 kilohertz is dus niet het gevolg van een internationale verplichting, maar van een keuze van de Vlaamse regering. De VRT zou dan ook vijf radiozenders kunnen hebben met een beschermingszone van 400 kilohertz in plaats van 600. Waarom gebeurt dat dan niet ?

De heer Bert De Graeve : Omdat het zendcomfort dan niet hetzelfde zou zijn.

De heer André Denys : In Wallonië doet men het wel en daar beschikt men blijkbaar over voldoende zendcomfort voor alle radiozenders van de RTBF.

De heer Bert De Graeve : Inderdaad, maar deze vergelijking kan men niet maken, omdat ook het begrip zendcomfort op verschillende manieren kan worden gedefinieerd en gekwalificeerd.

De heer André Denys : In Wallonië werkt het systeem al jaren met 400 kilohertz. Ik ben het ermee eens dat het aantal radiozenders kan verschillen, en Vlaanderen heeft voor vijf zenders gekozen. Ik heb echter nog steeds niet begrepen waarom in Wallonië wordt gewerkt met 400 kilohertz en in Vlaanderen met 600. De gevolgen zijn groot, maar het verschil werd mij nooit verklaard. Ik heb de indruk dat een monopolie wordt beschermd.

De heer Marc Cabus : Ik vrees dat de uitleg nog wat technischer zal moeten worden. De heer Deventer had het daarnet over het verschil tussen de 400 en 600 kilohertz, maar in feite is er niet echt een verschil. Alles heeft te maken met de ontvangers en dus niet met de zenders. De ontvangers moeten de verschillende radiozenders uit elkaar kunnen houden. Hoe groter het frequentieverschil, hoe makkelijker de ontvanger dit kan doen. Met radiozenders die zich op dezelfde frequentie bevinden, heeft de ontvanger het heel lastig. Ze moeten dan ook ver uit elkaar worden gehouden, zodat ze elkaar niet storen.

Men kan voor een zender berekenen of hij stoort of niet. Indien twee zenders zich op dezelfde frequentie bevinden, dan moet zorgvuldig worden onderzocht of de ene de andere niet stoort. Zo is het mogelijk dat een Vlaamse en een Parijse zender elkaar storen. Als de zender uit Parijs 300 of 400 kilohertz van de Vlaamse is verwijderd, dan is het waarschijnlijk dat ze elkaar niet zullen storen, maar dit wordt best toch eerst berekend. Indien een zender uit Parijs echter 500 kilohertz van de Vlaamse is verwijderd, hoeven we helemaal niet aan een onderzoek te beginnen. Dat spreekt men internationaal af. Men hoeft niet verder te

gaan dan 400 kilohertz. De afstanden zijn immers altijd groot genoeg om het resultaat van de berekening die men zou moeten maken, al op voorhand te kennen. De situatie is helemaal anders in het binnenland.

Wat de internationale situatie betreft, betekent het blauw onderaan de slide dat er op die plaatsen geen storingen zijn. Als zowel de afstand als het frequentieverschil klein zijn, dan krijgt men storingen. Bij een frequentieverschil van meer dan 300, 400, 500, of 600 kilohertz weet men op voorhand dat men in het blauwe gebied blijft. Dit is niet het geval voor kleine afstanden. Het vermogen speelt daarin nagenoeg geen rol. Het mogen gerust kleine zenders zijn, op voorwaarde dat ze dicht genoeg liggen. In sommige gevallen zal men zelfs bij 500 kilohertz nog storingen hebben.

De heer Dirk Van Mechelen : Met een zender van 100 Watt ?

De heer Marc Cabus : Met een zender van 100 Watt of 5 Watt, telkens op voorwaarde dat die dicht genoeg staat.

De heer André Denys : Waarom maakt men eigenlijk een verschil tussen Wallonië en Vlaanderen ? In Wallonië is men het eens over 400 kilohertz. Daar is ook veel concurrentie van andere radio's. In Vlaanderen wil men 600 kilohertz.

De heer Marc Cabus : Dat is niet noodzakelijkerwijs het geval. Als men de berekening maakt op 600 kilohertz, dan blijven de zenders uit elkaars dienstzone. Maar als men zenders in elkaars zone plaatst, dan moet de berekening opnieuw worden gemaakt. Ik heb het dan in eerste instantie over lokale zenders die vaak binnen de stedelijke agglomeratie vallen.

De heer Dirk Van Mechelen : Als men op de zendmast van Schoten Radio Donna doorgeeft op 87.2, Radio 1 op 94.2, en als men tegelijkertijd in Brasschaat in een tussenliggende frequentie uitzendt met een vermogen van 100 Watt, veroorzaakt dit dan storingen ? Mijn vraag is zeer technisch en concreet. Ik kan ook het voorbeeld geven van Essen, dat volledig op de Nederlandse grens ligt. Essen ligt helemaal niet centraal, vormt een eigen gemeenschap, is moeilijk te bereiken vanuit Antwerpen, enzovoort. Als men aan Essen de frequentie 88.3 geeft met een vermogen van 100 Watt en een zendmast van 30 meter, stoort dit dan de openbare zender ? Zijn dit de gaten in uw kaas en kunt u dit technisch bewijzen ? Dit is mijn concrete vraag waarop ik nooit een antwoord krijg. Door minder bescherming krijgt men meer mogelijkheden voor privé-initiatieven. Als we die mogelijkheden niet creëren, zullen we ze vanuit het buitenland op onze nek krijgen.

De heer Paul Van de Velde, directeur-generaal Administratie Media : In Vlaanderen heeft men voorrang gegeven aan een deftig zendcomfort. Men heeft de norm die sinds 1981 bestond, gewoon overgenomen.

De heer Dirk Van Mechelen : Hoe kunt u bewijzen dat u geen zendcomfort meer hebt als u in Essen een zender installeert op frequentie 88.3 met een vermogen van 100 Watt ?

De heer Etienne Deventer : Als u in Essen een zender wilt plaatsen, dan moet dit worden berekend. We kunnen dit niet zomaar uit onze mouw schudden. Er bestaan regels om dit te evalueren.

De heer Dirk Van Mechelen : We moeten dus berekenen of dit al dan niet mogelijk is. Mijn vraag blijft dezelfde. Kunnen we niet nagaan op welke manier de openbare omroep eventueel volledig landelijk kan zijn ? Dit gaat gedeeltelijk ten koste van lokale radio's in de subband 102.4. Kunnen we dit niet maximaal terugwinnen met meer mogelijkheden in de band 87-102 waardoor een win-win-situatie wordt gecreëerd ?

De heer Bert De Graeve : We hebben dat voor onze eigen problemen ook geprobeerd. We hadden in de band waarin we ons bevonden misschien ook een mast kunnen bijplaatsen.

De heer Jos Geysels : Is er in deze materie een technische mogelijkheid van een win-win-situatie ? Daarbij kunt u – het klinkt misschien oneerbiedig – uw gaten vullen. Anderzijds krijgt u een soort flexibiliteit bij de toekenning van frequenties van anderen dan de openbare omroep.

De heer Marc Cabus : U stelt het een beetje zwart-wit voor. We moeten eerst het probleem identificeren. Als men in Essen bijvoorbeeld een bepaalde comfortzone wil garanderen, dan moet men op zoek gaan naar een frequentie. Een eerste probleem daarbij vormt de coördinatie met het buitenland. Als dat gelukt is, moet men kijken of een en ander kan worden gecoördineerd met de VRT-zenders. Tot nog toe zijn we daar voor de VRT-probleemgebieden niet in geslaagd.

De heer Dirk Van Mechelen : U zegt dat het verzorgingsgebied eerst moet worden afgebakend. Dan moet er een frequentie op worden geplakt en dan moet de coördinatie worden gedaan. Het uitgangspunt daarbij is dat men bereid moet zijn te onderzoeken of er inderdaad iets kan worden ingeplant tussen 87.6 en 102.1. Mijn stelling is net dat door het feit dat die openheid van geest er niet is, men coördineert vanuit het buitenland en Vlaanderen steeds verder wordt teruggedrongen.

De heer Bert De Graeve : Is de studie van wat beschikbaar is binnen de frequentieband van de VRT niet verricht ? Binnen onze eigen band kunnen we onze eigen problemen niet oplossen. Als we ze willen oplossen, moeten we naar een andere band gaan.

De heer Erik Matthijs, waarnemend voorzitter : We zullen geen pasklare oplossing vinden.

De heer André Denys : Ik blijf met een naar gevoel achter. We garanderen de VRT vijf radio's, maar aan de andere kant heb ik het gevoel dat we de VRT zoveel comfort geven dat daardoor een aantal andere mogelijkheden niet kunnen worden ingevuld.

De heer Bert De Graeve : Ik denk dat dit naar gevoel duurt totdat u het VRT-comfort niet meer heeft.

De heer Erik Matthijs, waarnemend voorzitter : De vraag is of het comfort in Wallonië hetzelfde is als in Vlaanderen.

De heer André Denys : Ik hoor daar niet over klagen in Wallonië.

De heer Etienne Deventer : Mijn collega die bij de RTBf verantwoordelijk is voor transmissie krijgt ook heel veel klachten. Hij krijgt ook de opmerking dat in Vlaanderen alles veel beter is.

De heer Kris Van Dijck : Als we bijvoorbeeld over 88.3 spreken, dan hebben we het over megahertz. Als we spreken over 400, dan is dat kilohertz. Als we 400 kilohertz inbouwen, wil dat zeggen dat we van 88.3 88.7 moeten maken ?

De heer Dirk Van Mechelen : Ik wil nog een opmerking maken. Tijdens de hoorzitting in mei 1997 heeft Broadcast Partners gezegd dat ze ervan uitgaan dat het banddeel tussen 87.5 en 102.4 megahertz vooralsnog niet kan worden heringedeeld, al zou dat technisch wel voordeel opleveren. Blijkbaar zijn ze nog niet zo gek, want de Vlaamse administratie heeft ze nu ook onder de arm genomen.

De heer Bert De Graeve : Hebben ze daar zelf geen voordeel bij ?

De heer Dirk Van Mechelen : Dat is een serieuze beschuldiging.

De heer André Denys : U zegt dat de Vlaamse regering een verkeerd bedrijf heeft aangeduid ?

De heer Bert De Graeve : Ik ben hier om de VRT te verdedigen.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik vraag aan de minister om te onderzoeken of het waar is dat het bedrijf tegelijkertijd rechter en partij is.

De heer Walter Aertsens, medewerker van minister Van Rompuy : Dat bedrijf werd aangeduid op vraag van het Parlement.

De heer Dirk Van Mechelen : We hebben deze firma gehoord. Ik heb het voorstel gelanceerd of we hun software niet konden kopen en of ze konden nagaan wat dat zou kosten.

De heer Walter Aertsens, medewerker van minister Van Rompuy : Er werd een offerte uitgeschreven. Vier bedrijven hebben daaraan meegedaan en Broadcast Partners is er als beste uitgekomen.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik wil hier duidelijk stellen dat ik gevraagd heb om de licentie voor hun software te mogen kopen opdat ze in Vlaanderen kan worden gebruikt. We wilden de software aan de heer Roel Vanstiphout (van de administratie Media) geven om hem ermee te laten spelen. Als ik het nu goed begrijp, mag Broadcast Partners er zelf mee spelen. Het Vlaams Parlement had voorgesteld de licentie op de software aan te kopen. Dat is een groot verschil.

De heer Erik Matthijs, waarnemend voorzitter : We zullen die vraag over de positie van Broadcast Partners overmaken aan de minister en zijn administratie.

3. Technische toelichting door de heer Marc Cabus over TDAB

Over TDAB hebben we een heel ander verhaal dan over FM. De toekomst ligt in TDAB. We bekijken dit natuurlijk vanuit het perspectief van een openbare omroep, maar alles wat ik zeg, geldt ook voor commerciële of lokale omroepen.

We beginnen met TDAB omdat we daarmee een zeer hoge en storingvrije geluidskwaliteit kunnen halen. Ofwel is er ontvangst, ofwel niet. Dus ofwel heeft men alles, ofwel niets. Ruistoestanden behoren met TDAB volledig tot het verleden. Met TDAB wordt ook het gebruikscomfort sterk verhoogd. Men moet bijvoorbeeld geen frequenties meer onthouden. Nog een belangrijk voordeel is de mobiliteit van het systeem.

Met TDAB spreken we ook niet meer over geluid alleen. Men kan er ook andere dingen aan toevoegen. Het is dus een echt mediasysteem. TDAB is ook spectrumefficiënter. Met hetzelfde aantal frequenties kan men er dus meer programma's of diensten op zetten. Het is ook energie-efficiënter. In vergelijking met FM kan men met tien keer minder vermogen eenzelfde geluidsprogramma bij de luisteraar brengen. FM is zelf ook al een factor tien efficiënter dan AM.

Op dit ogenblik zijn op basis van internationale afspraken een aantal frequentieblokken toegekend aan Vlaanderen. Deze worden gecodeerd door middel van een cijfer en een letter. Het blok 12A mag in heel Vlaanderen worden gebruikt. Momenteel zijn er drie blokken, die elk een stuk van Vlaanderen beslaan. Eén blok beslaat Oost- en West-Vlaanderen, een ander Brabant en Antwerpen, en een derde Limburg. Binnen die blokken kan men dus regionale uitzendingen verzorgen. Natuurlijk mag u die scheidingslijnen niet al te strikt opvatten.

Ten slotte is er ook nog een blok in de L-band. Momenteel is dat nog in voorbereiding. De administratie zal u daar ongetwijfeld meer over kunnen vertellen.

De heer Dirk Van Mechelen : Gaat het om Oostende ?

De heer Marc Cabus : Op dit ogenblik geldt de afspraak alleen voor de kust. Misschien kan de heer Deventer daar iets meer over zeggen.

De heer Etienne Deventer : Die assignatie voor TDAB in Oostende betreft maar een zeer kleine zone.

De heer Marc Cabus : Wat er in zo een frequentieblok zit, noemen we met een technisch woord ook een ensemble. Men gebruikt dit woord omdat er een aantal dingen in zijn opgenomen. Er zijn wel grenzen. Op de slide heb ik de beperkingen aangegeven met bakstenen muren, waartussen men een boekenrek kan plaatsen. Welke boeken men daar als omroep opzet, kan men zelf beslissen. Op deze slide staan een zestal boeken. Dat kunnen dikke en dunne boeken zijn. Het kunnen pockets of encyclopedieën zijn. Men moet er alleen voor zorgen dat men de uiterste grenzen niet overschrijdt.

De toewijzing kan dynamisch gebeuren. Op een bepaald ogenblik van de dag kunnen we wat meer gewicht geven aan het ene onderdeel, en wat later aan het andere. Als het over gegevens gaat, betekent meer

gewicht dat het over meer gegevens gaat. Het kan echter ook over kwaliteit gaan. Als ik een technische kwaliteit wil halen, moet ik een zeker volume op dat boekenrek gebruiken.

Om zeker geen misverstanden te laten ontstaan, zeg ik meteen het volgende. De volledige capaciteit is beperkt. Op dit ogenblik is er een consensus dat om de cd-kwaliteit te halen die de luisteraar nu van deze uitzendingen verwacht, vijf of zes kanalen het maximum zijn. Het hangt onder andere af van het type programma dat men brengt.

Met deze volgende slide wil ik even de huidige situatie schetsen. De VRT zendt sinds september van vorig jaar uit in TDAB. Ik weet niet of dit als een echt proefproject moet worden beschouwd. Zolang er niet echt veel ontvangers zijn, is de juiste nomenclatuur niet relevant. Het systeem is echter wel continu in gebruik. Het is duidelijk de bedoeling om de huidige witte vlekken in te vullen. Op de slide ziet u de plaatsen waar op dit ogenblik één ensemble – dat in het kanaal 12A – kan worden ontvangen door iedereen die een ontvanger heeft. Momenteel zijn dat dus niet zo heel veel mensen.

Wat is nu precies het grote verschil met FM ? In FM hebben we een aantal frequenties. Elke frequentie draagt één programma en zit op een bepaalde plaats op de afstemmschaal. Ik heb dit even uitgetekend voor twee netten : een geel en een rood. Die zitten op verschillende plaatsen in de frequentieband. Dat maakt de zaak dus nogal moeilijk. Om een net over Vlaanderen landelijk uit te zenden, heb je veel zenders nodig, die allemaal op verschillende frequenties zitten. In TDAB is het helemaal anders. U ziet hier de locaties van de veertien zenders die nodig zijn om Vlaanderen te bedienen in het blok 12A. Die zitten echter allemaal op dezelfde frequentie. De luisteraar hoeft niets te doen. Als hij wil, kan hij rondrijden en overal het programma ontvangen op dezelfde frequentie.

De heer Dirk Van Mechelen : Daar staan dus de veertien zenders die u hebt aangekocht. Waar staat de zender van 1,6 kilowatt ?

De heer Marc Cabus : Die staat in Egem. Hij heeft een groter vermogen, niet omdat vanuit Egem een groter gebied moet worden bestreken, maar omdat de mast hoger is. Het gaat om louter technische redenen. Het vermogen is ook niet meer relevant als er zoveel zenders zijn.

De heer Dirk Van Mechelen : U zei zonet dat u in een TDAB-ensemble om heel Vlaanderen te bedienen met een goede CD-kwaliteit, maximum vijf of zes programma's kunt toelaten. Bezet u die vijf plaatsen op dit ogenblik binnen ensemble 12 A ?

De heer Marc Cabus : Het ensemble 12 A hebben we op dit ogenblik opgevuld met onze klassieke omroepen. Dat ensemble zit daarmee vol. We hebben het nodig om die programma's te kunnen uitzenden. De luisteraar die binnenkort een nieuwe radio koopt, verwacht dat hij Radio 3 op TDAB zal kunnen ontvangen.

De heer Dirk Van Mechelen : Heeft de Vlaamse regering daar een besluit over genomen ? Mag bijvoorbeeld VTM morgen veertien masten plaatsen en in TDAB beginnen uit te zenden ?

De heer Paul Van de Velde, directeur-generaal Administratie Media : Voormalig minister Weckx heeft daartoe bij brief toestemming verleend aan de BRTN.

De heer Marc Cabus : Voor de radio-omroep is TDAB de toekomst. Daarover bestaat een consensus. Dat bleek onlangs nog in het Europees Parlement. Als we de toekomst van de radio willen veilig stellen, moeten we TDAB verwelkomen. Daar zijn een aantal redenen voor. Dat de FM-band vol zit, hoef ik niemand meer uit te leggen. De luisteraar verwacht meer kwaliteit en informatie en is mobiel.

Een ander punt is de efficiëntie. Om informatie op de meest efficiënte manier bij de luisteraar te brengen, mogen we niet meer over radio in de enge zin spreken. De discussie zal natuurlijk wel bij radio vertrekken. Maar nu al wordt in radioprogramma's vaak vermeld dat meer informatie kan worden verkregen op een teletekstpagina. Als we die informatie echter meteen via de radio zelf kunnen meegeven, bewijzen we de luisteraar een dienst.

DAB staat ook voor kwaliteit en comfort. De luisteraars – en wij ook – associëren digitale technologie met kwaliteit, ook al kan je de kwaliteit vernieuwen door in dat ensemble meer programma's te persen. Zeker in het begin zal de luisteraar dat niet aanvaarden. In speciale gevallen zouden die extra programma's nogtans wel kunnen, bijvoorbeeld als we het verslag over twee voetbalwedstrijden tegelijdertijd uitzenden. Algemeen verwacht de luisteraar echter cd-kwaliteit.

Daarbij komt nog het comfort van de ongestoorde ontvangst en van extra informatie op een scherm. U hoeft zich daar geen televisie bij voor te stellen, maar we kunnen met de TDAB-uitzending wel informatie meegeven onder de vorm van internetsites. Een element van comfort is ook het feit dat uitzendingen gemakkelijker kunnen worden gepersonaliseerd. Een luisteraar die naar Radio 3 wil luisteren maar toch alle nieuwsbulletins en verkeersinformatie wil ontvangen, kan dat wellicht op een TDAB-ontvanger gemakkelijk instellen. Op de middengolf is dat niet mogelijk en met FM slechts gedeeltelijk.

De VRT is klaar voor TDAB. Het nationaal ensemble 12A is operationeel, zij het nog niet in heel Vlaanderen. De regionale ensembles worden voorbereid voor Radio 2, die ook een regionale opdracht heeft. De VRT is tegelijk de serviceprovider die de programma's aanmaakt, en de networkoperator die de infrastructuur beheert. We hebben daar al heel wat ervaring mee.

4. Vraagstelling door de leden

De heer Dirk Van Mechelen : Ik heb twee technische vragen. Radio 2 wordt op dit ogenblik uitgezonden in het ensemble in 12A, terwijl dat ook zou kunnen in 11B, 11C en 6C. Toch gebruikt u het ensemble in 12 A. Klopt dat ?

De heer Marc Cabus : Ja. Dat is natuurlijk geen elegante oplossing. We doen dat omdat we op dit ogenblik maar één ensemble hebben.

We hebben maar genoeg geïnvesteerd om 12A te kunnen uitzenden. Die regionale blokken zenden we dus nog niet uit. Daar hebben we Radio 2 op gezet, maar dan alleen Radio 2 Oost-Vlaanderen. We moesten immers kiezen : we konden er onmogelijk alle vijf de zenders van Radio 2 op kwijt.

De heer Dirk Van Mechelen : Dat is een voorlopige toestand.

De heer Marc Cabus : Ja, ook al omdat we alle bijkomende mogelijkheden, zoals radiotext, nog niet uitzenden. Dat is gewoon een technische beperking van de eerstegeneratieapparatuur waarover we beschikken. Dat neemt dus ook geen plaats in. Vandaar dat we met die programma's op dit ogenblik toch die kwaliteit kunnen garanderen.

De heer Dirk Van Mechelen : De toekomst van TDAB schuilt niet hoofdzakelijk in het feit dat men over cd-kwaliteit zal kunnen beschikken. Dat zal wel meespelen, maar mijns inziens schuilt de toekomst in het feit dat men diensten zal kunnen meezenden. Wordt er op dit ogenblik op dat vlak geëxperimenteerd of gewerkt bij de openbare omroep ? Wat is daar de bedoeling van ? Ik verwijs in dat verband naar het debat dat we hebben gevoerd over het maxidecreet, meer specifiek inzake het verband tussen de artikels 6 en 8. Ik heb toen geopperd dat we dat debat nu zouden voeren. Is de openbare omroep zelf bezig te experimenteren om van die ensembles die ze nu de facto bezet in 12A gebruik te maken voor een aantal diensten ?

De heer Bert De Graeve : Het is zeer moeilijk om te experimenteren op dit ogenblik, want er is geen duidelijk beeld van de vraag voorhanden. Wel stellen we vast dat anderen aan het bekijken zijn welke diensten, die vandaag de radio kan aanbieden, ze zouden kunnen verlenen. We moeten terzake erg voorzichtig zijn. Onze stelling, die we sterk verdedigen en desnoods ook nog individueel zullen verdedigen ten overstaan van de Europese Commissie, luidt als volgt. Broadcasting wordt uiteindelijk misschien wel iets meer dan louter televisie of radio uitzenden. Ik meen dat we op dat vlak de belangen van onze luisteraars zullen moeten verdedigen. Als deze de wens uitdrukken informatie te krijgen, maar tegelijdertijd willen kunnen overstappen naar informatie die op teletekst beschikbaar is of toegang willen hebben tot een bepaalde

databank, dan moeten we dat doen als we beschikken over de echte carrier. Dat zou dan bijvoorbeeld op een of andere manier kunnen gebeuren in een samenwerkingsverband, of we zouden het zelf kunnen doen.

Ik moet echter voorzichtig zijn met het gebruik van twee woorden : carrier en locomotief. Vandaag merken we dat men ons bij digitale televisie wil gebruiken als locomotief voor andere kijkers die iets willen hebben aan een specifiek te betalen dienst. Als openbare omroep zouden we dan eigenlijk de kijkers moeten aanbrenge(n), en eens dat is gebeurd zouden deze kijkers dan moeten bijbetalen voor de rest. Wat radio betreft, moeten we ervoor zorgen dat we de juiste regels volgen, dat de belangen van onze luisteraars op de eerste plaats komen en dat we erop toezien geen openingen te laten waardoor onze hoofdmissie – het informeren van de luisteraars, hen datgene geven waarvoor onze vijf netten bestemd zijn – in het gedrang zou komen. Ik meende immers dat we ervoor moesten zorgen een slagvaardige omroep te worden.

De heer Dirk Van Mechelen : De vraag gaat eigenlijk verder. U bezet 12A volledig en beschikt dus over de drager, via dewelke zowel muziek als diensten kunnen worden overgezonden. Een voorbeeld : in mijn wagen heb ik een GPS-systeem ; ik geef aan dat ik op blok 12A naar Radio 1 aan het luisteren ben, waar de verkeersredactie zit. GPS detecteert dat ik over de A12 of de E19 rijd tussen Antwerpen en Brussel. Door het feit dat u de drager hebt, kunt u mij de dienst leveren die erin bestaat te melden dat er een ongeval is gebeurd in Mechelen met een file van 2 kilometer als gevolg. Tegelijk zou ik dat dan op het scherm zien.

De heer Bert De Graeve : Dat doen we vandaag ook reeds.

De heer Dirk Van Mechelen : Ja, maar mijn vraag is : onderhandelt u met bedrijven die dit soort diensten kunnen leveren, om zo zelf een toegevoegde waarde te kunnen creëren ? Of bent u zelf dergelijke dingen aan het ontwikkelen ?

De heer Bert De Graeve : Zelf iets ontwikkelen op dat vlak doen we zeker niet. De tijd is voorbij dat we terzake zelf de grote pioniersrol vervulden. Die zaken zijn er en we moeten trouwens voorzichtig zijn : dit hebben we nu wel gedaan, maar er zijn nog onvoldoende ontvangers. Zoals alle openbare omroepen vervullen we inzake TDAB een pioniersrol. We zullen ervoor zorgen dat we ons terzake niet de kaas van het brood laten eten en blijven denken in het kader van de oude dienst met de oude technologie. Als de nieuwe technologie ons toelaat onze basisopdracht te vervullen en eist dat we bijkomende diensten verlenen bij die basisopdracht, dan moeten we dat volgens mij gewoon doen.

De heer Dirk Van Mechelen : Maar wat met de opbrengst van de contracten ?

De heer Bert De Graeve : Ik kan u verzekeren dat we vandaag nog niet echt rijk zijn geworden van al onze samenwerkingsakkoorden. Toch niet met Touring Mobilis en de rijkswacht.

De heer Dirk Van Mechelen : Maar zijn er op dat vlak perspectieven ?

De heer Bert De Graeve : Dat denk ik niet. En ik moet u eerlijk zeggen dat ook de anderen op dit ogenblik wel degelijk bestuderen hoe ze gratis toegang zouden kunnen krijgen tot onze service-providingdienst. We zouden echter kunnen beslissen dat dit uiteindelijk wel eens tot iets commercieels zou kunnen uitgroeien. Dit is uiteindelijk immers gemeenschapsgeld, dat ook wel eens iets mag opbrengen. We zouden de opbrengst vervolgens kunnen gebruiken om iets terug te geven aan die gemeenschap. Wanneer die mogelijkheid evenwel wordt geop(er)d, dan haakt men heel snel af. Zoals ik hier al meermaals heb gezegd : de openbare dienst wordt nog vaak beschouwd als een melkkoe. Op dat vlak zijn we nog niet aan zeer winstgevend(e) contracten toe. Trouwens, we hebben ook nog niets te bieden qua clientèle : er zijn geen ontvangers.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik vrees dat dit het verhaal wordt van het kip en het ei. Pas als er meer dan radio wordt aangeboden, zal er wellicht iets in beweging komen.

De heer Bert De Graeve : De sector reageert enkel op de commerciële objectieven die ze haalbaar acht. We moeten vaststellen dat ze vandaag niet van oordeel is dat de productie van digitale radio-ontvangers daarin past.

De heer Eddy Schuermans : Wanneer zal TDAB algemeen aanvaard zijn ? Dat antwoord is nuttig voor de regelgever. U stelt dat u een pioniersrol vervult op het vlak van TDAB. Maar ook anderen zijn geïnteresseerd om binnen een beperkte ruimte veel kwaliteit aan te bieden. Tot vandaag heeft echter niemand anders daartoe de kans gehad. Ik verwijt u niets. Maar ik stel vast dat de openbare omroep de kans heeft gekregen om op internationaal niveau mee te spelen. Zullen anderen ook kansen krijgen om van deze ontwikkelingen te profiteren ?

De heer Bert De Graeve : Ik denk niet dat uw tweede vraag door ons moet worden beantwoord. Wat uw eerste vraag betreft, kan ik zeggen dat we deze investeringen niet hebben gepland om achteraf te kunnen zeggen dat we met alles klaar zijn, maar dat er gewoon geen ontvangers zijn ; wij zijn dus pioniers. De grote Europese constructeurs hebben een achterstand opgelopen op de afgesproken timing. We weten nog niet wanneer die zal worden weggewerkt. Wellicht zal dat gebeuren op het ogenblik dat een grote autoconstructeur beslist om dat systeem in zijn wagens in te bouwen. Dat is vandaag echter nog niet het geval.

De heer Eddy Schuermans : Ik had ook nog geïnformeerd naar eventuele andere geïnteresseerden.

De heer Paul Van de Velde, directeur-generaal Administratie Media : Officieel is enkel band 12 gecoördineerd. Op Europees niveau wordt gediscussieerd over de coördinatie van de andere banden, zodat men die frequenties kan gebruiken. Eens waren het regionale banden. Men probeert om die zo groot mogelijk te maken, zodat men zo ver mogelijk kan uitzenden. Want het opstarten van dergelijke radiostations zal financieel een zware dobber worden.

De heer Eddy Schuermans : De invalshoek van deze commissievergadering was een discussie over lokale radio's, zendcomfort, enzovoort. Wat heeft TDAB in dat verband te bieden ?

De heer Paul Van de Velde, directeur-generaal Administratie Media : De discussie moet nog beginnen. De andere banden overstijgen het provinciale niveau. Er wordt nu gediscussieerd over het voorstel om er nationale banden van te maken. Vlaanderen, maar ook bijna alle andere landen vragen daarnaar. In de L-band kan men wellicht kleinere radio's voorzien.

De heer Dirk Van Mechelen : Als ik het goed begrijp, moeten we kiezen : ofwel kiest men voor drie keer zes, ofwel voegt men de drie subbanden samen, wat één keer zes oplevert.

De heer Paul Van de Velde, directeur-generaal Administratie Media : Het is de bedoeling die drie maal zes zo groot mogelijk te maken, zodat niet één maar minimum drie provincies worden bestreken. Daarover wordt met andere landen gesproken.

De heer Dirk Van Mechelen : Hoe men het ook draait of keert, morgen zal via TDAB provinciale radio mogelijk zijn, zelfs na de meest ruime voorafname door de openbare omroep.

De heer Paul Van de Velde, directeur-generaal Administratie Media : Dat zal het voorwerp van een politieke beslissing uitmaken. Technisch gezien zullen die mogelijkheden inderdaad bestaan.

De heer Dirk Van Mechelen : Daarom hebben we een voorstel van decreet ingediend, teneinde een kader te creëren voor de invulling ervan.

De heer Walter Aertsens, medewerker van minister Eric Van Rompuy : Het enige dat we vandaag niet weten, is of het om provinciale dan wel landelijke banden zal gaan.

De heer Dirk Van Mechelen : Dat is ten dele een politieke keuze.

De heer Walter Aertsens, medewerker van minister Eric Van Rompuy : Op dit ogenblik is er één blok van zes landelijke frequenties, en zijn er drie provinciale blokken. Het is de bedoeling om die provinciale blokken om te bouwen tot landelijke. Dat biedt de mogelijkheid om landelijke digitale radiozenders uit te bouwen. Zo niet zullen er enkel provinciale radiozenders komen. Die keuze wordt op internationaal niveau bepaald. Daar worden de afspraken gemaakt over de indeling van de band.

De heer Dirk Van Mechelen : Deze keuze is van dezelfde aard als die over Radio 2 : zal dit signaal worden uitgezonden binnen een van de zes mogelijkheden in blok 12A, of zal het worden ontkoppeld naar de drie provinciale blokken. Dat laatste zou leiden tot de oprichting van Radio Oost-West-Vlaanderen, Radio Limburg en Radio Brabant.

Een andere mogelijkheid bestaat erin om twee van de zes ensembles te reserveren binnen de provinciale blokken. Dat moet ertoe leiden dat binnen het provinciale blok Oost-West-Vlaanderen één ensemble voor Oost- en één voor West-Vlaanderen wordt gebruikt. Dat debat moet echter niet in deze commissie worden gevoerd. Ik begrijp echter niet dat de rechtsgrond voor de ontwikkelingen een brief van minister Weckx zou zijn.

De heer Paul Van de Velde, directeur-generaal Administratie Media : De discussie is op internationaal niveau bezig. Als wij die banden zo klein mogelijk maken, dan zal uw vrees uitkomen. In dat geval zal Vlaanderen frequentieruimte afstaan. Als we het omgekeerde proberen te bereiken, zal Vlaanderen een maximale hoeveelheid aan frequentieruimte ter beschikking hebben.

De heer Dirk Van Mechelen : In dat geval moet er over de invulling worden gepraat.

De heer Jos Geysels : Destijds hebben we hierover een nota gekregen van de heer Roel Vanstiphout, waarin sprake was van Wiesbaden. Is de brief van minister Weckx eerder vertrokken ?

De heer Paul Van de Velde, directeur-generaal Administratie Media : Ik ben niet zeker, maar het lijkt me onwaarschijnlijk dat hij werd geschreven toen men nog niet wist of men frequentieruimte had.

TOELICHTING OVER HET FREQUENTIEPLAN DOOR DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA, DE ADMINISTRATIE MEDIA VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN BROADCAST PARTNERS (19 MEI 1998)

1. TOELICHTING DOOR DE MINISTER

Minister Eric Van Rompuy : Mevrouw de voorzitter, ik had me geëngageerd om tegen midden mei in deze commissie de grote lijnen van het ontwerp van frequentieplan toe te lichten. We zullen wel nog een aantal preciseringen moeten aanbrengen.

Mevrouw Marijke Dillen, voorzitter : Mijnheer de minister, ik had begrepen dat u tegen midden mei het volledige plan zou komen toelichten.

Minister Eric Van Rompuy : Ik zal uitleg geven bij het werk dat we tot nu toe al hebben verricht. U zult merken dat er al heel wat is gedaan. Onze administratie wordt hier vertegenwoordigd door de heren Paul Van de Velde en Roel Vanstiphout. Voor Broadcast Partners hebben we de heren van der Hoeven en Milius uitgenodigd. Ook zij zullen enige toelichting geven.

Onze administratie en Broadcast Partners hebben intens samengewerkt. De mensen van Broadcast Partners hebben ons heel wat bijgebracht, vooral inzake het oplossen van technische problemen. Als Nederlanders hebben ze uiteraard ook heel wat terreinkennis opgedaan in Vlaanderen. Ze kunnen nu ook al spreken over Vlaamse regio's met bepaalde kenmerken. We waren dus blij verrast door hun kennis en kunde.

Een frequentieplan opstellen, is niet alleen een theoretische zaak. Men moet ook weten waar de heuvels en de bossen liggen. Het was dus zeker niet altijd eenvoudig om oplossingen te vinden voor de verschillende problemen waarmee we werden geconfronteerd. Voor de technische vragen geef ik straks dan ook het woord aan de andere sprekers. Ik zal zelf eerst heel beknopt de algemene conclusies weergeven van de studie die werd uitgevoerd.

Ik zal het eerst hebben over de verdeling van het onderste deel van de band : van 102.2 tot 104.8 MHz. In die band bevinden zich een aantal hogere vermogens, die kunnen worden gebruikt voor de agglomeratie-

radio's. Naast deze agglomeratieradio's zullen uiteraard ook een aantal lokale radio's er een plaats vinden. In dat deel van de band zijn in totaal een veertigtal frequenties mogelijk.

In de band tussen 104.9 en 107.9 MHz vinden we uitsluitend kleinvermogenzenders. Als basis daarvoor zijn we vertrokken van het theoretisch raster dat internationaal is vastgelegd in het Plan van Genève. In totaal zijn hier 298 theoretische frequenties, die allemaal beschermd zijn. Na een grondige analyse zien we dat een 170 frequenties daarvan onmiddellijk inzetbaar zijn. In het jargon spreken we van de vergunbare frequenties. Van die 298 zijn er een vijftigtal totaal onbruikbaar. Zo blijven er nog een zeventigtal reservefrequenties over, die kunnen dienen om het plan verder te optimaliseren en om toegewezen frequenties te beschermen. Ik zal straks uitleggen op welke basis die berekeningen werden uitgevoerd.

Samenvattend kunnen we dus het volgende zeggen. In de band tussen 102.2 en 104.8 zijn er in elk geval een veertigtal frequenties mogelijk. Voor de band tussen 104.9 en 107.9 zijn er ongeveer 170 vergunbare frequenties. Er zijn dus in elk geval meer dan 200 frequenties onmiddellijk inzetbaar. *(Opmerking van de heer Kris Van Dijck)*

Mijnheer Van Dijck, ik wil me nog niet op specifieke cijfers vastpinnen. In mijn carrière heb ik immers geleerd dat men altijd met een aantal andere zaken rekening moet houden. Trouwens, met die ongeveer zeventig reservefrequenties is het door optimalisatie best mogelijk dat er nog andere inzetbaar zijn. Er worden trouwens ook nog altijd gesprekken gevoerd met de Franse Gemeenschap, de Regie der Luchtwegen en onze buurlanden. Er zijn dus nog een aantal wijzigingen mogelijk. Ik kan wel al met vrij grote zekerheid zeggen dat er minimum 200 frequenties beschikbaar zullen zijn. *(Opmerking van de heer Dirk Van Mechelen)*

Neen, we zullen het daar straks nog over hebben. Er zijn ongeveer zeventig reservefrequenties, die kunnen worden gebruikt om het plan te optimaliseren en om bepaalde frequenties te beschermen.

Het uitgangspunt van het plan is het bekomen van een zo groot mogelijke spreiding. Ook hier werd steeds gevraagd om te streven naar een zo compleet mogelijke landelijke dekking. Dat betekent uiteraard ook minder frequenties in de steden. Dat zal later in deze discussie nog aan de orde komen. We hebben de agglomeratieradio's in de onderste band geplaatst. Bij de verdeling werd rekening gehouden met de bevolkingsdichtheid. Misschien is demografisch bereik een betere term dan bevolkingsdichtheid.

Belangrijk is ook dat er een grotere bescherming van de vergunde frequenties komt. We zullen op die manier onze ambitie waarmaken om een zo groot mogelijke spreiding in Vlaanderen mogelijk te maken met een zo beperkt mogelijk aantal witte vlekken.

Bij het verzorgingsgebied hebben we de acht kilometer niet als absolute grens beschouwd, maar als oriënterende grens. Het verzorgingsgebied moet technisch haalbaar zijn, een voldoende groot zendgebied inhouden en rekening houden met de demografische dichtheid. Dat waren de uitgangspunten.

Men moet erg voorzichtig zijn met het plakken van getallen op vermogens. Voor de lokale radio's is 100 watt een gemiddelde dat kan variëren. Hetzelfde geldt voor het zendvermogen in de grotere agglomeraties. Vroeger spraken we van 300 watt, maar dat kan nu gaan tot 800 watt of zelfs 1 kilowatt. De technici hebben ons geleerd er erg voorzichtig mee te zijn dit decretaal te verankeren. Daarbij moet rekening worden gehouden met de topografie, waardoor verdere verfijning mogelijk is.

Dat zijn de conclusies van de studie. Er moet nog iets belangrijk gebeuren : tijdens de volgende weken zullen we op basis van het theoretisch frequentieplan een gesprek voeren met de Franse Gemeenschap. We hebben de indruk dat daar de wil bestaat om een oplossing te zoeken voor de knelpunten. Het moet in ieder geval mogelijk zijn om die 200 frequenties inzetbaar te maken.

2. VRAAGSTELLING DOOR DE LEDEN

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de minister, u spreekt van 200 frequenties. Is dat binnen 104.9 tot 107.9 MHz, en telt u er nog 40 bij ?

Minister Eric Van Rompuy : In het onderste deel zitten er 40.

In het bovenste deel zijn er 170 onmiddellijk inzetbaar, 50 onbruikbaar en 70 reservefrequenties.

De heer Dirk Van Mechelen : We begeven ons dan tussen 210 en 280.

Minister Eric Van Rompuy : Dat klopt.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik heb twee vragen.

Is er onderzoek gebeurd naar het inschakelen van kleinvermogenzenders in de band onder de 102.2 MHz ? In Wallonië zijn er heel wat die zich in de frequenties onder de 102.2. Mhz bevinden. Werd dat hier onderzocht ? Zo ja, wat is de conclusie ?

We hebben de vorige keer de gelegenheid gehad om technici van de openbare omroep te horen over de bescherming van radiofrequenties van de openbare omroep. Dat is het debat over 400 of 600 kilohertz. Hebben uw ingenieurs en het studiebureau Broadcast Partners dat onderzocht ? Zo ja, opent dat nieuwe mogelijkheden voor bijkomende frequenties ?

Minister Eric Van Rompuy : Over de eerste vraag wil ik duidelijk zijn. Op dat vlak werden de standpunten al maanden ingenomen. We hebben de technici niet gevraagd te onderzoeken of in de band beneden de 102.2 Mhz in frequenties voor lokale radio's met klein zendvermogen kan worden voorzien. Op basis van de studie van Alcatel werd deze keuze gemaakt. Men kan die keuze in vraag stellen, maar deze problematiek behoorde niet tot de opdracht die we aan de administratie en Broadcast Partners hebben gegeven.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de minister, tijdens de vorige ronde van hoorzittingen (in het voorjaar van 1997) hebben we de studie van Alcatel en de nota (van 27 maart 1997) van de Vlaamse administratie besproken, en ook een eerste contact gehad met de mensen van Broadcast Partners. Deze mensen hebben toen gezegd dat dit perfect mogelijk was. Ik vraag u dus : mogen deze mensen op de vraag antwoorden, of hebt u liever dat dit niet gebeurt ?

Minister Eric Van Rompuy : De adviseurs hebben een opdracht gekregen, en ze hebben hun werk binnen die limieten uitgevoerd. Het gaat om technici die zochten naar de best mogelijke indeling van de frequentieband. Men mag van hen niet verwachten dat ze uitspraken doen die dat kader overstijgen. Ze hebben niet de opdracht gekregen om een bijkomend onderzoek te doen.

De heer Dirk Van Mechelen : We hebben te maken met een procedurekwestie. U weet dat ik er voorstander van was om de bespreking van dit voorstel van decreet te laten voorafgaan door een hoorzitting. Men heeft me toen beloofd dat ik het recht behield om dat te vragen, ondanks het feit dat de besprekingen waren begonnen. Dat werd unaniem door de commissie aanvaard.

De sprekers die ik voor zo een hoorzitting wil uitnodigen, komen nu als adviseur van de minister naar deze bijeenkomst. Als we ons nu beperken tot een bespreking van de opdracht die de minister heeft gegeven, dan acht ik me gerechtigd om deze mensen later in andere omstandigheden te horen.

De heer Eddy Schuermans : In de onderste band zijn een veertigtal frequenties mogelijk. Die zullen worden opengesteld voor de agglomeratieradio's, alsook voor een aantal andere, lokale radio's. Over de 70 reservefrequenties zegt de minister dat het plan moet worden geoptimaliseerd, en dat eventueel toegewezen frequenties moeten worden beschermd. Houdt dat laatste dan in dat de 170 onmiddellijk vergunbare frequenties niet noodzakelijk voldoende zijn beschermd ? Men zegt immers dat een zeventigtal frequenties kunnen worden gebruikt ter bescherming. Indien dit niet nodig zou zijn, en de 170 voldoende zijn beschermd, ontstaat er ruimte voor bijkomende radio's. Hoe moet dit worden begrepen ?

De heer Carl Decaluwé : Ik heb drie vragen.

U stelt dat een vijftigtal frequenties onbruikbaar zijn. Hoe komt dat ?

Als we het hebben over de zogenaamde verzorgingsgebieden, heeft men het over de 8-kilometergrens. In welke mate heeft men ook rekening gehouden met een aantal lokale sociaal-economische aspecten ?

In welke mate heeft men ook rekening gehouden met een aantal zwakke gebieden, die werden geconfronteerd met bepaalde eigenaardigheden ? Ik denk dan aan aanpalende landsgrenzen, of aan grenzen met Wallonië. Werd in het frequentieplan in bijkomende mogelijkheden inzake vermogen voorzien, zodat een aantal radio's leefbaar worden ? En waar zullen deze radio's worden ondergebracht : in het onderste, of in het bovenste gedeelte van de band ?

De heer Michel Doomst : De 40 frequenties in de onderste band worden ter beschikking gesteld van radio's die met hogere vermogens zullen werken. Heeft men reeds een idee met welk vermogen men zal werken, en zal men kunnen inspelen op de eigenaardigheden van specifieke verzorgingsgebieden ? Ik denk dan met name aan de Brusselse agglomeratie. In die streek zal men met een zwaar vermogen moeten werken om resultaten te boeken.

De heer Peter Vanvelthoven : Ik neem er nota van dat een onderzoek van de problematiek van de band onder de 102.2 Mhz niet tot de gegeven opdracht behoorde. Iedereen heeft er echter belang bij te weten of daar nog ruimte is voor bijkomende initiatieven. Misschien is het nuttig om vandaag, of als dat niet kan, in de toekomst toch eens na te gaan wat de mogelijkheden zijn. De minister zegt hier dat er minder frequenties ter beschikking zullen worden gesteld van de steden. Bedoelt hij met de steden de agglomeraties ? En wat bedoelt hij met minder ?

De heer Robert-Jan van der Hoeven : De 170 onmiddellijk vergunbare radio's zijn op zich voldoende beschermd. Maar als men die 70 reservefrequenties niet gebruikt, zijn ze nog beter beschermd, want in dat geval is hun bereik groter. Die keuze kan men maken.

De richtlijn in verband met de 8-kilometerzone heeft het over cirkels die alleen op papier bestaan, want in werkelijkheid bestaan die natuurlijk niet.

Er werd wel rekening gehouden met de sociaal-economische aspecten.

Zwakke gebieden werden in aanmerking genomen, en er werd natuurlijk rekening gehouden met de compatibiliteit met de frequentieplanning van Wallonië. Wat dat laatste betreft is er nog enige onzekerheid, want de onderhandelingen met de Franse Gemeenschap zijn nog niet afgerond.

De veertig onderste frequenties hebben een variërend vermogen tot 3 kilowatt. Dat is voldoende om de agglomeraties te bereiken. Het is zelfs de vraag of die 3 kilowatt overal nodig zullen zijn.

De band onder de 102.2 MHz behoort niet tot onze opdracht en bevindt zich buiten ons gezichtsveld.

De heer Henk Milius : We hebben die 50 frequenties heel doelbewust als onbruikbaar geclassificeerd om de verzorgingsgebieden van de vergunbare frequenties een redelijke verzorging te kunnen geven. Met een redelijke verzorging bedoelen we een reikwijdte van 8 kilometer. Daarvoor hebben we een aantal frequenties onbruikbaar gemaakt en die liggen doorgaans in gebieden waar de behoefte laag is.

De heer Peter Vanvelthoven : In verband met de steden heeft de minister aangekondigd dat er minder frequenties zouden zijn. Is dat aantal aanzienlijk minder ? Wat wordt er bedoeld met steden ?

De heer Roel Vanstiphout : We hebben voor een grotere spreiding gekozen. Dat impliceert iets minder frequenties in grotere steden van 40 à 50.000 inwoners. Ik kan daar niet meteen cijfers opplakken. Dat zou heel goed van vier naar drie frequenties kunnen gaan. Er zijn dan wel meer frequenties in de omgeving van die steden. In de kleinere gemeenten zijn nu relatief meer frequenties beschikbaar.

Minister Eric Van Rompuy : In de grote steden zoals Gent en Antwerpen zijn er toch meer frequenties ?

De heer Roel Vanstiphout : In Brussel zijn er vijf frequenties gepland, zoals nu het geval is. In Antwerpen, alle deelgemeenten inbegrepen, hebben we in zes frequenties voorzien, net zoals in Gent. Ze zijn verspreid over het hele grondgebied.

De heer Tuur Van Wallendael : Wat bedoelt u met deelgemeenten van Antwerpen ?

De heer Roel Vanstiphout : Ik ben niet van Antwerpen, maar ik dacht dat Ekeren een deelgemeente van Antwerpen was. (*Gelach*)

De heer Tuur Van Wallendael : Ik stel die vraag ten behoeve van de heer Van Mechelen, hij is afkomstig van Kapellen.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik zou niet graag willen dat Kapellen een deelgemeente van Antwerpen wordt. (*Hilariteit*)

We zullen er zorgvuldig over waken dat dat niet gebeurt.

Het debat is nu al een tijdje bezig, sedert de memorabele persmededeling van de minister op 7 oktober 1995. Hij zei toen dat de helft van de frequenties zou moeten sneuvelen. Begin 1997 waren er 331 lokale radio's die op 318 frequenties uitzonden. Als ik goed kan tellen, zitten we nu met dit nieuw plan op 280. Het verschil is slechts 38, terwijl we nu met 40 lokale radio's zitten met een vermogen van 3 kilowatt.

Hoeveel procent van de 70 reservefrequenties kunnen we inzetten ? Dat beïnvloedt onze rekensom. Als we er op termijn 90 percent van kunnen inzetten, dan is het verschil met vandaag bijzonder klein. De VLD heeft dit altijd al gezegd.

De heer Kris Van Dijck : We mogen ons niet fout opstellen omwille van definities. Ik dacht dat de definitie van agglomeratie al lang bepaald was. Er zijn zelfs namen genoemd : Antwerpen, Gent en Brussel. Nu hoor ik dat er in die onderste band 40 mogelijkheden zijn voor agglomeratieradio's ?

Minister Eric Van Rompuy : Neen, in de band zitten niet alleen de agglomeratieradio's. We zullen slechts zes agglomeratieradio's erkennen.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik tel er zeventien : in Antwerpen zes, in Gent zes en in Brussel vijf.

Minister Eric Van Rompuy : Volgens onze definitie zijn er zes agglomeratieradio's, twee in elke grote stad. In een agglomeratie kunnen er nog lokale radio's aanwezig zijn.

De heer Dirk Van Mechelen : Volgens de CVP-definitie ? Ik heb ook een voorstel van decreet liggen en dat ziet er heel anders uit.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de minister, in de onderste band werd in ruimte voorzien voor veertig frequenties. U zei dat deze zelfs een vermogen tot 3 kilowatt kunnen hebben.

Minister Eric Van Rompuy : Dit geldt niet voor alle veertig frequenties, maar slechts voor sommige of zelfs maar voor één.

De heer Roel Vanstiphout : We moeten de puntjes op de i zetten. Het klopt dat in het onderste deel van de band in een veertigtal frequenties wordt voorzien, waarvan een aantal een groter vermogen hebben gekregen zodat ze de agglomeraties beter kunnen bedienen. Dit groter vermogen is echter niet mogelijk voor alle veertig, er blijven ook een aantal kleinere lokale radio's over. Ik stel voor om in dit verband over kleine en grote radio's te spreken.

Van de zeventig frequenties die niet in gebruik zijn, liggen er inderdaad een aantal in regio's waar nu geen lokale radio is. Er kan worden onderzocht of er interesse bestaat voor het oprichten van een lokale radio,

maar dit is natuurlijk niet mogelijk voor alle zeventig frequenties. We moeten er een aantal in reserve houden in afwachting van het resultaat van de onderhandelingen met de Franse Gemeenschap. Bij een verhuis van een lokale radio kunnen we eventueel uit die reserve aan frequenties putten. Door de nationale en internationale coördinatie kan er ook nog nood zijn aan frequenties. We zullen de reserve goed kunnen gebruiken om het vernoemde aantal van meer dan 200 echt te halen. We moeten voorzichtig zijn, en mogen er niet vanuit gaan dat de zeventig allemaal nog bruikbaar zijn.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik zou graag het juiste aantal weten.

De heer Roel Vanstiphout : Dat is moeilijk te zeggen, maar doordat ik zo lang met het frequentieplan bezig ben geweest, schat ik een tien of twintig van de zeventig. Het is de vraag of er in sommige regio's interesse zal zijn voor een lokale radio. Een goede frequentie kan immers bijzonder slecht gelegen zijn, bijvoorbeeld midden in een bos. Er zijn niet veel natuurgebieden meer in Vlaanderen, maar er zijn nog plaatsen waar een radio niet nodig is.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik heb twee vragen voor de mensen van Broadcast Partners, die alles technisch hebben onderzocht.

De heer Vanstiphout zei dat 25 percent van de reservefrequenties inzetbaar is. Ik ben geen technicus. Hoe wordt het frequentieplan opgebouwd ? Ik had verwacht dat ons wat schema's zouden worden getoond. Legt u bij de opbouw eerst het fijnmazige schema op de kaart, en bekijkt u dan wat u kunt doen voor de grote vermogens in de agglomeraties, of gaat u net andersom te werk ? Tussen beide bestaat een structureel verschil in aanpak. De keuze kan de voorkeur voor een bepaalde beleids optie verraden.

Ik heb nog een tweede vraag voor de mensen van Broadcast Partners. In mijn voorstel van decreet heb ik het niet over agglomeratieradio's, omdat ik vertrok van de term verzorgingsregio's. Ik heb het over regionale initiatieven, en dacht daarbij bijvoorbeeld aan een kustradio, die een stuk van de West-Vlaamse kust zou bestrijken. De antennes kunnen zo worden gericht dat met een eclipsvorm kan worden gewerkt. Wanneer u spreekt over agglomeratieradio's, denkt u dan aan het cirkelvormig model ? Ik denk bijvoorbeeld ook aan een radio in het verzorgingsgebied langs de E19 en E17, want grote wegenassen hebben toch ook een soort verbindingsfunctie tussen mensen. Het zou een lokale of regionale radio zijn met een heel bijzondere doelgroep : de mensen die in de file staan.

Met welk schema bent u begonnen ? Bent u voor de agglomeratieradio's vertrokken vanuit de steden of vanuit een sociale, culturele en economisch achtergrond in een bepaald gebied ? Dit kan een heel andere structuur tot gevolg hebben.

De heer Robert-Jan van der Hoeven : De uitgangspunten die we vorig jaar tijdens de hoorzitting in deze commissie, in het groene foldertje hebben beschreven, worden nog steeds gehanteerd. Het aantal komt ook aardig overeen met wat in de folder stond. Er werd natuurlijk ook rekening gehouden met de wensen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Ik weet niet precies of men met één van de twee schema's is begonnen. Een vereenvoudigde voorstelling is moeilijk. Het was een zeer technische zaak. Mijn collega kan deze vraag beter beantwoorden.

De heer Henk Milius : We hebben een onderscheid gemaakt in de werkwijze voor frequenties onder en boven 104.9. Onder de 104.9 hebben we duidelijk bepaald dat regionaal georiënteerde zenders inpasbaar moeten zijn. We zijn hierbij eerst op zoek gegaan naar grote zenders die een zo groot mogelijk demografisch gebied kunnen bereiken. Daarna zijn we nagegaan wat in het spectrum nog overbleef en hebben we de ruimte opgevuld met kleine zenders met dezelfde karakteristieken als de zenders boven de 104.9. Dat is het belangrijkste criterium geweest bij onze planning.

De heer Peter Vanvelthoven : De minister had het daarnet over een zo groot mogelijke spreiding en landelijke dekking. Moeten er nog witte vlekken worden ingevuld ?

De heer Robert-Jan van der Hoeven : De dekking is volledig.

De heer Dirk Van Mechelen : Kunt u ook nog een antwoord geven op mijn tweede vraag, namelijk over de verzorgingsgebieden ?

De heer Henk Milius : In het westen van het land zullen ze een redelijk rond karakter hebben. Naarmate we meer richting Wallonië opschuiven, wordt het gebied heuvelachtiger en speelt de topografie een heel belangrijke rol. Daardoor zullen de gebieden de meest markante vormen aannemen die men zich kan inbeelden. De vorm zal absoluut niet rond zijn.

De heer Tuur Van Wallendael : Dan spelen niet noodzakelijk de sociaal-economische, maar wel de topografische normen ?

De heer Henk Milius : Inderdaad. Men moet natuurlijk rekening houden met de demografie. Bij een groot demografisch maar topografisch lastig gebied, moet men de zenderkarakteristieken aanpassen.

De heer Dirk Van Mechelen : West-Vlaanderen en de kustgordel zijn topografisch zo vlak als een biljart. Is het mogelijk om in die ellipsvormige structuur de hele kustgordel te bedekken ? Zo ja, wat is daar dan de repercussie van op andere frequentiemogelijkheden ? Tot nu toe kan men dat niet inschatten.

De heer Henk Milius : Daarnet hebben we duidelijk gezegd dat we beschikken over een nagenoeg volledig landelijk dekkend Vlaams net. Geografisch gezien kan men in de kuststrook een volledige verzorging realiseren. De hele kuststrook, van Nederland tot Frankrijk, kan van een lokale radio worden voorzien. Ik hoop dat ik hiermee een antwoord geef op uw vraag.

De heer Dirk Van Mechelen : Neen. Op de FM-band worden er twee soorten radio's gecreëerd : de 'lokale' lokale radio die één gemeente of enkele gemeenten bedienen en daarnaast een zogenaamde regionale of agglomeratieradio. Als u het hebt over de agglomeratie, vertrekt u steeds vanuit de steden Brussel, Gent en Antwerpen, die bij mijn weten bovendien niet in de provincie West-Vlaanderen liggen.

Is zo een regionaal initiatief voor de kust mogelijk ? Zo ja, heeft dit een weerslag op de frequenties voor kleinere radio's ?

De heer Henk Milius : Technisch gezien is het ook mogelijk om regionaal georiënteerd aan de Westkust een verzorging tot stand te brengen. Met minimaal drie zenders kan men de hele kuststrook bedekken. Met één zender is dit onmogelijk. Voor een lokaal initiatief moet men rekening houden met een orde van grootte van acht. Beide systemen zijn mogelijk.

De heer Dirk Van Mechelen : Broadcast Partners heeft de term 'verzorgingsgebied' gelanceerd. U zei daarbij dat men ook oog moest hebben voor specifieke behoeften zoals universiteitsradio's. Heeft men daar rekening mee gehouden ? De demografische norm lijkt immers bepalend. Vorige keer stelde de commissie zich flexibeler op.

De heer Roel Vanstiphout : Men heeft daar niet echt rekening mee gehouden. Op zich vormt dat echter geen enkel probleem. Men moet enkel nagaan welke frequentie men beschikbaar moet stellen voor radio's uit Kortrijk, Gent, Antwerpen, Leuven, Brussel, enzovoort. Dat heeft wel zijn consequenties.

De heer Dirk Van Mechelen : Een universiteitsradio heeft een zeer geconcentreerd zendbereik. Werd er gedacht aan een kleinschalige mogelijkheid ?

De heer Roel Vanstiphout : Dat maakte geen deel uit van onze opdracht. We hebben dit niet grondig bekeken. Op basis van de reservefrequenties kan worden nagegaan of er nog mogelijkheden zijn.

De heer Dirk Van Mechelen : Daaruit kan dus eventueel nog worden geput voor de specifieke invulling van dergelijke initiatieven ?

Minister Eric Van Rompuy : Het is zeer moeilijk om dit te definiëren. Mevrouw Grouwels, minister van Gelijke Kansenbeleid vroeg me vanmorgen nog of we in Brussel geen migrantenradio kunnen mogelijk maken. Ik vind dat een goed idee. In de procedure die wordt uitgewerkt, worden frequenties opengesteld

waarvoor men zich kandidaat kan stellen. Een definiëring van de frequentie waarop een studenten- of migrantenradio moet worden geïnstalleerd, is echter moeilijk. De Vlaamse regering zal het frequentieplan neerleggen. Men kan zich vervolgens kandidaat stellen voor die frequentie. We kunnen ons echter moeilijk engageren op basis van bepaalde profielen. Dit sluit niet uit dat bijvoorbeeld een studentenradio in Leuven kan worden erkend. Dit is een zeer moeilijke discussie.

De heer Jos Geysels : Naast de informatieve ronde over het frequentieplan, is er ook nog discussie over de erkenningen, het type radio's, enzovoort. Ik spreek me niet uit over de interessante suggestie van de minister van Gelijke Kansenbeleid. Alhoewel een aantal definities van radio, die sinds 1982 naar voren werden gebracht, verouderd zijn, zijn de verschillende fracties bekommerd om de functie van de lokale of gemeenschapsradio. We zullen het daarover hebben bij de bespreking van het decreet en bij de artikelsgewijze bespreking. Het is onze grote bekommernis om nog iets over te houden.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik herhaal mijn vraag of de technici geen kaarten of schema's kunnen tonen aan deze commissie ?

Minister Eric Van Rompuy : Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen. De Vlaamse regering heeft zich geëngageerd om vóór de stemming over het decreet duidelijkheid te scheppen over de grote opties, en het aantal en het type radio's waarvoor een frequentieplan mogelijk is. De Vlaamse regering is bevoegd om daarover binnen de geschetste klijtlijnen een beslissing te nemen. We moeten ook contact opnemen met de Franse Gemeenschap. Het volgen van die coördinatieprocedure is heel belangrijk. Door het werk dat we hebben verricht, zijn we gewapend om het gesprek aan te gaan. Op basis van dit gesprek kunnen nog wijzigingen worden aangebracht. Zo kunnen we tot definitieve kaarten komen. Het zou voorbarig zijn om nu al onze kaarten op tafel te leggen.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik heb begrip voor het strategisch uitgangspunt. Dit is echter de situatie van de kip en het ei. Technische kennis is essentieel om zinvolle zaken in het decreet in te schrijven. De heer Vanstiphout zei reeds driemaal dat dit geen deel uitmaakte van zijn opdracht. Het is de taak van deze commissie om een decreet op te stellen dat nadien moet worden geïmplementeerd. Daarvoor moeten we de technische mogelijkheden kennen.

Minister Eric Van Rompuy : De regering heeft maximaal rekening gehouden met het type decreet dat de meerderheid van dit parlement wilt maken. Op basis van die informatie hebben we de technici aan het werk gezet. Ze hebben maximaal rekening gehouden met de definitie van verzorgingsgebieden, agglomeratieradio's, enzovoort. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Uiteindelijk moet iemand echter de beslissing nemen. Anders raken we er nooit uit.

De heer Dirk Van Mechelen : Dat is geen enkel probleem. Ik neem daar akte van. Ik hoop alleen dat alle commissarissen van de Commissie voor Mediabeleid op gelijke voet worden behandeld en dat u het als uitvoerende macht exclusief voor u en uw administratie voorbehoudt.

Minister Eric Van Rompuy : Dat is altijd zo, mijnheer Van Mechelen.
